

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	V
ΜΕΡΟΣ Α΄	VI
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	7
<u>ΕΝΝΟΙΕΣ</u>	7
1.1 Η έννοια της επιχείρησης	7
1.2 Περιουσιακή συγκρότηση της επιχείρησης	8
1.3 Μορφές επιχειρήσεων	9
1.4 Έννοιες	10
1.4.1 Έννοια μετατροπής	10
1.4.2 Γνήσια και καταχρηστική μετατροπή	11
1.4.3 Έννοια συγχώνευσης	11
1.4.4 Γνήσια και καταχρηστική συγχώνευση	12
ΜΕΡΟΣ Β΄	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	15
ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-ΓΕΝΙΚΑ	15
2.1 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε προσωπική εταιρία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.)	15
2.2 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Ο.Ε. ή Ε.Ε.	16
2.2.1 Διαδικασία μετατροπής	17
2.3 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε.	18
2.3.1 Αναλογική εφαρμογή σε περίπτωση μετατροπής ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε.	19
2.3.2 Δημοσιότητα	20
2.4 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Α.Ε.	21
2.4.1 Συνέπειες από τη μετατροπή επιχείρησης σε Α.Ε.	24
2.5 Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε. και το αντίθετο	25
2.5.1 Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε.	26
2.5.2. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Ε.Ε. ΣΕ Ο.Ε.	29
2.6 Μετατροπή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) σε Ε.Π.Ε.	29
2.7 Μετατροπή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) σε ανώνυμη εταιρία	32
2.8 Μετατροπή Ε.Π.Ε. σε ανώνυμη εταιρία	32
2.8.1 Διαδικασία μετατροπής Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.	34
2.9 Μετατροπή ανώνυμης εταιρίας σε Ε.Π.Ε.	34
2.9.1 Διαδικασία μετατροπής Α.Ε. σε Ε.Π.Ε.	35
2.9.2 Δημοσιότητα της Ε.Π.Ε.	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	39
ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ – ΕΙΔΙΚΑ	39
3.1 Τρόποι μετατροπής – Εφαρμοζόμενες διατάξεις	39
3.2 Εγγραφή της Α.Ε. στα μητρώα της Δ.Ο.Υ. – Θεώρηση βιβλίων	41
3.2.1 Εγγραφή της Α.Ε. στα μητρώα της Δ.Ο.Υ. – Λήψη Α.Φ.Μ.	41
3.2.2 Θεώρηση βιβλίων και στοιχείων της Α.Ε.	42
3.3 Λογιστικές εγγραφές έναρξης της Α.Ε.	43
3.3.1 Έξοδα ιδρύσεως της Α.Ε. – Θεώρηση προσωρινών βιβλίων	43
3.3.2 Εγγραφές έναρξης κατά το Γ.Λ.Σ.	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	46
ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Ε.Π.Ε. ΣΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	46
4.1 Διατάξεις αναφερόμενες στη μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.	46
4.2 Σύσταση Επιτροπής άρθρου 9 Κ.Ν.2190/20	47
4.3 Απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων της Ε.Π.Ε.	48
4.4 Σύμβαση μετατροπής της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.	51

4.4.1 Συμβολαιογραφική πράξη μετατροπής.....	51
4.4.2 Το καταστατικό της Α.Ε.	51
4.5 Διοικητική έγκριση της πράξης μετατροπής και του καταστατικού της Α.Ε.....	55
4.5.1 Ύψος κεφαλαίου Α.Ε.....	56
4.6 Δημοσιότητα μετατροπής –Κτήση προσωπικότητας Α.Ε.....	57
4.7 Η μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. από φορολογική άποψη.....	61
ΜΕΡΟΣ Γ΄	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	64
ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ – ΓΕΝΙΚΑ	64
5.1 Συγχώνευση ατομικών επιχειρήσεων και προσωπικών εταιρειών προς δημιουργία Ο.Ε. ή Ε.Ε.	64
5.2 Περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων σε Ε.Π.Ε.	69
5.3 Περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων σε Α.Ε.....	70
5.3.1 Γνήσια και καταχρηστική συγχώνευση	70
5.3.2 Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας και με απορρόφηση.....	70
5.3.3 Συγχώνευση αποκλειστικά ανώνυμων εταιρειών και συγχώνευση διαφόρων νομικών τύπων επιχειρήσεων σε Α.Ε.	71
5.3.4 Δυνατές περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων σε Α.Ε.....	71
5.4 Εξαγορά ανώνυμης εταιρίας από άλλη Α.Ε. - Εξομοίωση εξαγοράς με απορρόφηση.....	72
5.4.1 Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά εξαγοράς	72
5.4.2 Εξαγορά Α.Ε. και αγορά (απόκτηση) μετοχών Α.Ε. από άλλη ανώνυμη εταιρία.....	74
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	77
ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΔΥΟ Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΜΕ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ....	77
6.1 Τρόποι συγχώνευσης ανώνυμων εταιρειών	77
6.2 Διαδικασία συγχώνευσης με απορρόφηση.....	79
6.3 Σύσταση Επιτροπής Εμπειρογνομόνων άρθρου 71.Καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. του Σ.Σ.Σ. και λοιπών εγγράφων συγχώνευσης. Δημοσιότητα συγχώνευσης.....	85
6.3.1 Σύσταση Επιτροπής Εμπειρογνομόνων.....	85
6.3.2 Καταχώρηση στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών	87
6.3.3 Δημοσιότητα συγχώνευσης.....	88
6.4 Ενημέρωση των μετόχων των συγχωνευομένων εταιρειών-Εξασφάλιση των πιστωτών.....	88
6.4.1 Ενημέρωση των μετόχων πριν τη γενική Συνέλευση	88
6.4.2 Εξασφάλιση πιστωτών συγχωνευομένων εταιρειών	89
6.5 Έγκριση της συγχώνευσης από τη Γενική Συνέλευση κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες	91
6.6 Δημοσιότητα πράξης συγχώνευσης.....	91
6.7 Αποτελέσματα συγχώνευσης	92
6.7.1 Αποτελέσματα συγχώνευσης για τις συγχωνευόμενες εταιρείες.....	93
6.7.2 Αποτελέσματα συγχώνευσης για τους μετόχους των συγχωνευόμενων εταιρειών.....	93
6.7.3 Αποτελέσματα συγχώνευσης για τους τρίτους.....	94
6.7.4 Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου απορροφούσας εταιρίας.....	95
6.7.5 Ανταλλαγή μετοχών	96
6.8 Ακυρότητα της συγχώνευσης.....	96
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο	99
ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ Α.Ε. ΑΠΟ ΑΛΛΗ Α.Ε. ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΕΙ ΤΟ 100% ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ.....	99
7.1 Διαδικασία απορρόφησης Α.Ε. από άλλη Α.Ε. που κατέχει το 100% των μετοχών της απορροφούμενης	99
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο	102
ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ Α.Ε. ΜΕ ΣΥΣΤΑΣΗ ΝΕΑΣ Α.Ε.	102
8.1 Έννοια της συγχώνευσης ανώνυμων εταιρειών με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας	102
8.2 Διατυπώσεις της συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας.....	103
8.3 Λογιστική διαδικασία της συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας	104
8.3.1 Λογιστική διαδικασία της συγχώνευσης στα βιβλία των συγχωνευόμενων εταιρειών.	104
8.3.2 Λογιστική διαδικασία της συγχώνευσης στα βιβλία της νέας εταιρίας.	104
ΜΕΡΟΣ Δ΄	106

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο	107
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ – ΓΕΝΙΚΑ	107
9.1 Οι μετασχηματισμοί επιχειρήσεων από φορολογική άποψη.....	107
9.1.1 Υποχρεώσεις της νέας εταιρίας από τον Κ.Β.Σ.....	107
9.1.2 Υποχρεώσεις της νέας εταιρίας από πλευράς φορολογίας εισοδήματος	108
9.2 Αποτελέσματα μεταβατικής περιόδου σε περιπτώσεις μετασχηματισμού επιχειρήσεων.....	108
9.2.1 Από πλευράς εμπορικού δικαίου	109
9.2.2 Από πλευράς φορολογικής νομοθεσίας	109
9.2.3 Μετασχηματισμοί με το Ν. 2166/93.....	110
9.3 Φορολογία προκύπτουσας υπεραξίας κατά την εισφορά εταιρικών μεριδίων επί μετασχηματισμού επιχειρήσεων.....	110
9.4 Απαλλαγή εισφερομένων ακινήτων από Φ.Μ.Α.....	113
9.5 Εισφορά χρήσεως ακινήτου σε Α.Ε. με αντάλλαγμα τη λήψη μετοχών της.....	115
9.5.1 Φορολογία εισοδήματος από την εισφορά χρήσεως ακινήτου σε Α.Ε.....	115
9.5.2 Λογιστικός χειρισμός της αξίας χρήσεως του εισφερθέντος ακινήτου.....	115
9.6 Κεφαλαιοποίηση κερδών και αποθεματικών	117
9.6.1 Κεφαλαιοποίηση κερδών	117
9.6.2 Κεφαλαιοποίηση αποθεματικών.....	117
9.7 Υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετοχών ορισμένων κατηγοριών Α.Ε. μετά το Ν.2214/94.....	122
9.8 Η φορολογία του εισοδήματος των Α.Ε.	123
9.9 Λοιπές φορολογικές απαλλαγές	125
9.10 Προϋποθέσεις για την παροχή των φορολογικών απαλλαγών.....	126
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο	128
ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΒΑΣΗ Ν.Δ. 1297/72	128
10.1 Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων Ν.Δ. 1297/1972.....	128
10.2 Μεταβίβαση ολόκληρης της περιουσίας των συγχωνευομένων εταιρειών.....	128
10.3 Φορολογικές διευκολύνσεις και απαλλαγές Ν.Δ. 1297/72 - Προϋποθέσεις παροχής τους	129
10.4 Τρόπος υπολογισμού των αποσβέσεων επί εισφερομένων παγίων με το Ν.Δ.1297/72.....	132
10.5 Έννοια της υπεραξίας	137
10.6 Υπεραξία από εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία	138
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11^ο	140
ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΜΕ ΤΟ Ν. 2166/93	140
11.1 Πεδίο εφαρμογής, βασικά χαρακτηριστικά και παρεχόμενα κίνητρα του Ν. 2166/93.....	140
11.1.1 Βασικά χαρακτηριστικά Ν. 2166/93.....	140
11.1.2 Παρεχόμενα από το Ν. 2166/93 κίνητρα για το μετασχηματισμό επιχειρήσεων	142
11.2 Διαδικασία μετασχηματισμού επιχειρήσεων με το Ν.2166/93	143
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12^ο	145
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ-ΕΡΕΥΝΑ	145
<u>ΕΠΙΛΟΓΟΣ</u>	171
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	173
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	183

**Ευχαριστούμε για την πολύτιμη βοήθεια της
την Κα Ελευθερία Πατακάκη -Υπεύθυνη
Δημοσίων Σχέσεων ALPHA BANK.**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η επιχειρηματική δραστηριότητα ασκείται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα δεύτερα έχουν, βασικά, το νομικό τύπο της εταιρίας.

Οι διάφορες επιχειρήσεις (οικονομικές μονάδες) συχνά μετατρέπονται (μετασχηματίζονται) σε άλλο νομικό τύπο ή συγχωνεύονται και από τις συγχώνευση προκύπτει πάλι νέος νομικός τύπος επιχείρησης (εταιρικός).

Τα τελευταία χρόνια το φαινόμενο της επιχειρηματικής συγκέντρωσης (εξαγορές επιχειρήσεων, συγχωνεύσεις ή μετατροπές εταιριών σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο, ίδρυσης πολυεθνικών εταιριών κ.λ.π.) παρουσιάζει μεγάλη έξαρση. Παράλληλα, εμφανίστηκε η αναπτυξιακή νομοθεσία φορολογικών κινήτρων για τις μετατροπές και συγχωνεύσεις με σκοπό τη δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων.

Το χαρακτηριστικό σε όλες τις προαναφερθείσες περιπτώσεις είναι ότι την απόφαση περί μετατροπής, συγχώνευσης ή διάσπασης δεν ακολουθεί εκκαθάριση της μετατρεπόμενης ή της διασπώμενης ή των συγχωνευομένων επιχειρήσεων. Αλλά το δημιουργούμενο από τη μετατροπή, συγχώνευση ή διάσπαση νομικό πρόσωπο αποτελεί –κατά ένα τρόπο- συνέχεια της μετατραπέυσας ή των συγχωνευθεισών κ.λ.π. επιχειρήσεων με άλλη, βέβαια, νομική μορφή (εταιρική).

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο ΕΝΝΟΙΕΣ

1.1 Η έννοια της επιχείρησης

Η επιχείρηση είναι ένα σύνολο συντελεστών παραγωγής που συγκεντρώνονται κάτω από την εξουσία κάποιου ατόμου (του επιχειρηματία) ή ομάδας ατόμων, με σκοπό την επίτευξη χρηματικού εισοδήματος, δια της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών.

Η επιχείρηση είναι ένα σύνολο μέσων κάθε φύσεως : κεφαλαίων , ενσώματων και ασώματων αγαθών, τα οποία τίθενται σε ενέργεια από μια ομάδα ανθρώπων, για την επίτευξη ορισμένου οικονομικού και κοινωνικού σκοπού.

Επιχείρηση καλείται η ποριστική οικονομική μονάδα, που αποτελεί μέσα στην κεφαλαιοκρατική αγορά και των κινδύνων που απορρέουν από αυτήν, την αυτοτελή και υπεύθυνη οργάνωση παραγωγικών συντελεστών (φύσεως-εργασίας-κεφαλαίου) και διαχείρισης συναλλαγών, με τις οποίες τελικά επιδιώκει την πραγματοποίηση του μέγιστου δυνατού κέρδους. Το κέρδος αυτό, κατά κανόνα, πρέπει να υπερβαίνει την αντίστοιχη αμοιβή για την αντιμισθία της διοικητικής ή εκτελεστικής εργασίας.

Χαρακτηριστικά της επιχείρησης

-Η επιχείρηση είναι οικονομική μονάδα ⁽¹⁾ που προϋποθέτει οπωσδήποτε μόνιμο και έλλογο συνδυασμό συντελεστών παραγωγής.

- Η επιχείρηση είναι οικονομικός *αυτοτελής* (αυτοτέλεια λογ/σμών), διοικητικώς *αυθύπαρκτος*, νομικώς *εν μέρει αυτόνομος* και τέλος οικονομική μονάδα ποριστική (ιδιωφελής).

-Η επιχείρηση παράγει για *άγνωστο καταναλωτικό κοινό* και συνεπώς δρα «έπ' αδήλω μέλλοντι».

(1) Οικονομική μονάδα καλείται ο συστηματικός συνδυασμός των συντελεστών παραγωγής (φύσεως-εργασίας-κεφαλαίου), δια του οποίου αποσκοπείτε η κάλυψη των ανθρωπίνων αναγκών.

-Η επιχείρηση γεννήθηκε και δρα μέσα σε ένα κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, που χαρακτηρίζεται από την αποτίμηση σε χρήμα και αυτών ακόμη των χρηματοοικονομικά αστάθμητων παραγόντων και γενικά την κερδοσκοπία.

1.2 Περιουσιακή συγκρότηση της επιχείρησης

Μελέτη –Διάγνωση των δυνατοτήτων και των αδυναμιών της επιχείρησης

Ανάγκη διαγνώσεως των δυνατοτήτων και των αδυναμιών της επιχείρησης

Οι επιχειρήσεις, σα ζωντανοί οικονομικοί οργανισμοί, χαρακτηρίζονται από ορισμένες δυνατότητες αλλά και αδυναμίες σε σχέση πάντοτε με το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζουν και αναπτύσσονται. Η ικανότητα της επιχ/σης να παράγει και να προσφέρει τις υπηρεσίες της στο κοινωνικό σύνολο και ο βαθμός επιτυχίας της, σύμφωνα με την κρατούσα γνώμη, βρίσκει την έκφρασή της στην ικανότητά της να πραγματοποιεί κέρδη. Η ικανότητα αυτή της επιχείρησης η οποία καθορίζει και την αξία της, πρέπει να ερευνάται κατά ανάγκη σε σχέση με το περιβάλλον μέσα στο οποίο υφίσταται και λειτουργεί και το οποίο επηρεάζει αποφασιστικά τις συνθήκες υπάρξεώς της.

Ο εμπειρογνώμονας- εκτιμητής της αξίας μιας επιχείρησης δεν μπορεί να ολοκληρώσει με επιτυχία το έργο του αν δε μελετήσει σε βάθος την τεχνικοπαραγωγική και χρηματοοικονομική δομή της επιχείρησης και το περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργεί η επιχείρηση και καθορίζει τη θέση της μέσα στο περιβάλλον αυτό και επιπλέον να διαγνώσει τις παρούσες και μέλλουσες δυνατότητες και αδυναμίες της.

Ο εμπειρογνώμονας- εκτιμητής οφείλει, λοιπόν, να διαγνώσει τα συγκριτικά με τις ανταγωνίστριες επιχειρήσεις πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της επιχείρησης και να καθορίσει τη θέση της στην αγορά κατά το χρόνο που πραγματοποιεί την εκτίμησή του αλλά και να προδιαγράψει, όσο το δυνατόν ακριβέστερα, τη μελλοντική θέση αυτής στην αγορά, θέμα βέβαια δυσχερέστατο, αφού η αγορά είναι ευμετάβλητη και ο ανταγωνισμός ανελέητος.

Η επιχείρηση δεν είναι τίποτα άλλο από ένα οργανωμένο σύνολο έμψυχου δυναμικού και άψυχων (υλικών και άυλων) οικονομικών αγαθών, το οποίο βρίσκει τη χρησιμότητά του, και επομένως και την αξία του, σε συσχετισμό πάντοτε με την αγορά. Πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα η βαρύτητα της σχέσης αυτής στην αξία της επιχείρησης, γιατί η απόκτηση ενός

«καλού» ονόματος στην αγορά και η απόκτηση μιας επώνυμης θέσης μέσα σε αυτή απαιτεί μακρόχρονη και επιτυχημένη προσπάθεια. Με άλλα λόγια ο εμπειρογνώμονας- εκτιμητής οφείλει να διαγνώσει το παρόν για να μαντέψει το μέλλον της επιχείρησης για το οποίο κυρίως ενδιαφέρεται. Γιατί ένα λαμπρό παρελθόν της επιχείρησης έχει βαρύτητα στην προσπάθεια εκτίμησης της αξίας της, μόνο στο βαθμό που το παρελθόν μπορεί να προδικάσει το μέλλον της.

Στην προσπάθεια διάγνωσης της επιχείρησης οφείλει να συνεργαστεί με τα αρμόδια στελέχη της επιχείρησης και να λάβει από αυτά τα απαραίτητα στοιχεία και τις πληροφορίες, τη βασιμότητα των οποίων οφείλει να εξακριβώσει. Τα προγράμματα δράσης, που καταρτίζουν οι σύγχρονες επιχειρήσεις, είναι δυνατόν να αποτελέσουν πηγή χρήσιμων πληροφοριών για την εκτίμηση της μελλοντικής πορείας της επιχείρησης, αρκεί τα προγράμματα αυτά να είναι ρεαλιστικά και να μην αφίστανται της πραγματικότητας.

Ακόμη, σε ιδιόρρυθμες περιπτώσεις, ο εκτιμητής μπορεί να ζητήσει από εξειδικευμένους οίκους την κατάρτιση ειδικών μελετών, οι οποίες να αναφέρονται στη θέση και στη μελλοντική πορεία της επιχείρησης στην αγορά, αλλά και στο βαθμό εκσυγχρονισμού του τεχνικοπαραγωγικού εξοπλισμού της επιχείρησης πάντοτε σε σχέση με τις ανταγωνίστριες επιχειρήσεις που δρουν μέσα στο περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσει τη δράση της η επιχείρηση.

1.3 Μορφές επιχειρήσεων

Όταν μία επιχείρηση ανήκει σε ένα άτομο τότε λέγεται *ατομική επιχείρηση* και όταν ανήκει σε περισσότερα από ένα άτομα τότε λέγεται *εταιρία*. Οι τύποι των εταιριών που υπάρχουν σήμερα στην Ελλάδα είναι η Ομόρρυθμη Εταιρία (Ο.Ε.), η Ετερόρρυθμη Εταιρία (Ε.Ε.), η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και η Ανώνυμη Εταιρία (Α.Ε.). Επίσης υπάρχουν οι Συνεταιρισμοί και οι κοινοπραξίες, καθώς και οι αστικές εταιρείες και οι κοινωνίες.

Στη συνέχεια θα αναφερθούμε αναλυτικότερα στις μορφές αυτές των επιχειρήσεων.

Ομόρρυθμη Εταιρία (Ο.Ε.) είναι η προσωπική εταιρία με νομική προσωπικότητα, που συνίσταται μεταξύ δύο ή περισσότερων προσώπων που επιδιώκουν εμπορικό σκοπό και ευθύνονται προσωπικά, απεριόριστα και εις ολόκληρο για όλες τις υποχρεώσεις της.

Ετερόρρυθμη Εταιρία (Ε.Ε.) είναι η εμπορική εταιρία με νομική προσωπικότητα και δική της επωνυμία, στην οποία ένας ή περισσότεροι εταίροι ευθύνονται προσωπικά,

απεριόριστα και εις ολόκληρο, είναι δηλαδή ομόρρυθμη, ενώ ένας ή περισσότεροι ευθύνονται μόνον μέχρι του ποσού της εισφοράς τους σε αυτήν, είναι δηλαδή ετερόρρυθμοι.

Ανώνυμη Εταιρία (Α.Ε.) είναι η με νομική προσωπικότητα εμπορική εταιρία, της οποίας το κεφάλαιο διαιρείται σε ισότιμα και μεταβιβαζόμενα μερίδια (μετοχές) και της οποίας οι εταίροι (μέτοχοι) ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους.

Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) ονομάζεται η με νομική προσωπικότητα εμπορική εταιρία, της οποίας το κεφάλαιο διαιρείται σε ισότιμα μερίδια, που δεν μπορούν να παρασταθούν με μετοχές και της οποίας οι εταίροι ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους.

1.4 Έννοιες

1.4.1 Έννοια μετατροπής

Κατά τη διάρκεια της εταιρίας με νομική προσωπικότητα ο νόμος επιτρέπει στους εταίρους αυτής, κατά τη νόμιμο διαδικασία και σε ορισμένους εταιρικούς τύπους, χωρίς να καταργείται το νομικό πρόσωπο και χωρίς να ακολουθεί εκκαθάριση και διανομή της εταιρικής περιουσίας, να αποφασίσουν να μεταβάλλουν την εταιρική μορφή σε άλλο εταιρικό τύπο. Στην περίπτωση αυτή μιλάμε για μετατροπή ή μετασχηματισμό της εταιρίας.

Στην πράξη έχουμε τις ακόλουθες *περιπτώσεις μετασχηματισμού*:

- i. Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε προσωπική εταιρία (Ο.Ε., Ε.Ε.)
- ii. Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε.
- iii. Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Α.Ε.
- iv. Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε. και το αντίθετο.
- v. Μετατροπή Ο.Ε., Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε.
- vi. Μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.
- vii. Μετατροπή Α.Ε. σε Ε.Π.Ε.

Δεν είναι όλες οι περιπτώσεις της ίδιας σπουδαιότητας. Μερικές από αυτές είναι πολύ συνηθισμένες στην πράξη και άλλες απαντούν σπανιότερα. Η τελευταία, για παράδειγμα, δεν έχει καθόλου πρακτική εφαρμογή.

1.4.2 Γνήσια και καταχρηστική μετατροπή

Από τις παραπάνω περιπτώσεις μετατροπής μόνο για τρεις υπάρχει ρητή αναφορά και ρύθμιση με διατάξεις περί εταιρειών νομοθεσίας. Για τις άλλες περιπτώσεις μετατροπής σε Ε.Π.Ε. ή σε Α.Ε. γίνεται αναφορά στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.Δ.1297/1972 και των άρθρων 1-5 του Ν.2166/1993. Η έλλειψη των ειδικών διατάξεων ορισμένων μορφών δε στάθηκε ικανή να εμποδίσει τις σχετικές συναλλαγές. Στην πράξη ακολούθησαν οι προβλεπόμενες από κείμενες διατάξεις διαδικασίες μετατροπής και για τις περιπτώσεις που ο νόμος σιωπούσε. Έτσι προέκυψαν, η καταχρηστική μετατροπή, δηλαδή περιπτώσεις που δε ρυθμίζονται ρητά από το νόμο παράλληλα με τη γνήσια μετατροπή δηλαδή περιπτώσεις που ρυθμίζονται με ειδικές διατάξεις.

1.4.3 Έννοια συγχώνευσης

Συγχώνευση είναι η οικονομική πράξη με την οποία δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις λύονται με σκοπό τον μετασχηματισμό μιας, κατά κανόνα μεγαλύτερης και ισχυρότερης οικονομικής μονάδας. Οι λυόμενες επιχειρήσεις δεν τίθενται σε εκκαθάριση, επειδή η περιουσία τους δε διανέμεται στους ιδιοκτήτες τους, αλλά μεταβιβάζεται στην προκύπτουσα από τη συγχώνευση (νέα) επιχείρηση.

Οι νέες διατάξεις περί συγχώνευσης (άρθρα 68-80 Κ.Ν.2190/1920), προβλέπουν τα κάτωθι είδη συγχώνευσης Α.Ε.:

α) Τη συγχώνευση με απορρόφηση, στην οποία μία ή περισσότερες Α.Ε.(απορροφούμενες) οι οποίες λύονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάρισή τους, μεταβιβάζουν σε άλλη ανώνυμη εταιρία (απορροφούσα), το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) έναντι απόδοσης στους μετόχους της των μετοχών που εκδίδονται από την απορροφούσα λόγω της επερχόμενης αύξησης του κεφαλαίου της (δεν αποκλείεται καταβολή ενός χρηματικού ποσού που δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αποδίδονται στους μετόχους των απορροφούμενων εταιρειών /άρθρο 68-77).

Ιδιαίτερο είδος απορρόφησης εταιρίας από άλλη είναι εκείνο στο οποίο μια ή περισσότερες εταιρείες μεταβιβάζουν μετά από λύση τους χωρίς να επακολουθήσει

εκκαθάριση, το σύνολο της περιουσίας τους σε άλλη Α.Ε. που κατέχει το σύνολο των μετοχών τους (100%) /άρθρο 78.

Τέλος, εξομοιώνεται με τη συγχώνευση με απορρόφηση ή πράξη με την οποία μία ή περισσότερες Α.Ε.(εξαγοραζόμενες) μεταβιβάζουν, μετά από λύση τους χωρίς να επακολουθήσει εκκαθάριση σε άλλη (εξαγοράζουσα) το σύνολο της περιουσίας τους έναντι απόδοσης στους μετόχους των εξαγοραζόμενων εταιρειών του αντιτίμου των δικαιωμάτων τους (εξαγορά) /άρθρο 79.

β) Τη συγχώνευση με τη σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας στην οποία δύο ή περισσότερες Α.Ε., που λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάρισή τους, μεταβιβάζουν σε Α.Ε. που συνιστούν το σύνολο της περιουσίας τους, έναντι απόδοσης στους μετόχους των μετοχών που εκδίδονται από τη νέα εταιρία και ενδεχομένως ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών που δικαιούνται και το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών στις οποίες δικαιούνται(άρθρο 68 και 80).

Με τις πιο πάνω διατάξεις που ρυθμίζονται, ειδικώς η συγχώνευση Α.Ε. μεταξύ τους, η κείμενη νομοθεσία δεν εξαντλεί όλες τις ενδεχόμενες περιπτώσεις συγχώνευσης εταιρειών.

Ειδικότερα οι πιο πάνω διατάξεις δε ρυθμίζονται με ειδικές διατάξεις:

- Η συγχώνευση ομορρυθμού ή ετεορρυθμού με ομόρρυθμο ή ετερόρρυθμο. Μιλάμε πάντοτε για συγχώνευση μεταξύ εταιρειών της αυτής κατηγορία (προσωπικών, Ε.Π.Ε., Α.Ε.) για να μην επεκταθούμε σε συγχώνευση εταιρειών διαφορετικού εταιρικού τύπου.

- Επίσης, η κείμενη νομοθεσία μας δεν έχει ειδικές διατάξεις για συγχώνευση ατομικών επιχειρήσεων με προσωπικές εταιρείες (ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες) ή με Ε.Π.Ε. ή με Α.Ε.

1.4.4 Γνήσια και καταχρηστική συγχώνευση

Όπως στην περίπτωση μετατροπής εταιρειών υπάρχει γνήσια και καταχρηστική μετατροπή, έτσι και στην περίπτωση της συγχώνευσης υπάρχει γνήσια και καταχρηστική συγχώνευση. Στην κείμενη νομοθεσία υπάρχουν διατάξεις που ρυθμίζουν τη συγχώνευση Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης σε Ε.Π.Ε. και των Ανώνυμων Εταιρειών σε Α.Ε. οι περιπτώσεις των οποίων οι σχετικές διαδικασίες ρυθμίζονται απευθείας από τις διατάξεις του νόμου καλούνται *γνήσιες*. Όλες οι άλλες περιπτώσεις όπου η διαδικασία τους δε

ρυθμίζεται από το νόμο καλούνται *καταχρηστικές*. Υπάρχει μία σοβαρή διαφοροποίηση από τις μετατροπές. Η συγχώνευση δύο ή περισσότερων ανώνυμων εταιρειών σε Α.Ε. πρέπει να ακολουθήσει τη γραφειοκρατική και αυστηρή διαδικασία που προβλέπεται από τα άρθρα 68-80 του Κ.Ν.2190/1920. Επίσης έγινε προσαρμογή των παραπάνω διατάξεων στην Τρίτη Οδηγία Ε.Ο.Κ. Ενώ η συγχώνευση διαφόρων νομικών τύπων (ατομικών, προσωπικών εταιρειών κ.λ.π.) σε Α.Ε. μπορεί να γίνει με την απλή διαδικασία του άρθρου 4 του Κ.Ν. 2190/1920 με ή χωρίς τη συνδρομή των διατάξεων του Ν.Δ. 1297/1972 ή των άρθρων 1-5 του Ν.2166/1993.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο **ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-ΓΕΝΙΚΑ**

2.1 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε προσωπική εταιρία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.)

Η *ατομική επιχείρηση* είναι η πιο απλή μορφή επιχειρηματικής δράσης. Έτσι δε, αντιμετωπίζεται από την νομοθεσία. Διευθύνεται αποκλειστικά από το φορέα της (ιδιοκτήτη), που είναι φυσικό πρόσωπο. Έχει το μεγάλο προσόν της ευκινησίας, της ταχείας λήψης αποφάσεων και της ικανότητας άμεσης προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνεχώς συνθήκες της αγοράς. Τούτο επειδή οι ιδιότητες του κυρίου, του διευθυντή και του υπεύθυνου της επιχείρησης συμπίπτουν στο αυτό (φυσικό) πρόσωπο.

Όμως η ατομική επιχείρηση έχει και πολλά μειονεκτήματα. Το ένα και μοναδικό φυσικό πρόσωπο, που αποτελεί το φορέα της, δεν επιτρέπει την ανάπτυξη της πέραν ορισμένων ορίων, τα οποία –με τα σημερινά οικονομικά μεγέθη– θεωρούνται πολύ μικρά. Γι' αυτό και η μορφή της ατομικής επιχείρησης απαντά σήμερα σχεδόν αποκλειστικά σε επίπεδο μικρών επαγγελματιών. Σοβαρό, επίσης, μειονέκτημα αποτελεί το πρόβλημα της διαδοχής του επαγγελματία και της συνέχισης της επιχ/σης, όταν οι κληρονόμοι δεν έχουν τις απαιτούμενες προς τούτο ικανότητες ή απλώς στερούνται ενδιαφέροντος.

Αντίθετα, η ένωση περισσότερων φυσικών προσώπων και των μέσων που έχουν αυτά στη διάθεσή τους, δημιουργούν οικονομικές μονάδες ισχυρές, ικανές να αντλήσουν μεγάλα κεφάλαια, να επιτύχουν γρήγορη ανάπτυξη και να αντιμετωπίσουν το συναγωνισμό της αγοράς.

Μεταξύ των λόγων που ωθούν τις ατομικές επιχειρήσεις να μετασχηματιστούν σε εταιρείες είναι και οι εξής:

α) Η ανάγκη συνεργασίας περισσότερων φυσικών προσώπων, που διαθέτουν διαφορετικά προσόντα, για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Π.χ δύο φυσικά πρόσωπα, από τα οποία το ένα είναι κάτοχος τεχνικών γνώσεων και το άλλο οικονομικών μέσων, συστήνουν προσωπική εταιρία ή Ε.Π.Ε. ή και ανώνυμη εταιρία.

β) Η ανάγκη να εξασφαλισθεί η συνέχιση της επιχείρησης όταν θα εκλείψει (πεθάνει ή αποσυρθεί) ο ιδρυτής αυτής.

γ) Η επιθυμία διασπάσεως του εισοδήματος που προκύπτει από την άσκηση της επιχείρησης σε περισσότερα φυσικά πρόσωπα και η από τον λόγο αυτό ελάττωση της φορολογικής επιβαρύνσεως. Την τάση αυτή ενίσχυσε παλαιότερα σε μεγάλο βαθμό το σύστημα φορολογίας εισοδήματος. Τα τελευταία χρόνια- με συνεχείς τροποποιήσεις της

φορολογικής νομοθεσίας- επιχειρείται η εξουδετέρωση των υπαρχουσών δυνατοτήτων διασπάσεως του εισοδήματος.

2.2 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Ο.Ε. ή Ε.Ε.

Το φυσικό πρόσωπο, συνήθως, διαθέτει ένα μέρος από την ατομική του περιουσία για να οργανώσει μια ατομική επιχείρηση(π.χ. βιοτεχνία κατασκευής ετοίμων ενδυμάτων). Η μετατροπή αυτής σε προσωπική εταιρία (ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη) θα γίνει με την πρόσληψη ενός ή περισσότερων συνεταίρων. Οι εισφορές των συνεταίρων μπορεί να είναι σε μετρητά, σε είδος ή και σε προσφορά προσωπικής εργασίας. Οι λόγοι που θα οδηγήσουν τον ιδιοκτήτη της ατομικής επιχείρησης στη μετατροπή της σε Ο.Ε. ή Ε.Ε. μπορεί να είναι –όπως προαναφέρθηκε- η ανάγκη συγκέντρωσης περισσότερων παραγωγικών μέσων ή φορολογικοί (διάσπαση εισοδήματος). Στη δεύτερη περίπτωση, συνήθως, απαντάται η είσοδος στην εταιρία ετερόρρυθμων εταίρων.

Πρακτικά, η μετατροπή μιας ατομικής επιχείρησης σε προσωπική εταιρία γίνεται με τη σύσταση ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας. Δηλαδή, ο κύριος της ανωτέρω μνημονευθείσας ατομικής επιχείρησης (βιοτεχνίας ετοίμων ενδυμάτων) συνεταιρίζεται με άλλον ή άλλους, που διαθέτουν μετρητά, μηχανήματα ή άλλα χρήσιμα για τον επιδιωκόμενο σκοπό είδη. Ο πρώτος θα εισφέρει στη συσταίνόμενη εταιρία τα μηχανήματα και όλη την οργάνωση της λειτουργούσας ατομικής του επιχείρησης και πιθανόν μετρητά ή και την προσωπική του εργασία. Ο άλλος ή οι άλλοι εταίροι μπορούν να εισφέρουν μετρητά, την προσωπική τους εργασία και διάφορα χρήσιμα στην επιχείρηση είδη (μηχ/τα, αυτοκίνητα, ακίνητα κατά κυριότητα ή μόνο κατά χρήση κ.λ.π.).

Να σημειωθεί ιδιαίτερος ότι η άδεια λειτουργίας ή και άλλες τυχόν άδειες, που διαθέτει η μετατρέπόμενη σε εταιρία ατομική επιχείρηση, μεταβιβάζονται στη νέα επιχείρηση (εταιρία), κατόπιν σχετικής αιτήσεως της δικαιούχου επιχείρησης. Αρμόδια για την έγκριση της μεταβιβάσεως της άδειας λειτουργίας είναι η Διεύθυνση Βιομηχανίας, που τη χορήγησε (της οικείας Νομαρχίας ή του Υπουργείου Βιομηχανίας και Τεχνολογίας).

2.2.1 Διαδικασία μετατροπής

Στην κείμενη νομοθεσία δεν υπάρχουν διατάξεις που να ρυθμίζουν τη μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε προσωπική εταιρία. Έτσι, εφαρμόζονται τα άρθρα 38- 44 Εμπορικού Νόμου και εκείνα του Αστικού Κώδικα, που αφορούν τις εταιρείες.

Μετατροπή, λοιπόν, ατομικής επιχείρησης σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία –όπως περιγράφεται ανωτέρω- σημαίνει σύσταση προσωπικής εταιρίας από την αρχή. Η σύσταση της εταιρίας πρέπει να γίνει εγγράφως και να ακολουθήσει τη διαδικασία δημοσιότητας που ορίζει ο νόμος. Το έγγραφο της συστάσεως δεν απαιτείται να είναι συμβολαιογραφικό, όπως στις Ε.Π.Ε. και Α.Ε.⁽¹⁾. Γι' αυτό, συνήθως, συντάσσεται ένα ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ των ιδρυτών της Ο.Ε. ή Ε.Ε. (που έχει τη μορφή καταστατικού), το οποίο υποβάλλεται για θεώρηση, κατά σειρά, στις παρακάτω αρχές:

α) στη Δ.Ο.Υ. της έδρας της εταιρίας, όπου καταβάλλεται και ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%

β) το θεωρημένο από τη Δ.Ο.Υ. αντίγραφο καταστατικού προσκομίζεται στη συνέχεια στο Ταμείο Συντάξεως Νομικών, όπου καταβάλλεται εισφορά 0,50% επί του ποσού του κεφαλαίου της εταιρίας και θεωρείται επίσης.

γ) ακολουθεί η προσκόμιση του ίδιου θεωρημένου αντιγράφου καταστατικού στο Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων για θεώρηση και καταβολή της σχετικής εισφοράς που ανέρχεται σε 1% επί του κεφαλαίου.

δ) στη συνέχεια προσκομίζονται δύο αντίγραφα καταστατικού (το θεωρημένο και άλλο ένα) στο οικείο Επιμελητήριο, το οποίο θα προβεί στον έλεγχο της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της εταιρίας και θα χορηγήσει σχετική βεβαίωση. Η εγγραφή της εταιρίας στο Επιμελητήριο θα γίνει εντός διμήνου από τη νόμιμη σύσταση αυτής.

ε) τέλος, το αντίγραφο του καταστατικού που φέρει όλες τις παραπάνω θεωρήσεις και στο οποίο έχει επισυναφθεί και η βεβαίωση του Επιμελητηρίου, κατατίθεται στο αρμόδιο Πρωτοδικείο και καταχωρείται στα βιβλία εταιρειών αυτού. Η πράξη αυτή αποτελεί τη δημοσίευση του καταστατικού και έκτοτε επέρχεται η νόμιμη σύσταση της εταιρίας. Το Πρωτοδικείο χορηγεί στην εταιρία όσα επικυρωμένα αντίγραφα ζητήσει.

(1) Βλ. Άρθρο 369 Α.Κ.

Ένα επικυρωμένο από το Πρωτοδικείο αντίγραφο καταστατικού, μαζί με διάφορα άλλα δικαιολογητικά, υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για τη λήψη Α.Φ.Μ. και τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων⁽¹⁾.

2.3 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε.

Και η περίπτωση μετατροπής ατομικής επιχείρησης σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης δεν καλύπτεται από την κείμενη νομοθεσία του Εμπορικού Δικαίου. Υπάρχουν, όμως, οι διατάξεις των άρθρων 1 Ν.Δ.1297/72 και 1 Ν.2166/93, οι οποίες προβλέπουν την εφαρμογή των φορολογικών κινήτρων και διευκολύνσεων και στη μετατροπή επιχειρήσεων οποιουδήποτε νομικού τύπου (άρα και ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε.

Όσον αφορά, βέβαια, τη διαδικασία μετατροπής, θα ακολουθηθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 53 του Ν.3190/55 για τη μετατροπή προσωπικής εταιρίας σε Ε.Π.Ε.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού πρέπει:

α) η συμφωνία των εταίρων της προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) για μετατροπή της σε Ε.Π.Ε. να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο στο οποίο θα περιλαμβάνονται οι όροι της συμφωνίας μετατροπής, αλλά και εκείνοι της λειτουργίας της νέας εταιρίας (Ε.Π.Ε.)- οι τελευταίοι με τη μορφή του καταστατικού.

β) στη μετατροπή έχουμε, ουσιαστικά, εισφορές των εταίρων της μετατρέπομενης εταιρίας σε είδος, που θα πρέπει να εκτιμηθούν από την επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 9 του Κ.Ν.2190/20. Τούτο συνάγεται από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 53§ 1 και 5 §§ 1 και 2 του Ν. 3190/55.

γ) η εκ μετατροπής προσωπικής εταιρίας προελθούσα Ε.Π.Ε. μπορεί να διατηρήσει την επωνυμία της μετατραπής εταιρίας, αφού, βέβαια, αφαιρέσει τα ψηφία Ο.Ε. ή Ε.Ε. και προσθέσει ολογράφως τις λέξεις «Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης»

δ) η σε ολόκληρο απεριόριστη ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων της μετατραπής εταιρίας για τις υποχρεώσεις αυτής, εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη μετατροπή, όπως ορίζει η § 4 του άρθρου 53 του Ν.3190/55.

(1)Βλ. Μ. Λεοντάρη «ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ- Ε.Π.Ε.», σελ.14-48.

2.3.1 Αναλογική εφαρμογή σε περίπτωση μετατροπής ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε.

▪ Η μετατροπή γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, που περιλαμβάνει τη σύμβαση που συνάπτει ο κύριος της μετατρεπόμενης ατομικής επιχείρησης με κάποιο ή κάποια άλλα πρόσωπα για να συσταθεί η Ε.Π.Ε. Η απόφαση για τη μετατροπή της ατομικής επιχείρησης θα ληφθεί αποκλειστικά από τον κύριο αυτής (ιδιοκτήτη των μέσων που έχει στη διάθεσή της). Αλλά η συσταθησόμενη εταιρία περιορισμένης ευθύνης θα προέλθει από συμφωνία μεταξύ του κυρίου της ατομικής επιχείρησης, που εισφέρει την καθαρή θέση αυτής και τουλάχιστον ενός ακόμα προσώπου (φυσικού ή νομικού) που συνήθως εισφέρει κάποιο ποσό μετρητών. Δεν αποκλείεται ο πρώτος των συμβαλλομένων να συμπληρώσει την εισφορά και με μετρητά, όπως δεν αποκλείεται ο άλλος ή οι άλλοι συμβαλλόμενοι να κάνουν και εισφορές σε είδος. Η προσωπική εργασία των μελών της Ε.Π.Ε. δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς, όπως της Ο.Ε. και Ε.Ε. Επιπρόσθετα, και το άρθρο 43^α του Ν.3190/55 (που προστέθηκε με το Π.Δ.279/93) και σύμφωνα με το οποίο μπορεί να συσταθεί Ε.Π.Ε. και με ένα μόνο πρόσωπο (μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.).

▪ Η ατομική επιχείρηση, που θα μετατραπεί σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης, πρέπει να συντάξει έναν ισολογισμό (τέλους χρήσεως ή ενδιάμεσο), τον οποίο θα υποβάλλει στην Υπηρεσία Εμπορίου της οικείας Νομαρχίας μαζί με την αίτηση και το σχετικό παράβολο για τη σύσταση της επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20. Ο ισολογισμός θα είναι εσωλογιστικός (δηλαδή θα προκύπτει από τα λογιστικά βιβλία) της μετατρεπόμενης ατομικής επιχείρησης, εάν αυτή τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., αλλιώς θα είναι εξωλογιστικός (δηλαδή θα προκύπτει από πραγματική απογραφή των περιουσιακών στοιχείων της). Εάν και οι άλλοι εταίροι εισφέρουν διάφορα είδη κατά τη σύσταση της Ε.Π.Ε., θα ακολουθηθεί η ίδια διαδικασία για κάθε έναν από αυτούς. Η ανωτέρω επιτροπή θα προβεί στην εκτίμηση όλων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της ατομικής επιχείρησης και θα συντάξει σχετική έκθεση, στην οποία θα αναγράφονται οι αξίες που απέδωσε σ' αυτά και η προκύπτουσα καθαρή θέση της μετατρεπόμενης επιχείρησης. Το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. θα ισούται με την καθαρή θέση, την αναγραφόμενη στην έκθεση της επιτροπής, εκτός εάν γίνουν και συμπληρωματικές εισφορές, οπότε θα ισούται με το άθροισμα καθαρής θέσεως και συμπληρωματικών εισφορών. Η έκθεση της επιτροπής πρέπει να δημοσιευθεί ολόκληρη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το καταστατικό της Ε.Π.Ε.- ενσωματωμένο στο συμβόλαιο συστάσεως της Ε.Π.Ε.- θα περιλαμβάνει επίσης, ολόκληρο το κείμενο της εκθέσεως.

- Η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της ατομικής επιχείρησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν και από την Ε.Π.Ε.
- Ο κύριος της ατομικής επιχείρησης ευθύνεται απεριόριστα για τα χρέη αυτής μέχρι τη μετατροπή της.
- Στη σύμβαση συστάσεως της Ε.Π.Ε. θα πρέπει να περιληφθούν διάφορες ρήτρες για τη συνέχιση των εκκρεμών δικών της μετατρεπόμενης ατομικής επιχείρησης και σε άλλα θέματα, που θέλουν να ρυθμίσουν οι ιδρυτές της, τα οποία, φυσικά, θα συνάδουν με το νόμο.

2.3.2 Δημοσιότητα

Η Ε.Π.Ε. που θα προκύψει από μετατροπή ατομικής επιχείρησης αποκτά νομική προσωπικότητα με την εκπλήρωση των όρων της δημοσιότητας, που ορίζει ο νόμος για τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (άρθρο 8 Ν.3190/55). Η δημοσιότητα αυτή περιλαμβάνει δύο ενέργειες στις οποίες υποχρεούται να προβεί η Ε.Π.Ε.:

✓ Να καταθέσει ένα αντίγραφο της εταιρικής σύμβασης (καταστατικού) στη Γραμματεία του αρμόδιου Πρωτοδικείου για να καταχωρηθεί στα βιβλία εταιρειών που τηρούνται σε αυτό. Το αντίγραφο αυτό του καταστατικού έχει προηγουμένως θεωρηθεί από τη Δ.Ο.Υ. της έδρας της εταιρίας για την πληρωμή του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1% από το Ταμείο Νομικών και από το Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων, όπου, επίσης, έχουν καταβληθεί οι σχετικές εισφορές 0,50% και 1%, αντίστοιχα, επί του ύψους του κεφαλαίου⁽¹⁾.

Επίσης, έχει ληφθεί η βεβαίωση, που προβλέπει το άρθρο 7 του Ν. 2081/92, από το οικείο Επιμελητήριο για το δικαίωμα χρήσεως της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της Ε.Π.Ε.

(1) Βλ. Μ. Λεοντάρη «ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ- Ε.Π.Ε.- ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ», Κεφάλαιο 9°.

✓ Με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή, να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τ.Α.Ε. και Ε.Π.Ε.) ανακοίνωση, περιλαμβάνουσα τα βασικά στοιχεία της εταιρίας (δηλαδή επωνυμία, ιδρυτές εταίρους, έδρα, σκοπό, κεφάλαιο, διαχειριστές κ.λ.π.).

2.4 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Α.Ε.

Η μετατροπή μιας ατομικής επιχείρησης σε ανώνυμη εταιρία μπορεί να γίνει με τους εξής τρόπους:

⇒ Με βάση τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20

Παρά το γεγονός ότι ο νόμος αυτός δεν περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις για τη μετατροπή ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε.-Ε.Ε.) σε ανώνυμη εταιρία, στην πράξη καθιερώθηκε και γίνεται πλέον γενικώς δεκτό σε τέτοιες περιπτώσεις να εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 67 του Κ.Ν. 2190/20, που ρυθμίζουν τη μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. Έτσι, η διαδικασία μετατροπής επιχείρησης οποιουδήποτε νομικού τύπου σε ανώνυμη εταιρία είναι όμοια και περιγράφεται ευθύς κατωτέρω.

⇒ Με βάση τον Κ.Ν. 2190/20 και το Ν.Δ. 1297/72

⇒ Με βάση τον Κ.Ν. 2190/20 και τα άρθρα 1-5 του Ν. 2166/93

Απαιτούμενες ενέργειες χρονολογικά

Η διαδικασία μετατροπής μιας επιχείρησης (ατομικής, προσωπικής εταιρίας, Ε.Π.Ε.) σε ανώνυμη εταιρία είναι βασικά η ακόλουθη:

1. Λήψη απόφασης για τη μετατροπή.

Στις ατομικές επιχειρήσεις την απόφαση παίρνει μόνος του ο επιχειρηματίας και δεν απαιτείται να υποβληθεί αυτή σε κάποιο τύπο. Στις προσωπικές εταιρείες, όμως, απαιτείται συμφωνία των εταίρων και, αν αυτή δεν είναι ομόφωνη, θα ληφθεί απόφαση κατά πλειοψηφία μόνο εάν αυτό προβλέπεται από το καταστατικό⁽¹⁾.

(1) Βλ. Άρθρα 748-749 Α.Κ.

Στις Ε.Π.Ε. η λήψη της σχετικής απόφασης θα γίνει σε συνέλευση των εταίρων και θα παρθεί με την προβλεπόμενη στην § 1 του άρθρου 38 του Ν. 3190/55 πλειοψηφία των τριών τετάρτων του εταίρου του όλου αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν τα 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου (άρθρο 67 §1 Κ.Ν. 2190/20).

2. Συγκρότηση επιτροπής άρθρου 9 Κ.Ν. 2190/20. Εκτίμηση περιουσίας μετατρεπόμενης επιχείρησης.

Μόλις αποφασισθεί η μετατροπή, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση υποβάλλει αίτηση προς την αρμόδια Νομαρχία για τη συγκρότηση της προβλεπόμενης από το άρθρο 9 του Κ.Ν. 2190/20 επιτροπής, η οποία θα προβεί στην εκτίμηση όλων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της μετατρεπόμενης. Η αίτηση συνοδεύεται από πρόσφατο ισολογισμό και αναλυτικές καταστάσεις των πρωτοβαθμίων λογαριασμών (ακίνητα, μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, έπιπλα, πρώτες ύλες, προϊόντα, πελάτες, προμηθευτές κλπ.). Επίσης, συνυποβάλλεται παράβολο δημόσιου ταμείου.

Η αίτηση για τη συγκρότηση της επιτροπής υποβάλλεται στη Νομαρχία της έδρας της μετατρεπόμενης επιχείρησης, αλλά μπορεί να υποβληθεί και στη Νομαρχία της περιφέρειας, στην οποία θα έχει την έδρα της η ανώνυμη εταιρία, που θα προέλθει από τη μετατροπή.

3. Η έκθεση εκτίμησης της επιτροπής του άρθρου 9.

Η επιτροπή θα συντάξει την έκθεσή της (στην οποία περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία ενεργητικοί και παθητικού της μετατρεπόμενης ή συγχωνευόμενης επιχείρησης με τις αξίες που τους απέδωσε αυτή) και θα την υποβάλλει στην οικεία Νομαρχία, κοινοποιώντας την ταυτόχρονα στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση.

Με βάση την έκθεση αυτή η μετατρεπόμενη εταιρία θα προσέλθει στο συμβολαιογράφο, όπου θα συνταχθεί το συμβόλαιο της νέας ανώνυμης εταιρίας. Εδώ να σημειωθεί ότι αν πρόκειται για μετατροπή προσωπικής εταιρίας ή Ε.Π.Ε. σε ανώνυμη εταιρία, θα υπογράψουν το συστατικό συμβόλαιο της νέας Α.Ε. όλοι οι εταίροι της μετατρεπόμενης. Το αυτό ισχύει και στις συγχωνεύσεις. Αν, όμως, πρόκειται για μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε ανώνυμη εταιρία, τότε πρέπει να συμβληθεί και κάποιο άλλο φυσικό πρόσωπο, εκτός από τον επιχειρηματία, που εκπροσωπεί τη μετατρεπόμενη επιχείρηση, γιατί η σύσταση Α.Ε. απαιτεί τουλάχιστον δύο πρόσωπα. Το συστατικό συμβόλαιο περιλαμβάνει ολόκληρο το καταστατικό της νέας ανώνυμης εταιρίας. Στην περίπτωση Α.Ε., προερχόμενης από μετατροπή ή συγχώνευση, στο καταστατικό περιλαμβάνεται και ολόκληρη η έκθεση της εκτιμητικής επιτροπής.

4. Συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Συμβολαιογραφικό έγγραφο απαιτείται για τη συμφωνία μετατροπής της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.(άρθρο 67 § 1 Κ.Ν. 2190/20). Το ίδιο και επί μετατροπής ατομικής ή Ο.Ε. σε Α.Ε.

Το συστατικό συμβόλαιο της νέας Α.Ε. μπορεί να συνταχθεί σε συμβολαιογράφο της έδρας της εταιρίας ή και άλλης πόλεως.

Η παράσταση δικηγόρου είναι, επίσης, απαραίτητη, κατά νόμο, στην κατάρτιση του συμβολαίου μετατροπής⁽¹⁾.

5. Υποβολή συστατικού συμβολαίου της Α.Ε. στη Νομαρχία.

Δύο κυρωμένα από το συμβολαιογράφο αντίγραφα του συμβολαίου, με το οποίο ιδρύεται (εκ μετατροπής) η ανώνυμη εταιρία, υποβάλλονται, με ένα απλό διαβιβαστικό έγγραφο, προς έγκριση στην οικεία Νομαρχία (της έδρας της Α.Ε.).

6. Πληρωμή φόρου 1% συγκέντρωσης κεφαλαίου.

Στη Νομαρχία θα προσκομισθεί και το αποδεικτικό καταβολής στο δημόσιο ταμείο του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%, που προβλέπεται από τα άρθρα 17-31 του Ν. 1676/86. Για την καταβολή φόρου αυτού υποβάλλονται δύο κυρωμένα αντίγραφα συμβολαίου στην αρμόδια οικονομική Εφορία μαζί με σχετική δήλωση σε τριπλούν (σε έντυπο της υπηρεσίας). Η πληρωμή του φόρου 1% πρέπει να γίνει εντός προθεσμίας 15 ημερών από την υπογραφή του συμβολαίου, αλλιώς επιβάλλεται πρόστιμο.

7. Θεώρηση από το Επιμελητήριο.

Οι Νομαρχίες είναι υποχρεωμένες να μην εγκρίνουν καταστατικά ή τροποποιήσεις καταστατικών ανωνύμων εταιρειών, εάν δεν έχουν θεωρηθεί αυτά από το οικείο Επιμελητήριο για τον έλεγχο της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου και το δικαίωμα χρήσεως αυτών (άρθρο 7 Ν. 2081/92). Προς τούτο, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση, που μετατρέπεται σε Α.Ε., υποβάλλει δύο αντίγραφα του συμβολαίου μετατροπής στο Επιμελητήριο, το οποίο-μετά το σχετικό έλεγχο- της επιστρέφει το ένα αντίγραφο, δεόντως θεωρημένο, για χρήση στη Νομαρχία που θα εγκρίνει τη μετατροπή. Η θεώρηση από το Επιμελητήριο γίνεται χωρίς δαπάνες, αλλά μετά τη νόμιμη σύσταση της Α.Ε. θα επακολουθήσει η εγγραφή της σε αυτό και η καταβολή των δικαιωμάτων εγγραφής και πρώτης ετήσιας συνδρομής.

(1) Βλ. Μ. Λεοντάρη «ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ», Σελ. 22-23.

8. Δημοσιότητα συσταθείσας Α.Ε. – Υπόδειγμα ανακοίνωσης.

Η ανακοίνωση που γίνεται με τη φροντίδα της οικείας Νομαρχίας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως περί συστάσεως της ανώνυμης εταιρίας είναι επιταγή των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 7^α και 7β του Κ.Ν. 2190/20. σύμφωνα με αυτές , η δημοσιότητα, στην οποία πρέπει να υποβληθεί η απόφαση του νομάρχη για τη σύσταση της Α.Ε., περιλαμβάνει:

Καταχώρηση αυτής στο μητρώο ανώνυμων εταιρειών που τηρείται στην Υπηρεσία Εμπορίου της Νομαρχίας που έχει την έδρα της η εταιρία.

Δημοσίευση σχετικής με τη σύσταση της Α.Ε. ανακοίνωσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η κτήση της προσωπικότητας της ανώνυμης εταιρίας επέρχεται από την καταχώρηση της εγκριτικής απόφασης στο μητρώο ανώνυμων εταιρειών της οικείας Νομαρχίας.

2.4.1 Συνέπειες από τη μετατροπή επιχείρησης σε Α.Ε.

Η μετατροπή επιχειρήσεων (ατομικής, προσωπικής εταιρίας, Ε.Π.Ε.) σε ανώνυμη εταιρία συνοδεύεται από ορισμένες συνέπειες, όπως:

➤ **Κτήση προσωπικότητας Α.Ε.**

Η εκ μετατροπής προελθούσα ανώνυμη εταιρία αποκτά νομική προσωπικότητα με την καταχώρηση στο οικείο μητρώο ανωνύμων εταιρειών της διοικητικής απόφασης (του νομάρχη) για τη σύσταση αυτής για την έγκριση του καταστατικού της (άρθρο 7β § 10 Κ.Ν. 2190/20).

➤ **Νέο νομικό πρόσωπο.**

Νέο νομικό πρόσωπο θεωρούνταν η προερχόμενη εκ μετατροπής ανώνυμη εταιρία κατά τη φορολογική νομοθεσία. Αυτό προέκυπτε, εξ αντιδιαστολής, από τη διάταξη της § 6 του άρθρου 3 του Κ.Φ.Σ. (Π.Δ. 99/77) και είχε σοβαρές συνέπειες ως προς την υποχρέωση τηρήσεως του βιβλίου αποθήκης. Αλλιώς αντιμετωπίζεται το θέμα της νομικής προσωπικότητας της Α.Ε. που προέκυψε από μετατροπή στη νομολογία.

➤ **Οι εκκρεμείς δίκες.**

Οι εκκρεμείς δίκες της εταιρίας που μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρία συνεχίζονται, χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε ειδικότερη διατύπωση για τη συνέχισή τους (άρθρο 67 § 1 εδ. 4 Κ.Ν. 2190/20).

➤ **Καθολική διαδοχή.**

Η νομολογία των δικαστηρίων, βασιζόμενη κυρίως στην παραπάνω διάταξη περί συνέχισης των εκκρεμών δικών, έκρινε ότι επί μετατροπής Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.(γνήσια μετατροπή) συνεχίζεται η νομική προσωπικότητα της μετατρεπόμενης Ε.Π.Ε. από την προκύψασα εκ της μετατροπής ανώνυμη εταιρία και έτσι επέρχεται "οιονεί" καθολική διαδοχή. Επί μετατροπής, όμως, προσωπικής εταιρίας σε Α.Ε. (περίπτωση μη ρυθμιζόμενη από το νόμο-η χαρακτηριζόμενη ως καταχρηστική μετατροπή) η νομολογία διχάζεται. Άλλες αποφάσεις (κυρίως του Σ. Επικρατείας) δε δέχονται ότι επέρχεται καθολική διαδοχή δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της μετατρεπόμενης στην εκ μετατροπής προερχόμενη Α.Ε., ενώ άλλες αποφάσεις (κυρίως πολιτικών δικαστηρίων) δέχονται την οιονεί καθολική διαδοχή.

2.5 Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε. και το αντίθετο

Όπως σημειώθηκε και πιο πάνω, η ελληνική νομοθεσία δεν περιέχει διατάξεις που να ρυθμίζουν τη μετατροπή ομόρρυθμης σε ετερόρρυθμη ή το αντίθετο. Η μετατροπή, λοιπόν, μιας ομόρρυθμης εταιρίας σε ετερόρρυθμη θα αντιμετωπιστεί σαν απλή τροποποίηση του καταστατικού της και θα ακολουθηθεί η σχετική διαδικασία.

Διαδικασία τροποποίησης καταστατικού προσωπικής εταιρίας.

Η συμφωνία λοιπόν, μετατροπής μιας ομόρρυθμης εταιρίας σε ετερόρρυθμη, είναι συμφωνία τροποποίησης του καταστατικού αυτής, που θα διατυπωθεί σε ένα ιδιωτικό, κατ' αρχήν έγγραφο.

Το έγγραφο της τροποποίησης της εταιρίας προσκομίζεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. (της έδρας της εταιρίας) για θεώρηση και υποβολή της σχετικής δηλώσεως μεταβολής (άρθρο 29 § 1 Ν. 1642/86).

Στη συνέχεια, το τροποποιητικό έγγραφο προσκομίζεται στα Ταμεία Νομικών και Προνοίας Δικηγόρων για θεώρηση. Επίσης, θεώρηση χρειάζεται και από το οικείο Επιμελητήριο για το δικαίωμα χρήσεως της επωνυμίας.

Τέλος, το τροποποιητικό έγγραφο θα καταχωρηθεί στα βιβλία εταιρειών του οικείου Πρωτοδικείου και έτσι θα συντελεσθεί η απαιτούμενη από το νόμο δημοσιότητα και θα τελειώσει η τροποποίηση.

2.5.1 Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε.

Μετατροπή μιας ομόρρυθμης εταιρίας σε ετερόρρυθμη εταιρία σημαίνει είτε τη μεταβολή ενός από τους υπάρχοντες ομόρρυθμους εταίρους σε ετερόρρυθμο εταίρο είτε την πρόσληψη (προσθήκη) ενός νέου εταίρου με την ιδιότητα του ετερόρρυθμου.

Η κατά τα άνω μετατροπή- αν δεν προβλέπεται αλλιώς στο καταστατικό- θα γίνει έπειτα από ομόφωνη απόφαση όλων των μελών της εταιρίας. Στο καταστατικό, όμως, μπορεί να προβλέπεται ότι η μετατροπή μπορεί να γίνει και με απόφαση της πλειοψηφίας των εταίρων. Η μετατροπή υλοποιείται με τροποποίηση του καταστατικού. Το έγγραφο της τροποποίησης, που στην ουσία ιδρύει τη νέα εταιρία, την προερχόμενη από την τροποποίηση ή τη συγχώνευση, αρκεί να είναι ιδιωτικό, αλλά δεν αποκλείεται και το συμβολαιογραφικό. Συμβολαιογραφικό απαιτείται να είναι οπωσδήποτε στην περίπτωση που μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων της μετατρεπόμενης εταιρίας περιλαμβάνονται ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων (άρθρο 369 Α.Κ.).

Η μετατροπή της ομόρρυθμης εταιρίας σε ετερόρρυθμη, με την τήρηση των νομίμων διατυπώσεων της δημοσιότητας, δεν επιφέρει διάλυση του νομικού προσώπου(της ομόρρυθμης), αλλά αυτή (η μετατρεπόμενη) συνεχίζεται με άλλο νομικό τύπο (Α.Π. 640/86, Ε. Εμπ. Δ. 1987).

Παράδειγμα μετατροπής Ο.Ε. σε Ε.Ε.

Υποθέτουμε ότι η εταιρία “Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ και ΣΙΑ Ο.Ε.”, που έχει δύο ομόρρυθμους εταίρους τους Αναστάσιο Παπαδόπουλο και το Γεώργιο Παπαδόπουλο με συμμετοχή στο εκ. 1.000 € κεφάλαιο αυτής κατά 50% έκαστος, μετατρέπεται σε ετερόρρυθμη. Με κοινή συμφωνία των δύο εταίρων, ο Γεώργιος Παπαδόπουλος από ομόρρυθμος εταίρος μεταβάλλεται σε ετερόρρυθμο. Έτσι, ο Αναστάσιος Παπαδόπουλος παραμένει ο μόνος ομόρρυθμος εταίρος και φυσικά και ο μόνος διαχειριστής της εταιρίας.

Το έγγραφο της τροποποίησης της εταιρίας θα έχει ως εξής:

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ
ΤΗΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ “Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.”
ΣΕ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ
“Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.”

Στην Αθήνα σήμερα την 30 Ιουνίου 2000 μεταξύ των: 1) Αναστασίου Παπαδόπουλου, εμπόρου, κατοίκου.....και 2) Γεωργίου Παπαδόπουλου, εμπόρου, κατοίκου.....συμφωνήθηκαν τα ακόλουθα:

Την 16 Μαρτίου 1995 βάσει ιδιωτικού εγγράφου, συστήθηκε μεταξύ των ανωτέρω ομόρρυθμη εμπορική εταιρία με την επωνυμία “Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.” και έδρα το Δήμο Αθηναίων (οδός.....αρ.) με σκοπό την εμπορία τροφών, ποτών, ξηρών καρπών, ειδών ζαχαροπλαστικής κλπ. Και διάρκεια δέκα(10) ετών και τους λοιπούς όρους που αναφέρονται στο ως άνω καταστατικό, το οποίο δημοσιεύθηκε νομίμως στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου Αθηνών την2000 και αύξοντες αριθμούς γενικώνκαι ειδικώνΗ εταιρία λειτούργησε έτσι συνεχώς και χωρίς καμιά τροποποίηση του καταστατικού της μέχρι σήμερα (εάν έγιναν τροποποιήσεις του καταστατικού, αναφέρονται όλες μία προς μία με τους αριθμούς καταχώρησης των τροποποιητικών εγγράφων στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου Αθηνών)

Σύμφωνα με το αρχικό καταστατικό της εταιρίας οι δύο ομόρρυθμοι εταίροι αυτής Αναστάσιος Παπαδόπουλος και Γεώργιος Παπαδόπουλος μετέχουν σ’ αυτήν και στη διανομή των κερδών και ζημιών κατά το ποσοστό 50% ο καθένας. Η συμμετοχή του κάθε εταίρου στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου ανέρχεται σε δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ.

Διαχειριστές της εταιρίας έχουν ορισθεί και οι δύο εταίροι.

Ήδη, συμφωνείται μεταξύ των εταίρων, ότι ο εταίρος Γεώργιος Παπαδόπουλος μεταβάλλεται από ομόρρυθμος σε ετερόρρυθμο και ότι κατόπιν αυτού μόνος διαχειριστής της εταιρίας θα είναι ο άλλος εταίρος, ο ομόρρυθμος Αναστάσιος Παπαδόπουλος. Διευκρινίζεται ότι ο Γεώργιος Παπαδόπουλος εξακολουθεί να ευθύνεται απεριόριστα και σε ολόκληρο για όλα τα χρέη της εταιρίας που δημιουργήθηκαν μέχρι σήμερα, ημερομηνία κατά την οποίαν αυτός αλλάζει ιδιότητα και από ομόρρυθμος γίνεται ετερόρρυθμος εταίρος.

Κατόπιν των ανωτέρω, τροποποιούνται η επωνυμία της εταιρίας και τα άρθρα 1 και 7, τα οποία στο εξής θα έχουν ως ακολούθως :

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
«Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.»

Άρθρο 1

Σύσταση εταιρίας-Επωνυμία αυτής

1. Στην Αθήνα μεταξύ των:

α) Αναστασίου Παπαδόπουλο, εμπόρου, κατοίκου.....και

β) Γεωργίου Παπαδόπουλο, εμπόρου, κατοίκου.....

συστήθηκε ομόρρυθμη εταιρία με την επωνυμία «Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.», η οποία με την από 30/06/2000 έγγραφη συμφωνία μεταξύ των άνω εταίρων περί τροποποίησης του παρόντος καταστατικού μετετράπη σε ετερόρρυθμη εμπορική εταιρία με την επωνυμία «Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.»

2. Από τους άνω δύο εταίρους, ο μεν Αναστάσιος Παπαδόπουλος είναι ομόρρυθμος, ο δε Γεώργιος Παπαδόπουλος ετερόρρυθμος.

Άρθρο 7

Διαχειριστής της εταιρίας

1. Διαχειριστής και εκπρόσωπος της εταιρίας για όλα τα θέματα αυτής ορίζεται ο ομόρρυθμος εταίρος Αναστάσιος Παπαδόπουλος.

2. Η εταιρία συναλλάσσεται και αναλαμβάνει εγκύτως υποχρεώσεις έναντι κάθε τρίτου με μόνη την υπογραφή του άνω διαχειριστή-εταίρου Αναστασίου Παπαδοπούλου.

Όλα τα άλλα άρθρα του καταστατικού παραμένουν σε ισχύ, όπως έχουν διατυπωθεί στο αρχικό καταστατικό με ημερομηνία αυτήν της συστάσεως της εταιρίας, ήτοι την 16 Μαρτίου 1998⁽¹⁾.

(1) Λεπτομέρειες για την τροποποίηση και κωδικοποίηση καταστατικού προσωπικής εταιρίας βλ. Μ. Λεοντάρη «ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ- Ε.Π.Ε.», Σελ.36-37.

2.5.2. Μετατροπή Ε.Ε. σε Ο.Ε.

Όλα όσα αναπτύχθηκαν παραπάνω για τη διαδικασία μετατροπής ομόρρυθμης εταιρίας σε ετερόρρυθμη, ισχύουν και για την περίπτωση μετατροπής ετερόρρυθμης εταιρίας σε ομόρρυθμη εταιρία.

Στη δεύτερη αυτή περίπτωση το ετερόρρυθμο ή τα ετερόρρυθμα μέλη της εταιρίας μεταβάλλονται σε ομόρρυθμους εταίρους ή αποχωρούν από αυτήν. Συνεπώς, θα λάβει χώρα τροποποίηση των σχετικών άρθρων του καταστατικού, το δε τροποποιητικό έγγραφο θα υποβληθεί σε όλες τις διαδικασίες θεώρησης στην οικονομική εφορία και δημοσιεύσεως στο Πρωτοδικείο.

2.6 Μετατροπή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) σε Ε.Π.Ε.

Η μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης καλύπτεται από τις διατάξεις του άρθρου 53 του Ν.3190/55,σε συνδυασμό και με τις διατάξεις των παραγράφων 1και 2 του άρθρου 5 του ίδιου νόμου.

Επίσης, τα άρθρα 1 του Ν.Δ.1297/72 και 1 του Ν.2166/93 προβλέπουν την εφαρμογή των φορολογικών κινήτρων και διευκολύνσεων και στη μετατροπή προσωπικής εταιρίας σε Ε.Π.Ε.

Η διαδικασία μετατροπής Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. (όπως αυτή καθορίζεται από τις προαναφερθείσες διατάξεις αλλά και όπως έχει καθιερωθεί από την ακολουθούμενη πρακτική) είναι οι εξής:

i. Απόφαση εταίρων Ο.Ε. για μετατροπή

Λήψη ομόφωνης απόφασης όλων των εταίρων της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας-εκτός αν στο καταστατικό της προβλέπεται διαφορετική πλειοψηφία-περί μετατροπής της σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης. Είναι δυνατόν να συμφωνηθεί ότι κάποιος ή κάποιοι εταίροι της μετατρεπόμενης εταιρίας δεν θα μετάσχουν στην Ε.Π.Ε., που θα προέλθει από τη μετατροπή, οπότε αυτοί θα αποχωρήσουν από την μετατρεπόμενη με τροποποίηση του καταστατικού της, που θα προηγηθεί της όλης διαδικασίας μετατροπής.

ii. Σύσταση Επιτροπής άρθρου 9 Κ.Ν.2190/20

Υποβολή αιτήσεως στην Υπηρεσία Εμπορίου της οικείας Νομαρχίας για τη σύσταση Επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20, η οποία θα προβεί σε εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της μετατρεπόμενης εταιρίας. Η αίτηση συνοδεύεται από πρόσφατο ισολογισμό της μετατρεπόμενης εταιρίας, ο οποίος θα είναι εσωλογιστικός αν αυτή τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. αλλιώς θα είναι εξωλογιστικός. Η αμοιβή

της επιτροπής ανέρχεται στα 250 ευρώ για κάθε ένα από τα τρία μέλη αυτής. (Απόφαση Κ2-17808/24.12.2001 Υπουργείο Ανάπτυξης).

iii. Δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ. εκθέσεως εκτίμησης.

Η Επιτροπή του άρθρου 9 θα συντάξει την έκθεση της, που θα περιλαμβάνει την εκτίμηση για όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της μετατρεπόμενης εταιρίας, καθώς και την προκύπτουσα καθαρή θέση αυτής. Η έκθεση θα υποβληθεί στη Νομαρχία και θα κοινοποιηθεί στην ενδιαφερόμενη εταιρία, που θα την δημοσιεύσει στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

iv. Σύνταξη καταστατικού Ε.Π.Ε.

Κατόπιν συντάσσεται το καταστατικό της Ε.Π.Ε., που θα προέλθει από τη μετατροπή της προσωπικής εταιρίας. Στο καταστατικό θα περιληφθεί και ολόκληρη η εκτιμητική έκθεση της Επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20.

v. Συμβολαιογραφική πράξη συστάσεως Ε.Π.Ε.

Ακολουθεί η ενώπιον συμβολαιογράφου υπογραφή της σύμβασης μετατροπής, δηλαδή, η συμβολαιογραφική πράξη συστάσεως της Ε.Π.Ε. Την πράξη αυτή θα υπογράψουν όλοι οι εταίροι της μετατρεπόμενης προσωπικής εταιρίας. Εάν το κεφάλαιο της εκ μετατροπής προκύπτουσας Ε.Π.Ε. είναι ίσο με την καθαρή θέση της μετατρεπόμενης, τότε οι εταίροι αυτής μετέχουν στο κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. κατά την ίδια αναλογία. Επιτρέπεται, πάντως, να συμφωνηθεί μεταξύ των εταίρων της μετατρεπόμενης εταιρίας, όπως ένας ή περισσότεροι από αυτούς καταβάλουν συμπληρωματικές εισφορές σε χρήμα ή σε είδος, οπότε θα αλλάξει η αναλογία συμμετοχής τους στην Ε.Π.Ε. Οι συμπληρωματικές σε είδος εισφορές πρέπει να εκτιμηθούν από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20.

vi. Πληρωμή φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%

Ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου θα καταβληθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. με την προσκόμιση των κυρωμένων αντιγράφων του συμβολαίου μετατροπής. Ο φόρος αυτός υπολογίζεται με συντελεστή 1% μόνον στο επί πλέον κεφάλαιο που προκύπτει από τυχόν νέες εισφορές. Αντιθέτως, δεν επιβάλλεται Φ.Σ.Κ. στην υπεραξία που προκύπτει από την εκτίμηση της εισφερόμενης περιουσίας της μετασχηματιζόμενης εταιρίας.

vii. Δημοσιότητα συσταθείσας Ε.Π.Ε. – Υπόδειγμα ανακοίνωσης στο Φ.Ε.Κ.

Αυτή ακολουθεί τη διαδικασία που εφαρμόζεται στη σύσταση της Ε.Π.Ε. Ένα κυρωμένο αντίγραφο του καταστατικού (που περιλαμβάνεται ολόκληρο στη συμβολαιογραφική πράξη μετατροπής της προσωπικής εταιρίας σε Ε.Π.Ε.) θεωρείται κατά σειράν :

→ Από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. που βεβαιώνει την καταβολή του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%.

→ Από το Ταμείο Νομικών, στο οποίο καταβάλλεται εισφορά 0,50% επί του ύψους του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε.

→ Από το Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων, στο οποίο καταβάλλεται ομοίως εισφορά 1%.

→ Από το οικείο Επιμελητήριο για τον έλεγχο και το δικαίωμα χρήσεως της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της Ε.Π.Ε. (άρθρο 7 Ν.2081/92). Κατά την θεώρηση αυτή δεν καταβάλλεται εισφορά, αλλά εντός τακτής προθεσμίας από την νόμιμη σύσταση της Ε.Π.Ε. πρέπει να γίνει εγγραφή στα μητρώα του επιμελητηρίου.

Η δημοσιότητα της πράξης συστάσεως εκ μετατροπής της Ε.Π.Ε. περιλαμβάνει πρώτον καταχώρηση στα βιβλία εταιρειών του οικείου Πρωτοδικείου και δεύτερον δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Το αντίγραφο του καταστατικού με όλες τις παραπάνω θεωρήσεις προσκομίζεται στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας και γίνεται η εγγραφή στα βιβλία εταιρειών αυτού. Από το Πρωτοδικείο η εταιρία θα ζητήσει και θα πάρει όσα θεωρημένα αντίγραφα του καταστατικού της χρειάζονται (οποσδήποτε ένα για το αρχείο της και ένα για τη Δ.Ο.Υ.).

Στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσιεύεται, παράλληλα, ανακοίνωση για τη σύσταση της Ε.Π.Ε.

Μόνο μετά τις άνω δημοσιεύσεις στο Πρωτοδικείο και την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αποκτά η Ε.Π.Ε. νομική προσωπικότητα.

Πριν από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της ανακοίνωσης περί συστάσεως της Ε.Π.Ε. (κατά την § 2 του άρθρου 8 του Ν.3190/55), οι συμβληθέντες επ' ονόματι αυτής ευθύνονται απεριόριστα και σε ολόκληρο. Δηλαδή, από την ημερομηνία συντάξεως του συμβολαίου συστάσεως της Ε.Π.Ε. και μέχρι να συντελεσθούν οι κατά το άρθρο 8 δημοσιεύσεις αυτή λειτουργεί σαν ομόρρυθμη εταιρία. Ευθύνεται, όμως, μόνη η Ε.Π.Ε. για τις πράξεις, που έγιναν ρητώς επ' ονόματι αυτής πριν από το χρόνο δημοσιεύσεως, εάν εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση ανελήφθησαν απ' αυτήν (την εταιρία) οι εν λόγω υποχρεώσεις⁽¹⁾.

(1) Βλ. Μ. Λεοντάρη «ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ –ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ –ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ», Σελ.37-38.

2.7 Μετατροπή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) σε ανώνυμη εταιρία

Στην πράξη είναι συνηθισμένο φαινόμενο η μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας σε ανώνυμη εταιρία. Παρόλο αυτά, η εμπορική νομοθεσία δεν περιλαμβάνει σχετικές διατάξεις. Έτσι, στις περιπτώσεις αυτές, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 67 του Κ.Ν.2190/20, όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 17 του Ν.2339/95.

Αξίζει να σημειώσουμε μόνο, τις εξής παρατηρήσεις που αφορούν την μετατρεπόμενη σε Α.Ε. προσωπική εταιρία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.):

1) Για τη μετατροπή της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης σε ανώνυμη εταιρία απαιτείται ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων της Ο.Ε. ή Ε.Ε. –εκτός αν το καταστατικό της προβλέπει άλλη πλειοψηφία για την περίπτωση –που θα διατυπωθεί εγγράφως σε πρακτικό.

2) Επειδή η μετατροπή της προσωπικής εταιρίας σε Α.Ε. σημαίνει ουσιαστικά λύση της πρώτης και εισφορά στη δεύτερη όλων των περιουσιακών στοιχείων της πρώτης (προσφορά σε είδος), πρέπει αυτά να εκτιμηθούν από τη Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20, όπως ρητά προβλέπεται από τη διάταξη αυτή για κάθε εισφορά σε είδος είτε κατά τη σύσταση ανώνυμης εταιρίας είτε κατά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου αυτής. Η επιτροπή θα συσταθεί από την αρμόδια Νομαρχία, κατόπιν αιτήσεως, που θα υποβληθεί από την μετατρεπόμενη εταιρία και θα συνοδεύεται από πρόσφατο ισολογισμό. Η αμοιβή για κάθε μέλος της επιτροπής ανέρχεται στα 250 ευρώ ($3 \cdot 250 = 750$). Ο ισολογισμός μετασχηματισμού της μετατρεπόμενης εταιρίας θα είναι εσωλογιστικός (δηλαδή, θα προκύπτει από τα λογιστικά βιβλία), εάν αυτή τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας Κ.Β.Σ., αλλιώς θα είναι εξωλογιστικός (δηλαδή, θα προκύπτει από φυσική απογραφή).

3) Η σύμβαση μετατροπής της προσωπικής εταιρίας σε Α.Ε. πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου. Αυτό προκύπτει τόσο από την επιταγή του άρθρου 67 του Κ.Ν.2190/20, όσο και από τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου.

2.8 Μετατροπή Ε.Π.Ε. σε ανώνυμη εταιρία

Το άρθρο 67 του Κ.Ν.2190/20, ρυθμίζει ευθέως τη μετατροπή της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) σε ανώνυμη εταιρία. Συνεπώς, εδώ πρόκειται για περίπτωση γνήσιας μετατροπής, αφού διέπεται από ειδική νομοθετική ρύθμιση. Αντίθετα, οι περιπτώσεις μετατροπής ατομικής επιχείρησης, προσωπικής εταιρίας και ενδεχομένως κοινωνίας, κοινοπραξίας και άλλων μορφών επιχειρηματικής δράσεως σε ανώνυμη εταιρία είναι

περιπτώσεις μη γνήσιας (καταχρηστικής) μετατροπής. Όμως, η νομολογία, η διοίκηση και κυρίως η πρακτική των συναλλαγών εξίσωσε –με την πάροδο του χρόνου– την καταχρηστική προς τη γνήσια μετατροπή, τόσο ως προς την ακολουθούμενη διαδικασία, όσο και ως προς τις επερχόμενες συνέπειες.

Σύμφωνα, λοιπόν, με το άρθρο 67 του Κ.Ν.2190/20:

- Προηγείται κάθε άλλης ενέργειας αίτηση της Ε.Π.Ε. προς την αρμόδια Νομαρχία για τη σύσταση Επιτροπής του άρθρου 9 του νόμου αυτού, που θα εκτιμήσει το ενεργητικό και το παθητικό της εταιρίας και θα προσδιορίσει την καθαρή θέση αυτής.

- Ακολουθεί η λήψη απόφασης από τη συνέλευση των εταίρων της Ε.Π.Ε. περί μετατροπής της σε Α.Ε. με την πλειοψηφία που ορίζει η § 1 του άρθρου 38 του Ν.3190/55, δηλαδή, με πλειοψηφία των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

- Το μετοχικό κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρίας, που θα προκύψει από τη μετατροπή της Ε.Π.Ε., δεν μπορεί να υπολείπεται από το ελάχιστο όριο το οποίο προβλέπει το άρθρο 8 του Κ.Ν.2190/20, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 11 § 1 του Ν.2842/2000, δηλαδή, δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 60.000 ευρώ, εάν η μετατροπή γίνεται μόνο με τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/20 και των 300.000 ευρώ, εάν η μετατροπή γίνεται και με τη συνδρομή των διατάξεων του Ν.Δ.1297/72 ή του Ν.2166/93.

- Το καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας συντάσσεται με βάση τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/20, περιλαμβάνει το ύψος του κεφαλαίου, το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας και τους Ελεγκτές της πρώτης εταιρικής χρήσεως. Εγκρίνεται από τη συνέλευση των εταίρων της Ε.Π.Ε. και πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου.

- Η μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. πρέπει να εγκριθεί από τον αρμόδιο Νομάρχη ή του Υπουργού Εμπορίου. Η εγκριτική απόφαση καταχωρείται στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών, ενώ σχετική ανακοίνωση περί συστάσεως της Α.Ε. δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με αυτές τις δύο ενέργειες επιτυγχάνεται η δημοσιότητα της νέας εταιρίας. Πριν από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την τήρηση των διατυπώσεων αυτών η από μετατροπή προερχόμενη εταιρία συνεχίζεται ως ανώνυμη εταιρία.

- Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται βίαια διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε ειδικότερη διατύπωση για τη συνέχισή τους.

2.8.1 Διαδικασία μετατροπής Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.

Η διαδικασία που ακολουθείται, σε γενικές γραμμές, για τη μετατροπή μιας Ε.Π.Ε. σε ανώνυμη εταιρία είναι η ακόλουθη :

α) *Λήψη απόφασης σε συνέλευση των εταιρειών για τη μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.* με πλειοψηφία των 3/4 του όλου αριθμού των εταίρων, που να εκπροσωπούν τα 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου. Αξιοσημείωτο είναι ότι η απόφαση της Συνελεύσεως των εταίρων θα ληφθεί αφού προηγηθεί η εκτίμηση του ενεργητικού και του παθητικού της Ε.Π.Ε.

β) *Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της μετατρεπόμενης Ε.Π.Ε.* από την επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20.

γ) *Σύνταξη του καταστατικού της ανώνυμης εταιρίας,* που θα προκύψει από τη μετατροπή. Στη σύνταξη του καταστατικού πρέπει να συμπράξει και δικηγόρος.

δ) *Συμβολαιογραφική πράξη,* που θα επενδύσει τη σύμβαση μετατροπής της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. και θα περιλαμβάνει και το καταστατικό της τελευταίας.

ε) *Απόφαση της Νομαρχίας,* που εγκρίνει τη σύστασή της Α.Ε. (εκ μετατροπή της Ε.Π.Ε.) και το καταστατικό της.

στ) *Δημοσιότητα της μετατροπής,* που για τη συστατινόμενη Α.Ε. περιλαμβάνει καταχώριση εγγυητικής απόφασης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της Νομαρχίας και δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τ.Α.Ε. και Ε.Π.Ε.).

2.9 Μετατροπή ανώνυμης εταιρίας σε Ε.Π.Ε.

Η περίπτωση της μετατροπής ανώνυμης εταιρίας σε Ε.Π.Ε.- παρ' ότι σπάνια εμφανίζεται στην πράξη- προβλέπεται από τις σχεδόν ταυτόσημες διατάξεις των άρθρων 51 Ν.3190/55 και 66 Κ.Ν.2190/20.

Στα άρθρα αυτά ορίζονται τα εξής:

➤ Για τη μετατροπή Α.Ε. σε Ε.Π.Ε. χρειάζεται να ληφθεί απόφαση της γενικής συνελεύσεως των μετοχών της ανώνυμης εταιρίας.

➤ Η πράξη της μετατροπής πρέπει να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

➤ Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο θα ενσωματωθεί το καταστατικό της (εκ μετατροπής) Ε.Π.Ε., στο οποίο πρέπει να περιλαμβάνονται οι ουσιώδεις διατάξεις του νόμου 3190/55.

➤ Η παράγραφος 2,τόσο του άρθρου 51 του Ν.3190/55, όσο και του άρθρου 66 του Κ.Ν.2190/20, ορίζει ότι οι αναγκαίες για τη μετατροπή πράξεις δεν υπόκεινται στην καταβολή φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, εφόσον:α)Το ενεργητικό και το παθητικό της μετατρεπόμενης Α.Ε. δεν υφίσταται μεταβολή. β)Οι μέτοχοι της μετατρεπόμενης Α.Ε. θα μετέχουν στην Ε.Π.Ε. με ίση ή ανάλογη (όπως μετείχαν και στην ανώνυμη εταιρία) μερίδα συμμετοχής. Είναι απαραίτητο να τηρηθούν οι όροι αυτοί, γιατί αλλιώς θα προκύψει ενδεχομένως θέμα φορολογήσεως της πράξης μετατροπής, αφού είναι αδύνατη η εφαρμογή των φοροαπαλλακτικών διατάξεων του Ν.Δ.1297/72 και των άρθρων 1-5 του Ν.2166/93 στην περίπτωση μετατροπής Α.Ε. σε Ε.Π.Ε.

2.9.1 Διαδικασία μετατροπής Α.Ε. σε Ε.Π.Ε.

α) *Λήψη απόφασης των μετόχων της Α.Ε.* σε τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση αυτών. Η απόφαση θα ληφθεί με τα αυξανόμενα ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας, που προβλέπουν τα άρθρα 29 § 3 και 31 § 2 του Κ.Ν.2190/20 ή και μεγαλύτερα ποσοστά, που τυχόν προβλέπει το καταστατικό. Τούτο, επειδή στη μετατροπή της Α.Ε. σε Ε.Π.Ε. τυπικά έχουμε λύση της πρώτης (για τη οποία απαιτούνται τα προαναφερθέντα αυξημένα ποσοστά) και σύσταση νέας εταιρίας, της Ε.Π.Ε. Εξάλλου, ειδικά για την περίπτωση μετατροπής ανώνυμης εταιρίας με κεφάλαιο κάτω των 30.000 ευρώ, ο νόμος προβλέπει ή τη συμπλήρωση αυτού με αύξηση μέχρι του παραπάνω ορίου ή την μετατροπή της Α.Ε. σε άλλου τύπου εταιρία. Στη δεύτερη περίπτωση απαιτείται απόφαση της γενικής συνελεύσεως, που θα ληφθεί με τα αυξανόμενα ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας των άρθρων 29 § 3 και 31 § 2 του Κ.Ν.2190/20.

β) Συγκρότηση Επιτροπής άρθρου 9 Κ.Ν. 2190/20

Επίσης, πουθενά στα σχετικά άρθρα 51 του Ν.3190/55 και 66 του Κ.Ν.2190/20 δεν αναφέρεται ρητά η υποχρέωση εκτίμησης των περιουσιακών στοιχείων της μετατρεπόμενης ανώνυμης εταιρίας από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20, εν τούτοις η ενέργεια αυτή είναι αναγκαία για τους εξής λόγους: έχει γίνει δεκτό στη νομολογία και την πράξη, ότι σε κάθε περίπτωση μετατροπής επιχείρησης σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.

απαιτείται όπως οι εισφορές σε είδος αποτιμούνται από την επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20. Ειδικά επί μετατροπής Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε., τούτο εξάγεται από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 5 § 2 και 51 § 1 του Ν.3190/55. Για την ταυτότητα του νομικού λόγου θα πρέπει να δεχθούμε ότι ισχύει το ίδιο και για την περίπτωση μετατροπής ανώνυμης εταιρίας σε Ε.Π.Ε. Η έκθεση της εκτιμητικής επιτροπής, η οποία θα προσδιορίσει και την καθαρή θέση της μετατρεπόμενης εταιρίας, υποβάλλεται στην αρμόδια Νομαρχία και κοινοποιείται στην ενδιαφερόμενη εταιρία.

γ) Σύνταξη καταστατικού Ε.Π.Ε.- Εταιρικό κεφάλαιο

Το καταστατικό της εκ μετατροπής προερχόμενης Ε.Π.Ε. θα συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3190/55 και θα περιλαμβάνει και ολόκληρο το κείμενο της προαναφερθείσας εκθέσεως εκτίμησης. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο ύψος και τη κάλυψη του εταιρικού κεφαλαίου. Κατ' αρχήν, το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. θα είναι ίσο προς τη (θετική) καθαρή θέση, που αναφέρεται στην έκθεση εκτίμησης των περιουσιακών στοιχείων της Α.Ε. Παράλληλα, το ποσόν του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 18.000 ευρώ και πρέπει να διαιρείται σε ίσα μερίδια, καθένα από τα οποία να είναι ίσο με τριάντα ευρώ ή πολλαπλάσιο του ποσού αυτού (άρθρο 4 του Ν.3190/55, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 § 1 και 2 Ν.2842/2000).

δ) Υπογραφή σύμβασης μετατροπής

Όπως ειπώθηκε και παραπάνω, η πράξη μετατροπής της ανώνυμης εταιρίας σε Ε.Π.Ε. πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, το οποίο θα υπογράψουν, ενώπιον του συμβολαιογράφου, όλοι οι μέτοχοι της μετατρεπόμενης ανώνυμης εταιρίας, αφού αυτό αποτελεί το συστατικό έγγραφο της εκ μετατροπής προερχόμενης Ε.Π.Ε. Εάν υπάρξουν μέτοχοι της Α.Ε. που διαφώνησαν στη γενική συνέλευση της μετατροπής, οι μετοχές αυτών, φυσικά, δεν υπολογίζονται για το σχηματισμό των απαιτούμενων ποσοστών απαρτίας και πλειοψηφίας. Όμως, η απόφαση περί μετατροπής, που λήφθηκε νομότυπα από τους λοιπούς μετόχους, υποχρεώνει και τους διαφωνούντες ή απόντες.

ε) Έγκριση Νομάρχη ή Υπ. Εμπορίου

Η μετατροπή της Α.Ε. σε Ε.Π.Ε. πρέπει να εγκριθεί από την οικεία Νομαρχία ή τον υπουργό Εμπορίου (εάν η Α.Ε. είναι καταχωρημένη στο μητρώο Α.Ε. του Υπουργείου) και η σχετική απόφαση εγκρίσεως να καταχωρηθεί στο Μ.Α.Ε. Σχετική ανακοίνωση πρέπει να δημοσιευτεί και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως . προς τούτο, υποβάλλεται στη Νομαρχία ένα κυρωμένο αντίγραφο του συμβολαίου μετατροπής μαζί με παράβολο από τη Δ.Ο.Υ. ύψους 235 ευρώ, πλέον επιβαρύνσεων για Τ.Α.Π.Ε.Τ. κ.λ.π. Το άρθρο 7α του

Κ.Ν.2190/20, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 2 του Π.Δ. 360/93, ορίζει ότι δημοσιεύονται στο Φ.Ε.Κ. η λύση της Α.Ε. και η διαγραφή της από το μητρώο Α.Ε.(παράβολο 235 ευρώ).

στ) Θεώρηση του καταστατικού της Ε.Π.Ε. από τη Δ.Ο.Υ., Ταμεία Νομικών και Πρόνοιας και Επιμελητήριο.

Δύο κυρωμένα αντίγραφα του συμβολαίου μετατροπής της Α.Ε. σε Ε.Π.Ε. υποβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός προθεσμίας 15 ημερών από της απογραφής της συμβολαιογραφικής πράξης. Ταυτόχρονα, θα πληρωθεί και ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%, εφόσον το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. είναι μεγαλύτερο εκείνου της Α.Ε. και η αύξηση αυτή του κεφαλαίου οφείλεται σε τυχόν νέες εισφορές. Η Δ.Ο.Υ. θεωρεί το ένα από τα δύο αντίγραφα συμβολαίου και το επιστρέφει στην ενδιαφερόμενη εταιρία, ενώ το άλλο αντίγραφο κρατάει στο αρχείο της.

Το θεωρημένο από τη Δ.Ο.Υ. αντίγραφο συμβολαίου της μετατροπής προσκομίζεται στη συνέχεια στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων, όπου καταβάλλεται η σχετική υπέρ αυτών εισφορά 0,50% και 1% αντίστοιχα.

Το ίδιο αντίγραφο θα προσκομισθεί, τέλος, στο οικείο Επιμελητήριο, το οποίο θα χορηγήσει βεβαίωση για το δικαίωμα χρήσεως της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της Ε.Π.Ε.

2.9.2 Δημοσιότητα της Ε.Π.Ε.

Η δημοσιότητα της νέας εκ μετατροπής προελθούσας Ε.Π.Ε., περιλαμβάνει δύο ενέργειες: **Πρώτον**, καταχώρηση στα βιβλία εταιρειών του αρμόδιου (της έδρας της εταιρίας) Πρωτοδικείου. Τούτο γίνεται με την υποβολή στο Πρωτοδικείο του αντιγράφου του συμβολαίου επί του οποίου έχουν γίνει οι θεωρήσεις της Δ.Ο.Υ. του Επιμελητηρίου και των Ταμείων Νομικών και Πρόνοιας Δικηγόρων. Κατόπιν αιτήσεως της Ε.Π.Ε., το Πρωτοδικείο της χορηγεί ένα ή περισσότερα κυρωμένα αντίγραφα του συμβολαίου μετατροπής. **Δεύτερον**, δημοσίευση στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως σχετικής ανακοίνωσης (περιλήψεως) με τα στοιχεία της εκ μετατροπής προελθούσας Ε.Π.Ε.

Η ανακοίνωση περί ιδρύσεως Ε.Π.Ε., που θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, γίνεται κατ' επιταγή του άρθρου 8 του Ν.3190/55, όπως ισχύει, με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή και με δαπάνες της εταιρίας. Απαιτείται παράβολο από τη Δ.Ο.Υ. ύψους 235 ευρώ, πλέον εισφοράς Τ.Α.Π.Ε.Τ. κ.λ.π. επιβαρύνσεων. Η ανακοίνωση, που θα κάνει στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η οικεία Νομαρχία μετά την καταχώρηση της εγκρίσεως της πράξης μετατροπής της Α.Ε. σε Ε.Π.Ε. στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών ⁽¹⁾.

(1) Βλ. άρθρα 51 Ν.3190/55 και 66 Ν. 2190/20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ – ΕΙΔΙΚΑ

3.1 Τρόποι μετατροπής – Εφαρμοζόμενες διατάξεις

Η μετατροπή ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. και Ε.Ε.) σε ανώνυμη εταιρία δεν ρυθμίζεται ευθέως από τις διατάξεις του εμπορικού δικαίου, αλλά εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 67 του Κ.Ν.2190/20 περί μετατροπής Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. Η θεωρία χαρακτηρίζει την τελευταία αυτή περίπτωση, που προβλέπεται ρητώς και ρυθμίζεται από το νόμο, ως γνήσια μετατροπή, σε αντιδιαστολή προς τις άλλες περιπτώσεις, που αγνοούνται από την εμπορική νομοθεσία και συνιστούν τη λεγόμενη **μη γνήσια ή καταχρηστική μετατροπή**. Πάντως, οι διατάξεις των νόμων 1297/72 και 2166/93, που παρέχουν κίνητρα και φορολογικές διευκολύνσεις, εφαρμόζονται σε όλες γενικά τις περιπτώσεις μετατροπής ή συγχώνευσης επιχειρήσεων, οποιουδήποτε νομικού τύπου, **εφόσον από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση προκύπτει Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.**

Εφαρμοζόμενες στη μετατροπή επιχειρήσεων σε Α.Ε. διατάξεις – Δυνατοί τρόποι μετατροπής

Η μετατροπή μιας επιχείρησης σε Ανώνυμη Εταιρία μπορεί να γίνει με τρεις τρόπους:

➤ Κατ' εφαρμογή μόνο των διατάξεων του Κ.Ν. 2190/20 και συγκεκριμένα του άρθρου 67 αυτού (οπότε το απαιτούμενο ελάχιστο όριο μετοχικού κεφαλαίου της εκ μετατροπής προκύπτουσας Α.Ε. είναι το οριζόμενο στο άρθρο 8 § 2 του Κ.Ν. 2190/20) χωρίς την επίκληση των ευεργετικών διατάξεων του Ν.Δ. 2197/72 ή του 2166/93. Αυτό θα γίνει, εφόσον:

i. Το μετοχικό κεφάλαιο της εκ μετατροπής προκύπτουσας ανώνυμης εταιρίας είναι μικρό και δεν μπορεί να καλύψει το ελάχιστο όριο, που θέτει το Ν.Δ. 1297/72, και ο Ν. 2166/93 και που είναι τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

ii. Πιθανόν να μη συντρέχουν οι προϋποθέσεις εκμεταλλεύσεως των ευεργετημάτων (φοροαπαλλαγές κλπ διευκολύνσεις) που παρέχουν τα ανωτέρω νομοθετήματα Ν.Δ. 1297/72 και Ν. 2166/93. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να προτιμηθεί η διαδικασία μετατροπής της επιχείρησης σε Α.Ε. με βάση μόνο τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20, που είναι η πιο απλή και η λιγότερο γραφειοκρατική και χρονοβόρα.

➤ Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν.Δ. 1297/72, όπως ισχύει, σε συνδυασμό, βέβαια, και με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20, η εφαρμογή των διατάξεων του Ν.Δ.1297/72 αποκλείει την παράλληλη εφαρμογή και των διατάξεων των άρθρων 1-5 του Ν. 2166/93, επειδή οι διαδικασίες που προβλέπουν αυτά τα δύο νομοθετήματα και οι προϋποθέσεις που θέτουν, παρουσιάζουν ουσιαστικές διαφορές.

Σύμφωνα με την υπ' αριθ.25/1973 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, οι φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις, που παρέχονται με το Ν.Δ. 1297/72, είναι οι ακόλουθες:

- ✓ Αναβολή της φορολογίας εισοδήματος επί της υπεραξίας, που προκύπτει κατά τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, μέχρι το χρόνο διάλυσης της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρίας.
- ✓ Απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης των εισφερόμενων ακινήτων.
- ✓ Απαλλαγή της σύμβασης συγχώνευσης ή μετατροπής από κάθε φόρο ή τέλος υπέρ του Δημοσίου κλπ
- ✓ Αναστολή της φορολογήσεως των αφορολόγητων κρατήσεων, που έχουν σχηματισθεί από τις συγχωνεύμενες ή μετατρεπόμενες επιχείρησης.

Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου 1% δεν οφείλεται στην υπεραξία που προκύπτει από την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της μετατρεπόμενης επιχείρησης. Οφείλεται μόνο στο επιπλέον κεφάλαιο της Α.Ε. από τυχόν νέες εισφορές .Εισφορά υπέρ Επιτροπής Ανταγωνισμού 1% δεν οφείλεται σε μετατροπές και συγχωνεύσεις που γίνονται με το Ν.Δ. 1297/72 ή το Ν. 2166/93.

➤ Κατ' εφαρμογή των άρθρων 1-5 του Ν. 2166/93, οπότε, βέβαια, αποκλείεται η ταυτόχρονη εφαρμογή και των διατάξεων του Ν.Δ. 1297/72.

Οι παρεχόμενες από το Ν. 2166/93 φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις κατά τον μετασχηματισμό των επιχειρήσεων είναι οι ίδιες με τις παρεχόμενες από το Ν.Δ. 1297/72 και επιπλέον:α) τυχόν ζημιά, που υπάρχει μεταξύ των στοιχείων του παθητικού των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, εμφανίζεται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στον ισολογισμό έναρξης της νέας εταιρίας. Η κατ' αυτόν τον τρόπο μεταφερόμενη στη νέα εκ μετατροπής ανώνυμη εταιρία ζημιά, κατά την πρώτη εφαρμογή του Ν. 2166/93, συμψηφίζονταν με τα προκύπτοντα κέρδη αυτής επόμενων χρήσεων. Μετά την τροποποίηση που επέφερε το άρθρο 7 § 9 του Ν.2386/96, η ζημιά μπορούσε να μεταφέρεται στη νέα εταιρία όχι, όμως, και να συμψηφίζεται με κέρδη αυτής. Υπ' όψη και ο πρόσφατος νόμος 2992/2002, στο άρθρο 9 § 5 του οποίου ορίζεται ότι, κατά το μετασχηματισμό επιχειρήσεων με το Ν. 2166/93, η μεταφερόμενη στον ισολογισμό της νέας εταιρίας ζημιά συμψηφίζεται με τα προκύπτοντα κέρδη αυτής των δύο πρώτων από το μετασχηματισμό χρήσεων. β) Το ύψος του κεφαλαίου της

εταιρίας που θα προέλθει από τη μετατροπή, εάν μεν είναι ανώνυμη πρέπει να ανέρχεται σε 300.000 ευρώ, εάν δε είναι Ε.Π.Ε. 146.735 ευρώ. Για το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου 1% και για την εισφορά υπέρ Επιτροπής Ανταγωνισμού 1% ισχύουν όσα και για την περίπτωση μετατροπής με το Ν.Δ. 1297/72.

3.2 Εγγραφή της Α.Ε. στα μητρώα της Δ.Ο.Υ. – Θεώρηση βιβλίων

Ο μετασχηματισμός της επιχείρησης τελειώνει με την έκδοση της σχετικής εγκριτικής απόφασης της Νομαρχίας, που καταχωρήθηκε αυθημερόν στο μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών αυτής. Τις επόμενες ημέρες, η νεοσυσταθείσα ανώνυμη εταιρία μπορεί να θεωρήσει βιβλία και στοιχεία στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Για τη θεώρηση των βιβλίων της, η ανώνυμη εταιρία πρέπει να υποβάλλει στη Δ.Ο.Υ. σημείωμα σε τριπλούν, στο οποίο αναγράφονται όλα τα προς θεώρηση βιβλία και στοιχεία. Το σημείωμα υπογράφεται από το νόμιμο εκπρόσωπο της Α.Ε. και, εάν δεν προσέλθει ο ίδιος για τη θεώρηση, πρέπει να εξουσιοδοτήσει εγγράφως το πρόσωπο που θα διεκπεραιώσει την εργασία αυτή. Η εξουσιοδότηση μπορεί να γράφει στο πίσω μέρος του σημειώματος της θεώρησης ή και σε ιδιαίτερο χαρτί. Η θεώρηση των βιβλίων γίνεται στο γραφείο Κ.Β.Σ. της Δ.Ο.Υ., αφού προηγηθεί η διαδικασία της δηλώσεως έναρξης των εργασιών της Α.Ε. και η εγγραφή αυτής στα μητρώα της Δ.Ο.Υ.

3.2.1 Εγγραφή της Α.Ε. στα μητρώα της Δ.Ο.Υ. – Λήψη Α.Φ.Μ.

Η πρώτη επαφή της νεοσύστατης ανώνυμης εταιρίας με τη αρμόδια Δ.Ο.Υ. είναι η εγγραφή της στα μητρώα της δεύτερης. Αρμόδια Δ.Ο.Υ. είναι εκείνη στην περιφέρεια της οποίας έχει την έδρα της Α.Ε. Στις μεγάλες πόλεις υπάρχουν ιδιαίτερες Δ.Ο.Υ. για τις ανώνυμες εταιρείες. Ειδικά στην ευρεία περιφέρεια της πρωτεύουσας λειτουργούν τρεις Δ.Ο.Υ. για τις ανώνυμες εταιρείες : α) Η Δ.Ο.Υ. Φορολογίας Ανώνυμων Εμπορικών Εταιρειών Αθηνών, β) Η Δ.Ο.Υ. Φορολογίας Ανώνυμων Βιομηχανικών Εταιρειών Αθηνών και γ) Η Δ.Ο.Υ. Φορολογίας Ανώνυμων Εταιρειών Πειραιά.

Για την εγγραφή της Α.Ε. στα μητρώα της Δ.Ο.Υ. απαιτούνται τα εξής δικαιολογητικά:

- 1) Συμπλήρωση ειδικού εντύπου ΔΗΛΩΣΕΩΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ εργασιών της Α.Ε.
- 2) Ένα κυρωμένο αντίγραφο της συστάσεως (εκ μετατροπής) της Α.Ε., δηλαδή το συμβολαιογραφικό έγγραφο, που περιλαμβάνει και το καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας.
- 3) Αντίγραφο του τριπλότυπου είσπραξης της υπέρ του Τ.Α.Π.Ε.Τ. εισφοράς για τη δημοσίευση της ανακοίνωσης συστάσεως της Α.Ε. στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4) Υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/86, υπογραφομένη από το νόμιμο εκπρόσωπο της Α.Ε., στην οποία δηλώνει ότι θα προσκομίσει δύο Φ.Ε.Κ. με την ανακοίνωση συστάσεως της εταιρίας.

5) Αντίγραφο της απόφασης της Νομαρχίας που εγκρίνει τη σύσταση της Α.Ε. και της ανακοίνωσης της συστάσεως αυτής, που στάλθηκε στο Εθνικό Τυπογραφείο για τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6) Αντίγραφο του συμβολαίου μισθώσεως του ακινήτου, στο οποίο θα στεγασθούν τα γραφεία της εταιρίας. Το αντίγραφο πρέπει να έχει προσκομισθεί από τον εκμισθωτή (ιδιοκτήτη του ακινήτου) και θεωρηθεί από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Αυτά, για την περίπτωση που η νεοσυσταθείσα Α.Ε. θα στεγασθεί σε μισθωμένο οίκημα. Εάν πρόκειται να στεγασθεί σε ιδιόκτητο χώρο, αρκεί δήλωση του Ν. 1599/86 περί αυτού και αντίγραφο του συμβολαίου ή άλλου εγγράφου, που να αποδεικνύει ότι το ακίνητο ανήκει στην ιδιοκτησία της εταιρίας. Η Δ.Ο.Υ. πολλές φορές προβαίνει και σε αυτοψία, δηλαδή, αποστέλλει ελεγκτή για να εξακριβώσει αν τα δηλούμενα είναι αληθή.

7) Αποδεικτικό πληρωμής φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%.

8) Πιστοποιητικό εγγραφής της εταιρίας στο οικείο Επιμελητήριο.

9) Εάν δεν προσέλθει αυτοπροσώπως ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρίας, απαιτείται και σχετική εξουσιοδότηση αυτού προς το πρόσωπο που θα διεκπεραιώσει την άνω εργασία.

3.2.2 Θεώρηση βιβλίων και στοιχείων της Α.Ε.

Μετά την υποβολή όλων των παραπάνω δικαιολογητικών, η Δ.Ο.Υ. προβαίνει στην εγγραφή της ανώνυμης εταιρίας στα μητρώα της και χορηγεί σ' αυτήν βεβαίωση με τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) και τον Αριθμό φακέλου (Α.Φ.) της Α.Ε.

Με την επίδειξη της βεβαίωσης αυτής, το γραφείο του Κ.Β.Σ. της Δ.Ο.Υ. επιτρέπει τη θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων της νεοσύστατης εταιρίας. Αυτά για τη θεώρηση των πρώτων από τη σύσταση της Α.Ε. βιβλίων και στοιχείων.

Για τις επόμενες φορές, που η εταιρία θα προσκομίσει βιβλία ή στοιχεία για θεώρηση αρκεί η συμπλήρωση του σχετικού εντύπου, στο οποίο αναγράφονται τα προς θεώρηση βιβλία και στοιχεία και γραπτή εξουσιοδότηση, υπογραμμένη από το αρμόδιο όργανο της Α.Ε., προς τον μεταβαίνοντα για τη θεώρηση υπάλληλο αυτής.

Μετά την ισχύ του Ν.2084/92, οι Δ.Ο.Υ. ζητούν, για τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων, και μια υπεύθυνη δήλωση για τα μέλη του Διοικητικού Συμβολαίου της εταιρίας, που είναι κύριοι μετοχών αυτής σε ποσοστό άνω του 3%. Για τα μέλη αυτά πρέπει να υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένα στον οικείο ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφαλίσεως. Εάν μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, που κατέχουν το παραπάνω ποσοστό μετοχών, υπάρχουν και αλλοδαποί, τότε πρέπει να προσκομισθούν στοιχεία αποδεικνύοντας ότι τα αλλοδαπά πρόσωπα είναι μόνιμοι κάτοικοι του εξωτερικού και έχουν υπαχθεί στην αντίστοιχη ασφάλιση της χώρας τους. Έτσι, απαλλάσσονται από την υποχρέωση ασφαλίσεώς τους σε ελληνικό ασφαλιστικό φορέα. Πολλές Δ.Ο.Υ. αρκούνται σε μια υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/86, στην οποία να δηλώνονται τα περί μόνιμης κατοικίας σε χώρα του εξωτερικού κ.λ.π.

3.3 Λογιστικές εγγραφές έναρξης της Α.Ε.

Μετά τη θεώρηση των βιβλίων, θα γίνουν οι εγγραφές έναρξης, που κατά βάση είναι οι εγγραφές καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κ.Ν.2190/20, εντός του πρώτου διμήνου από τη σύσταση της ανώνυμης εταιρίας, το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής πρέπει να πιστοποιήσει σε ειδική συνεδρίαση του την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου. Κατά το πρώτο γράμμα και το πνεύμα της διατάξεως αυτής, πρέπει οι εγγραφές έναρξης να καταχωρηθούν στα λογιστικά βιβλία της εταιρίας μέσα σε δύο μήνες από τη νόμιμη σύστασή της.

Ο Κ.Β.Σ. (Π.Δ.186/92) στο άρθρο 17 § 2, όμως, ορίζει διαφορετική προθεσμία για την ενημέρωση των βιβλίων της Α.Ε. (τρίτης κατηγορίας). Κατά την προαναφερθείσα διάταξη, τα ημερολόγια πρέπει να ενημερώνονται εντός 15 ημερών από την έκδοση ή τη λήψη του κατά περίπτωση δικαιολογητικού και επί ταμειακών πράξεων από τη διενέργειά τους.

3.3.1 Έξοδα ιδρύσεως της Α.Ε. – Θεώρηση προσωρινών βιβλίων

Η νεοσύστατη ανώνυμη εταιρία έχει ορισμένα έξοδα, που γίνονται πριν τη νόμιμη σύστασή της. Τα έξοδα αυτά μπορεί να προνοηθεί να καταχωρούνται στα βιβλία της μετασηματιζόμενης επιχείρησης (σχετική ρήτρα μπορεί να περιληφθεί στο συμβόλαιο μετατροπής ή συγχώνευσης).

Εάν πρόκειται για ανώνυμη εταιρία, η οποία συσταίνεται εξ υπ αρχής, τότε τα έξοδα ιδρύσεως, που προηγούνται της νόμιμης συστάσεως της εταιρίας, δεν μπορούν να

καταχωρηθούν στα βιβλία της Α.Ε., αφού αυτά θα έχουν ημερομηνία θεωρήσεως μεταγενέστερη. Για την περίπτωση αυτή το άρθρο 10 § 2 του Κ.Β.Σ. προβλέπει ότι τα έξοδα πρώτης εγκαταστάσεως, αγορές κ.λ.π. συναλλαγές αναγκαίες για τη σύσταση του νομικού προσώπου ή την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης, καταχωρούνται σε βιβλία που θεωρούνται στο όνομα του ιδρυτή από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. της κατοικίας ή της έδρας του, με μνεία της υπό σύσταση επιχείρησης. Οι εγγραφές που καταχωρήθηκαν στα προσωρινά βιβλία (της ανώνυμης εταιρίας) αναλυτικά ή συγκεντρωτικά αμέσως μετά τη σύσταση του νομικού προσώπου.

3.3.2 Εγγραφές έναρξης κατά το Γ.Λ.Σ.

Οι λογιστικές εγγραφές έναρξης, που θα γίνουν στα βιβλία της ανώνυμης εταιρίας, υποδεικνύονται επακριβώς από το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο:

“ 8.Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου κατά τη σύσταση ανώνυμης εταιρίας, καθώς και σε μεταγενέστερες αυξήσεις, γίνεται με πίστωση των οικείων υπολογαριασμών του 40 και με αντίστοιχη χρέωση του λογαριασμού 33.03 «μέτοχοι λογαριασμός καλύψεως κεφαλαίου». Ειδικότερα για την κάλυψη και καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

↘ Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου απεικονίζεται με χρέωση του λογαριασμού 33.03 και με πίστωση του λογαριασμού 40.02 «οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετοχών» ή 40.03 «οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών», κατά περίπτωση, και του λογαριασμού 41.01 «οφειλόμενη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο», εφόσον συντρέχει λόγος.

↘ Επακολουθεί η πίστωση του λογαριασμού 33.03, με χρέωση του λογαριασμού 33.04 «οφειλόμενο κεφάλαιο», με το τμήμα το οποίο είναι καταβλητέο συγχρόνως με την κάλυψη, καθώς και με το τμήμα που έχει κληθεί να καταβληθεί και είναι καταβλητέο σε δόσεις, οι οποίες λήγουν μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσεως. Το τμήμα που δεν έχει κληθεί να καταβληθεί και οι δόσεις που λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσεως καταχωρούνται στη χρέωση του λογαριασμού 18.12 «οφειλόμενο κεφάλαιο». Από το λογαριασμό αυτό μεταφέρονται στο τέλος κάθε χρήσεως στη χρέωση του λογαριασμού 33.04, από το κεφάλαιο που έχει κληθεί να καταβληθεί, οι δόσεις που πρέπει να καταβληθούν μέσα στην επόμενη χρήση. Με τις εγγραφές αυτές ο λογαριασμός 33.03 εξισώνεται. Διευκρινίζεται ότι στο λογαριασμό 33.04 απεικονίζονται το κεφάλαιο που είναι καταβλητέο συγχρόνως με την κάλυψη και από το κεφάλαιο που είναι καταβλητέο σε δόσεις μόνο οι δόσεις εκείνου που έχει

κληθεί να καταβληθεί, εφόσον λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσεως, απεικονίζονται στο λογαριασμό 18.12.

↘ Η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου παρακολουθείται στο λογαριασμό 33.04, ο οποίος πιστώνεται με τις εκάστοτε καταβολές, με χρέωση των οικείων λογαριασμών. Σε περίπτωση που οποιαδήποτε ληξιπρόθεσμη δόση δεν καταβάλλεται εμπρόθεσμα, η δόση αυτή μεταφέρεται από το λογαριασμό 33.04 στον 33.05 «δόσεις μετοχικού κεφαλαίου σε καθυστέρηση», με τον οποίο παρακολουθείται η παραπέρα τύχη τους, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από το καταστατικό και τη νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά.

↘ Μόλις το μετοχικό κεφάλαιο καταβληθεί ολόκληρο ή –σε περίπτωση που η καταβολή του γίνεται με δόσεις –μόλις καταβληθεί οποιαδήποτε από τις δόσεις, με την πίστωση του λογαριασμού 33.04 γίνεται και ισόποση με την καταβολή μεταφορά από το λογαριασμό 40.02 ή 40.03 στο λογαριασμό **40.00 ή 40.01**, κατά περίπτωση. Αν η καταβολή περιλαμβάνει και διαφορά υπέρ το άρτιο, γίνεται ισόποση με την καταβολή της διαφοράς αυτής μεταφορά από το λογαριασμό 41.01 «οφειλόμενη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» στο λογαριασμό 41.00 «καταβλημένη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο».”

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Ε.Π.Ε. ΣΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

4.1 Διατάξεις αναφερόμενες στη μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.

Την περίπτωση μετατροπής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) σε ανώνυμη εταιρία (Α.Ε.) προβλέπει και ρυθμίζει το άρθρο 67 του Κ.Ν.2190/20, το οποίο έχει ως εξής:

ΑΡΘΡΟ 67

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Ε.Π.Ε. ΣΕ Α.Ε.

1) Μετατροπή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης σε ανώνυμη εταιρία γίνεται με απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων, που λαμβάνεται με την πλειοψηφία του άρθρου 38 παρ.1 του Ν.3190/1955, μετά από προηγούμενη εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της, σύμφωνα με το άρθρο 9. Στην περίπτωση αυτή, το μετοχικό κεφάλαιο δεν μπορεί να υπολείπεται από το ελάχιστο όριο που προβλέπει το άρθρο 8, ούτε μπορεί να είναι μεγαλύτερο, χωρίς νέες εισφορές, από το ποσό που προκύπτει αν από το συνολικό ενεργητικό του ισολογισμού του υποδείγματος του άρθρου 42γ αφαιρεθούν οι υποχρεώσεις, οι τυχόν προβλέψεις και τα τυχόν μη κεφαλαιοποιούμενα αποθεματικά. Σε περίπτωση που το ποσό αυτό υπολείπεται από το ελάχιστο όριο που προβλέπει το άρθρο 8, η διαφορά καλύπτεται με νέα εισφορά των εταίρων.

Η απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων, που περιλαμβάνει τους όρους του καταστατικού της ανώνυμης εταιρίας, καθώς και τη σύνθεση του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου της, πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και να υποβληθεί στον Υπουργό Εμπορίου για έγκριση σύμφωνα με το άρθρο 4. Η παραπάνω απόφαση μαζί με τη σχετική έγκριση υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β παρ.1, παράλληλα δε και στις διατυπώσεις του άρθρου 8 παρ.1 και 2 του Ν.3190/1955.

Πριν την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την τήρηση των διατυπώσεων αυτών η από μετατροπή προερχόμενη εταιρία συνεχίζεται ως ανώνυμη εταιρία.

Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται βίαια διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε ειδικότερη διατύπωση για τη συνέχισή τους.

Η ονομαστική αξία της μετοχής πρέπει να είναι ίση με το εταιρικό μερίδιο ή με ακριβές πολλαπλάσιο του και σε καμία περίπτωση δεν υπερβαίνει το ποσό των 100 ευρώ.

Οι εταίροι που διαφώνησαν μπορούν, έστω κι αν το καταστατικό περιέχει αντίθετη διάταξη, να μεταβιβάσουν τα μερίδιά τους σε τρίτους.

2) Μετατροπή της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας σε ανώνυμη εταιρία, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά στο καταστατικό της, γίνεται με απόφαση όλων των εταίρων, μετά από προηγούμενη εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της, σύμφωνα με το άρθρο 9.

Στην περίπτωση αυτή, το μετοχικό κεφάλαιο δεν μπορεί να υπολείπεται από το ελάχιστο όριο που προβλέπει το άρθρο 8, εκτός αν η διαφορά καλυφθεί με νέα εισφορά των εταίρων. Η απόφαση των εταίρων, η οποία περιλαμβάνει τους όρους του καταστατικού της ανώνυμης εταιρίας, καθώς και τη σύνθεση του πρώτου διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών της πρώτης εταιρικής χρήσης, πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και να υποβληθεί στον Υπουργό Εμπορίου για έγκριση.

Η επωνυμία της μετατραπέυσας εταιρίας μπορεί να διατηρηθεί εφαρμοζόμενης και της διατάξεως του άρθρου 5. Οι ομόρρυθμοι εταίροι της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, η οποία μετετρέπη, εξακολουθούν να ευθύνονται και μετά την μετατροπή εις ολόκληρον και απεριόριστα για τις εταιρικές υποχρεώσεις που ανελήφθησαν μέχρι της ολοκλήρωσεως των κατά τις διατάξεις του παρόντος διατυπώσεων δημοσιότητας, εκτός αν οι δανειστές της εταιρίας συγκατατέθηκαν εγγράφως για τη μετατροπή της εταιρίας.

3) Στις από μετατροπή προερχόμενες εταιρείες μπορούν να εισέλθουν και νέοι μέτοχοι.

4.2 Σύσταση Επιτροπής άρθρου 9 Κ.Ν.2190/20

Εκτίμηση του ενεργητικού και του παθητικού της Ε.Π.Ε. από Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20 απαιτείται σύμφωνα με την § 1 του άρθρου 67 του ίδιου νόμου. Για το σκοπό αυτό, η Ε.Π.Ε. θα υποβάλει αίτηση στην οικεία Νομαρχία (της έδρας της) και θα ζητά τη σύσταση της προαναφερθείσας επιτροπής. Η αίτηση θα συνοδεύεται από πρόσφατο ισολογισμό της εταιρίας. Η αμοιβή της επιτροπής ανέρχεται στα 750 (3*250).

Υπόδειγμα σχετικής αιτήσεως για τη σύσταση της Επιτροπής

ΝΟΜΑΡΧΙΑ.....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.....

Κύριοι,

Η εταιρία μας με την επωνυμία..... που λειτουργεί ως Ε.Π.Ε., προτίθεται να μετατραπεί σε ανώνυμη εταιρία . κατόπιν αυτού, παρακαλούμε, όπως συστήσετε Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20, η οποία θα εκτιμήσει τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού αυτής, προκειμένου να εισφέρουν στην συσταθσόμενη εκ μετατροπής ανώνυμη εταιρία.

Συνημμένα υποβάλλουμε πρόσφατο ισολογισμό, που συντάχθηκε με βάση τα στοιχεία των λογιστικών βιβλίων της εταιρίας και με ημερομηνία.....

Μετά τιμής

Η έκθεση που θα συντάξει η Επιτροπή του άρθρου 9, υποβάλλεται στην οικεία Νομαρχία και κοινοποιείται στην εταιρία. Η εταιρία θα φροντίσει για τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (παράβολο από Δ.Ο.Υ. 235 ευρώ). Η έκθεση θα περιληφθεί ολόκληρη και στο συμβόλαιο συστάσεως της ανώνυμης εταιρίας, δηλαδή, στο καταστατικό αυτής.

Στην έκθεση της Επιτροπής θα αναφέρονται όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της Ε.Π.Ε. με τις αποδιδόμενες σ' αυτά από την Επιτροπή αξίες και η προκύπτουσα καθαρή θέση.

4.3 Απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων της Ε.Π.Ε.

Οι διατάξεις του άρθρου 67 του Κ.Ν.2190/20 ορίζουν τις γενικές γραμμές πρέπει να ακολουθήσει η διαδικασία μετατροπής μιας Ε.Π.Ε. σε ανώνυμη εταιρία. Η πρακτική και η νομολογία συμπληρώνουν τα κενά, που είναι φυσικό να παρουσιάζονται κάθε φορά.

Απόφαση συνελεύσεως των εταίρων της Ε.Π.Ε. απαιτείται για τη μετατροπή αυτής σε Α.Ε. Η απόφαση αυτή είναι βασική πράξη για τη διαδικασία της μετατροπής και λαμβάνεται με την πλειοψηφία της § 1 του άρθρου 38 του Ν.3190/55, δηλαδή, των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, που να εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

Οι διαφωνούντες εταίροι μπορούν να μεταβιβάσουν τα μερίδιά τους σε τρίτους, έστω κι αν το καταστατικό της Ε.Π.Ε. περιέχει αντίθετη διάταξη. Η δυνατότητα αυτή των διαφωνούντων

εταίρων προκύπτει έμμεσα από την ερμηνεία των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 14 § 2 και 38 § 1 του Ν. 3190/55. η μεταβίβαση των μεριδίων θα λάβει χώρα πριν από τη μετατροπή και μπορεί να γίνει από εταίρο σε άλλο εταίρο ή και σε πρόσωπο εκτός της Ε.Π.Ε. Εννοείται ότι στη μεταβίβαση των μεριδίων θα τηρηθούν όλες οι νόμιμες διαδικασίες. Δηλαδή, λήψη σχετικής απόφασης από τη συνέλευση των εταίρων, σύνταξη συμβολαιογραφικής πράξης μεταβιβάσεως του ή των μεριδίων, την οποία υπογράφουν όλοι οι εταίροι ενώπιον του συμβολαιογράφου, δημοσιότητα (κατάθεση του συμβολαιογραφικού εγγράφου στο αρμόδιο Πρωτοδικείο και ανακοίνωση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως), δήλωση στην οικεία Δ.Ο.Υ. και φορολόγηση της τυχόν διαπιστούμενης υπεραξίας του ή των μεταβιβαζομένων μεριδίων⁽¹⁾.

Η απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων περί μετατροπής της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. – κατά ρητή επιταγή της άνω διατάξεως – λαμβάνεται μετά από προηγούμενη εκτίμηση του ενεργητικού και του παθητικού της μετατρεπόμενης εταιρίας. Συνεπώς, στην ίδια απόφαση μπορεί να εγκριθεί και το καταστατικό της εκ μετατροπής προκύπτουσας ανώνυμης εταιρίας, το οποίο στο μεταξύ θα έχει καταρτισθεί και θα περιλαμβάνει και ολόκληρη την έκθεση της Επιτροπής του άρθρου 9.

Υπόδειγμα πρακτικού συνελεύσεως εταίρων Ε.Π.Ε. για τη λήψη απόφασης μετατροπής της σε Α.Ε.

Στην Αθήνα σήμερα την ημέρα και ώρα συνήλθαν στα επί της οδού αριθ. γραφεία της έδρας της εταιρίας με την επωνυμία οι εταίροι αυτής σε έκτακτη αυτόκλητη συνέλευση με θέμα ημερήσιας διατάξεως :

Λήψη απόφασης για τη μετατροπή της εταιρίας σε Α.Ε.

Παρόντες στη συνέλευση είναι όλοι οι εταίροι, όπως αναφέρονται αυτοί στο συστατικό της εταιρίας συμβόλαιο υπ' αριθ. του συμβολαιογράφου Αθηνών και στη δημοσιευθείσα στο υπ' αριθμ. Φ.Ε.Κ. περίληψη (ανακοίνωση) συστάσεως της εταιρίας, αλλά και στο βιβλίο εταίρων, ήτοι:

(1) Λεπτομέρειες για τη διαδικασία μεταβιβάσεως εταιρικού μεριδίου Ε.Π.Ε. βλ. Μ. Λεοντάρη «ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ-Ε.Π.Ε.», Σελ.210-228 και 418-419.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

Διαπιστούται ότι υπάρχει η νόμιμη απαρτία στη συνέλευση, αφού συμμετέχουν όλοι οι εταίροι, που εκπροσωπούν το σύνολο του εταιρικού κεφαλαίου και συνεπώς αυτή εγκύρως αποφασίζει για κάθε θέμα εντός ή εκτός ημερησίας διατάξεως.

Η συνέλευση εκλέγει παμψηφεί ως πρόεδρο αυτής τον εταίρο ο οποίος λαμβάνει το λόγο και εισηγείται τα ακόλουθα:

Κύριοι εταίροι,

Όπως γνωρίζετε, οι εργασίες μας αναπτύσσονται ραγδαία με συνέπεια να χρειαζόμαστε διαρκώς μεγαλύτερα κεφάλαια. Οι τρόποι εξευρέσεως κεφαλαίων είναι είτε με συμπληρωματικές εισφορές των εταίρων σε μετρητά είτε με δανεισμό. Κρίνω, ότι με τη μετατροπή της εταιρίας σε ανώνυμη θα αυξηθεί το κύρος και η πιστοληπτική της ικανότητα ουσιωδώς. Για το λόγο αυτό, καθώς και για την καλύτερη εν γένει οργάνωση της εταιρίας προτείνω να προχωρήσουμε στη λήψη της σχετικής απόφασης. Σας πληροφορώ ότι, ήδη, έχει κοινοποιηθεί στην εταιρία η έκθεση εκτίμησης της Επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20, που αποτίμησε τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της εταιρίας με βάση τον ισολογισμό της

Οι εταίροι, μετά από σύντομη διαλογική συζήτηση, αποφασίζουν ομόφωνα, όπως μετατραπεί η εταιρία σε ανώνυμη με βάση τις διατάξεις του άρθρου 67 του Κ.Ν. 2190/20 και εξουσιοδοτούν τον διαχειριστή της εταιρίας να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να ξεκινήσει η διαδικασία της μετατροπής (εξεύρεση δικηγόρου, ο οποίος θα συμπράξει στην πράξη της μετατροπής και θα συνεργαστεί στη σύνταξη του καταστατικού της ανώνυμης εταιρίας, που θα προκύψει από τη μετατροπή, επιλογή συμβολαιογράφου, υποβολή στην οικεία Νομαρχία των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την έγκριση του καταστατικού και την έκδοση εγκριτικής απόφασης για τη σύσταση της Α.Ε., παροχή των σχετικών οδηγιών στο λογιστήριο της εταιρίας κλπ.).

Αποφασίζεται, επίσης, ομόφωνα, όπως τη συμβολαιογραφική πράξη μετατροπής της Ε.Π.Ε. σε ανώνυμη εταιρία υπογράψουν όλοι οι εταίροι της μετατρεπόμενης εταιρίας, προσερχόμενοι αυτοπροσώπως στο γραφείο του συμβολαιογράφου ή εξουσιοδοτώντες άλλα πρόσωπα με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο.

Μετά ταύτα, λύεται η συνεδρίαση της συνελεύσεως των εταίρων της Ε.Π.Ε. και υπογράφεται το παρόν πρακτικό.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

ΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΝΤΕΣ ΕΤΑΙΡΟΙ

4.4 Σύμβαση μετατροπής της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.

4.4.1 Συμβολαιογραφική πράξη μετατροπής

Συμβολαιογραφική πράξη μετατροπής απαιτείται για τη μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. Το συμβολαιογραφικό έγγραφο πρέπει να περιλαμβάνει ολόκληρο το καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας μαζί με την έκθεση της Επιτροπής του άρθρου 9 και να υπογραφεί από όλους τους εταίρους, που πήραν την απόφαση της μετατροπής. Εάν κάποιος από τους εταίρους που υπέγραψαν το πρακτικό της συνελεύσεως, στην οποία λήφθηκε η απόφαση της μετατροπής, δεν εμφανιστεί στο συμβολαιογράφο ή αρνείται να υπογράψει τη συμβολαιογραφική πράξη και χωρίς την ψήφο αυτού δε συμπληρώνεται η απαιτούμενη διπλή πλειοψηφία των 3/4 , τότε δημιουργείται πρόβλημα ακυρότητας της πράξης μετατροπής. Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο επισυνάπτονται αντίγραφα πρακτικού της συνελεύσεως των εταίρων και της εκθέσεως της Επιτροπής του άρθρου 9. Εάν μεταξύ των εισφερομένων περιουσιακών στοιχείων της μετατρεπόμενης Ε.Π.Ε. περιλαμβάνονται και ακίνητα, απαιτείται και αντίγραφο της δηλώσεως φορολογίας μεταβιβάσεως, που υποβλήθηκε στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και το οποίο θα πρέπει να είναι δεόντως θεωρημένο από τον εντεταλμένο υπάλληλο της Δ.Ο.Υ. Όταν η μετατροπή γίνεται με τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72 ή Ν. 2166/93, τότε δεν πληρώνεται φόρος μεταβιβάσεως ακινήτων ούτε φόρος αυτόματου υπερτιμήματος – πράγμα το οποίο σημειώνεται κατά τη θεώρηση της Δ.Ο.Υ. στο αντίγραφο της δηλώσεως.

4.4.2 Το καταστατικό της Α.Ε.

Κατά ρητή επιταγή του άρθρου 67 § 1 του Κ.Ν. 2190/20, η απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων της Ε.Π.Ε. για μετατροπή της σε ανώνυμη εταιρία πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους όρους του καταστατικού της Α.Ε. και επίσης τη σύνθεση του πρώτου διοικητικού συμβουλίου

αυτής. Θα προσθέσουμε, ότι πρέπει να περιλαμβάνει ακόμη διατάξεις, οι οποίες να ορίζουν τη διάρκεια της πρώτης εταιρικής χρήσεως και τα ονόματα και το ύψος αμοιβής των Ελεγκτών αυτής.

Στην παρούσα παράγραφο καταχωρείται μόνο η αρχή (προοίμιο) της συμβολαιογραφικής πράξης μετατροπής της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. και τα πρώτα 6 άρθρα του καταστατικού της Α.Ε. Στα έξι αυτά άρθρα του καταστατικού της εκ μετατροπής νεοσύστατης ανώνυμης εταιρίας περιλαμβάνονται η επωνυμία, ο σκοπός, η έδρα, η διάρκεια, το ύψος του κεφαλαίου και ο τρόπος καλύψεως αυτού.

Υπόδειγμα συμβολαίου καταστατικού

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΠΟ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε. «ΕΡΜΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ»

ΜΕ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 60.000 ΕΥΡΩ

Στην Αθήνα σήμερα την του μηνός του έτους, ημέρα στο γραφείο μου, που βρίσκεται στον όροφο της πολυκατοικίας οδού αριθ. ιδιοκτησίας του παρουσιάστηκαν σε μένα τον συμβολαιογράφο Αθηνών και κάτοικο, επίσης, Αθηνών οι κάτωθι :

- 1)*
- 2)*
- 3)*
- 4)*

που δεν υπάγονται σε καμία περίπτωση εξαιρέσεως και δήλωσαν ότι :

α) Μπορούν να υπογράψουν νομίμως το παρόν συμβόλαιο, το οποίο αυτοί ζήτησαν να συνταχθεί, κατόπιν σχετικής μεταξύ τους συμφωνίας.

β) Είναι όλοι τους εταίροι, κατά ποσοστό 25% έκαστος, της Ε.Π.Ε. με την επωνυμία «ΕΡΜΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ», που συστήθηκε με την υπ' αριθ. πράξη του συμβολαιογράφου Αθηνών και έχει μεταγραφεί νόμιμα στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου Αθηνών με αριθ. (εάν υπάρχουν τροποποιήσεις του καταστατικού της εταιρίας, αναφέρονται όλες εδώ),

περίληψη δε της ιδρυτικής πράξης της εταιρίας έχει δημοσιευθεί στο υπ' αριθ.
Φ.Ε.Κ. (Τ.Α.Ε. & Ε.Π.Ε.).

γ) Επιθυμούν τη μετατροπή της άνω εταιρίας «ΕΡΜΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ Ε.Π.Ε.» σε ανώνυμη εταιρία με βάση τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/20 «Περί ανώνυμων εταιρειών» και του Ν.Δ. 2197/72, καθώς και την έκθεση εκτίμησης των περιουσιακών της μετατρεπόμενης εταιρίας, που συντάχθηκε από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20 και που περιλαμβάνεται ολόκληρη στο καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας.

δ) Στην προκύπτουσα από μετατροπή ανώνυμη εταιρία θα μετέχουν όλοι οι ανωτέρω αναφερόμενοι εταίροι της μετατρεπόμενης Ε.Π.Ε. κατά την ίδια αναλογία, ήτοι κατά το ποσοστό 25% ⁽¹⁾.

ε) Η σύσταση της εκ μετατροπής ανώνυμης εταιρίας γίνεται, όπως λέχθηκε παραπάνω, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20 και του Ν.Δ. 1297/72, όπως ισχύουν σήμερα, με τους παρακάτω ειδικότερους όρους και συμφωνίες, που αποτελούν και το καταστατικό αυτής.

(1) Εάν οι εταίροι της μετατρεπόμενης Ε.Π.Ε. και ήδη μέτοχοι της Α.Ε. καταβάλλουν και συμπληρωματικές εισφορές σε μετρητά, σημειώνονται και αυτές.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΥΣΤΑΣΗ, ΕΠΩΝΥΜΙΑ, ΣΚΟΠΟΣ, ΕΔΡΑ, ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Άρθρο 1

Σύσταση, Επωνυμία, Διακριτικός Τίτλος της Εταιρίας

1. Συνιστάται εκ μετατροπής ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «ΕΡΜΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και τον διακριτικό τίτλο «ΕΡΜΗΣ Α.Ε.».
2. Για τις σχέσεις της με την αλλοδαπή, η εταιρία θα χρησιμοποιεί την άνω επωνυμία σε πιστή μετάφραση στην οικεία γλώσσα και ο διακριτικός τίτλος θα είναι «HERMES S.A.».

Άρθρο 2

Σκοπός της Εταιρίας

1. Σκοπός της Εταιρίας είναι η εμπορία τροφίμων παντός είδους. Στην έννοια της εμπορίας περιλαμβάνονται και οι εισαγωγές και εξαγωγές τέτοιων ειδών.
2.
3.

Άρθρο 3

Έδρα της Εταιρίας

1. Έδρα της Εταιρίας ορίζεται ο Δήμος Αθηνών.
2. Η Εταιρία μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία, γραφεία ή αποθήκες, οπουδήποτε στο εσωτερικό και την αλλοδαπή, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, που θα καθορίζει και τους όρους λειτουργίας αυτών.

Άρθρο 4

Διάρκεια της Εταιρίας

Η διάρκεια της Εταιρίας ορίζεται πενήντα ετών. Αρχίζει με την καταχώρηση στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών από την αρμόδια Νομαρχία της διοικητικής απόφασης για τη σύσταση της Εταιρίας και την έγκριση του καταστατικού της λήγει την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ, ΜΕΤΟΧΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Άρθρο 5

Μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας

1. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας ορίζεται σε 60.000 ευρώ (Κ.Ν.2190/20) ή 300.000 ευρώ (Ν.Δ. 1297/72 ή Ν.2166/93) καταβλητέο ολόκληρο μόλις συσταθεί η εταιρία, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 ρου παρόντος καταστατικού και διαιρείται σε εκατό χιλιάδες μετοχές, ονομαστικής αξίας 3 ευρώ η κάθε μία.

2.
3.
4.
5.

Άρθρο 6

Μετοχές. Κάλυψη Μετοχικού Κεφαλαίου

1. Οι εκατό χιλιάδες μετοχές της εταιρίας είναι υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους για μία πενταετία από τη σύστασή της και μη μεταβιβάσιμες σε ποσοστό 75% για το ίδιο χρονικό διάστημα.

2. Οι μετοχές της εταιρίας, που είναι ονομαστικές μπορούν να μετατρέπονται σε ανώνυμες και εκείνες που είναι ανώνυμες μπορούν να μετατρέπονται σε ονομαστικές, με απόφαση της γενικής συνελεύσεως των μετόχων και κατόπιν τροποποίησης των σχετικών άρθρων του καταστατικού.

3. Το κεφάλαιο της εταιρίας, όπως αυτό αναγράφεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5 του καταστατικού, θα αναληφθεί ολόκληρο από τους συμβαλλομένους ιδρυτές της εταιρίας με εισφορά του συνόλου της καθαρής θέσεως της μετατρεπόμενης Ε.Π.Ε.

4.5 Διοικητική έγκριση της πράξης μετατροπής και του καταστατικού της Α.Ε.

Η έγκριση της Διοικητικής Αρχής για τη σύσταση της νέας εκ μετατροπής ανώνυμης εταιρίας και του καταστατικού αυτής παρέχεται από το Υπουργείο Εμπορίου (για ορισμένες κατηγορίες Α.Ε.) ή από την αρμόδια Νομαρχία. Έτσι, δύο αντίγραφα της συμβολαιογραφικής

πράξης μετατροπής της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. υποβάλλονται στην αρμόδια Νομαρχία, η οποία – μετά από έλεγχο-εκδίδει την ανωτέρω εγκριτική απόφαση. Τα δύο αντίγραφα συμβολαίου (καταστατικού) υποβάλλονται με ένα απλό διαβιβαστικό έγγραφο. Η αρμόδια Υπηρεσία Εμπορίου της Νομαρχίας ελέγχει τη νομιμότητα της μετατροπής και του καταστατικού, βάσει των κείμενων διατάξεων (ανάλογα αν η μετατροπή έγινε μόνο με το Κ.Ν.2190/20 ή και με το Ν.Δ. 1297/72 ή τα άρθρα 1-5 του Ν.2166/93). Επίσης, ελέγχει την καταβολή του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1% και την επωνυμία της ανώνυμης εταιρίας. Σύμφωνα με τα άρθρο 7 του Ν.2081/92, οι νομαρχίες δεν εγκρίνουν καταστατικά ανώνυμων εταιρειών που δεν έχουν θεωρηθεί για τον έλεγχο της επωνυμίας τους οικείο επιμελητήριο. Εισφορά υπέρ Επιτροπής Ανταγωνισμού ύψους 1% επί του κεφαλαίου δεν οφείλεται όταν οι ανώνυμες εταιρείες προέρχονται από μετασχηματισμό με τις διατάξεις του Ν.Δ.1297/72 ή του Ν.2166/93.

4.5.1 Ύψος κεφαλαίου Α.Ε.

Η ανώνυμη εταιρία, που θα προέλθει από μετατροπή Ε.Π.Ε. πρέπει να έχει τουλάχιστον το από το νόμο οριζόμενο κατώτατο όριο κεφαλαίου. Συγκεκριμένα, αν η μετατροπή γίνεται μόνο με τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/20, απαιτείται ύψος μετοχικού κεφαλαίου τουλάχιστον 60.000 ευρώ (άρθρο 11 Ν.2842/2000). Από 1/1/2002 το ελάχιστο όριο μ. κεφαλαίου ορίσθηκε σε 300.000 ευρώ. Σε κάθε περίπτωση, εάν η καθαρή θέση, που προκύπτει από την εκτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της μετατρεπόμενης Ε.Π.Ε., είναι κατώτερη των ορίων, πρέπει να συμπληρωθεί με πρόσθετες εισφορές σε μετρητά ή και είδος. Στη δεύτερη περίπτωση, χρειάζεται εκτίμηση της αξίας αυτών από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20.οι πρόσθετες εισφορές μπορούν να γίνουν από τους εταίρους της μετατρεπόμενης Ε.Π.Ε. ή και άλλα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά), τα οποία θα καταστούν, βεβαίως, μέτοχοι της ανώνυμης εταιρίας.

Η ονομαστική αξία εκάστης μετοχής της Α.Ε. πρέπει να είναι ίση με το εταιρικό μερίδιο της Ε.Π.Ε. ή με πολλαπλάσιο αυτού, αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 100 ευρώ, ούτε κατώτερη των 0,30 ευρώ.

Υπόδειγμα διαβιβαστικού προς τη Νομαρχία εγγράφου

NOMARXIA

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Κύριοι,

Θέμα: Υποβολή για έγκριση συμβολαιογραφικής πράξης συστάσεως Α.Ε.

Σας υποβάλλομε δύο κυρωμένα αντίγραφα της υπ' αριθ. συμβολαιογραφικής πράξης του συμβολαιογράφουπερί συστάσεως ανώνυμης εταιρίας εκ μετατροπής της Ε.Π.Ε.και παρακαλούμε για την έκδοση της κατά νόμον εγκριτικής απόφασης.

Συνημμένως υποβάλλομε και τα εξής:

α) Δύο αντίγραφα του υπ' αριθ. συμβολαίου.

β) Αποδεικτικό καταβολής του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου.

γ) Ανακοίνωση περί συστάσεως της Α.Ε., που θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σε τριπλούν (παράβολο για τη δημοσίευση δεν απαιτείται –άρθρο 3§1 Ν.Δ.1297/72).

4.6 Δημοσιότητα μετατροπής –Κτήση προσωπικότητας Α.Ε.**Α) Από πλευράς Α.Ε.**

Η απόφαση του Νομάρχη με την οποία εγκρίνεται το καταστατικό και η σύσταση της εκ μετατροπής ανώνυμης εταιρίας υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας, που προβλέπει το άρθρο 7β § 1 του Κ.Ν.2190/20, δηλαδή:

⇒ Καταχωρείται στο Μητρώο Ανώνυμων εταιρειών της οικείας Νομαρχίας.

⇒ Δημοσιεύεται στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Η ανώνυμη εταιρία αποκτά νομική προσωπικότητα με την κατά τα άνω καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. της οικείας Νομαρχίας.

Στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσιεύεται ανακοίνωση, η οποία περιλαμβάνει τα κυριότερα στοιχεία του καταστατικού της ανώνυμης εταιρίας κατά το υπόδειγμα που ακολουθεί.

Υπόδειγμα ανακοίνωσης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Συστάσεως της Α.Ε. υπό την επωνυμίαμε βάση τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/20 και του Ν.Δ.1297/72 και καταχωρήσεως της απόφασης του Νομάρχη περί συστάσεως της εταιρίας και εγκρίσεως του καταστατικού της στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών της Νομαρχίας.

Την καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών της Υπηρεσίας μας και πήρε αριθμό η ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ.απόφαση του Νομάρχη περί συστάσεως της άνω εταιρίας και εγκρίσεως του καταστατικού της, που καταρτίστηκε με την υπ' αριθ.πράξη του συμβολαιογράφου και τη διορθωτική πράξη του ίδιου.

Περίληψη καταστατικού της εταιρίας:

1) Επωνυμία και διακριτικός τίτλος

2) Έδρα

3) Σκοπός

4) Διάρκεια

5) Ποσό και τρόπος καταβολής μετοχικού κεφαλαίου. Το μετοχικό κεφάλαιο της Α.Ε. ανέρχεται σε 300.000 ευρώ και καλύπτεται ως εξής: α) Με την εισφορά της καθαρής θέσεως της μετατρεπόμενης Ε.Π.Ε. σε 57.000 ευρώ και β) Με εισφορές μετρητών 237.000 ευρώ.

6) Μετοχές (αριθμός, είδος, ονομαστική αξία εκάστης).....

7) Ημερομηνία λήξεως εταιρικής χρήσεως

8) Αριθμός μελών Δ. Συμβουλίου και θητεία αυτού

9) Πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο και θητεία αυτού:(Ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, αριθ. ταυτότητας, ιδιότητα)

α).....

β)

γ)

Η θητεία του πρώτου Δ.Σ. είναι

10) Ελεγκτές πρώτης εταιρικής χρήσεως: (Ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, αριθ. ταυτότητας):

Τακτικοί:

α).....

β).....

Αναπληρωματικοί:

α).....

β).....

Εντολή Νομάρχη

Ο Διευθυντής

B) Από πλευράς Ε.Π.Ε.

Η παραπάνω διαδικασία δημοσιότητας της μετατροπής προβλέπεται από το άρθρο 67 § 1 εδ. 2 Κ.Ν.2190/20. Η ίδια διάταξη επιτάσσει την παράλληλη δημοσιότητα και κατά το άρθρο 8 §§ 1 και 2 του Ν.3190/55 «περί Ε.Π.Ε.». Προφανώς, εδώ εννοείται η καταχώρηση στο προβλεπόμενο να ιδρυθεί σε κάθε πρωτοδικείο Μητρώο Ε.Π.Ε. της απόφασης περί μετατροπής της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης σε ανώνυμη εταιρία και η δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σχετικής ανακοίνωσης, που θα γνωστοποιεί τη λήξη της ζωής της Ε.Π.Ε. και τη συνέχιση αυτής ως ανώνυμη εταιρίας.

Μέχρι ότου συσταθεί το προβλεπόμενο Μητρώο Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης, η μετατροπείς σε ανώνυμη εταιρία πρέπει να προβεί στις εξής ενέργειες δημοσιότητας:

➤ Να υποβάλει στη γραμματεία του οικείου Πρωτοδικείου ένα αντίγραφο του συμβολαίου μετατροπής της σε Α.Ε. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η Ε.Π.Ε. είναι καταχωρημένη στα βιβλία εταιρειών (γενικό και ειδικό) του Πρωτοδικείου, στα οποία υποχρεωτικά καταχωρείται και κάθε μεταβολή αυτής. Η μετατροπή, λοιπόν, της Ε.Π.Ε. σε ανώνυμη εταιρία είναι μια μεταβολή που πρέπει να καταχωρηθεί στα εν λόγω βιβλία.

➤ Να δημοσιεύσει με έξοδά της και δική της φροντίδα στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως σχετική ανακοίνωση.

**Υπόδειγμα ανακοίνωσης στο Φ.Ε.Κ.
Περί μετατροπής Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.**

Με την υπ' αριθ. πράξη του συμβολαιογράφου της οποίας κυρωμένο αντίγραφο νομίμως καταχωρήθηκε στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου με αύξοντα αριθμό γενικό και ειδικό την μετατράπηκε η Ε.Π.Ε. σε ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία (Αριθμός εγκριτικής απόφασης Νομάρχη που καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών της Νομαρχίας την με αριθμό). Από την ημερομηνία αυτή (της άνω καταχωρήσεως στο Μητρώο Α.Ε.) έπαυσε υφισταμένη η Ε.Π.Ε. και σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτής υπεισήλθε η εκ μετατροπής προκύψασα ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία

Ημερομηνία

Ο πληρεξούσιος δικηγόρος

ή

Ο Διαχειριστής της Ε.Π.Ε.

Η ανώνυμη εταιρία, που προήλθε από μετατροπή της Ε.Π.Ε., θεωρείται ως συνέχεια της μετατραπέυσας εταιρίας. Αυτό προκύπτει από τη διατύπωση των διατάξεων των εδαφίων 3 και 4 του άρθρου 67 του Κ.Ν.2190/20, που έχουν ως εξής:

«Πριν την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατάξεων δημοσιότητας η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την τήρηση των διατυπώσεων αυτών, η από μετατροπή προερχόμενη εταιρία συνεχίζεται ως ανώνυμη εταιρία.

Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται βίαια διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε ειδικότερη διατύπωση για τη συνέχισή τους».

Η πρώτη εταιρική χρήση της ανώνυμης εταιρίας που προέρχεται από μετατροπή Ε.Π.Ε. περιλαμβάνει το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία έναρξης της τελευταίας χρήσεως της Ε.Π.Ε. και συνεχίζει και μετά την ημερομηνία της σε Α.Ε.

4.7 Η μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. από φορολογική άποψη

• Από πλευράς Κ.Β.Σ.

Με το καθεστώς του προϊσχύσαντος Κ.Φ.Σ. (Π.Δ.99/1977) είχε δοθεί η ερμηνεία ότι το νομικό πρόσωπο, που προέκυπτε από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση επιχειρήσεων, εάν είχε τον τύπο της Ε.Π.Ε. ή της Α.Ε., ήταν στην πραγματικότητα νέα εταιρία και συνεπώς δεν παρακολουθούνταν από τις υποχρεώσεις για τήρηση βιβλίων και στοιχείων που είχαν οι μετασχηματισθείσες επιχειρήσεις. Έτσι, αν μετατρέπονταν μια επιχείρηση, οποιουδήποτε νομικού τύπου, σε ανώνυμη εταιρία, που είχε υποχρέωση τήρησης βιβλίου αποθήκης, η υποχρέωση αυτή δεν παρακολουθούσε και την Α.Ε. που προέκυπτε από τη μετατροπή. Η ερμηνεία αυτή στηριζόταν στη νομολογία, αλλά και στη διάταξη του άρθρου 3 § 6 του Π.Δ.99/77.

Με τον ισχύοντα Κ.Β.Σ. (Π.Δ.186/92) δεν έχουν εφαρμογή τα παραπάνω. Η παράγραφος 9 του άρθρου 4 του Κ.Β.Σ. που προστέθηκε με την § 5 του άρθρου 21 του Ν.2166/93 ορίζει ότι σε περιπτώσεις μετασχηματισμού επιχειρήσεων, η νέα εταιρία έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις για την εφαρμογή του Κ.Β.Σ., που είχε οποιαδήποτε από τις επιχειρήσεις ή κλάδους που μετασχηματίστηκαν. Έτσι, δεν είναι πλέον δυνατή η αποφυγή της υποχρέωσης τήρησης βιβλίου αποθήκης από επιχείρηση που έχει αυτήν την υποχρέωση με τη μέθοδο της μετατροπής ή συγχώνευσης σε ανώνυμη εταιρία.

• Από πλευράς φορολογίας εισοδήματος

✓ Φορολόγηση υπεραξίας μεριδίων Ε.Π.Ε.

Εάν η μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. γίνεται με βάση αποκλειστικά τις διατάξεις του άρθρου 67 του Κ.Ν.2190/20, τότε τυχόν υπεραξία των μεριδίων της Ε.Π.Ε., που προκύπτει κατά την απογραφή και εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων αυτής από την Επιτροπή του άρθρου 9 του νόμου αυτού, φορολογείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 13 § 1 Ν.2238/92.

✓ Φορολόγηση αποτελέσματος μεταβατικής περιόδου

Σε περίπτωση μετατροπής μιας επιχείρησης σε ανώνυμη εταιρία, μεσολαβεί ένα μεταβατικό στάδιο μεταξύ της ημερομηνίας κλεισίματος του ισολογισμού μετασχηματισμού και της ημερομηνίας που γίνεται η μετατροπή. Κατά το μεταβατικό αυτό στάδιο, η μετατρεπόμενη Ε.Π.Ε. συνεχίζει να λειτουργεί κανονικά και ως εκ τούτου θα προκύψει κάποιο αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημιά). Φυσικά, για να προσδιορισθεί το

αποτέλεσμα αυτό, θα πρέπει να διενεργηθεί απογραφή των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της μετατρεπόμενης Ε.Π.Ε. κατά την ημέρα που περατώνεται η διαδικασία της μετατροπής, δηλαδή, την ημέρα που καταχωρείται στο Μητρώο Α.Ε. η διοικητική πράξη εγκρίσεως της μετατροπής.

Το Υπουργείο Οικονομικών δέχεται ότι σε περίπτωση μετατροπής Ε.Π.Ε. σε Α.Ε., η μετατρεπόμενη δεν έχει υποχρέωση υποβολής δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος για το μεταβατικό στάδιο.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο **ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ – ΓΕΝΙΚΑ**

5.1 Συγχώνευση ατομικών επιχειρήσεων και προσωπικών εταιριών προς δημιουργία Ο.Ε. ή Ε.Ε.

Στην πράξη μπορεί να παρουσιαστεί η ανάγκη συγχώνευσης:

- ▾ Δύο ή περισσότερων ατομικών επιχειρήσεων σε προσωπική εταιρία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.)
- ▾ Μίας ή περισσότερων ατομικών επιχειρήσεων με μία ή περισσότερες προσωπικές εταιρείες για τη δημιουργία Ο.Ε. ή Ε.Ε.
- ▾ Δύο ή περισσότερων προσωπικών εταιριών σε προσωπική εταιρία.

Στην έννοια της συγχώνευσης περιλαμβάνεται και η απορρόφηση μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων από άλλη επιχείρηση, όπως και η εξαγορά επιχείρησης από άλλη επιχείρηση.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, η συγχώνευση θα επιφέρει τη λύση των συγχωνευομένων ή απορροφούμενων επιχειρήσεων.

Από τη συγχώνευση θα προκύψει νέα εταιρία (νομικό πρόσωπο) – εκτός αν πρόκειται για απορρόφηση επιχειρήσεων, οπότε δεν προκύπτει νέα εταιρία, αλλά η απορροφούσα συνεχίζει τη λειτουργία της και μετά την απορρόφηση από αυτήν των άλλων επιχειρήσεων. Το ίδιο και στην εξαγορά, η εξαγοράζουσα επιχείρηση εξισούται με την απορροφούσα και η εξαγοραζόμενη με την απορροφούμενη επιχείρηση.

Η συγχώνευση, σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, γίνεται με εκτίμηση της αξίας των εισφερομένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των συγχωνευομένων επιχειρήσεων από τους ίδιους τους φορείς (επιχειρηματίες, εταίρους). Δεν υπάρχει υποχρέωση εκτίμησης των εισφερομένων ειδών από κάποια Αρχή, όπως σε περίπτωση μετατροπής ή συγχώνευσης σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε., που ο νόμος απαιτεί η διαδικασία αυτή να γίνεται από ειδική Επιτροπή (άρθρα 9 Κ.Ν. 2190/20 και 5 Ν. 3190/55).

Συμβολαιογραφικό έγγραφο απαιτείται για τη συγχώνευση.

Η σύμβαση συγχώνευσης σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις πρέπει να περιληφθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, επειδή στη συγχώνευση έχουμε μεταβίβαση ολόκληρης της υφισταμένης περιουσίας της συγχωνευόμενης ή απορροφούμενης εταιρίας (άρθρο 367 Α.Κ.). Αλλά και από άλλη διάταξη του Αστικού Κώδικα (άρθρο 369) προκύπτει η

υποχρέωση δημοσίου (συμβολαιογραφικού) εγγράφου, όταν μεταξύ των εισφερομένων (μεταβιβαζομένων) στοιχείων υπάρχουν και ακίνητα ή δικαιώματα επί ακινήτων.

Διαδικασία συγχώνευσης.

Η διαδικασία συγχώνευσης δύο ή περισσότερων προσωπικών εταιρειών και ατομικών επιχειρήσεων σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία είναι ανάλογη με εκείνη που ακολουθείται στη μετατροπή προσωπικής εταιρίας⁽¹⁾.

Έγγραφο σύμβασης συγχώνευσης. Καταστατικό.

Κατ' αρχήν, θα συνταχθεί έγγραφο της σύμβασης συγχώνευσης των προσωπικών εταιρειών, το οποίο θα υπογράψουν όλοι οι εταίροι των συγχωνευομένων εταιρειών, που καθίστανται, βέβαια, εταίροι της από τη συγχώνευση προερχόμενης εταιρίας. Το έγγραφο αυτό – όπως είπαμε πιο πάνω – δεν αρκεί να είναι ιδιωτικό, αλλά πρέπει να υπογραφεί ενώπιον συμβολαιογράφου. Εάν κάποιος από τους εταίρους μιας συγχωνευόμενης εταιρίας δεν επιθυμεί να συνεχίσει να είναι εταίρος της νέας από τη συγχώνευση προκύπτουσας ή απορροφούσας εταιρίας μπορεί να αποχωρήσει από την εταιρία του πριν τη συγχώνευση. Αυτό θα γίνει με την προϋπόθεση ότι το καταστατικό της εταιρίας του δίνει αυτή τη δυνατότητα και – φυσικά – κατόπιν τροποποίησης του καταστατικού. Στη σύμβαση συγχώνευσης θα περιλαμβάνεται και ολόκληρο το καταστατικό της νέας εταιρίας, που προκύπτει από τη συγχώνευση ή το καταστατικό της απορροφούσας εταιρίας, όπως θα τροποποιηθεί μετά την απορρόφηση των περιουσιακών στοιχείων της απορροφούμενης εταιρίας.

(1) Βλ. Μ. Λεοντάρη «ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ –Ε.Π.Ε.», Σελ.17-39 και Μ. Λεοντάρη «ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ –ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ-ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ», Σελ. 22-34.

Πληρωμή φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1% και εισφορών υπέρ Ταμείων Νομικών και Προνοίας Δικηγόρων.

Μέσα σε 15 ημέρες από την υπογραφή του συμβολαιογραφικού εγγράφου της συγχώνευσης, προσκομίζονται δύο κυρωμένα αντίγραφα αυτού στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.(της έδρας) της εκ συγχώνευσης εταιρίας ή της απορροφούσας εταιρίας και καταβάλλεται ο αναλογών φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου.

Η Δ.Ο.Υ. βεβαιώνει επί του ενός αντιγράφου την καταβολή του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου και το επιστρέφει στον ενδιαφερόμενο. Το αντίγραφο αυτό με τη σήμανση της Δ.Ο.Υ. προσκομίζεται στη συνέχεια στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων, όπου καταβάλλονται οι υπέρ των Ταμείων αυτών εισφορές (0,50% και 1% επί του κεφαλαίου που υπολογίστηκε και ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου).

Θεώρηση από το αρμόδιο Επιμελητήριο της συμβολαιογραφικής πράξης συγχώνευσης απαιτείται για το δικαίωμα χρήσεως της επωνυμίας (άρθρο 7 Ν.2081/92).

Δημοσιότητα συγχώνευσης.

Η δημοσιότητα της σύμβασης συγχώνευσης που επιβάλλει ο νόμος, εξαντλείται στην υποχρέωση καταθέσεως του θεωρημένου – κατά τα άνω – αντιγράφου της σύμβασης συγχώνευσης (μετά του καταστατικού της νέας εκ συγχώνευσης ή της απορροφούσας εταιρίας) στο Πρωτοδικείο της έδρας αυτής και την εγγραφή στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου. Κατόπιν αιτήσεως, το Πρωτοδικείο χορηγεί κυρωμένα αντίγραφα του κατατεθέντος και εγγραφέντος στα βιβλία του καταστατικού για κάθε νόμιμη χρήση της ενδιαφερόμενης εταιρίας. Από την ημερομηνία καταχωρήσεως στο Πρωτοδικείο η νέα εταιρία, που προήλθε από τη συγχώνευση, αποκτά νομική προσωπικότητα. Από την ίδια ημερομηνία επέρχονται τα αποτελέσματα της συγχώνευσης (είτε αυτή έγινε με σύσταση νέας εταιρίας ή με απορρόφηση).

Υποβαλλόμενες δηλώσεις.

Προσωπική εταιρία (ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη), που συγχωνεύεται (με σύσταση νέας εταιρίας ή απορροφούμενη από άλλη εταιρία), θεωρείται ότι λύεται την ημέρα της συγχώνευσης, χωρίς να ακολουθεί στάδιο εκκαθαρίσεως. Τούτο συνάγεται από την αναλογική

ερμηνεία των σχετικών διατάξεων που ισχύουν για τη συγχώνευση ανώνυμων εταιρειών και Ε.Π.Ε.(ταυτότητα νομικού λόγου).

Η κατ' αυτόν τον τρόπο λυόμενη προσωπική εταιρία υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.(για τα εισοδήματα της τελευταίας διαχειριστικής περιόδου) δήλωση εισοδήματος εντός 3 ½ μηνών από το κλείσιμο αυτής εφόσον τηρεί βιβλία γ'κατηγορίας Κ.Β.Σ.(άρθρο 64 Ν.2238/94). Επίσης, δήλωση οριστικής παύσεως εργασιών εντός 30 ημερών από τη λύση της (Ν.2859/2000).

Εξάλλου, το καταστατικό της προελθούσας από τη συγχώνευση νέας προσωπικής εταιρίας ή το τροποποιημένο καταστατικό της απορροφούσα εταιρίας θα προσκομισθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για θεώρηση.

Από όλες αυτές τις δηλώσεις – και ακόμα από τον τακτικό φορολογικό έλεγχο- η αρμόδια Δ.Ο.Υ. θα λάβει γνώση και αφορμή να ελέγξει την υπεραξία των περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών που συγχωνεύονται. Η υπεραξία αυτή μεταφράζεται από τα φορολογητέα όργανα ως υπεραξία μεταβιβαζομένων εταιρικών μεριδίων.

Η συγχωνευόμενη προσωπική εταιρία θα μεταβιβάσει τα περιουσιακά της στοιχεία στη νέα εταιρία ή την απορροφούσα σε αξίες, που θα εκτιμηθούν από τους ίδιους τους εταίρους των συγχωνευομένων εταιρειών και οι οποίες, βεβαίως, ελέγχονται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Προκειμένου να συγχωνευθούν προσωπικές εταιρείες σε προσωπική εταιρία δεν υπάρχει υποχρέωση εκτίμησης του ενεργητικού και του παθητικού των συγχωνευομένων εταιρειών από Επιτροπή υπαλλήλων του Υπουργείου Εμπορίου, όπως στην περίπτωση μετατροπής ή συγχώνευσης σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.(άρθρα 9 Κ.Ν.2190/200.

Οπωσδήποτε, κάθε κέρδος ή ωφέλεια, που θα προκύψει από τη μεταβίβαση αυτή των περιουσιακών στοιχείων της συγχωνευόμενης εταιρίας (κατόπιν ελέγχου των αρμοδίων οργάνων της Δ.Ο.Υ. και προσδιορισμού της σχετικής υπεραξίας) φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 20% (άρθρο 1§ 5 του Ν.2954/2001).

Ο έλεγχος αυτός των οργάνων της Δ.Ο.Υ. θα γίνει με την ευκαιρία της υποβολής για θεώρηση του καταστατικού της νέας εκ συγχώνευσης συσταίνόμενης προσωπικής εταιρίας ή του τροποποιούμενου με τη συγχώνευση καταστατικού της απορροφούσας εταιρίας, αλλά και κατά την υποβολή της δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος της τελευταίας χρήσεως της διαλυμένης εταιρίας.

Προσδιορισμός υπεραξίας και φορολογία αυτής με 20%.

Σύμφωνα με τα άρθρα 3§1 του Ν.2753/99 και 1§5 του Ν.2954/2001, φορολογείται αυτοτελώς, λογιζόμενο ως εισόδημα, με συντελεστή 20% κάθε κέρδος ή ωφέλεια που προκύπτει από μεταβίβαση, εταιρικών μεριδίων, ποσοστών συμμετοχής σε κοινωνία αστικού δικαίου που ασκεί επιχείρηση ή σε κοινοπραξία, εκτός κοινοπραξία τεχνικών έργων. Το κέρδος ή η ωφέλεια στο οποίο επιβάλλεται η άνω αυτοτελής φορολογία εξευρίσκεται βάσει ορισμένου τύπου ⁽¹⁾.

Αδυναμία εφαρμογής των διατάξεων του Ν.Α.1297/72 και του Ν.2166/99

Οι φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις, που προβλέπουν τα ανωτέρω νομοθετήματα, παρέχονται μόνο σε συγχωνευόμενες επιχειρήσεις σε Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης ή σε Ανώνυμες Εταιρείες. Συνεπώς, εφόσον από άλλους λόγους δεν μπορεί να γίνει συγχώνευση των συγκεκριμένων προσωπικών εταιρειών σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. και οδηγούμαστε στη συγχώνευση σε προσωπική εταιρία, τότε δεν υπάρχει πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Ν.Α.1297/72 και του Ν.2166/93 και άρα ούτε χρήσεως των ευεργετημάτων που παρέχουν.

Έτσι εκ των πραγμάτων, καθίσταται συμφερότερη η σύσταση από τα μέλη των ομόρρυθμων εταιρειών, που επιθυμούν να συγχωνευθούν, νέα εξ' υπαρχής ομόρρυθμης εταιρίας με το αυτό αντικείμενο, ενώ οι παλιές εταιρείες θα ατονήσουν και τελικά θα διαλυθούν.

Ακύρωση βιβλίων συγχωνευομένων επιχειρήσεων

Κάθε μία από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, όταν τελειώσει η διαδικασία της συγχώνευσης και παύσει να λειτουργεί με τη μορφή που είχε πριν τη συγχώνευση, οφείλει να προσκομίσει όλα τα βιβλία και στοιχεία της στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για ακύρωση,

(1) Απόφαση 1119720/πολ. 1259/22-12-1999 Υπ. Οικονομικών, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ.11 του άρθρου 3 Ν.2753/99.

αφού προηγουμένως θα έχει υποβάλει ,εντός 30 ημερών, δήλωση οριστικής παύσεως των εργασιών της ⁽¹⁾.

5.2 Περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων σε Ε.Π.Ε.

Στην πράξη μπορεί να συναντήσουμε τις ακόλουθες περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων διαφόρων νομικών τύπων σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης:

- i Συγχώνευση δύο ή περισσότερων ατομικών επιχειρήσεων σε Ε.Π.Ε.
- ii Συγχώνευση δύο ή περισσότερων προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) σε Ε.Π.Ε.
- iii Συγχώνευση μιας ή περισσότερων ατομικών επιχειρήσεων και μιας ή περισσότερων προσωπικών εταιρειών σε Ε.Π.Ε.
- iv Συγχώνευση μιας ή περισσότερων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας σε Ε.Π.Ε.
- v Συγχώνευση δύο ή περισσότερων εταιριών περιορισμένης ευθύνης είτε με σύσταση νέας Ε.Π.Ε. είτε με απορρόφηση από μια εταιρία περιορισμένης ευθύνης άλλης ή άλλων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης.

Η τελευταία αυτή περίπτωση, που αναφέρεται στη συγχώνευση αποκλειστικά εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, είναι η μόνη που ρυθμίζεται από το νόμο 3190/55(άρθρα 54-55). Για όλες τις άλλες περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων σε Ε.Π.Ε. ο Ν.3190/55 σιωπά. Όμως, το Ν.Δ.1297/72 και ο Ν.2166/93, που παρέχουν φορολογικά κίνητρα για τη συγχώνευση επιχειρήσεων σε Ε.Π.Ε. και Α.Ε. τις περιλαμβάνουν ρητά στις διατάξεις τους. Έτσι, καθιερώθηκε να ακολουθείται η διαδικασία, που προβλέπεται στα άρθρα 54-55 του Ν.3190/55, τόσο για την περίπτωση συγχώνευσης αποκλειστικά Ε.Π.Ε. (γνήσια συγχώνευση), όσο και για όλες τις περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων σε Ε.Π.Ε.(καταχρηστική συγχώνευση).

(1) Βλ. Μ. Λεοντάρη «ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ- Ε.Π.Ε.- ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ», Σελ. 419-433.

5.3 Περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων σε Α.Ε.

Επιχειρήσεις πάντως νομικού τύπου-μεταξύ των οποίων και ανώνυμες εταιρείες- μπορούν να συγχωνευθούν σε ανώνυμη εταιρία. Στις καθημερινές συναλλαγές οι περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων σε Α.Ε. είναι πολύ συχνότερες από εκείνες της συγχώνευσης σε Ε.Π.Ε. ή προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε. ή Ε.Ε.).

5.3.1 Γνήσια και καταχρηστική συγχώνευση

Κατ' αρχήν πρέπει να σημειωθεί ότι οι συγχωνεύσεις επιχειρήσεων σε Α.Ε. διακρίνονται σε εκείνες που προβλέπονται και ρυθμίζονται από διατάξεις εμπορικού δικαίου (Κ.Ν.2190/20) και σε εκείνες που δεν προβλέπονται από το νόμο αυτό. Οι πρώτες καλούνται γνήσιες συγχωνεύσεις, οι δεύτερες μη γνήσιες ή καταχρηστικές. Η θεωρία και η νομολογία επί μακρόν επέμενε στη διάκριση αυτή, αλλά η πράξη σιγά-σιγά οδήγησε στην αναγνώριση της καταχρηστικής συγχώνευσης ως ισότιμης προς τη γνήσια, όσο αφορά τις επερχόμενες συνέπειες. Στη διαμόρφωση αυτής της κρίσεως συνετέλεσαν και οι διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων (Ν.Δ.1297/72, Ν.2166/93), οι οποίοι στις παρεχόμενες φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις για τη δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων περιλαμβάνουν όλες τις περιπτώσεις συγχώνευσης σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.

5.3.2 Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας και με απορρόφηση

Η συγχώνευση επιχειρήσεων σε ανώνυμη εταιρία μπορεί να γίνει –βασικά-κατά δύο τρόπους:

➤ Είτε με τη δημιουργία νέας εταιρίας που περιβάλλεται το νομικό τύπο της Α.Ε.

➤ Είτε με απορρόφηση από λειτουργούσα ανώνυμη εταιρία (απορροφούσα) άλλης ή άλλων επιχειρήσεων (απορροφούμενες). Με την απορρόφηση εξομοιώνεται και η εξαγορά μιας ή περισσότερων ανώνυμων εταιρειών (εξαγοραζόμενες) από άλλη Α.Ε., που καλείται εξαγοράζουσα (άρθρο 79 Κ.Ν.2190/20).

5.3.3 Συγχώνευση αποκλειστικά ανώνυμων εταιρειών και συγχώνευση διαφόρων νομικών τύπων επιχειρήσεων σε Α.Ε.

Πολύ σημαντική είναι η παρακάτω διάκριση των περιπτώσεων συγχώνευσης επιχειρήσεων σε ανώνυμη εταιρία:

➤ Όταν συγχωνεύονται δύο ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες σε Α.Ε. είναι η σύσταση νέας Α.Ε. είτε με απορρόφηση. Στις περιπτώσεις αυτές, καθώς και στην εξαγορά που εξομοιώνεται με την απορρόφηση, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 68-80 του Κ.Ν. 2190/20, που προβλέπουν μια αρκετά γραφειοκρατική και αυστηρή διαδικασία.

➤ Όταν μεταξύ των συγχωνευομένων επιχειρήσεων σε Α.Ε. υπάρχουν και άλλου τύπου επιχειρήσεις (ατομικές, προσωπικές εταιρείες, Ε.Π.Ε. κ.λ.π.), οπότε δεν απαιτείται η αυστηρή διαδικασία των άρθρων 68-80, αλλά η συγχώνευση γίνεται με βάση το άρθρο 4 του Κ.Ν.2190/20 και ενδεχομένως και την παράλληλη συνδρομή των Ν.Δ.1297/72 και Ν.2166/93.

5.3.4 Δυνατές περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων σε Α.Ε.

Οι δυνατές περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων σε ανώνυμη εταιρία, που μπορεί να εμφανιστούν στην πράξη είναι:

⇒ Συγχώνευση δύο ή περισσότερων ανώνυμων εταιρειών είτε με σύσταση νέας Α.Ε. είτε με απορρόφηση από λειτουργούσα Α.Ε. άλλης ή άλλων ανώνυμων εταιρειών. Να προστεθεί και η εξαγορά από λειτουργούσα Α.Ε. άλλης ή άλλων ανώνυμων εταιρειών.

⇒ Συγχώνευση μιας ή περισσότερων ανώνυμων εταιρειών με μία ή περισσότερες επιχειρήσεις άλλου νομικού τύπου(ατομικές, προσωπικές εταιρείες, Ε.Π.Ε. κ.λ.π.). Και εδώ η συγχώνευση μπορεί να γίνει είτε με σύσταση νέας Α.Ε. είτε με απορρόφηση από λειτουργούσα ανώνυμη εταιρία των λοιπών επιχειρήσεων.

⇒ Συγχώνευση δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων (ατομικών, προσωπικών εταιρειών, Ε.Π.Ε. κ.λ.π.) ανάμεσα στις οποίες δεν περιλαμβάνεται ανώνυμη εταιρία, με σκοπό τη δημιουργία νέας ανώνυμης εταιρίας. Εδώ δεν είναι δυνατόν να εφαρμοσθεί η απορρόφηση, αφού δεν υπάρχει μεταξύ των συγχωνευομένων ανώνυμη εταιρία για να απορροφήσει τις άλλες.

5.4 Εξαγορά ανώνυμης εταιρίας από άλλη Α.Ε. - Εξομοίωση εξαγοράς με απορρόφηση

Εξαγορά είναι η πράξη με την οποία μία ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες μεταβιβάζουν, μετά από λύση τους, χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, σε άλλη ανώνυμη εταιρία (εξαγοράζουσα) το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) έναντι αποδόσεως στους μετόχους των εξαγοραζομένων εταιρειών του αντιτίμου των μετοχών τους.

Η εξαγορά εξομοιώνεται με την απορρόφηση από λειτουργούσα Α.Ε. άλλης ή άλλων ανώνυμων εταιρειών. Στην εξαγορά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 69-77 του Κ.Ν.2190/20 και μάλιστα πλήρως χωρίς τις εξαιρέσεις που επιτρέπει το άρθρο 78 του ίδιου νόμου για την περίπτωση απορροφήσεως ανώνυμης εταιρίας από άλλη Α.Ε. που κατέχει το 100% των μετοχών της.

Μετά την τελείωση της εξαγοράς (διατυπώσεις δημοσιότητας), οι εξαγοραζόμενες εταιρείες εξαφανίζονται και οι μέτοχοι αυτών δίνουν τις μετοχές τους για ακύρωση, λαμβάνοντας το συμφωνημένο αντίτιμο.

5.4.1 Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά εξαγοράς

Παρότι η εξαγορά εξομοιώνεται με την απορρόφηση, εντούτοις παρουσιάζει ορισμένα χαρακτηριστικά που τη διαφοροποιούν από τη συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας Α.Ε., αλλά και από τη συγχώνευση με απορρόφηση. Αυτά είναι τα εξής:

➤ Στην εξαγορά ανώνυμης εταιρίας από άλλη Α.Ε. δεν έχουμε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της δεύτερης. Στη συγχώνευση είτε με σύσταση νέας εταιρίας γίνεται αυτή είτε με απορρόφηση, παρουσιάζεται –κατά κανόνα– αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου από τη συνένωση των καθαρών θέσεων των συγχωνευομένων εταιρειών και ίσως από συμπληρωματικές εισφορές. Εξαιρεση αποτελεί η απορρόφηση εταιρίας από άλλη, που κατέχει το 100% των μετοχών της απορροφούμενης.

➤ Η εξαγοράζουσα δεν εκδίδει νέες μετοχές και αυτό είναι φυσικό, αφού δεν συντελείται αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Το ίδιο συμβαίνει με την απορροφούσα ανώνυμη εταιρία, όταν αυτή κατέχει το 100% των μετοχών της εταιρίας που απορροφά. Αντίθετα, στη συγχώνευση ανώνυμων εταιρειών είτε με σύσταση νέας εταιρίας είτε με απορρόφηση εκδίδονται πάντοτε νέες μετοχές, που αντιπροσωπεύουν το μετοχικό κεφάλαιο της νέας ή της απορροφούσας εταιρίας, οι οποίες ανταλλάσσονται με τις παλιές μετοχές των συγχωνευομένων εταιρειών.

✚ Οι μέτοχοι της ή των εξαγοραζομένων εταιρειών δεν γίνονται μέτοχοι της εξαγοράζουσας. Με τη τελείωση της εξαγοράς, παραδίδουν τις μετοχές τους προς ακύρωση, λαμβάνοντας το συμφωνημένο αντίτιμο και λύεται η σχέση τους με την εξαγοραζόμενη και εξαφανιζόμενη εταιρία, χωρίς να δημιουργείται καμία νέα σχέση με την εξαγοράζουσα.

✚ Οι μετοχές της εξαγοραζόμενης εταιρίας ακυρώνονται, όταν αυτές κατέχονται στο σύνολό τους (100%) από την απορροφούσα Α.Ε. Στην περίπτωση της εξαγοράς οι μέτοχοι της εξαγοραζόμενης λαμβάνουν χρήματα ως αντάλλαγμα των μετοχών τους, που χάνουν. Στην δεύτερη περίπτωση (της απορροφήσεως εταιρίας από άλλη που κατέχει το 100% των μετοχών της) οι μέτοχοι της απορροφούμενης εταιρίας δεν λαμβάνουν τίποτε (ούτε μετοχές της απορροφούσας, ούτε χρήματα). Στις άλλες περιπτώσεις συγχώνευσης, οι μέτοχοι των συγχωνευόμενων εταιρειών παίρνουν τον αναλογούντα αριθμό μετοχών της νέας ή της απορροφούσας εταιρίας (ανταλλαγή μετοχών-σύμφωνα με τη σχέση που έχει καθορισθεί στην έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων κατά τα άρθρα 71 και 9 Κ.Ν.2190/20 και αναφέρεται στο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης). Το αντίτιμο, που δικαιούνται να λάβουν οι μέτοχοι της εξαγοραζόμενης εταιρίας, μπορεί να τους καταβληθεί σε μετρητά, επιταγές, ομόλογα, γραμμάτια εισπρακτέα. Η εξαγοράζουσα εταιρία, εξάλλου, για να εξοφλήσει το αντίτιμο των μετοχών της εξαγοραζόμενης εταιρίας, μπορεί να χρησιμοποιήσει κατάλληλα διαθέσιμα του ενεργητικού της ή να δανεισθεί το απαιτούμενο ποσό ή να προβεί σε (προηγούμενη) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της.

✚ Στην εξαγορά ανώνυμης εταιρίας από άλλη Α.Ε. εφαρμόζονται αναλόγως, δηλαδή κατάλληλα προσαρμοσμένες, οι διατάξεις των άρθρων 69-77 του Κ.Ν.2190/20, που ρυθμίζουν τη συγχώνευση με απορρόφηση. Έτσι:

α) Στο σχέδιο συγχώνευσης, που θα συνταχθεί για την περίπτωση της εξαγοράς, δεν θα αναφέρεται η σχέση ανταλλαγής των μετοχών, αλλά η τιμή στην οποία εξαγοράζονται οι μετοχές της εξαγοραζόμενης εταιρίας. Επίσης, δεν θα υπάρχει η φράση που καθορίζει τη διαδικασία και τις διατυπώσεις ανταλλαγής των παλαιών με νέες μετοχές, αλλά θα αναφέρεται μόνο ότι οι μετοχές της εξαγοραζόμενης εταιρίας παραδίδονται από τους κατόχους τους στην εξαγοράζουσα (κατά την πληρωμή του αντιτίμου τους) και ακυρώνονται. Ακόμα, στο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης δεν θα περιληφθεί ο ειδικός όρος που προβλέπει η περίπτωση δ' της § 2 του άρθρου 69 του Κ.Ν. 2190/20 για την ημερομηνία από την οποία οι νέες μετοχές, που παραδίδονται στους μετόχους των συγχωνευόμενων εταιρειών, παρέχουν δικαίωμα στα κέρδη της απορροφούσας εταιρίας.

✓ ***Κατάρτιση σχεδίου σύμβασης εξαγοράς***

Τα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών, που μετέχουν στην εξαγορά, συνεδριάζουν και καταρτίζουν έγγραφο σχέδιο σύμβασης εξαγοράς. Το σχέδιο σύμβασης εξαγοράς υποβάλλεται, μαζί με τα πρακτικά συνεδριάσεων των Διοικητικών Συμβουλίων και τα λοιπά δικαιολογητικά, στο Υπουργείο Εμπορίου ή στις Νομαρχίες που υπάγονται οι μετέχουσες στην εξαγορά εταιρείες, για να καταχωρηθούν στα οικεία Μητρώα Ανώνυμων Εταιρειών (άρθρο 69 § 3 Κ.Ν.2190/20). Σχετική ανακοίνωση δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Μέσα σε δέκα μέρες από την καταχώρηση του σχεδίου σύμβασης εξαγοράς πρέπει να δημοσιευθεί περίληψη του σχεδίου αυτού σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα.

✓ ***Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των Α.Ε. που μετέχουν στη σύμβαση εξαγοράς***

Κάθε μία από τις μετέχουσες στη σύμβαση εξαγοράς εταιρία υποβάλλει αρμοδίως αίτηση για τη συγκρότηση Επιτροπής Εμπειρογνομόνων που θα εκτιμήσει τα περιουσιακά της στοιχεία και θα συντάξει σχετική έκθεση (άρθρα 71 και 9 Κ.Ν.2190/20). Στην έκθεση αυτή θα περιλαμβάνονται τα στοιχεία που απαιτεί η παράγραφος του άρθρου 71 και ειδικά θα σημειώνεται αν το συμφωνηθέν για την εξαγορά τίμημα κρίνεται δίκαιο και λογικό.

✓ ***Εξασφάλιση πιστωτών***

Μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση της περιλήψεως του σχεδίου συγχώνευσης σε μια οικονομική εφημερίδα, οι πιστωτές των συγχωνευομένων εταιρειών έχουν δικαίωμα να ζητήσουν και να λάβουν επαρκείς εγγυήσεις προς εξασφάλιση των απαιτήσεών τους. Μέσα στην ίδια προθεσμία υποβάλλονται και τυχόν αντιρρήσεις για τις παρεχόμενες εγγυήσεις. Σε περίπτωση διαφωνίας, τη λύση δίνει το δικαστήριο (άρθρο 70 § 2-3 Κ.Ν.2190/20).

✓ ***Έγκριση της σύμβασης εξαγοράς από τις γενικές συνελεύσεις των μετόχων***

Κάθε μία από τις μετέχουσες στην εξαγορά εταιρείες πραγματοποιεί γενική συνέλευση των μετόχων της, για να ληφθεί απόφαση εγκρίσεως του σχεδίου σύμβασης εξαγοράς. Η γενική συνέλευση πρέπει να συνέλθει δύο μήνες μετά την καταχώρηση του σχεδίου σύμβασης εξαγοράς στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών (άρθρα 69 και 72 Κ.Ν.2190/20).

✓ ***Υπογραφή συμβολαιογραφικού εγγράφου για τη σύμβαση εξαγοράς***

Μετά την έγκριση από τις γενικές συνελεύσεις της σύμβασης εξαγοράς, καταρτίζεται ενώπιον συμβολαιογράφου και υπογράφεται από τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα η πράξη εξαγοράς.

✓ ***Έγκριση εξαγοράς από το Υπουργείο Εμπορίου και δημοσιότητα αυτής***

Δύο αντίγραφα του συμβολαίου εξαγοράς υποβάλλονται στο Υπουργείο Εμπορίου ή τις αρμόδιες Νομαρχίες, που υπάγονται οι μετέχουσες στη σύμβαση εξαγοράς εταιρείες.

Η αρμόδια Υπηρεσία ελέγχει και –μετά από ενδεχόμενες διορθώσεις – εγκρίνει τη σύμβαση εξαγοράς. Ακολουθεί η καταχώρηση στα Μητρώα Ανώνυμων Εταιρειών της διοικητικής απόφασης για την έγκριση της εξαγοράς. Σχετική ανακοίνωση για την επελθούσα εξαγορά δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (άρθρο 74 Κ.Ν.2190/20).

✓ **Αποτελέσματα εξαγοράς**

Από την ημερομηνία καταχώρησης στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών της εγκριτικής απόφασης της εξαγοράς επέρχονται αυτοδίκαια και ταυτόχρονα, χωρίς καμία άλλη διατύπωση, τόσο για τις εταιρείες που μετέχουν στη σύμβαση εξαγοράς, όσο και έναντι τρίτων, τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- Η εξαγοράζουσα εταιρία υποκαθίσταται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ή των εξαγοραζομένων εταιρειών.
- Οι εξαγοραζόμενες εταιρείες παύουν να υπάρχουν .
- Οι εκκρεμείς δίκες των εξαγοραζομένων εταιρειών, που παύουν να υπάρχουν μετά την εξαγορά, συνεχίζονται αυτοδικαίως από την εξαγοράζουσα εταιρία ή κατ' αυτής, χωρίς καμία άλλη διατύπωση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης λόγω της εξαγοράς.
- Οι μετοχές της εξαγοραζόμενης εταιρίας, αφού καταβληθεί το συμφωνηθέν τίμημα, ακυρώνονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο **ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΔΥΟ Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΜΕ** **ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ**

6.1 Τρόποι συγχώνευσης ανώνυμων εταιρειών

Το άρθρο 68 Κ.Ν.2190/20 διακρίνει δύο τρόπους συγχώνευσης ανώνυμων εταιρειών:

α) Συγχώνευση με απορρόφηση

Συγχώνευση με απορρόφηση είναι η πράξη με την οποία μία ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες (απορροφούμενες), οι οποίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν σε άλλη υφισταμένη ανώνυμη εταιρία (απορροφούσα) το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) έναντι αποδόσεως, στους μετόχους τους, μετοχών εκδιδόμενων από την απορροφούσα εταιρία και, ενδεχομένως, καταβολής ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που αποδίδονται στους μετόχους των απορροφούμενων εταιρειών και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών την αξία της καθαρής θέσεως της εισφερόμενης περιουσίας αυτών των εταιρειών.

Εκτός από την απλή απορρόφηση, που ρυθμίζουν τα άρθρα 68-77, πρέπει να σημειωθεί και η ιδιαίτερη περίπτωση απορροφήσεως ανώνυμης εταιρίας από άλλη ανώνυμη εταιρία που κατέχει το σύνολο(100%) των μετοχών της πρώτης και στην οποία αναφέρεται το άρθρο 78 του Κ.Ν.2190/20.

Επίσης, η εξαγορά μιας ή περισσότερων ανώνυμων εταιρειών από άλλη Α.Ε. εξομοιώνεται με απορρόφηση (άρθρο 79 Κ.Ν.2190/20).

β) Συγχώνευση με σύσταση νέας Α.Ε.

Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας είναι η πράξη με την οποία δύο ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν σε ανώνυμη εταιρία, την οποία συνιστούν, το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) έναντι αποδόσεως στους μετόχους τους, μετοχών εκδιδόμενων από τη νέα εταιρία και, ενδεχομένως, ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που αποδίδονται στους μετόχους των λυόμενων εταιρειών και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών την αξία της καθαρής θέσεως της εισφερόμενης περιουσίας αυτών των εταιρειών.

Τα **βασικά σημεία** που χαρακτηρίζουν όλες τις συγχωνεύσεις, είναι:

➤ Οι απορροφούμενες μόνο εταιρείες στη συγχώνευση με απορρόφηση και όλες οι συγχωνευόμενες εταιρείες στη συγχώνευση με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας λύονται (χωρίς, όμως, να ακολουθήσει το στάδιο της εκκαθάρισεως) και παύουν να υπάρχουν ως νομικά πρόσωπα. Όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού των λυομένων εταιρειών μεταβιβάζονται στην απορροφούσα (1^η περίπτωση) ή στη συσταίνόμενη από τη συγχώνευση νέα ανώνυμη εταιρία (2^η περίπτωση).

➤ Η νέα εταιρία, που θα προέλθει από τη συγχώνευση δύο ή περισσότερων ανώνυμων εταιρειών θα έχει μετοχικό κεφάλαιο ίσο με το σύνολο των καθαρών θέσεων των συγχωνευομένων εταιρειών, το οποίο θα παριστάνεται με ανάλογο αριθμό μετοχών. Τις μετοχές αυτές εκδίδει η νέα ανώνυμη εταιρία και διανέμει στους δικαιούχους μετόχους των συγχωνευθέντων εταιρειών κατά την αναλογία που προβλέπει η σύμβαση συγχώνευσης.

Στη συγχώνευση με απορρόφηση, τα περιουσιακά στοιχεία των απορροφούντων εταιρειών μεταβιβάζονται στην απορροφούσα, της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο αυξάνεται ανάλογα (κατά το ποσό της καθαρής θέσεώς της ή των απορροφούμενων εταιρειών). Για το ποσό αυτής της αύξησεως του κεφαλαίου της, η απορροφούσα εταιρία εκδίδει ανάλογο αριθμό νέων μετοχών, που δίνει στους μετόχους των απορροφούμενων εταιρειών. Πρέπει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση που η απορροφούσα κατέχει το 100% των μετοχών των απορροφούμενων εταιρειών δεν επέρχεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της απορροφούσας και άρα ούτε μετοχές εκδίδονται. Σε όλες τις περιπτώσεις οι μετοχές που κατέχουν οι μέτοχοι των λυομένων εταιρειών ακυρώνονται. Στους μετόχους των συγχωνευομένων εταιρειών δίδονται μετοχές της απορροφούσας ή της ανώνυμης εταιρίας. Το άρθρο 68 §2 του Κ.Ν.2190/20 επιτρέπει, όπως δοθεί σ' αυτούς και ένα ποσό χρημάτων μέχρι το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που διανέμονται στους μετόχους των συγχωνευομένων εταιρειών.

Στην εξαγορά, όπου μία ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες μεταβιβάζουν, μετά από λύση τους χωρίς εκκαθάριση, σε άλλη Α.Ε. το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού έναντι αποδόσεως στους μετόχους των εξαγοραζόμενων εταιρειών του αντίτιμου των δικαιωμάτων τους σε χρήμα, επίσης, δεν έχουμε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εξαγοράζουσας ούτε, φυσικά έκδοση νέων μετοχών.

➤ Η συγχώνευση ανώνυμων εταιρειών είτε με απορρόφηση είτε με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας γίνεται πάντοτε με τη διαδικασία που προβλέπουν τα άρθρα 68-77 του Κ.Ν.2190/20. αλλά, εάν η συγχώνευση γίνει μόνο με τις διατάξεις αυτές, η τυχόν υπεραξία

που θα προκύψει κατά την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων ή εξαγοραζομένων εταιρειών φορολογείται και επίσης, οφείλεται φόρος μεταβιβάσεως ακινήτων, εφόσον μεταξύ των μεταβιβαζομένων στοιχείων περιλαμβάνονται και ακίνητα.

Με τη συνδρομή, όμως, των διατάξεων του Ν.Δ.1297/72 ή του Ν.2166/93, αυτές οι επιβαρύνσεις αποφεύγονται. Έτσι, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις, που απαιτούν τα νομοθετήματα αυτά, η συγχώνευση θα γίνει μεν βάσει της διαδικασίας των άρθρων 68-77 του Κ.Ν.2190/20, αλλά θα υπάρξουν φοροαπαλλαγές και διευκολύνσεις, που καθιστούν την πράξη της συγχώνευσης τελείως ανώδυνη από οικονομικής απόψεως.

6.2 Διαδικασία συγχώνευσης με απορρόφηση

Στις διατάξεις των άρθρων 68-77 ορίζεται η διαδικασία συγχώνευσης ανώνυμων εταιρειών με απορρόφηση από άλλη Α.Ε. Η ίδια, βασικά, διαδικασία ακολουθείται και στις περιπτώσεις:

i Συγχώνευσης ανώνυμων εταιρειών με απορρόφηση από άλλη Α.Ε. που κατέχει το σύνολο (100%) των μετοχών τους (άρθρο 78).

ii Συγχώνευσης ανώνυμων εταιρειών με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας (άρθρο 80) και

iii Εξαγοράς μιας ή περισσότερων ανώνυμων εταιρειών από άλλη Α.Ε. (άρθρο 79).

Τη διαδικασία αυτή μπορούμε να χωρίσουμε στα ακόλουθα στάδια:

1ο. Κατάρτιση σχεδίου σύμβασης και δημοσιότητα αυτού (άρθρο 69 Κ.Ν.2190/20).

Τα Διοικητικά Συμβούλια της απορροφούσας και της ή των απορροφούμενων εταιρειών συνεδριάζουν και καταρτίζουν έγγραφο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης με απορρόφηση. Αυτό ορίζεται στην § 1 του άρθρου 69, χωρίς να διευκρινίζεται αν η συνεδρίαση μπορεί να είναι και κοινή. Πρέπει τα Διοικητικά συμβούλια των συγχωνευομένων εταιρειών σε χωριστές, κατ' αρχήν, συνεδριάσεις, όπου βάσει εισηγήσεως θα αποφασίσει το κάθε Διοικητικό Συμβούλιο τη συγχώνευση και θα εξουσιοδοτήσει ένα μέλος του για τις σχετικές διαπραγματεύσεις και τη σύνταξη του σχεδίου συγχώνευσης. Όταν αυτό θα ετοιμασθεί, θα ακολουθήσει δεύτερη συνεδρίαση των Διοικητικών Συμβουλίων απορροφούσας και απορροφούμενων εταιρειών για να το εγκρίνουν. Η δεύτερη αυτή συνεδρίαση μπορεί να είναι και κοινή.

Περιεχόμενο Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης

Το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

↘ Την ειδικότερη μορφή, την επωνυμία και την έδρα των εταιρειών που συγχωνεύονται, καθώς και τον αριθμό μητρώου τους.

↘ Τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών και, ενδεχομένως, το ύψος του χρηματικού ποσού μετρητών που προβλέπει το άρθρο 68.

↘ Τις διατυπώσεις παραδόσεως των νέων μετοχών που εκδίδει η απορροφούσα εταιρία.

↘ Την ημερομηνία από την οποία οι μετοχές, που παραδίδονται στους μετόχους της ή των απορροφούμενων εταιρειών, παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της απορροφούσας εταιρίας, καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό.

↘ Την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις της ή των απορροφούμενων εταιρειών θεωρούνται, από λογιστική άποψη, ότι γίνονται για λογαριασμό της απορροφούσας εταιρίας, και την τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων της ή των απορροφούμενων εταιρειών, που θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσεως της συγχώνευσης, όπως προβλέπεται στα άρθρα 74 και 75.

↘ Τα δικαιώματα που εξασφαλίζει η απορροφούσα εταιρία στους μετόχους που έχουν δικαιώματα στην ή στις απορροφούμενες εταιρείες, καθώς και στους μετόχους άλλων τίτλων, πλην μετοχών, ή τα μέτρα που προτείνονται γι' αυτούς.

↘ Όλα τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα που, ενδεχομένως, παρέχονται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στους τακτικούς ελεγκτές των συγχωνευόμενων εταιρειών.

Δημοσιότητα Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης

Το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας που προβλέπει το άρθρο 7β του Κ.Ν.2190/20, από κάθε μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από την ημερομηνία συνεδρίασεως της γενικής συνελεύσεως των μετόχων (κάθε εταιρίας) που καλείται να αποφασίσει για το σχέδιο αυτό. Η δημοσιότητα περιλαμβάνει:

▣ Υποβολή του σχεδίου στις οικείες Νομαρχίες και στη Διεύθυνση Α.Ε. του Υπουργείου Εμπορίου, κατά περίπτωση, για καταχώρηση στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών.

▣ Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σχετικής ανακοίνωσης.

□ Επίσης, σε 10 ημέρες από την ολοκλήρωση των άνω διατυπώσεων δημοσιότητας, δημοσιεύεται περίληψη του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης σε μία ημερησία οικονομική εφημερίδα (άρθρο 70).

Έκθεση Δ.Σ. που δικαιολογεί τη συγχώνευση

Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες καταρτίζει λεπτομερή έκθεση, στην οποία επεξηγεί και δικαιολογεί από νομική και οικονομική άποψη, το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης και ειδικότερα, τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών της ή των απορροφούμενων εταιρειών προς τις μετοχές που εκδίδει η απορροφούσα εταιρία. Η έκθεση αυτή, που αναφέρει, επίσης, οποιεσδήποτε ειδικές δυσχέρειες που τυχόν εμφανίστηκαν ή θα εμφανιστούν κατά την εκτίμηση, καταχωρείται στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών και υποβάλλεται στη Γενική Συνέλευση (άρθρο 69).

Η εν λόγω έκθεση υποβάλλεται στις Υπηρεσίες Εμπορίου των Νομαρχιών ή του Υπουργείου Εμπορίου, μαζί με το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης, για να καταχωρηθεί στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών, χωρίς να απαιτείται και δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2ο. Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων εταιρειών (άρθρο 71 Κ.Ν.2190/20).

Για την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων εταιρειών, συντάσσεται έκθεση προς τη Γενική Συνέλευση των μετόχων των εταιρειών αυτών, από Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20.

Η επιτροπή αυτή, που ορίζεται έπειτα από κοινή αίτηση των συγχωνευόμενων εταιρειών, εξετάζει επίσης και τους όρους που περιλαμβάνονται στο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης.

Η αίτηση υποβάλλεται στο Υπουργείο Εμπορίου ή στις κατά τόπους Νομαρχίες, όπου υπάγονται οι συγχωνευόμενες εταιρείες. Συγκεκριμένα, εάν όλες οι συγχωνευόμενες ανώνυμες εταιρείες υπάγονται στην ίδια Νομαρχία, η αίτηση για συγκρότηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων θα υποβληθεί στην εν λόγω Νομαρχία, που θα συγκροτήσει και την Επιτροπή. Εάν, όμως, οι συγχωνευόμενες εταιρείες υπάγονται σε διαφορετικές Νομαρχίες ή στο Υπουργείο Εμπορίου (όπως οι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο), τότε η αίτηση υποβάλλεται κατ' ευθείαν στη Διεύθυνση Α.Ε. και Πίστεως του Υπουργείου, που συγκροτεί και την Επιτροπή.

Περιεχόμενο Εκθέσεως Επιτροπής Εμπειρογνομόνων

Στην έκθεσή της η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων υποχρεούται να αναφέρει αν, κατά τη γνώμη της, η σχέση ανταλλαγής των μετοχών της ή των απορροφούμενων εταιρειών προς τις μετοχές που εκδίδει η απορροφούσα εταιρία είναι δίκαιη και λογική. Στην ίδια έκθεση πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον οι εξής πληροφορίες:

- ο Η αξία της εισφερόμενης εταιρικής περιουσίας στο σύνολό της (ενεργητικό και παθητικό) για τη μεταβολή του κεφαλαίου της απορροφούσας εταιρίας την οποία συνεπάγεται η συγχώνευση και τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 9.

- ο Η μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν για τον καθορισμό της προτεινόμενης σχέσης ανταλλαγής των μετοχών.

- ο Δήλωση για το αν η μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν είναι κατάλληλες για την ή τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, τις αξίες που προέκυψαν από την εφαρμογή κάθε μεθόδου και γνώμη για τη βαρύτητα που αποδόθηκε σε ορισμένες μεθόδους για τον προσδιορισμό των αξιών αυτών, καθώς και περιγραφή των τυχόν δυσκολιών που προέκυψαν κατά την εκτίμηση.

Κάθε εμπειρογνώμονας, μέλος της Επιτροπής, έχει το δικαίωμα να λαμβάνει από τις συγχωνευόμενες εταιρείες οποιαδήποτε πληροφορία ή έγγραφο χρήσιμο για τη διεκπεραίωση του έργου της Επιτροπής, καθώς και να διενεργεί όλες τις απαραίτητες έρευνες και να προβαίνει στους αναγκαίους ελέγχους.

3ο. Διαδικασία εξασφάλισης πιστωτών (άρθρο 70 Κ.Ν.2190/20)

Η περίληψη του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης δημοσιεύεται σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα.

Παροχή εγγύησης στους πιστωτές των συγχωνευομένων εταιρειών

Μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση, οι πιστωτές των συγχωνευομένων εταιρειών, των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν πριν από αυτή και δεν είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της δημοσίευσής, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν να λάβουν επαρκείς εγγυήσεις αν η οικονομική κατάσταση των συγχωνευόμενων εταιρειών καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή και εφόσον οι πιστωτές αυτοί δεν έχουν ήδη λάβει τέτοιες εγγυήσεις.

Οι εγγυήσεις που θα χορηγηθούν στους πιστωτές της απορροφούσας εταιρίας μπορεί να είναι διαφορετικές από αυτές που θα χορηγηθούν στους πιστωτές της ή των απορροφούμενων εταιρειών.

Κάθε διαφορά, που θα προκύψει από την εφαρμογή των προηγούμενων διαδικασιών, παρέχει δικαίωμα στους ενδιαφερόμενους πιστωτές να προβάλουν εγγράφως αντιρρήσεις κατά της συγχώνευσης, οι οποίες κοινοποιούνται στις συγχωνευόμενες εταιρείες μέσα στην ίδια μηνιαία προθεσμία που προβλέπει το πρώτο εδάφιο.

Άρση των αντιρρήσεων των πιστωτών για τη συγχώνευση με δικαστική απόφαση.

Έπειτα από αίτηση των εταιρειών που συγχωνεύονται στο αρμόδιο δικαστήριο, μπορεί αυτό να επιτρέψει τη συγχώνευση παρά τις αντιρρήσεις των πιστωτών .

4ο. Έγκριση της σύμβασης συγχώνευσης από τις γενικές συνελεύσεις των συγχωνευόμενων εταιρειών (άρθρο 72 Κ.Ν.2190/20).

Πραγματοποίηση γενικής συνελεύσεως κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες για την έγκριση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης και του νέου καταστατικού της απορροφούσας εταιρίας προβλέπει το άρθρο 72.

Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, η απόφαση της γενικής συνελεύσεως για τη συγχώνευση τελεί υπό την έγκριση της ή των κατ' ιδίαν κατηγοριών μετοχών, τα δικαιώματα των οποίων θίγονται από τη συγχώνευση.

Η έγκριση παρέχεται με απόφαση ιδιαίτερης συνελεύσεως των μετοχών της κατηγορίας που θίγεται, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 29 § 3 και 4 και 31§ 2. Για τη σύγκληση της συνελεύσεως αυτής, τη συμμετοχή σ' αυτή, την παροχή πληροφοριών, την αναβολή λήψεως απόφασης, την ψηφοφορία, καθώς και την ακύρωση των αποφάσεών της, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τη γενική συνέλευση των μετοχών.

Η γενική συνέλευση των μετοχών της κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, που θα εγκρίνει τη συγχώνευση, δεν μπορεί να συνέλθει πριν περάσουν δύο μήνες από την καταχώρηση του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης στο Μητρώο Α.Ε.(άρθρο 69 § 3 Κ.Ν.2190/20).

5ο. Υπογραφή συμβολαιογραφικής πράξης συγχώνευσης

Μετά την πραγματοποίηση των γενικών συνελεύσεων των συγχωνευομένων εταιρειών, υπογράφεται ενώπιον συμβολαιογράφου η οριστική σύμβαση συγχώνευσης.

6ο. Έγκριση συγχώνευσης από το Υπουργείο Εμπορίου και δημοσιότητας αυτής

Έκδοση διοικητικής απόφασης εγκρίσεως της συγχώνευσης.

Αντίγραφα του συμβολαίου συγχώνευσης υποβάλλονται, κατά περίπτωση, στο Υπουργείο Εμπορίου και στις Νομαρχίες που υπάγονται οι συγχωνευόμενες εταιρείες. Τον έλεγχο, τις ενδεχόμενες διορθώσεις και την έγκριση της συγχώνευσης θα ενεργήσει η αρμόδια Νομαρχία (αυτή που έχει την εποπτεία της απορροφούσας εταιρίας). Αν η απορροφούσα εταιρία υπάγεται απ' ευθείας στο Υπουργείο Εμπορίου, τότε την έγκριση θα δώσει η Διεύθυνση Α.Ε. και πίστεως του Υπουργείου αυτού.

Για την έκδοση της κατά τα άνω διοικητικής απόφασης περί εγκρίσεως της συγχώνευσης με απορρόφηση απαιτούνται και τα εξής:

⇒ Αποδεικτικό πληρωμής του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1% (άρθρα 17-31 Ν.1676/86).

⇒ Αποδεικτικό πληρωμής εισφοράς υπέρ Επιτροπής Ανταγωνισμού 1‰ (άρθρο 1§ 8 Ν.2837/2000).

⇒ Βεβαίωση του οικείου Επιμελητηρίου ότι έγινε ο έλεγχος για το δικαίωμα χρήσεως της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της απορροφούσας εταιρίας (άρθρο 7 Ν.2081/92).

⇒ Παράβολο Δ.Ο.Υ. ύψους 440 ευρώ πλέον επιβαρύνσεων Τ.Α.Π.Ε.Τ. κ.λ.π. για τη δημοσίευση της ανακοίνωσης συγχώνευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εάν η συγχώνευση γίνεται με τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72 ή του Ν.2166/93 δεν απαιτείται τέτοιο παράβολο ούτε οφείλεται εισφορά υπέρ Επιτροπής Ανταγωνισμού 1‰.

Δημοσιότητα συγχώνευσης

Η δημοσιότητα περιλαμβάνει:

✚ Την καταχώρηση στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών της αρμόδιας Νομαρχίας ή του Υπουργείου Εμπορίου (δηλαδή, της Υπηρεσίας που εποπτεύει την απορροφούσα εταιρία)

της διοικητικής απόφασης που εγκρίνει τη συγχώνευση. Επίσης, καταχωρούνται αντίγραφα των πρακτικών γενικών συνελεύσεων που ενέκριναν τη συγχώνευση και αντίγραφο της σύμβασης (συμβολαίου) συγχώνευσης. Ανάλογες καταχωρήσεις γίνονται και στα Μητρώα Α.Ε. των Νομαρχιών των απορροφούμενων εταιρειών.

✚ Τη δημοσίευση ανακοίνωσης για την επελθούσα συγχώνευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.). Την ανακοίνωση αυτή συντάσσει και αποστέλλει στο Εθνικό Τυπογραφείο η Εποπτεύουσα Αρχή, που θα εγκρίνει τη συγχώνευση.

Πέρασ διαδικασίας απορροφήσεως και επερχόμενα αποτελέσματα

Από την ημερομηνία της άνω καταχώρησης στο Μητρώο Α.Ε. επέρχονται αυτοδίκαια και ταυτόχρονα, χωρίς καμία άλλη διατύπωση, τόσο για τις συγχωνευόμενες εταιρείες, όσο και έναντι των τρίτων, τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- ✓ Η απορροφούσα εταιρία υποκαθίσταται σε όλα γενικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ή των απορροφούμενων εταιρειών και η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή.
- ✓ Οι απορροφούμενες εταιρείες παύουν να υπάρχουν.
- ✓ Οι μέτοχοι των απορροφούμενων εταιρειών γίνονται μέτοχοι της απορροφούσας.

6.3 Σύσταση Επιτροπής Εμπειρογνομόνων άρθρου 71.Καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. του Σ.Σ.Σ. και λοιπών εγγράφων συγχώνευσης. Δημοσιότητα συγχώνευσης

6.3.1 Σύσταση Επιτροπής Εμπειρογνομόνων

Μετά την έγκριση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης από τα Διοικητικά Συμβούλια των συγχωνευόμενων εταιρειών (απορροφούσας και απορροφούμενης ή απορροφούμενων) υποβάλλεται κοινή αίτηση στην Εποπτεύουσα Αρχή (αρμόδια Νομαρχία ή Υπουργείο Εμπορίου) με την οποία ζητείται η συγκρότηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, όπως ορίζεται στο άρθρο 71§ 1 του Κ.Ν.2190/20.Θα ορισθεί μία και μόνη Επιτροπή για όλες τις συγχωνευόμενες εταιρείες.

Εφόσον όλες οι συγχωνευόμενες εταιρείες εποπτεύονται από την ίδια Νομαρχία, η αίτηση υποβάλλεται σ' αυτήν, που ορίζει και την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων. Εάν, όμως, οι συγχωνευόμενες εταιρείες υπάγονται σε διαφορετικές Νομαρχίες, τότε η αίτηση υποβάλλεται στο Υπουργείο Εμπορίου (Κεντρικό-Διεύθυνση Α.Ε. και Πίστωσης), που θα ορίσει την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων και θα εποπτεύσει τη διαδικασία της συγχώνευσης μέχρι τέλους. Το ίδιο, φυσικά, ισχύει και όταν μία ή περισσότερες από τις συγχωνευόμενες εταιρείες υπάγονται απ' ευθείας στην εποπτεία του Υπουργείου Εμπορίου (π.χ. τραπεζικές, ασφαλιστικές, εισαγμένες στο Χρηματιστήριο κ.λ.π.).

Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από πρόσφατους ισολογισμούς των συγχωνευομένων εταιρειών (της αυτής ημερομηνίας) και αναλυτικά ισοζύγια όλων των πρωτοβάθμιων λογαριασμών.

Ταυτόχρονα ή παράλληλα με την αίτηση για συγκρότηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, πρέπει να υποβληθούν στην Υπηρεσία Εμπορίου της Εποπτεύουσας Αρχής (Νομαρχία ή Υπουργείο) της απορροφούσας και τα ακόλουθα έγγραφα για καταχώρηση στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών:

⊗ Το σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης.

⊗ Η έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της απορροφούσας εταιρίας που αιτιολογεί το Σ.Σ.Σ. Επίσης, η αντίστοιχη έκθεση του Δ.Σ. της απορροφούμενης εταιρίας.

⊗ Τα πρακτικά των Δ.Σ. των συγχωνευομένων εταιρειών των συνεδριάσεων, στις οποίες εγκρίθηκαν το Σ.Σ.Σ. και οι ανωτέρω εκθέσεις.

Τα ίδια, ως άνω, έγγραφα θα υποβληθούν και σε κάθε Νομαρχία, στην οποία υπάγεται κάποια από τις απορροφούμενες εταιρείες.

Εάν δεν υποβληθούν τα ανωτέρω έγγραφα και δεν γίνει η καταχώρηση αυτών στο Μητρώο Α.Ε., η Εποπτεύουσα Αρχή δεν προχωρεί στη συγκρότηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων. Συνεπώς, είναι σκόπιμο, όπως όλα τα προαναφερθέντα έγγραφα υποβληθούν με κοινή αίτηση.

Η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων συγκροτείται και ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κ.Ν.2190/20. Έργο της επιτροπής είναι η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων όλων των συγχωνευομένων εταιρειών και η σύνταξη κοινής εκθέσεως, στην οποία εξετάζονται, επίσης, και οι όροι που περιλαμβάνονται στο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης. Το άρθρο 71 ορίζει με σαφήνεια τι πρέπει να περιλαμβάνονται η εν λόγω έκθεση.

Στην έκθεσή της, η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων υποχρεούται να αναφέρει: εάν-κατά τη γνώμη της-η σχέση ανταλλαγής των μετοχών της ή των απορροφούμενων εταιρειών προς τις μετοχές που εκδίδει η απορροφούσα εταιρία είναι δίκαιη και λογική.

Στην ίδια έκθεση πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον οι εξής πληροφορίες:

□ Η αξία της εισφερομένης εταιρικής περιουσίας στο σύνολό της (ενεργητικό και παθητικό) για τη μεταβολή του κεφαλαίου της απορροφούσας εταιρίας, την οποία συνεπάγεται η συγχώνευση.

□ Η μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν για τον καθορισμό της προτεινόμενης σχέσης ανταλλαγής των μετοχών.

□ Δήλωση για το αν η μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν είναι κατάλληλες για την ή τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, τις αξίες που προέκυψαν από την εφαρμογή κάθε μεθόδου και γνώμη για τη βαρύτητα που αποδόθηκε σε ορισμένες μεθόδους για τον προσδιορισμό των αξιών αυτών, καθώς και περιγραφή των τυχόν δυσκολιών που προέκυψαν κατά την εκτίμηση.

Κάθε εμπειρογνώμονας, μέλος της Επιτροπής, έχει το δικαίωμα να λαμβάνει από τις συγχωνευόμενες εταιρείες οποιαδήποτε πληροφορία ή έγγραφο χρήσιμο για τη διεκπεραίωση του έργου της Επιτροπής, καθώς και να διενεργεί όλες τις απαραίτητες έρευνες και να προβαίνει στους αναγκαίους ελέγχους.

6.3.2 Καταχώρηση στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών

Στο υπόδειγμα της αιτήσεως για τη συγκρότηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων υποβάλλονται ταυτόχρονα:

α) Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης.

β) Αντίγραφα Εκθέσεων των Διοικητικών Συμβουλίων των συγχωνευόμενων εταιρειών, στις οποίες αιτιολογείται από νομική άποψη και οικονομική άποψη το Σ.Σ.Σ.

γ) Πρακτικά συνεδριάσεων των Διοικητικών Συμβουλίων όλων των συγχωνευόμενων εταιρειών, στις οποίες εγκρίθηκαν το Σ.Σ.Σ. και οι άνω εκθέσεις.

Όλα τα παραπάνω έγγραφα καταχωρούνται στο Μητρώο Α.Ε. της Νομαρχίας ή του Υπουργείου Εμπορίου-κατά περίπτωση-που θα εποπτεύσει τη συγχώνευση. Θα υποβληθούν, επίσης, για καταχώρηση και στο Μητρώο Α.Ε. της ή των λοιπών Νομαρχιών, όπου υπάγονται ενδεχομένως κάποιες από τις απορροφούμενες εταιρείες. Αυτό μπορεί να γίνει και μέσω της Εποπτεύουσας Αρχής της απορροφούσας Α.Ε., οπότε όλα τα παραπάνω έγγραφα υποβάλλονται σε τόσα αντίγραφα όσες είναι οι συγχωνευόμενες εταιρείες.

6.3.3 Δημοσιότητα συγχώνευσης

Προς ενημέρωση και περιφρούρηση των συμφερόντων των μετόχων, των πιστωτών, αλλά και του ευρύτερου κοινού, ο νόμος επιβάλλει ορισμένες διατυπώσεις δημοσιότητας της έναρξης της διαδικασίας της συγχώνευσης.

↘ Την περιγραφείσα ανωτέρω καταχώρηση στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών όλων των Νομαρχιών-ενδεχομένως δε και του Υπουργείου Εμπορίου- που εποπτεύουν τις συγχωνευόμενες εταιρείες, των ακόλουθων εγγράφων: Του σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης, της Εκθέσεως του Διοικητικού Συμβουλίου και των πρακτικών των συνεδριάσεων των Δ.Σ. που εγκρίνουν τα ανωτέρω.

↘ Τη δημοσίευση από κάθε Νομαρχία-ενδεχομένως δε και του Υπουργείου Εμπορίου- ανακοίνωσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως περί καταχώρησης των προαναφερθέντων εγγράφων στο Μητρώο Α.Ε.

↘ Τη δημοσίευση σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα, που έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 26 § 2 του Κ.Ν.2190/20, περιλήψεως του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης. Η δημοσίευση αυτή γίνεται με φροντίδα των Διοικητικών Συμβουλίων των συγχωνευομένων εταιρειών μέσα σε δέκα ημέρες από την καταχώρηση των εγγράφων συγχώνευσης στο Μητρώο Α.Ε.

6.4 Ενημέρωση των μετόχων των συγχωνευομένων εταιρειών-Εξασφάλιση των πιστωτών

6.4.1 Ενημέρωση των μετόχων πριν τη γενική Συνέλευση

Το άρθρο 73 του Κ.Ν.2190/20 επιτάσσει ένα μήνα τουλάχιστον πριν από την ημερομηνία συνεδρίασεως της γενικής συνελεύσεως, που καλείται να εγκρίνει το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης, κάθε μέτοχος έχει το δικαίωμα να ζητήσει και να λάβει στην έδρα της εταιρίας ορισμένα έγγραφα προς ενημέρωσή του. Τα έγγραφα αυτά είναι τουλάχιστον τα εξής:

⇒ Το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης

⇒ Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις (ισολογισμός, λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως, πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων, προσάρτημα) και οι Εκθέσεις Διαχειρίσεως του Διοικητικού Συμβουλίου των τριών τελευταίων χρήσεων όλων των εταιρειών που συγχωνεύονται. Εφόσον οι οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας χρήσεως φέρουν

ημερομηνία λήξεως της χρήσεως αυτής που απέχει περισσότερο από έξι μήνες από την ημερομηνία του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης, τότε μπορούν να ζητήσουν λογιστική κατάσταση (προσωρινό ισολογισμό) της εταιρίας, που συντάσσεται σε ημερομηνία, η οποία δεν πρέπει να προηγείται από την ημερομηνία του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης περισσότερο από τρεις μήνες.

Η λογιστική κατάσταση που προβλέπεται από την προηγούμενη παράγραφο καταρτίζεται με τις ίδιες μεθόδους και την ίδια διάταξη και έμφαση όπως και ο τελευταίος ετήσιος ισολογισμός. Για την κατάρτιση αυτής της λογιστικής κατάστασης ισχύουν και τα εξής:

1. Δεν είναι υποχρεωτικό να προηγείται νέα φυσική (πραγματική) απογραφή.

2. Οι αποτιμήσεις που απεικονίζονται στον τελευταίο ετήσιο ισολογισμό προσαρμόζονται κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται μόνο στις εγγραφές των λογιστικών βιβλίων. Ωστόσο, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι αποσβέσεις και οι προβλέψεις της ενδιάμεσης περιόδου από την ημερομηνία του ισολογισμού της τελευταίας χρήσεως και τυχόν σημαντικές μεταβολές στην πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων που δεν εμφανίζονται στα βιβλία.

⇒ Οι Εκθέσεις των Διοικητικών Συμβουλίων όλων των συγχωνευομένων εταιρειών, που προβλέπονται από το άρθρο 69 § 4 και στις οποίες επεξηγείτε και δικαιολογείται το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης.

Μετά από αίτηση κάθε ενδιαφερόμενου μετόχου, από κάθε εταιρία παραδίδονται ή στέλνονται, ανέξοδα, πλήρη αντίγραφα ή αποσπάσματα των εγγράφων που απαριθμούνται ανωτέρω.

6.4.2 Εξασφάλιση πιστωτών συγχωνευομένων εταιρειών

Μέσα σε δέκα ημέρες από την καταχώρηση των εγγράφων συγχώνευσης στο Μητρώο Α.Ε. πρέπει να δημοσιευθεί σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα περίληψη του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης. Στη συνέχεια, μέσα σε ένα μήνα από την παραπάνω δημοσίευση οι πιστωτές των συγχωνευομένων εταιρειών, των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν πριν από αυτή και δεν είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της δημοσίευσης έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν να λάβουν επαρκείς εγγυήσεις, αν η οικονομική κατάσταση των συγχωνευομένων εταιρειών οι πιστωτές αυτοί δεν έχουν ήδη λάβει τέτοιες εγγυήσεις.

Άρση των αντιρρήσεων των πιστωτών για τη συγχώνευση με δικαστική απόφαση

Έπειτα από αίτηση της εταιρίας ή των εταιρειών που συγχωνεύονται, το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας οποιασδήποτε από τις αιτούσες εταιρείες, μπορεί να επιτρέψει τη συγχώνευση, παρά τις αντιρρήσεις πιστωτή ή πιστωτών αν κρίνει ότι η οικονομική κατάσταση των συγχωνευομένων εταιρειών ή οι εγγυήσεις που έχουν ήδη λάβει οι πιστωτές αυτοί ή τους προσφέρονται δεν δικαιολογούν τις αντιρρήσεις τους. Η αίτηση κοινοποιείται προς τον ή τους πιστωτές που έχουν αντιρρήσεις.

Η παραπάνω απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε τακτικά και έκτακτα ένδικα μέσα.

Έγκριση συγχώνευσης από ομολογιούχους δανειστές

Αν υπάρχουν ομολογιούχοι δανειστές, τουλάχιστον σε μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, η απόφαση για συγχώνευση απαιτεί έγκριση των δανειστών αυτών. Η έγκριση παρέχεται με απόφαση που λαμβάνεται σε συγκροτούμενη μόνο για την παροχή της έγκρισης αυτής συνέλευση των ομολογιούχων δανειστών με ποσοστά απαρτία και πλειοψηφίας που καθορίζονται από τα άρθρα 29 § 1 και 2 και 31 §1, τα οποία υπολογίζονται στο σύνολο των ομολογιακών δανείων κάθε εταιρίας. Για τη σύγκληση αυτής της συνελεύσεως, τη συμμετοχή σ' αυτή, την παροχή πληροφοριών, την αναβολή λήψεως αποφάσεων, την ψηφοφορία, καθώς και την ακύρωση των αποφάσεών της εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Σε περίπτωση μη εγκρίσεως της απόφασης για συγχώνευση από την προηγούμενη ειδική συνέλευση των ομολογιούχων δανειστών, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 3 για άρση των αντιρρήσεων με δικαστική απόφαση.

Στους κομιστές άλλων, εκτός μετοχών, τίτλων, από τους οποίους απορρέουν ειδικά δικαιώματα, παρέχονται από την απορροφούσα εταιρία δικαιώματα τουλάχιστον ισοδύναμα με εκείνα που είχαν στην απορροφούμενη εταιρία, εκτός εάν κάθε κομιστής ενέκρινε την τροποποίηση των δικαιωμάτων του.

6.5 Έγκριση της συγχώνευσης από τη Γενική Συνέλευση κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες

Σύμφωνα με το άρθρο 72 του Κ.Ν.2190/20, για τη συγκρότηση απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες. Η απόφαση αυτή αφορά την έγκριση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης και κατά περίπτωση, τις τροποποιήσεις του καταστατικού που απαιτούνται για την πραγματοποίηση της συγχώνευσης.

Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, η απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως για τη συγχώνευση τελεί υπό την έγκριση της ή των κατ' ιδίαν κατηγοριών μετοχών τα δικαιώματα των οποίων θίγονται από τη συγχώνευση.

Η έγκριση παρέχεται με απόφαση ιδιαίτερης συνελεύσεως των μετόχων της κατηγορίας που θίγεται, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 29 § 3&4 και 31 § 2. Για τη σύγκληση της συνελεύσεως αυτής, τη συμμετοχή σ' αυτή, την παροχή πληροφοριών, την αναβολή λήψεως απόφασης, την ψηφοφορία, καθώς και την ακύρωση των αποφάσεών της, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Ημερομηνία συνεδριάσεως Γενικής Συνελεύσεως

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, που θα εγκρίνει τη συγχώνευση, δεν μπορεί να συνέλθει πριν περάσουν δύο μήνες από την καταχώρηση του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών (άρθρο 69 § 3 του Κ.Ν.2190/20). Χρειάζεται προσοχή για την έγκαιρη δημοσίευση της προσκλήσεως, εάν δεν μπορεί να επιτευχθεί η παρουσία όλων των μετοχών.

6.6 Δημοσιότητα πράξης συγχώνευσης

Η απόφαση του Νομάρχη (ή του Υπουργού εμπορίου κατά περίπτωση) με την οποία εγκρίνεται η συγχώνευση υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας που ορίζει το άρθρο 7β § 1 του Κ.Ν.2190/20, ήτοι:

- Καταχωρείται στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών και
- Δημοσιεύεται στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με τη μορφή ανακοίνωσης.

Πάντως, τα αποτελέσματα της συγχώνευσης επέρχονται αυτοδίκαια και ταυτόχρονα και για τις δύο εταιρείες (απορροφούσα και απορροφούμενη) από την καταχώρηση στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών (άρθρο 75 Κ.Ν.2190/20).

6.7 Αποτελέσματα συγχώνευσης

Το άρθρο 75 του Κ.Ν. 2190/20, που προστέθηκε στο νόμο με το Π.Δ. 498/87, ορίζει ότι τα αποτελέσματα της συγχώνευσης επέρχονται αυτοδίκαια και ταυτόχρονα από την καταχώρηση στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών της διοικητικής απόφασης (του Υπουργού Εμπορίου ή του αρμοδίου Νομάρχη) περί εγκρίσεως της σύμβασης συγχώνευσης. Καμιά άλλη διατύπωση δεν απαιτείται για την επέλευση των αποτελεσμάτων της συγχώνευσης, τόσο για τις συγχωνευόμενες εταιρείες όσο και έναντι τρίτων.

Εφόσον τα επερχόμενα από τη συγχώνευση αποτελέσματα αφορούν όλες τις συγχωνευόμενες εταιρείες, είναι αυτονόητο ότι η εγκριτική απόφαση της συγχώνευσης πρέπει να καταχωρείται στο Μητρώο Α.Ε. κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες και στην περίπτωση που αυτές ανήκουν σε διαφορετικές Νομαρχίες, τόσο στο Μητρώο Α.Ε. της Νομαρχίας, στην οποία υπάγεται η απορροφούσα, όσο και στο Μητρώο Α.Ε. της Νομαρχίας της απορροφούμενης. Εξ άλλου, τα συμφέροντα των τρίτων, τους οποίους, ασφαλώς, ενδιαφέρει η συγχώνευση, εξασφαλίζονται με τις διάφορες δημοσιεύσεις, που επιβάλλουν οι προαναφερθείσες διατάξεις στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και άλλα έντυπα. Να τονιστεί ιδιαίτερα το γεγονός ότι τα αποτελέσματα της συγχώνευσης επέρχονται από τη στιγμή της καταχώρισης της εγκριτικής απόφασης στο Μητρώο Α.Ε. και όχι από τη δημοσίευση αυτής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η τελευταία είναι μια επικουρική ενέργεια δημοσιότητας της συγχώνευσης και αποβλέπει, προφανώς, στην ευρύτερη κοινοποίηση του γεγονότος για πληροφόρηση και προστασία του κοινού.

Επειδή, κατά το νόμο, τα αποτελέσματα της συγχώνευσης επέρχονται αυτοδίκαια, χωρίς να απαιτείται άλλη διατύπωση, γι' αυτό δεχόμαστε πως τυχόν παραλείψεις στη σύμβαση συγχώνευσης, που αφορούν τη μεταβίβαση κινητών πραγμάτων δεν επηρεάζουν αυτήν, ενώ για τα ακίνητα και όσα από τα κινητά απαιτεί ο νόμος ιδιαίτερες διατυπώσεις, αυτές πρέπει να τηρηθούν.

Τα επερχόμενα με τη συγχώνευση αποτελέσματα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 75 αφορούν: α) Τις συγχωνευόμενες εταιρείες, β) τους μετόχους των συγχωνευόμενων εταιρειών, γ) τους τρίτους (δανειστές, οφειλέτες, προσωπικό συγχωνευόμενων εταιρειών).

6.7.1 Αποτελέσματα συγχώνευσης για τις συγχωνευόμενες εταιρείες

Κατά την παράγραφο 1^α του άρθρου 75, η απορροφούσα εταιρία υποκαθίσταται σε όλα γενικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ή των απορροφούμενων εταιρειών και η μεταβίβαση αυτή (της περιουσίας της ή των απορροφούμενων) εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή. Έτσι, η μεταβίβαση περιλαμβάνει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ή των απορροφούμενων εταιρειών και μάλιστα ανεξάρτητα εάν στη σύμβαση (συμβόλαιο) συγχώνευσης γίνεται ειδικός λόγος περί αυτού. Όμως, κατά την § 3 του ίδιου άρθρου, οι προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία ιδιαίτερες διατυπώσεις για τη μεταβίβαση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων (ακίνητα, αυτοκίνητα, πλοία κ.ά.) εφαρμόζονται και στην περίπτωση συγχώνευσης. Για τη μεταβίβαση ορισμένων δικαιωμάτων της απορροφούμενης εταιρίας μπορεί να απαιτηθεί και τροποποίηση σχετικού άρθρου του καταστατικού της απορροφούσας (όπως για τη μεταβίβαση της επωνυμίας, του διακριτικού τίτλου κ.λ.π. της απορροφούμενης).

Μεταγραφή στο Υποθηκοφυλακείο για κάθε ακίνητο της απορροφούμενης, που εισφέρεται στην απορροφούσα, είναι απαραίτητη για τη μεταβίβαση της κυριότητας.

Καταχώρηση στο οικείο Νηολόγιο για κάθε πλοίο της απορροφούμενης που εισφέρεται κατά τα άνω είναι, επίσης, απαραίτητη.

Η ευθύνη της απορροφούσας εταιρίας προς τους δανειστές της απορροφούμενης δεν περιορίζεται μέχρι το ύψος της αξίας της μεταβιβαθείσας περιουσίας της τελευταίας, αλλά καταλαμβάνει ολόκληρη την περιουσία της απορροφούσας.

Οι εκκρεμείς δίκες της απορροφούμενης συνεχίζονται από την απορροφούσα ή κατ' αυτής, χωρίς άλλη διατύπωση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή.

Το τέλος της απορροφούσας εταιρίας επέρχεται από την κατά τα άνω καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. της εγκριτικής απόφασης της συγχώνευσης.

6.7.2 Αποτελέσματα συγχώνευσης για τους μετόχους των συγχωνευόμενων εταιρειών

Οι μέτοχοι της ή των απορροφούμενων εταιρειών γίνονται μέτοχοι της απορροφούσας εταιρίας. Δηλαδή, χάνουν τα μετοχικά τους δικαιώματα στην απορροφούσα (που με τη συγχώνευση παύει να υφίσταται) και αποκτούν τα ανάλογα δικαιώματα ως μέτοχοι της απορροφούσας. Αυτό επιτυγχάνεται με την ανταλλαγή των τίτλων στην αναλογία που έχει καθοριστεί στη σύμβαση συγχώνευσης. Κάθε μέτοχος της απορροφούμενης εταιρίας παραδίδει

τις μετοχές αυτής που κατέχει (και οι οποίες ακυρώνονται) και λαμβάνει τις αναλογούσες μετοχές της απορροφούσας.

Οι μέτοχοι της απορροφούμενης εταιρίας μπορεί να έχουν μετοχές αυτής διαφόρων ειδών (ανώνυμες, ονομαστικές, προνομιούχες) τις οποίες θα ανταλλάξουν με μετοχές, που θα εκδώσει η απορροφούσα, ομοειδείς ή άλλου είδους. Αυτό είναι θέμα, το οποίο θα έχει ρυθμιστεί στη σύμβαση συγχώνευσης. Υπ' όψη, πάντως, η διάταξη της § 2 του άρθρου 72, κατά την οποία, εάν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, η απόφαση της γενικής συνελεύσεως για τη συγχώνευση μπορεί να εγκριθεί και από τις κατ' ιδίαν κατηγορίες μετόχων της ή των απορροφούμενων εταιρειών, τα δικαιώματα των οπίων θίγονται από τη συγχώνευση. Έτσι, στους προνομιούχους μετόχους της απορροφούμενης, πρέπει να δοθούν προνομιούχες, με τα αυτά προνόμια, μετοχές της απορροφούσας. Μπορούν να δοθούν στους προνομιούχους μετόχους κοινές μετοχές ή προνομιούχες με λιγότερα προνόμια, εφόσον το δεχθούν οι ίδιοι οι προνομιούχοι μέτοχοι σε ιδιαίτερη συνέλευση αυτών.

6.7.3 Αποτελέσματα συγχώνευσης για τους τρίτους

☞ Δανειστές. Ένα από τα αποτελέσματα της συγχώνευσης είναι ότι από την τελειώσή της οι πιστωτές της ή των απορροφούμενων εταιρειών καθίστανται πιστωτές της απορροφούσας. Κατά τεκμήριο, η απορροφούσα εταιρία, μετά την απόκτηση νέων περιουσιακών στοιχείων (της απορροφούμενης) και την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου (ενδεχομένως και με πρόσθετες εισφορές μετρητών κ.λ.π.) γίνεται ισχυρότερη με συνέπεια να βελτιωθεί και η θέση των πιστωτών από πλευράς εξασφάλισης. Αυτό, όμως, μπορεί να μη συμβαίνει πάντοτε – όταν π.χ. όλες οι συγχωνευόμενες εταιρείες δεν έχουν τον αυτό βαθμό φερεγγυότητας. Για την περίπτωση αυτή, ο νόμος (άρθρο 70) προνόησε το δικαίωμα των πιστωτών να ζητήσουν και να λάβουν επαρκείς εγγυήσεις. Το δικαίωμα αυτό το έχουν όλοι οι πιστωτές όλων των συγχωνευόμενων εταιρειών.

☞ Οι οφειλέτες των απορροφούμενων εταιρειών καθίστανται οφειλέτες της απορροφούσας.

☞ Εργασιακές συμβάσεις με προσωπικό και τρίτους.

Τόσο από τις σχετικές διατάξεις του εσωτερικού εργατικού δικαίου, όσο και από τις αντίστοιχες του κοινοτικού δικαίου⁽¹⁾, όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του αρχικού φορέα της επιχείρησης μεταβιβάζονται στο νέο φορέα.

(1) Βλ. Άρθρο 12 Τρίτης Οδηγίας Ε.Ο.Κ.

Έτσι, το προσωπικό της απορροφούμενης εταιρίας συνεχίζει την εργασιακή σχέση του με το νέο εργοδότη και ο χρόνος προϋπηρεσίας του στην πρώτη συνυπολογίζεται για τις μισθολογικές αυξήσεις, τον υπολογισμό της αποζημίωσης σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας από την απορροφούσα κ.λ.π.

Επίσης, διατηρούνται όλες οι συμβάσεις μισθώσεως έργου ή ανεξάρτητων υπηρεσιών που είχε συνάψει η απορροφούμενη εταιρία με διάφορα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οι οποίες συνεχίζονται με την απορροφούσα.

6.7.4 Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου απορροφούσας εταιρίας

Όπως σημειώθηκε και πιο πάνω, με τη συγχώνευση «δι' απορροφήσεως» επέρχεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της απορροφούσας εταιρίας κατά το ποσόν που ρητώς αναφέρεται στη σύμβαση (συμβόλαιο) συγχώνευσης. Για το ποσόν της αυξήσεως αυτής θα εκδοθούν νέες μετοχές, όπως αναφέρεται στην ίδια σύμβαση, οι οποίες θα δοθούν στους μετόχους της απορροφούμενης με ανταλλαγή της τελευταίας, που κατέχει ο κάθε μέτοχος.

Εφόσον, λοιπόν, έχουμε αύξηση κεφαλαίου της απορροφούσας, είναι ανάγκη να τηρηθούν οι προβλεπόμενες από το Κ.Ν. 2190/20 διαδικασίες, που είναι οι εξής:

⊕ Πιστοποίηση της καταβολής της αυξήσεως του κεφαλαίου(δηλαδή, της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων της απορροφούμενης) σε ειδική συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της απορροφούσας. Η συνεδρίαση αυτή πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός διμήνου από της τελειώσεως της συγχώνευσης (καταχωρήσεως στο Μητρώο Α.Ε. της εγκριτικής διοικητικής απόφασης).

⊕ Εντός της αυτής δίμηνης προθεσμίας, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της απορροφούσας υποχρεούται να υποβάλλει στο Υπουργείο Εμπορίου ή την οικεία Νομαρχία αντίγραφο πρακτικού της άνω συνεδριάσεως.

⊕ Δημοσίευση ανακοίνωσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως για την καταχώρηση του πρακτικού συνεδριάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της απορροφούσας στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών περί πιστοποίησης της καταβολής της αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου της απορροφούσας, που επήλθε με τη συγχώνευση.

6.7.5 Ανταλλαγή μετοχών

Σε άλλη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της απορροφούσας, που πρέπει να συνέλθει μετά την τελείωση της συγχώνευσης και όσο το δυνατόν πιο σύντομα, θα καθοριστεί ο τόπος, ο χρόνος και ο τρόπος που θα γίνει η ανταλλαγή των μετοχών, όπου, δηλαδή, οι μέτοχοι της απορροφούσας εταιρίας θα προσκομίσουν τους τίτλους των μετοχών αυτής που κατέχουν και θα λάβουν τον αναλογούντα στον κάθε ένα αριθμό μετοχών της απορροφούσας.

Το πρακτικό της συνεδρίασεως αυτής του Δ.Σ. της απορροφούσας δεν υποβάλλεται σε καμία δημοσιότητα.

6.8 Άκυρότητα της συγχώνευσης

Με τις διατάξεις του άρθρου 77 του Κ.Ν. 2190/20, που προστέθηκε στο νόμο με το άρθρο 12 του Π.Δ. 498/87, γίνεται η αναγκαία προσαρμογή προς το άρθρο 22 § 1 της Τρίτης Οδηγίας Ε.Ε. σχετικά με την ακυρότητα της συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών.

Λόγοι ακύρωσης

Οι λόγοι ακύρωσης συγχώνευσης Α.Ε. απαριθμούνται περιοριστικά από το νόμο και είναι μόνο δύο. Έτσι, η συγχώνευση κηρύσσεται άκυρη με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου μόνο εάν:

A) Δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 74. Οι διατάξεις αυτές προβλέπουν πως οι αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων για τη συγχώνευση, η συμβολαιογραφική σύμβαση συγχώνευσης, στην οποία προσαρτάται και υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 11599/86 ότι δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις από τους πιστωτές ή ότι οι τυχόν προβληθείσες επιλύθηκαν και η εγκριτική απόφαση της συγχώνευσης υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β.

B) Αποδειχθεί ότι απόφαση της γενικής συνελεύσεως μιας από τις εταιρείες που συγχωνεύθηκαν και που ενέκρινε τη συγχώνευση είναι άκυρη ή ακυρώσιμη κατά τις διατάξεις των άρθρων 35^α § 1 και 35β § 1. Οι διατάξεις αυτές ορίζουν ότι οι αποφάσεις της γενικής συνελεύσεως είναι άκυρες όταν:

➤ Ελήφθησαν κατά παράβαση των διατάξεων περί συγκροτήσεως ή περί απαρτίας και πλειοψηφίας των γενικών συνελεύσεων.

- Με το περιεχόμενό τους θίγουν διατάξεις του καταστατικού, που έχουν τεθεί για την προστασία των δανειστών.
- Απόφαση της γενικής συνέλευσεως με την οποία απορρίπτεται αίτηση παροχής πληροφοριών, στηριζόμενη στο νόμο ή το καταστατικό, μπορεί να ακυρωθεί από το δικαστήριο.

Να σημειωθεί, πάντως, η υπάρχουσα διαφορά στις παραπάνω διατάξεις, όταν συγκριθούν μεταξύ τους. Η ακυρότητα για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 77 πρέπει να κηρυχθεί από το δικαστήριο (σύμφωνα με τη ρητή διατύπωση αυτού του άρθρου), ενώ η ακυρότητα του άρθρου 35^α είναι αυτοδίκαιη.

Το αρμόδιο δικαστήριο παρέχει στις ενδιαφερόμενες εταιρείες προθεσμία για την άρση των λόγων ακυρότητας της συγχώνευσης, όταν η άρση αυτή είναι εφικτή.

Η δικαστική απόφαση, που κηρύσσει την ακυρότητα της συγχώνευσης υποβάλλεται στις διατυπώσεις του άρθρου 7β, δηλαδή, καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. του Υπουργείου Εμπορίου ή της αρμόδιας Νομαρχίας και δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άσκηση τριτανακοπής

Η τριτανακοπή κατά της απόφασης, που κηρύσσει την ακυρότητα της συγχώνευσης, μπορεί να ασκηθεί μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από την υποβολή της δικαστικής απόφασης στις διατυπώσεις δημοσιότητας, όπως αυτές περιγράφονται ευθύς ανωτέρω.

Πότε η αγωγή για ακύρωση της συγχώνευσης είναι απαράδεκτη

Κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 77, η αγωγή για την ακύρωση της συγχώνευσης είναι απαράδεκτη αν:

- ✧ Πέρασαν έξι μήνες από την ημερομηνία καταχώρησεως στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της διοικητικής απόφασης που εγκρίνει τη συγχώνευση.
- ✧ Έπαψαν να υπάρχουν οι λόγοι για τους οποίους θα μπορούσε να γίνει η ακύρωση.

Υποχρεώσεις απορροφούσας στη μεταβατική περίοδο.

Η κηρύσσουσα την ακυρότητα της συγχώνευσης δικαστική απόφαση δε θίγει το κύρος των υποχρεώσεων που γεννήθηκαν σε όφελος ή σε βάρος της απορροφούσας εταιρίας στην περίοδο

που μεσολαβεί μεταξύ: α) της ημερομηνίας καταχώρησης της εγκριτικής απόφασης της συγχώνευσης στο Μητρώο των Ανωνύμων Εταιρειών και β) της υποβολής της απόφασης περί ακυρότητας της συγχώνευσης στη δημοσιότητα του άρθρου 7β. η τελευταία περιλαμβάνει όχι μόνο καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. αλλά και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι εταιρείες, που έλαβαν μέρος στη συγχώνευση, ευθύνονται «εις ολόκληρον» για τις υποχρεώσεις της απορροφούσας, όπως αυτές περιγράφονται παραπάνω, στη μεταβατική περίοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο

ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ Α.Ε. ΑΠΟ ΑΛΛΗ Α.Ε. ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΕΙ ΤΟ 100% ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ

7.1 Διαδικασία απορροφήσεως Α.Ε. από άλλη Α.Ε. που κατέχει το 100% των μετοχών της απορροφούμενης

Ακολουθείται ένα διάγραμμα με τις απαιτούμενες – χρονολογικά- διατυπώσεις για την περίπτωση που εξετάζουμε:

1ο.Λήψη απόφασης για την απορρόφηση - Κατάρτιση Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης

Όπως γίνεται σε όλες τις περιπτώσεις συγχώνευσης ανώνυμων εταιρειών, η όλη διαδικασία θα ξεκινήσει με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων απορροφούσας και απορροφούμενης εταιρίας για την κατάρτιση του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης.

Το Σ.Σ.Σ. θα καταρτίσουν από κοινού τα Δ. Συμβούλια των συγχωνευομένων εταιρειών. Το σχέδιο αυτό θα είναι πιο απλό από εκείνο που καταρτίζεται στις κλασικές περιπτώσεις συγχώνευσης. Ο νόμος επιτρέπει να παραλειφθούν ορισμένα στοιχεία.

Έκθεση Δ. Συμβουλίου κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, που να δικαιολογεί τη συγχώνευση, δεν είναι απαραίτητη (άρθρο 78 § 1).

2ο.Δημοσιότητα συγχώνευσης

Το Σχέδιο Σύμβασης συγχώνευσης υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας, που προβλέπει το άρθρο 7β, από κάθε μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, δύο τουλάχιστον μήνες ⁽¹⁾ πριν από τη γενική συνέλευση των μετόχων (κάθε εταιρίας) που καλείται να εγκρίνει το σχέδιο αυτό.

(1) Η προθεσμία αυτή μπορεί να συντομευτεί, αφού ο νόμος επιτρέπει να παραληφθεί η έγκριση της γενικής συνέλευσης, εφόσον τηρηθούν οι προϋποθέσεις του άρθρου 78.

Η δημοσιότητα περιλαμβάνει:

☒ Υποβολή του Σ.Σ.Σ. (και του πρακτικού του Δ. Συμβουλίου που το έχει εγκρίνει) για καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. της Νομαρχίας ή του Υπουργείου Εμπορίου (όπου υπάγεται κάθε εταιρία).

☒ Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σχετικής ανακοίνωσης.

☒ Επίσης, μέσα σε 10 ημέρες από την ολοκλήρωση των άνω διατυπώσεων δημοσιότητας (με τη φροντίδα των συγχωνευομένων εταιρειών) δημοσιεύεται περίληψη του Σ.Σ.Σ. σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα (άρθρο 70 § 1).

3ο. Εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων συγχωνευομένων εταιρειών

Κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 78 § 1, δεν εφαρμόζεται το άρθρο 71 που προβλέπει την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων εταιρειών από Επιτροπή Εμπειρογνομόνων.

Η Διοίκηση, ωστόσο, έχει την άποψη ότι, όταν η συγχώνευση με απορρόφηση από άλλη Α.Ε. που κατέχει το 100% των μετοχών της απορροφούμενης γίνεται και με βάση τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72, απαιτείται εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της απορροφούμενης από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων.

4ο. Εξασφάλιση πιστωτών- Ενημέρωση μετόχων

Όλες οι διατυπώσεις, οι προβλεπόμενες από το άρθρο 70 για την παροχή εγγυήσεων στους πιστωτές των συγχωνευομένων εταιρειών, τηρούνται και στην περίπτωση απορροφήσεως Α.Ε. από άλλη Α.Ε. που κατέχει το 100% των μετοχών της.

Έτσι, μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση σε μία οικονομική εφημερίδα περιλήψεως του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης, οι πιστωτές των συγχωνευομένων εταιρειών, των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν πριν απ' αυτήν, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν εγγυήσεις αν η οικονομική κατάσταση των συγχωνευομένων εταιρειών καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή. Κάθε διαφορά που θα προκύψει στο θέμα αυτό παρέχει δικαίωμα στους ενδιαφερόμενους πιστωτές να προβάλουν εγγράφως αντιρρήσεις κατά της συγχώνευσης. Έπειτα από αίτηση των συγχωνευομένων εταιρειών, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει τη συγχώνευση παρά τις εκφρασθείσες αντιρρήσεις.

Το άρθρο 73 επιτάσσει όπως ένα τουλάχιστον μήνα πριν από τη γενική συνέλευση, που καλείται να εγκρίνει το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης, κάθε μέτοχος έχει το δικαίωμα να ζητήσει, στην έδρα της εταιρίας, για πληροφόρησή του, διάφορα έγγραφα (σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης, ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, εκθέσεις Δ. Συμβουλίου κ.α.).

5ο. Έγκριση σύμβασης συγχώνευσης από Γ. Συνελεύσεις

Κατ' αρχήν, απαιτείται να συγκληθεί γενική συνέλευση των μετόχων, κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, για έγκριση της συγχώνευσης (άρθρο 72 § 1). Στην περίπτωση, όμως, απορροφήσεως Α.Ε. από άλλη Α.Ε. που κατέχει το 100% των μετοχών της απορροφούμενης, ο νόμος (άρθρο 78 § 2) επιτρέπει την παράλειψη των κατά τα άνω γενικών συνελεύσεων των συγχωνευομένων εταιρειών, εφόσον: α) Η δημοσιότητα του Σ.Σ.Σ. που προβλέπεται στο άρθρο 69 § 3 (καταχωρηθεί στο Μητρώο Α.Ε. και δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στο Φ.Ε.Κ.) πραγματοποιηθεί, από κάθε μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την έναρξη των αποτελεσμάτων της πράξης απορροφήσεως. β) Όλοι οι μέτοχοι της απορροφούσας εταιρίας, τουλάχιστον ένα μήνα από την έναρξη των αποτελεσμάτων της πράξης απορροφήσεως, έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση, στην έδρα της απορροφούμενης εταιρίας, των εγγράφων που προβλέπονται στο άρθρο 73 § 1 (Σ.Σ.Σ., ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, εκθέσεις Δ. Συμβουλίου κ.λ.π.).

6ο. Έγκριση συγχώνευσης από την Εποπτεύουσα Διοικητική Αρχή-Δημοσιότητα συγχώνευσης

Η έκδοση της διοικητικής απόφασης που εγκρίνει τη συγχώνευση θα γίνει από την Εποπτεύουσα την απορροφούσα εταιρία Αρχή (Υπουργείο Εμπορίου ή αρμόδια Νομαρχία).

Η δημοσιότητα της συγχώνευσης περιλαμβάνει: α) Καταχώρηση της άνω εγκριτικής απόφασης στο Μητρώο Α.Ε. και β) Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σχετικής ανακοίνωσης.

Τα αποτελέσματα της συγχώνευσης επέρχονται από την ημερομηνία της κατά τα άνω καταχωρήσεως στο Μητρώο Α.Ε.

Για την ακυρότητα της συγχώνευσης ισχύουν τα οριζόμενα σχετικώς στο άρθρο 77.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8ο ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ Α.Ε. ΜΕ ΣΥΣΤΑΣΗ ΝΕΑΣ Α.Ε.

8.1 Έννοια της συγχώνευσης ανώνυμων εταιρειών με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 68 του Ν.2190/20 «*συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας είναι η πράξη με την οποία δύο ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν νέα ανώνυμη εταιρία, την οποία συνιστούν, το σύνολο της περιούσιας τους (ενεργητικό και παθητικό) έναντι απόδοσης, στους μετόχους τους, μετοχών εκδιδόμενων από τη νέα εταιρία και, ενδεχομένως, ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που αποδίδονται στους μετόχους των λυόμενων εταιρειών, και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών την αξία της καθαρής θέσης της εισφερόμενης περιουσίας αυτών των εταιρειών*».

Από τη διάταξη αυτήν προκύπτει ότι συγχώνευση ανώνυμων εταιρειών με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας συντελείται όταν συντρέχουν τα ακόλουθα:

✚ Να υφίσταται κατά το χρόνο της συγχώνευσης δύο τουλάχιστον ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες λύνονται και, χωρίς να ακολουθήσουν το στάδιο της εκκαθάρισεως, μεταβιβάζουν το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις τους σε νέα ανώνυμη εταιρία την οποία ιδρύουν, και οι οποίες λυόμενες εταιρείες με τη συγχώνευση εξαφανίζονται ως ιδιαίτερα νομικά πρόσωπα.

✚ Να δημιουργείται από τις εξαφανιζόμενες εταιρείες μια νέα ανώνυμη εταιρία στην οποία περιέχονται τα περιουσιακά στοιχεία (ενεργητικό και υποχρεώσεις) των εταιρειών αυτών, τις οποίες, δηλαδή, διαδέχεται στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις τους. Ο νόμος δεν αξιώνει η νέα εταιρία να έχει τον αυτόν με τις εξαφανιζόμενες εταιρείες σκοπό, ούτε την αυτή έδρα.

✚ Η νέα εταιρία, έναντι της αξίας των περιουσιακών στοιχείων των εξαφανιζόμενων εταιρειών τα οποία αποκτά, πρέπει να δίνει στους μετόχους των εταιρειών αυτών μετοχές εκδόσεως της. Ο νόμος όπως και στην περίπτωση της συγχώνευσης με απορρόφηση, προκειμένου να διευκολύνει στην αντιμετώπιση των διαφορών στις σχέσεις ανταλλαγής των μετοχών των εξαφανιζόμενων εταιρειών και της νέας εταιρίας, επιτρέπει την καταβολή σε μετρητά των διαφορών στρογγυλοποίησης, θέτοντας και στην προκείμενη περίπτωση ανώτατο όριο στο χρηματικό ποσό που επιτρέπεται να καταβάλλεται.

8.2 Διατυπώσεις της συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας

Σύμφωνα με το άρθρο 80 του Ν. 2190/20:

1. Τα άρθρα 69 και 77 εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 4^α, και στη συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας. Για την εφαρμογή αυτής της διάταξης σαν απορροφούμενες εταιρείες εννοούνται οι εταιρείες που εξαφανίζονται και σαν απορροφούσα εταιρία εννοείται η νέα εταιρία.

2. Το άρθρο 69 § 2 περίπτωση α' εφαρμόζεται αναλόγως και για τη νέα εταιρία.

3. Το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης, μαζί με το καταστατικό της νέας εταιρίας, εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση κάθε μιας από τις εταιρείες που εξαφανίζονται.

Από τις διατάξεις του άρθρου αυτού προκύπτουν ειδικότερα τα εξής:

⇒ Οι διατυπώσεις που απαιτούνται για τη συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών με απορρόφηση, απαιτούνται επίσης και για τη συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας.

⇒ Επειδή στη συγχώνευση της εξεταζόμενης μορφής συνιστάται νέα ανώνυμη εταιρία, έχει εφαρμογή το άρθρο 4^α περί ακυρότητας της νέας εταιρίας με δικαστική απόφαση, εφόσον συντρέχει ένας από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο αυτό.

⇒ Κατά την εφαρμογή των διατυπώσεων που αναπτύχθηκαν πιο πάνω στις §§ 40.1 και 40.2, σαν απορροφούμενες εταιρείες θεωρούνται οι εταιρείες που εξαφανίζονται και σαν απορροφούσα εταιρία θεωρείται η νέα εταιρία.

⇒ Το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία που προβλέπονται από τη διάταξη του άρθρου 69 § 2 του Ν. 2190/20.

Ειδικότερα, η διάταξη του άρθρου 69 § 2 περίπτωση α' «εφαρμόζεται αναλόγως για τη νέα εταιρία». Δηλαδή, στο σχέδιο της σύμβασης συγχώνευσης πρέπει να αναφέρεται η μορφή, η επωνυμία και η έδρα τόσο των εξαφανιζόμενων εταιρειών όσο και της νέας εταιρίας που πρόκειται να συσταθεί.

Επίσης, πρέπει να αναφέρεται ο αριθμός μητρώου των εξαφανιζόμενων εταιρειών καθώς και στο Μητρώο ποιας Νομαρχίας θα υπάγεται η νέα εταιρία που θα συσταθεί.

⇒ Το σχέδιο της σύμβασης συγχώνευσης, όπως και επί συγχώνευσης με απορρόφηση, εγκρίνεται από τις γενικές συνελεύσεις των μετόχων καθεμιάς εξαφανιζόμενης εταιρίας.

Οι συνελεύσεις αυτές πρέπει να εγκρίνουν και *ολόκληρο το καταστατικό* της νέας εταιρίας.

8.3 Λογιστική διαδικασία της συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας

8.3.1 Λογιστική διαδικασία της συγχώνευσης στα βιβλία των συγχωνευόμενων εταιρειών.

Η λογιστική διαδικασία σε καθεμιά από τις συγχωνευόμενες εταιρείες είναι όμοια με τη διαδικασία που ακολουθεί η απορροφούμενη εταιρία κατά τη συγχώνευση με απορρόφηση.

8.3.2 Λογιστική διαδικασία της συγχώνευσης στα βιβλία της νέας εταιρίας.

Το Λογιστήριο της νέας εταιρίας θα προβεί στις ακόλουθες ενέργειες:

✓ *Κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου της νέας εταιρίας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες.*

Μόλις συσταθεί η νέα ανώνυμη εταιρία θα γίνουν οι εγγραφές καλύψεως του κεφαλαίου της από τις απορροφούμενες εταιρείες. Για την παράθεση των εγγραφών αυτών, ας υποθέσουμε ότι η ΜΠΕΤΟΝ Α.Ε. και η εταιρία ΧΑΛΥΨ Α.Ε. συγχωνεύονται με σύσταση νέας εταιρίας ΟΛΥΜΠΟΣ Α.Ε. Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρίας ορίζεται σε € 500.000 και διαιρείται σε 50.000 μετοχές ονομαστικής αξίας € 10 καθεμιά, από τις οποίες 30.000 μετοχές δίνονται στη ΜΠΕΤΟΝ Α.Ε. και 20.000 στη ΧΑΛΥΨ Α.Ε. Οι εγγραφές καλύψεως του μετοχικού κεφαλαίου στα βιβλία της ΟΛΥΜΠΟΣ Α.Ε. θα έχουν ως εξής:

Μέτοχοι λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου		50.000
ΜΠΕΤΟΝ Α.Ε.(μετ. 30.000*10)	300.000	
ΧΑΛΥΨ Α.Ε.(μετ. 20.000*10)	<u>200.000</u>	
Μετοχικό κεφάλαιο		500.000

✓ *Απόκτηση της περιουσίας των εξαφανιζόμενων εταιρειών – Απογραφή έναρξης*

Η νέα εταιρία οφείλει να προβεί σε σύνταξη απογραφής έναρξης, που θα περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία των δύο συγχωνευόμενων εταιρειών.

Κατά τις οδηγίες της Διοικήσεως, η ανώνυμη εταιρία που προέρχεται από μετατροπή ή συγχώνευση υποχρεούται, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Ν. 2190/20 και το άρθρο 27 του Κ.Β.Σ., να συντάξει απογραφή έναρξης. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πρέπει να

αναγράφονται με την καθορισμένη αξία από την εκτιμητική επιτροπή του άρθρου 9 του Ν. 2190/20. **Αυτονόητο είναι ότι δε θα αναγράφονται από τα εκτιμηθέντα πάγια στοιχεία εκείνα που πωλήθηκαν ή καταστράφηκαν μέχρι τη σύσταση της Α.Ε.** Αντίθετα θα καταχωρούνται στην απογραφή οι νέες αγορές παγίων, από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, για λογαριασμό της Α.Ε. μέχρι του χρόνου σύστασής της. Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού καταχωρούνται στην απογραφή στην κατάσταση που βρίσκονται κατά την ημερομηνία της σύνταξης αυτής. Η ακρίβεια και της απογραφής αυτής ελέγχεται, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Σ.τ.Ε. 2074/61, 2708/66 και 3083/97.

Τα έξοδα πρώτης εγκατάστασης για τη σύσταση νομικού προσώπου καταχωρούνται σε προσωρινά βιβλία που θεωρούνται στο όνομα του ιδρυτή (Κ.Β.Σ., άρθρο 10 § 2). Στις περιπτώσεις μετατροπής ή συγχώνευσης εταιρειών σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. έχει γίνει δεκτό με την Ε 16455/Πολ. 264/6-8-1969 εγκύκλιο του Υπ. Οικονομικών, τα έξοδα πρώτης εγκατάστασης, οι αγορές και οι λοιπές συναλλαγές που είναι αναγκαίες για τη σύσταση του νομικού προσώπου καταχωρούνται σε διακεκριμένους λογαριασμούς των υπό μετατροπή ή συγχώνευση επιχειρήσεων. Τα βιβλία, στα οποία καταχωρούνται οι πιο πάνω πράξεις, πρέπει να τίθενται στη διάθεση του φορολογικού ελέγχου της συσταθείσας εταιρίας, για την επαλήθευση της μεταφοράς των λογαριασμών κ.λ.π.

Σχετικά με το εξεταζόμενο θέμα στην Ερμην. Εγκύκλιο του Κ.Β.Σ.(π.δ.186/92) αναφέρονται τα εξής: «Αν ο ιδρυτής είναι επιτηδευματίας (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) μπορεί, αντί να τηρήσει προσωρινά βιβλία πρώτης εγκατάστασης, να καταχωρεί τα έξοδα πρώτης εγκατάστασης στα δικά του βιβλία, σε διακεκριμένες στήλες, σε περίπτωση τήρησης βιβλίων πρώτης και δεύτερης κατηγορίας, ή σε διακεκριμένους λογαριασμούς σε περίπτωση τήρησης βιβλίων τρίτης κατηγορίας.

Και στην περίπτωση αυτή οι εγγραφές που αφορούν την υπό σύσταση επιχείρηση μεταφέρονται σύμφωνα με τα παραπάνω. Ο τρόπος αυτός έχει ανάλογη εφαρμογή και επί μετατροπής ή συγχώνευσης επιχειρήσεων, για τα έξοδα που πραγματοποιούνται κατά το στάδιο της μετατροπής ή συγχώνευσης (Υπ. Οικ. Ερμ. Εγκ. 3/1922)».

✓ *Καταχώρηση σε λογαριασμούς τάξεως της υπεραξίας συγχώνευσης των συγχωνευόμενων εταιρειών.*

Σε λογαριασμούς τάξεως θα καταχωρηθεί η υπεραξία που προέκυψε από την εκτίμηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων των περιουσιών των συγχωνευόμενων εταιρειών.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο **ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ – ΓΕΝΙΚΑ**

9.1 Οι μετασχηματισμοί επιχειρήσεων από φορολογική άποψη

Στις διατάξεις των νόμων που ρυθμίζουν τις διάφορες περιπτώσεις μετασχηματισμού επιχειρήσεων, η προκύπτουσα από το μετασχηματισμό (μετατροπή ή συγχώνευση) εταιρία αποκαλείται «νέα εταιρία». Η γενική φιλοσοφία, πάντως, των διατάξεων αυτών είναι ότι από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση προκύπτουσα εταιρία αποτελεί συνέχεια της μετατραπέισας ή των συγχωνευθείσων εταιρειών, όσον αφορά τα ενοχικά και εμπράγματα δικαιώματα και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις αυτών.

9.1.1 Υποχρεώσεις της νέας εταιρίας από τον Κ.Β.Σ.

Με το καθεστώς του προισχύσαντος Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων (Π.Δ. 99/77) είχε δοθεί η ερμηνεία ότι το νομικό πρόσωπο, που προέκυπτε από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, εάν είχε τον τύπο της Ε.Π.Ε. ή της Α.Ε., ήταν στην πραγματικότητα νέα εταιρία και συνεπώς δεν παρακολουθούνταν από τις υποχρεώσεις για τήρηση βιβλίων και στοιχείων, που είχαν οι μετασχηματισθείσες επιχειρήσεις. Έτσι, αν συγχωνεύονταν δύο επιχειρήσεις, από τις οποίες η μία ή και οι δύο είχαν υποχρέωση τήρησης βιβλίου αποθήκης, η υποχρέωση αυτή δεν παρακολουθούσε και τη νέα εταιρία, που προέκυπτε από τη συγχώνευση.

Η τελευταία αυτή θα υποχρεούταν να τηρήσει βιβλίο αποθήκης, εφόσον σε δύο συνεχείς ή μη χρήσεις θα υπερέβαινε το όριο ακαθάριστων εσόδων, που προβλέπονταν για τούτο. Η εν λόγω ερμηνεία προέκυπτε από τη διάταξη του άρθρου 3 § 6 του Π.Δ. 99/77, που είχε ως εξής:

«6. Οι ατομικές και εταιρικές επιχειρήσεις με τον τύπο της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, καθώς και οι επιχειρήσεις με τη μορφή της κοινωνίας του αστικού δικαίου, που προκύπτουν από τη λύση ή τη μετατροπή υφιστάμενης ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας ή ατομικής επιχείρησης ή κοινωνίας του αστικού δικαίου, δε θεωρούνται νέες επιχειρήσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κώδικα, των σχετικών με την τήρηση βιβλίων και την έκδοση στοιχείων, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές λειτουργούν στην ίδια ή σε διαφορετική επαγγελματική εγκατάσταση και στο αντικείμενο των εργασιών τους περιλαμβάνεται και εκείνο της επιχείρησης που λύθηκε ή μετατράπηκε».

Στον ισχύοντα Κ.Β.Σ. δεν περιλήφθηκε αντίστοιχη διάταξη. Και όχι μόνο αυτό, αλλά με την § 5 του άρθρου 21 του Ν. 2166/93 προστέθηκε παράγραφος 9 στο άρθρο 4 του Π.Δ. 186/92 που έχει ως εξής:

«9. Σε περιπτώσεις μετασχηματισμού επιχειρήσεων, η νέα εταιρία έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα αυτού, που είχε οποιαδήποτε από τις επιχειρήσεις ή κλάδους που μετασχηματίστηκαν».

Μετά την παραπάνω νομοθετική ρύθμιση, δεν είναι πλέον δυνατή η αποφυγή υποχρέωσης τηρήσεως βιβλίου αποθήκης από επιχειρήσεις που έχουν αυτή την υποχρέωση με τη μέθοδο της συγχώνευσης και δημιουργίας νέου νομικού προσώπου.

9.1.2 Υποχρεώσεις της νέας εταιρίας από πλευράς φορολογίας εισοδήματος

Το θέμα αυτό είναι συνάρτηση της τύχης του αποτελέσματος της μεταβατικής περιόδου, δηλαδή, της περιόδου που μεσολαβεί από την ημερομηνία συντάξεως του ισολογισμού της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης, βάσει του οποίου θα γίνει η εκτίμηση των περιουσιακών της στοιχείων, μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσεως του μετασχηματισμού και εξετάζεται λεπτομερώς στην επόμενη παράγραφο.

9.2 Αποτελέσματα μεταβατικής περιόδου σε περιπτώσεις μετασχηματισμού επιχειρήσεων

Σε κάθε περίπτωση μετασχηματισμού (μετατροπής ή συγχώνευσης) επιχειρήσεων σε ανώνυμη εταιρία ή Ε.Π.Ε. μεσολαβεί ένα χρονικό διάστημα από την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης (με βάση τον οποίο η Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20 θα εκτιμήσει τα περιουσιακά στοιχεία αυτής) μέχρι την ημερομηνία τελειώσεως του μετασχηματισμού (που συντελείται με τη νόμιμη δημοσιότητα αυτού). Κατά το μεταβατικό αυτό στάδιο – που μπορεί να διαρκέσει αρκετούς μήνες – η μετασχηματιζόμενη επιχείρηση συνεχίζει τις εργασίες της και φυσικό είναι να προκύψει κάποιο αποτέλεσμα, η τύχη του οποίου έχει ενδιαφέρον τόσο από πλευράς εμπορικής νομοθεσίας, όσο και από πλευράς φορολογικής νομοθεσίας.

Το ίδιο συμβαίνει και με τη διάσπαση ανώνυμης εταιρίας, βάσει των άρθρων 81 επ. Κ.Ν. 2190/20, όπου, επίσης, μεσολαβεί ένα μεταβατικό στάδιο μεταξύ συντάξεως του ισολογισμού μετασχηματισμού της διασπώμενης Α.Ε. και της ημερομηνίας ολοκλήρωσεως της διασπάσεως.

9.2.1 Από πλευράς εμπορικού δικαίου

Στον Κ.Ν. 2190/20, όπως αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Π.Δ. 498/87 (προσαρμογή στην Τρίτη Οδηγία Ε.Ε.), υπάρχουν διατάξεις που επιτρέπουν να ορισθεί στη σύμβαση μετασχηματισμού η τύχη του αποτελέσματος της μεταβατικής περιόδου κατά την επιθυμία των συμβαλλομένων (μετόχων).

Έτσι στη συγχώνευση των ανώνυμων εταιρειών το άρθρο 69 ορίζει ότι στο Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης περιλαμβάνεται οπωσδήποτε όρος για την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις της ή των απορροφούμενων εταιρειών θεωρούνται, από λογιστική άποψη, ότι γίνονται για λογαριασμό της απορροφούσας εταιρίας και την τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων της ή των απορροφούμενων εταιρειών, τα οποία θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσεως της συγχώνευσης.

9.2.2 Από πλευράς φορολογικής νομοθεσίας

Το Υπουργείο Οικονομικών δέχεται ότι το αποτέλεσμα της μεταβατικής περιόδου ανήκει στη μετασχηματιζόμενη επιχείρηση και ότι οι μέτοχοι της ανώνυμης εταιρίας ή οι εταίροι της Ε.Π.Ε. βαρύνονται με το αποτέλεσμα της εταιρίας από την ημερομηνία της συστάσεώς της. Στις εγκυκλίους του υπ' αριθμ. Ε.16455/ΠΟΛ.264/4.8.69 και Ε.24011/ΠΟΛ.423/2.12.69, που καταχωρούνται ολόκληρες στη συνέχεια, εξηγείται και θεμελιώνεται επαρκώς η άποψη αυτή. Να σημειωθεί, πάντως, ότι η εν λόγω άποψη δεν μπορεί να ισχύσει για μετασχηματισμούς επιχειρήσεων με τις διατάξεις των άρθρων 1-5 του Ν. 2166/93, όπου ο νόμος ρυθμίζει το θέμα διαφορετικά.

Όπως σημειώνεται σε πολλά μέρη του παρόντος, οι μετασχηματισμοί επιχειρήσεων μπορούν να γίνουν με βάση τις διατάξεις των εξής νόμων:

☒ Του Κ.Ν. 2190/20 προκειμένου για μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.(άρθρο 67). Καταχρηστικά, η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο αυτό εφαρμόζεται και σε περιπτώσεις μετατροπής ατομικών επιχειρήσεων ή προσωπικών εταιρειών σε Α.Ε.

☒ Του Ν. 3190/55 (άρθρο 53) προκειμένου για μετατροπή προσωπικής εταιρίας (αλλά και ατομικής επιχείρησης) σε Ε.Π.Ε.

☒ Με εφαρμογή των ανωτέρω νόμων, κατά περίπτωση, σε συνδυασμό και με τις διατάξεις των Ν.Δ. 1297/72 ή του Ν. 2166/93.

Στη συνέχεια, τονίζονται οι διαφορές που υπάρχουν, ανάλογα με τις εφαρμοζόμενες κάθε φορά διατάξεις.

9.2.3 Μετασχηματισμοί με το Ν. 2166/93

Για το ίδιο θέμα, τη μεταβατική περίοδο σε περίπτωση μετασχηματισμού με βάση τις διατάξεις των άρθρων 1-5 του νόμου 2166/93⁽¹⁾ υπάρχει διαφορετική ρύθμιση, που ο ίδιος αυτός νόμος καθιερώνει με ρητή διάταξη. Η § 6 του άρθρου 2 ορίζει ότι: "Όλες οι πράξεις που διενεργούνται από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις μετά την ημερομηνία του ισολογισμού μετασχηματισμού, θεωρούνται ως διενεργηθείσες για λογαριασμό της νέας εταιρίας και τα ποσά αυτών μεταφέρονται με συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία της".

9.3 Φορολογία προκύπτουσας υπεραξίας κατά την εισφορά εταιρικών μεριδίων επί μετασχηματισμού επιχειρήσεων

Κατά τον μετασχηματισμό επιχείρησης έχουμε εισφορά των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων στη νέα ή στην απορροφούσα εταιρία. Τα εισφερόμενα στοιχεία ανήκουν στους κυρίους (εταίρους) των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων και πρέπει να εκτιμηθούν από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20, οπότε, ενδεχομένως, θα προκύψει υπεραξία αυτών, που κατά το νόμο θεωρείται εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις και φορολογείται με συντελεστή 20%. Αυτό προβλέπει το άρθρο 32 του Ν.Δ. 3323/55, που έχει ως εξής :

(1) Οι διατάξεις των άρθρων 1-5 εφαρμόζονται επί μετασχηματισμών(μετατροπών και συγχωνεύσεων)επιχειρήσεων οποιασδήποτε μορφής σε Α.Ε. και Ε.Π.Ε και επί διασπάσεως Α.Ε.

ΑΡΘΡΟ 13
ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Ή ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

1. Φορολογείται αυτοτελώς λογιζόμενο ως εισόδημα:

α) Με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) κάθε κέρδος ή ωφέλεια που προέρχεται από τη μεταβίβαση:

- Ολόκληρης επιχείρησης με τα άυλα στοιχεία αυτής, όπως αέρας, επωνυμία, σήμα, προνόμια κ.τ.λ. ή υποκαταστήματος επιχείρησης, όπως αυτό ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 9 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

- Εταιρικών μεριδίων ή μεριδίων, ποσοστών συμμετοχής σε κοινωνία αστικού δικαίου που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα ή σε κοινοπραξία⁽¹⁾, εκτός κοινοπραξίας τεχνικών έργων, της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Αν μεταβιβάσθει από επαχθή αιτία ατομική επιχείρηση ή μερίδιο ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, από γονέα προς τα τέκνα του ή από σύζυγο σε σύζυγο, λόγω συνταξιοδότησης του μεταβιβάζοντος, ο συντελεστής φορολογίας της περίπτωσης αυτής μειώνεται από 20% σε 10% για μεταβιβάσεις που γίνονται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2000. Μεταβιβάσεις που γίνονται μετά το χρόνο αυτόν δεν υπόκεινται σε φόρο υπεραξίας.

Με μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων ή μεριδίων εξομοιώνεται και η μη συμμετοχή εταίρου στην αύξηση του κεφαλαίου προσωπικής εταιρίας ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης.

β) Με συντελεστή τριάντα τοις εκατό (30%) κάθε κέρδος ή ωφέλεια που προέρχεται από την εκχώρηση ή μεταβίβαση αυτοτελώς κάθε δικαιώματος, το οποίο είναι συναφές με την άσκηση της επιχείρησης ή του επαγγέλματος, όπως του δικαιώματος μίσθωσης ή υπομίσθωσης ή του προνομίου ή του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και άλλων παρόμοιων δικαιωμάτων, καθώς και της άδειας κυκλοφορίας των αυτοκινήτων οχημάτων ή μοτοσικλετών δημόσιας χρήσης που μεταβιβάζονται. Με εκχώρηση εξομοιώνεται και η παραίτηση από μισθωτικά δικαιώματα.

(1) Βλ. Μ. Λεοντάρη «ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ- Ε.Π.Ε.», Σελ.419-433.

γ) Με συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) κάθε ποσό που καταβάλλεται, πέρα από τα μισθώματα, από το μισθωτή προς τον εκμισθωτή, σε περίπτωση μίσθωσης ακινήτου μόνου του ή μαζί οποιονδήποτε εξοπλισμό ή εγκατάσταση που τυχόν διαθέτει. Τα αναφερόμενα στα επόμενα εδάφια αυτής της παραγράφου, καθώς και στην παράγραφο 8 του άρθρου 81, εφαρμόζονται ανάλογα και σε αυτή την περίπτωση.

Ο δικαιούχος του κέρδους ή της ωφέλειας που προκύπτει από την εφαρμογή αυτής της παραγράφου επιβαρύνεται με τον οικείο φόρο και καταβάλλει αυτόν εφάπαξ με την υποβολή δήλωσης στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία της περιφέρειας όπου βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης της οποίας μεταβιβάζεται ή εκχωρείται το περιουσιακό στοιχείο, πριν από την με οποιονδήποτε τρόπο μεταβίβαση ή εκχώρηση του οικείου περιουσιακού στοιχείου. Η σχετική δήλωση υποβάλλεται σε τρία (3) αντίτυπα από τα οποία τα δύο (2) επιστρέφονται θεωρημένα στο δικαιούχο του κέρδους ή της ωφέλειας. Εάν η οικεία πράξη μεταβίβασης ή εκχώρησης γίνεται με ιδιωτικό έγγραφο, ο προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. υποχρεούται να αρνηθεί τη θεώρηση του εγγράφου αυτού, εάν δεν επισυνάπτεται σε αυτό αντίτυπο της οικείας δήλωσης και δεν αναγράφονται στο σώμα του εγγράφου τα στοιχεία αυτής. Στο ιδιωτικό αυτό έγγραφο πρέπει απαραίτητως να αναγράφεται το κέρδος ή η ωφέλεια που προέκυψε από την εκχώρηση του δικαιώματος ή του εταιρικού μεριδίου ή ολόκληρης της επιχείρησης. Σε περίπτωση εκχώρησης ή μεταβίβασης περιουσιακού στοιχείου από τα αναφερόμενα στη διάταξη αυτή, χωρίς να υποβληθεί η οικεία δήλωση από το δικαιούχο του κέρδους ή της ωφέλειας για να καταβληθεί με βάση αυτή ο φόρος εφάπαξ, το πρόσωπο που αποκτά το περιουσιακό στοιχείο είναι αλληλεγγύως και εις ολόκληρον συνυπεύθυνο με τον μεταβιβάζοντα ή εκχωρούντα για την πληρωμή του φόρου που οφείλεται.

Το Συμβούλιο Επικρατείας έχει αποφανθεί ότι η αποτίμηση εισφορών σε είδος προς ανώνυμη εταιρία, που γίνεται από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20, είναι δεσμευτική για τη φορολογική αρχή. Για την ταυτότητα του νομικού λόγου πρέπει να δεχθούμε ότι το ίδιο ισχύει και στην αποτίμηση από την επιτροπή αυτή των εισφορών σε είδος προς Ε.Π.Ε.

Μη φορολόγηση της υπεραξίας σε περίπτωση μετασχηματισμού με το Ν.Δ. 1297/72.

Όμως, εάν η μετατροπή ή η συγχώνευση επιχείρησης γίνεται με τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72, τότε η προκύπτουσα υπεραξία δεν υπόκειται, κατά το χρόνο της μετατροπής ή συγχώνευσης, σε φόρο εισοδήματος, αλλά η φορολόγηση αυτής αναβάλλεται μέχρι της διάλυσης της εταιρίας προ της παρόδου πενταετίας από της συγχώνευσης ή συστάσεως αυτής.

Δεν φορολογείται η υπεραξία ούτε σε περίπτωση διάλυσης της εταιρίας, εφόσον αυτή γίνεται με σκοπό περαιτέρω συγχώνευσης μόνο σε Α.Ε. ή αποσχίσεως κλάδου κατά την έννοια του άρθρου 7 του Ν.Δ. 1297/72 ή διασπάσεως Α.Ε.

Η αναβολή της φορολογίας της υπεραξίας καταλαμβάνει τόσο τα πάγια όσο και τα εμπορεύσιμα.

Αναβάλλεται η φορολογία της υπεραξίας όχι μόνο των παγίων αλλά και των εμπορεύσιμων στοιχείων των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται ή μετατρέπονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν.Δ. 1297/72.

Μετασηματισμοί επιχειρήσεων με το Ν. 2166/93.

Σε περίπτωση μετασηματισμού επιχείρησης με τις διατάξεις των άρθρων 1-5 του Ν. 2166/93 δε γίνεται εκτίμηση των εισφερομένων περιουσιακών στοιχείων αλλά απλή διαπίστωση της αναγραφόμενης στα βιβλία της μετασηματιζόμενης επιχείρησης λογιστικής αξίας αυτών. Συνεπώς, δεν μπορεί να υπάρξει υπεραξία αυτών και άρα θέμα φορολογησεώς της.

9.4 Απαλλαγή εισφερομένων ακινήτων από Φ.Μ.Α.

- Απαλλαγή από το φόρο μεταβιβάσεως των εισφερομένων ακινήτων με το Ν.Δ. 1297/72.

α) Τα ακίνητα που ανήκουν και χρησιμοποιούνται (ανεξάρτητα επί πόσο χρόνο) από τη συγχωνευόμενη ή μετατρεπόμενη επιχείρηση, εισφερόμενα στη συγχωνεύουσα ή συνιστώμενη εταιρία (Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.) απαλλάσσονται από το φόρο μεταβιβάσεως ακινήτων με την προϋπόθεση ότι θα χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες της συγχωνεύουσας ή της συνιστώμενης εταιρίας τουλάχιστον επί μία πενταετία από τη συγχώνευση ή μετατροπή.

β) Η ανωτέρω απαλλαγή ισχύει και όταν το εισφερόμενο στη συγχωνεύουσα ή συνιστώμενη εταιρία ακίνητο είχε εισφερθεί κατά χρήση στη συγχωνευόμενη ή μετατρεπόμενη εταιρία και αποδεδειγμένα είχε χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες αυτής επί μία πενταετία πριν τη συγχώνευση ή μετατροπή. Και εδώ απαιτείται όπως το εισφερόμενο ακίνητο χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες της συγχωνεύουσας ή της συνιστώμενης εταιρίας επί μία πενταετία από τη συγχώνευση ή μετατροπή.

- **Απαλλαγή από το Φ.Μ.Α. προβλέπεται και σε περίπτωση μετασχηματισμού επιχειρήσεων με το Ν.2166/93.**

☞ **Μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. με το άρθρο 67 του Κ.Ν. 2190/90.**

Στην περίπτωση αυτή η εισφορά ακινήτων περιουσιακών στοιχείων της Ε.Π.Ε. προς τη συνιστώμενη Α.Ε. δε συνιστά μεταβίβαση υποβαλλόμενη σε Φ.Μ.Α., γιατί δεν επέρχεται κατάλυση του νομικού προσώπου της πρώτης και ίδρυση νέας εταιρίας αλλά απλώς μεταβάλλεται ο νομικός τύπος της υφιστάμενης εταιρίας (απόφαση Συμβουλίου Επικρατείας 1776/1988).

Αλλά και η σχετικώς πρόσφατη εγκύκλιος του Υπ. Οικ. 1048879/πολ.1255/8.9.2000 δέχεται πλέον καθαρά την άποψη αυτής της νομολογίας, όπως προκύπτει από το παρακάτω απόσπασμα:

«Από τη Δικαστηριακή νομολογία έχει γίνει δεκτό ότι με τη μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε., δεν επέρχεται κατάλυση του νομικού προσώπου αλλά μεταβάλλεται απλώς ο νομικός τύπος της υφιστάμενης εταιρίας σε ανώνυμη, χωρίς να μεσολαβήσει λύση και εκκαθάριση της παλαιάς εταιρίας και συνεπώς δεν υπάρχει υποχρέωση σύνταξης ισολογισμού από τη μετατρεπόμενη εταιρία περιορισμένης ευθύνης, κατά το χρόνο της μετατροπής. Για το λόγο αυτό και η εισφορά ακινήτου της Ε.Π.Ε. προς την Α.Ε. δε συνιστά μεταβίβαση κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν.1587/1950.»

☞ **Μετατροπή Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε.**

Και με τη μετατροπή της προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) σε Ε.Π.Ε. δεν επέρχεται κατάλυση του νομικού προσώπου της πρώτης και ίδρυση νέου της Ε.Π.Ε. αλλά μεταβάλλεται απλώς ο νομικός τύπος της υφιστάμενης προσωπικής εταιρίας σε Ε.Π.Ε. Συνεπώς, η εισφορά ακινήτων περιουσιακών στοιχείων της προσωπικής εταιρίας στη συνιστώμενη Ε.Π.Ε. δε συνιστά μεταβίβαση κατά την έννοια του Α.Ν. 1521/50 υποβαλλόμενη στο φόρο μεταβιβάσεως ακινήτων⁽¹⁾.

(1) Βλ. Απόφαση Σ. Επικρατείας 3022/97.

9.5 Εισφορά χρήσεως ακινήτου σε Α.Ε. με αντάλλαγμα τη λήψη μετοχών της.

Στην πράξη, συναντώνται περιπτώσεις κατά τις οποίες εισφέρεται η χρήση (όχι η κυριότητα) ακινήτου, σε ανώνυμη εταιρία, με αντάλλαγμα τη λήψη μετοχών που εκδόθηκαν απ' αυτήν, προς κάλυψη του κεφαλαίου της εταιρίας, είτε κατά την ίδρυσή της είτε κατά την αύξηση του κεφαλαίου της. Στην προκειμένη περίπτωση, γεννάται το ερώτημα αν, καταρχήν, η χρήση ακινήτου μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς για την κάλυψη του κεφαλαίου της εταιρίας.

Τόσο η θεωρία, όσο και η νομολογία έδωσαν καταφατική απάντηση στο παραπάνω ερώτημα. Με τη νομολογία αυτή έγινε δεκτό ότι νόμιμη και επιτρεπτή είναι η εισφορά της χρήσεως ακινήτου προς κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας. Τη νομολογία του Σ.τ.Ε. ακολούθησε και η Διοίκηση του Υπουργείου Οικονομικών, μετά από σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

9.5.1 Φορολογία εισοδήματος από την εισφορά χρήσεως ακινήτου σε Α.Ε.

Το εισόδημα από την οικοδομή (τεκμαρτό) φορολογείται στο όνομα εκείνου που εισφέρει τη χρήση του ακινήτου, αφού αυτός είναι που έχει την κυριότητά του. Το εισόδημα τούτο κατανέμεται σε τόσα χρόνια, όσα είναι και τα χρόνια για τα οποία εισφέρεται η χρήση του ακινήτου.

Στην περίπτωση εισφοράς της χρήσεως ακινήτου σε ανώνυμη εταιρία έναντι μετοχών αυτής, ισόποσης αξίας προς τη μισθωτική αξία του ακινήτου, η μισθωτική αυτή αξία αποτελεί για τον μέτοχο εισόδημα από οικοδομές.

9.5.2 Λογιστικός χειρισμός της αξίας χρήσεως του εισφερθέντος ακινήτου.

Όταν για το σχηματισμό του μετοχικού κεφαλαίου ανώνυμης εταιρίας ή σε μελλοντική αύξηση αυτού εισφερθεί, κατά τα άνω, η χρήση ακινήτου – τότε για την ανώνυμη εταιρία ανακύπτουν τα εξής θέματα:

(1) Βλ. Αποφάσεις Σ. Επικρατείας 2381/66 Ολομέλειας, 3687/77,3688/77,4007/84,4010/84.

⇒ *Λογιστική εμφάνιση του δικαιώματος χρήσεως του ακινήτου.*

Το ίδιο το ακίνητο δεν μπορεί να εμφανιστεί με την αξία του στα πάγια της εταιρίας, αφού η τελευταία δεν έχει την κυριότητα αυτού⁽¹⁾.

Το δικαίωμα χρήσεως, όμως, του ακινήτου μπορεί και οφείλει η εταιρία να το εμφανίσει μεταξύ των στοιχείων του ενεργητικού της και συγκεκριμένα σε λογαριασμό με τον τίτλο «16 ΑΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΟΛΥΤΕΛΟΥΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ/ 16.04 Δικαιώματα χρήσεως ενσώματων πάγιων στοιχείων» με δραχμική αξία ίση προς την εκτίμηση της Επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20⁽²⁾.

Η εμφάνιση της αξίας χρήσεως του εισφερθέντος ακινήτου στο ενεργητικό της Α.Ε.- μαζί με όλες τις άλλες εισφορές σε είδος και μετρητά-θα γίνει στο πλαίσιο των εγγραφών συστάσεως της εταιρίας ή της αυξήσεως του κεφαλαίου της με πίστωση του λογαριασμού «40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ».

⇒ *Τμηματική απόσβεση της αξίας χρήσεως του εισφερθέντος κατά χρήση ακινήτου.*

Υπάρχει όμως ο κίνδυνος, να υποστεί κάποτε η ανώνυμη εταιρία μια απώλεια κεφαλαίου, από το γεγονός ότι το ακίνητο θα περιέλθει στον κύριό του όταν λήξει ο χρόνος για τον οποίο είχε εισφερθεί η χρήση του και δίχως καμιά αποζημίωση.

Για να αποκατασταθεί αυτή η απώλεια κεφαλαίου, πρέπει η ανώνυμη εταιρία, όσα χρόνια διαρκεί η εισφορά της χρήσεως του ακινήτου, να εκπίπτει κάθε χρόνο από τα ακαθάριστα έσοδά της, κατά τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών της, ένα ανάλογο ποσό για την απόσβεση της αξίας που αντιστοιχεί στην εισφορά της χρήσεως του ακινήτου, σε εφαρμογή της διατάξεως της περιπτώσεως στ' της § 1 του άρθρου 31 του Ν. 2238/94.

Το ποσό που θα εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδά της η Α.Ε. κάθε έτος πρέπει να είναι ίσο με το πηλίκο που προκύπτει όταν διαιρέσουμε την αξία της χρήσεως του ακινήτου που εισφέρεται με τον αριθμό των ετών για τα οποία αυτή εισφέρεται.

(1) Μπορεί να το εμφανίσει, όμως, σε λογαριασμούς τάξεως, χρησιμοποιώντας το ζεύγος των λογαριασμών: «01 ΑΛΛΟΤΡΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ»- «05 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ» με λογιστικό ισότιμο.

(2) Η αξία χρήσεως του εισφερόμενου, κατά χρήση, ακινήτου σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. θα καθορισθεί από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20, όπως επιτάσσει ο νόμος για κάθε εισφορά σε είδος.

Μ' αυτό τον τρόπο, όταν λήξει η προθεσμία για τη χρήση του ακινήτου, θα έχει αποκατασταθεί η ζημία της ανώνυμης εταιρίας από την απώλεια του κεφαλαίου που αναλογεί στην εισφορά χρήσεως του ακινήτου.

9.6 Κεφαλαιοποίηση κερδών και αποθεματικών

9.6.1 Κεφαλαιοποίηση κερδών

Πολλές φορές ένα μέρος των κερδών της ανώνυμης εταιρίας, που πραγματοποιήθηκε σε μια ή περισσότερες χρήσεις, το οποίο έχει φορολογηθεί με τον ισχύοντα συντελεστή, παραμένει αδιάθετο, μεταφερόμενο «εις νέον» και έτσι εμφανίζεται και στον ισολογισμό. Στις περιπτώσεις αυτές η γενική συνέλευση έχει πάντοτε το δικαίωμα να κεφαλαιοποιήσει τα αδιανέμητα αυτά κέρδη. Τις αντίστοιχες μετοχές δικαιούνται να λάβουν κατ' αναλογία οι μέτοχοι.

Με τις ισχύουσες διατάξεις, τα αδιανέμητα κέρδη, τυχόν κεφαλαιοποιούμενα, δεν φορολογούνται, καθόσον έχουν ήδη υπαχθεί στη φορολογία εισοδήματος κατά το χρόνο που προέκυψαν και με τον ισχύοντα τότε συντελεστή.

Επίσης, δεν υπόκεινται σε φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%.

Τέλος, τα μη αναληφθέντα κέρδη της Α.Ε. δε χαρτοσημαίνονται, εκτός εάν υπάρχουν έγγραφα ή λογιστικές εγγραφές στα βιβλία από τα οποία να προκύπτει σχέση δανείου. Το ίδιο ισχύει και για τις καταβολές των μετόχων σε μετρητά, που προορίζονται για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, αλλά εδώ πρέπει να προηγηθεί σχετική απόφαση της γενικής συνελεύσεως.

Σε κάθε περίπτωση, για την ορθή λογιστική εμφάνιση, θα πρέπει να πιστωθεί ο λογαριασμός «43 ΠΟΣΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΕΝΑ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ» με χρέωση των μη διανεμηθέντων κερδών ή του ταμείου, αναλόγως. Όταν συντελεσθεί η διαδικασία της αυξήσεως, θα χρεωθεί ο λογαριασμός «43» και θα κλείσει με ισόποση πίστωση του λογαριασμού «40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ».

9.6.2 Κεφαλαιοποίηση αποθεματικών

Αποθεματικά πάσης φύσεως, προερχόμενα από κέρδη φορολογηθέντα κανονικά, δεν υπόκεινται εκ νέου σε φορολογία εισοδήματος ούτε σε φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%.

Όσον αφορά τα αφορολόγητα αποθεματικά, κεφαλαιοποιούνται με τις παρακάτω διακρίσεις:

α) Ανώνυμες εταιρείες, των οποίων οι μετοχές είναι στο Χρηματιστήριο.

Κατά το άρθρο 3 του Ν. 876/79 ανώνυμες εταιρείες, των οποίων οι μετοχές είναι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο, μπορούν να προβούν, εν όλο ή εν μέρει στην κεφαλαιοποίηση των αφορολόγητων αποθεματικών (με εξαίρεση τα αποθεματικά του άρθρου 18 του Α.Ν. 942/49 και του άρθρου 10 § 4 του Α.Ν.148/67) με την προϋπόθεση ότι κατά τη χρήση, που γίνεται η κεφαλαιοποίηση, θα αυξηθεί το μετοχικό κεφάλαιο σε μετρητά από τους παλαιούς ή και νέους μετόχους κατά το αυτό ποσό. Κατά την κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών εκδίδονται νέες μετοχές, οι οποίες παραδίδονται στους δικαιούχους μετόχους. Τα κεφαλαιοποιούμενα, ως άνω, αποθεματικά, φορολογούνται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%), χωρίς καμία άλλη επιβάρυνση.

Η ανωτέρω ρύθμιση ίσχυσε μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 1892/90. Με το άρθρο 101 § 6 του Ν. 1892/90 καταργήθηκε το άρθρο 3 του Ν. 876/79 και η ρύθμιση που αυτό προέβλεπε. Τώρα ισχύουν, σχετικά, οι διατάξεις των παραγράφων 1-5 του άρθρου 101 του Ν. 1892/90, που έχουν ως εξής:

«1.Ανώνυμες εταιρείες, των οποίων οι μετοχές είναι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο, μπορούν να κεφαλαιοποιήσουν, ολικώς ή μερικώς, τα αφορολόγητα αποθεματικά διαφόρων αναπτυξιακών νόμων με εξαίρεση τα αποθεματικά του άρθρου 18 του Α.Ν. 942/1949 (ΦΕΚ Α'96) και το αποθεματικό της παραγράφου 4 του άρθρου 10 του Α.Ν. 148/1967 (ΦΕΚ Α'173).

2.Τα αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται φορολογούνται με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%), χωρίς καμία άλλη επιβάρυνση. Ο φόρος που οφείλεται, αποδίδεται στο Δημόσιο με δήλωση, η οποία πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Εμπορίου, που εγκρίνει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και καταβάλλεται σε τέσσερις (4) ίσες τριμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης.

Ο φόρος αυτός βαρύνει την εταιρία και δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδά της κατά τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών, ούτε συμψηφίζεται με το φόρο εισοδήματος που οφείλεται από την εταιρία ή τους μετόχους.

3.Με την καταβολή του φόρου που οφείλεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος της εταιρίας και των μετόχων της για τα αποθεματικά που κεφαλαιοποιήθηκαν.

4.Σε περίπτωση που πριν από την πάροδο δέκα (10) ετών από την κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών διαλυθεί η ανώνυμη εταιρία ή μειωθεί το μετοχικό της κεφάλαιο με σκοπό επιστροφής των αποθεματικών στους μετόχους, τα κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά δε λογίζονται φορολογικώς ως μετοχικό κεφάλαιο που έχει καταβληθεί και φορολογούνται με τις διατάξεις που

ισχύουν κάθε φορά για τη φορολογία εισοδήματος κατά το χρόνο της διάλυσης της εταιρίας ή μείωσης του μετοχικού της κεφαλαίου μετά την αφαίρεση του φόρου που καταβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Η διάταξη της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζεται αν η εταιρία διαλυθεί με σκοπό τη συγχώνευσή της με άλλη επιχείρηση και ίδρυση νέας ανώνυμης εταιρίας ή σε περίπτωση εξαγοράς ή απορρόφησής της από άλλη ανώνυμη εταιρία.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 16 του Ν.Δ. 3843/1958 και του Ν. 4125/1960 (ΦΕΚ Α'202) εφαρμόζονται ανάλογα και στο φόρο που οφείλεται με βάση τις διατάξεις του παρόντος άρθρου».

β) Ανώνυμες εταιρείες, των οποίων οι μετοχές δεν είναι στο Χρηματιστήριο.

Οι ισχύουσες σήμερα διατάξεις, σχετικά με τη φορολόγηση των αφορολόγητων αποθεματικών που προέρχονται από εισοδήματα, τα οποία έχουν φορολογηθεί κατά ειδικό τρόπο και διανέμονται ή κεφαλαιοποιούνται, είναι των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 106 του Ν. 2238/94 που έχουν ως εξής:

«4. Αφορολόγητα αποθεματικά ανώνυμων εταιρειών, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης ή συνεταιρισμών, ανεξάρτητα του χρόνου σχηματισμού τους, διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα οποτεδήποτε, φορολογούνται κατά το χρόνο της διανομής ή κεφαλαιοποίησης με βάση τις διατάξεις του παρόντος στο όνομα του νομικού προσώπου, μετά την αναγωγή αυτών σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος φόρου.

Τα ως άνω διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα αποθεματικά φορολογούνται αυτοτελώς, μη συναθροιζομένων των ποσών αυτών με το προκύπτον αποτέλεσμα του ισολογισμού, κατά το χρόνο που γίνεται η διανομή ή κεφαλαιοποίηση.

Προς τούτο, το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση του άρθρου 107 μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα από το μήνα που λαμβάνεται η απόφαση από το αρμόδιο όργανο για διανομή ή κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών. Ο προκύπτων φόρος καταβάλλεται σε τρεις ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη ταυτόχρονα με την υποβολή της δήλωσης, οι δε υπόλοιπες δύο την τελευταία εργάσιμη ημέρα των δύο (2) επόμενων, από την υποβολή της δήλωσης, μηνών.

Με την καταβολή του ως άνω φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα αποθεματικά.

Τα ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή: α) σε αφορολόγητα αποθεματικά, για την κεφαλαιοποίηση των οποίων ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 1473/1984 (ΦΕΚ Α'127) και του άρθρου 101 του Ν. 1892/1990, β) σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης αφορολόγητων αποθεματικών που έχουν σχηματίσει μέχρι του χρόνου έναρξης ισχύος του Ν. 2065/1992 οι

εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, με εξαίρεση τα σχηματισθέντα βάσει αναπτυξιακών νόμων αποθεματικά.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα και για τις επιχειρήσεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 101, σε περίπτωση πίστωσης του κεντρικού καταστήματος ή ανάληψης ή εξαγωγής στο εξωτερικό κερδών ή αποθεματικών που δεν έχουν φορολογηθεί στο όνομα του νομικού προσώπου, ανεξάρτητα του χρόνου σχηματισμού τους.

Στην περίπτωση αυτή η δήλωση του άρθρου 107, για την καταβολή του οφειλόμενου φόρου υποβάλλεται μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα από το μήνα που γίνεται η πίστωση ή η ανάληψη ή η εξαγωγή στο εξωτερικό των κερδών ή αποθεματικών και ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται μέσα στην προθεσμία, που ορίζεται από την παράγραφο αυτή.

5. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και επί διανομής ή κεφαλαιοποίησης αποθεματικών, προερχόμενων από εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

Στην περίπτωση αυτή, ο παρακρατηθείς ή καταβληθείς, κατά περίπτωση, στα ανωτέρω εισοδήματα φόρος συμψηφίζεται με αυτόν που αναλογεί στο νομικό πρόσωπο για τα εισοδήματα αυτά.

Εξαιρετικά, κατά την κεφαλαιοποίηση ή διανομή αποθεματικών που έχουν σχηματισθεί μέχρι το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος από μερίσματα, προερχόμενα από συμμετοχή σε άλλες ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, αυτά δεν υπόκεινται σε φορολογία και ούτε επιστρέφεται ο παρακρατηθείς φόρος μερισμάτων.

Τα ανωτέρω έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των επιχειρήσεων της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 101, σε περίπτωση πίστωσης του κεντρικού καταστήματος ή ανάληψης ή εξαγωγής στο εξωτερικό κερδών ή αποθεματικών, που έχουν φορολογηθεί κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, ανεξάρτητα του χρόνου σχηματισμού τους».

Κατά το άρθρο 13 του Ν. 1473/84, οι ανώνυμες εταιρείες των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο, καθώς και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, μπορούν να κεφαλαιοποιήσουν ολικά ή μερικά τα αφορολόγητα αποθεματικά διαφόρων αναπτυξιακών νόμων, με εξαίρεση το αποθεματικό του άρθρου 18 του Α.Ν. 942/1949 και το αποθεματικό της παραγράφου 4 του άρθρου 10 του Α.Ν. 148/1967 και με την προϋπόθεση ότι κατά τη διαχειριστική χρήση στην οποία συντελείται η κεφαλαιοποίηση θα αυξηθεί το μετοχικό ή εταιρικό τους κεφάλαιο κατά το ίδιο ποσό σε μετρητά από τους παλαιούς ή νέους μετόχους. Στην περίπτωση αυτή εκδίδονται νέες μετοχές για τους δικαιούχους μετόχους. Τα αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται, φορολογούνται με συντελεστή είκοσι τα εκατό (20%), χωρίς καμία άλλη επιβάρυνση.

Και στην παραπάνω περίπτωση β' ο φόρος αποδίδεται στο Δημόσιο με δήλωση, που υποβάλλεται μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της απόφασης που εγκρίνει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από φόρο εισοδήματος της εταιρίας ή των μετόχων για τα αποθεματικά που κεφαλαιοποιήθηκαν.

γ) Κεφαλαιοποίηση αποθεματικών προερχομένων από υπεραξία μετοχών, από διανομή μετοχών κ.λ.π.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, που αναφέρονται περιοριστικά στις παραγράφους 8-10 του άρθρου 101 του Ν. 1892/90, παρέχεται η δυνατότητα κεφαλαιοποίησης ειδικών αποθεματικών προερχομένων από υπεραξία μετοχών, από αύξηση των συμμετοχών της εταιρίας, από διανομή μετοχών, από αναπροσαρμογή πάγιων περιουσιακών στοιχείων θυγατρικής εταιρίας, χωρίς την καταβολή φόρου.

«8.Ανώνυμες εταιρείες που έχουν σχηματίσει αποθεματικά, είτε από υπεραξία μετοχών που προέρχονται από απόσχιση κλάδου ή από συγχώνευση εταιρειών στις οποίες συμμετέχει, είτε από αύξηση της αξίας των συμμετοχών της εταιρίας ή από διανομή μετοχών με βάση τις διατάξεις του άρθρου 1 του Α.Ν. 148/1967, του Ν. 542/1977, του Ν. 1249/1982 και του Ν.1839/1989 κατόπιν κεφαλαιοποίησης της υπεραξίας που προέκυψε από την αναπροσαρμογή πάγιων περιουσιακών στοιχείων θυγατρικής εταιρίας ή άλλης εταιρίας στην οποία συμμετέχουν, μπορούν να προβούν σε κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών αυτών με σκοπό διανομής νέων μετοχών στους μετόχους τους.

Η διανομή αυτή δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος.

9.Οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των κεφαλαιοποιούμενων αποθεματικών της προηγούμενης παραγράφου.

10.Ως βιομηχανικές επιχειρήσεις θεωρούνται και οι επιχειρήσεις έκδοσης εφημερίδων και περιοδικών που παράγονται σε εγκαταστάσεις τρίτων, η δε καταχώρηση δημοσιευμάτων έπ' αμοιβή είναι πώληση αγαθών.

Οι διατάξεις αυτές έχουν εφαρμογή επί των πραγματοποιούμενων εσόδων που προκύπτουν από ισολογισμούς που κλείνουν μετά την 30.12.1990».

δ) Κεφαλαιοποίηση υπεραξίας από αναπροσαρμογή παγίων.

Κατά καιρούς διάφοροι νόμοι επέβαλαν στις επιχειρήσεις την αναπροσαρμογή της αξίας ορισμένων παγίων στοιχείων (βασικά των ακινήτων) αυτών. Με τη διαδικασία αυτή, συνήθως, απομένει ένα ποσό (υπόλοιπο) υπεραξίας σε πίστωση λογαριασμού ειδικού αποθεματικού, του οποίου μπορεί να προβλέπεται, από το νόμο, η κεφαλαιοποίηση.

Από της ισχύος του νόμου 2065/1992 και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 20-27 αυτού προβλέπεται η αναπροσαρμογή των ακινήτων των επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ανά τετραετία. Η πρώτη αναπροσαρμογή έγινε το 1992, η δεύτερη το 1996 και η τρίτη το 2000. Η υπεραξία των ακινήτων, που προκύπτει κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, καταχωρείται στη χρέωση των οικείων λογαριασμών παγίων, την οποία επαυξάνουν και στην πίστωση του λογαριασμού «41.07 Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων/41.07.00 Αναπροσαρμογή Ν.2065/92». Το τελικό πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού αυτού οφείλει η επιχείρηση να κεφαλαιοποιήσει μέχρι το τέλος του δεύτερου έτους από το χρόνο της αναπροσαρμογής. Η φορολογία της υπεραξίας λόγω αναπροσαρμογής των ακινήτων, με συντελεστή 8% για τα κτίσματα και 5% για τα οικόπεδα, γίνεται με βάση δήλωση που υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Η αύξηση του κεφαλαίου που προκύπτει από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων δεν υπόκεινται σε φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%⁽¹⁾.

9.7 Υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετοχών ορισμένων κατηγοριών Α.Ε. μετά το Ν.2214/94

Με διάφορες διατάξεις έχει επιβληθεί σε ορισμένες κατηγορίες ανώνυμων εταιρειών σε ειδικές περιπτώσεις να έχουν τις μετοχές τους υποχρεωτικά.

☞ Με το άρθρο 24 του Ν.2214/94

Με το άρθρο αυτό ορίσθηκε ότι είναι υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους οι μετοχές των εξής κατηγοριών εταιρειών:

ι Των ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών που έχουν ως αντικείμενο εργασιών την εκμετάλλευση κλινικών, διαγνωστικών κέντρων, κέντρων αποθεραπείας και αποκαταστάσεως, γηροκομείων και γενικά την παροχή ιατροφαρμακευτικής περιθάλψεως, φροντιστηρίων, Ι.Ε.Κ. και γενικά την παροχή εκπαίδευσεως οποιασδήποτε μορφής και βαθμίδας.

(1) Βλ. Μ. Λεοντάρη «ΓΕΝΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ», Σελ.394 και 455- 489.

ii Των λοιπών ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών, εφόσον τα κεφάλαιά τους, στα οποία περιλαμβάνονται και τα πάσης φύσεως αποθεματικά, είναι επενδυμένα σε αστικά ακίνητα κατά ποσοστά 60% και πάνω. Εξαιρούνται μόνο οι ξενοδοχειακές, οι ασχολούμενες με την ανέγερση και πώληση οικοδομών.

☒ Από άλλες διατάξεις

Το άρθρο 11α του Κ.Ν. 2190/20 οι μετοχές των τραπεζικών, ασφαλιστικών, σιδηροδρομικών και αεροπορικών ανώνυμων εταιρειών, καθώς και εκείνων που ασκούν επιχείρηση παραγωγής φωταερίου, παραγωγής και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, υδρεύσεως και αποχετεύσεως πόλεων, ραδιοφωνίας, τηλεπικοινωνιών και κατασκευής παντός είδους πολεμικού υλικού είναι υποχρεωτικά ονομαστικές.

Επίσης και από άλλες διατάξεις προκύπτει η ίδια υποχρέωση, δηλαδή, η υποχρέωση ορισμένων κατηγοριών ανώνυμων εταιρειών να έχουν τις μετοχές τους ονομαστικές⁽¹⁾.

☒ Από το Ν.Α. 1297/72.

Το άρθρο 11^α του Κ.Ν.2190/20 ορίζει ότι οι ανώνυμες εταιρείες που προέρχονται από μετατροπή ή συγχώνευση επιχειρήσεων, για να τύχουν των φοροαπαλλαγών και διευκολύνσεων του νόμου αυτού, πρέπει να έχουν τις μετοχές, που αντιστοιχούν στο εισφερόμενο κεφάλαιο, υποχρεωτικά ονομαστικές επί μία πενταετία από τη μετατροπή ή συγχώνευση. Μετά την παρέλευση της πενταετίας, η εταιρία μπορεί να μετατρέψει τις ονομαστικές μετοχές αυτής της κατηγορίας σε ανώνυμες, χωρίς πρόστιμο ή άλλη κύρωση.

9.8 Η φορολογία του εισοδήματος των Α.Ε.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του Ν.Α. 3843/58, όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί πρόσφατα με το άρθρο 23 § 1 του Ν. 2214/94, το συνολικό φορολογητέο εισόδημα των ανωνύμων εταιρειών φορολογείται στην πηγή (δηλ. ο φόρος υπολογίζεται από την ίδια την Α.Ε. και αποδίδεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.) με συντελεστή 35% ή 40% κατά τις ακόλουθες διακρίσεις:

(1)Βλ. Μ. Λεοντάρη «ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ», Σελ. 562-574.

✓ *Ανώνυμες εταιρείες μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο.*

Τα καθαρά κέρδη των ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών, των οποίων οι μετοχές, κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, είναι ανώνυμες μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, φορολογούνται με συντελεστή σαράντα τοις εκατό (40%).

Τα καθαρά κέρδη των αυτών Α.Ε., των οποίων οι μετοχές, είναι ονομαστικές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, φορολογούνται με συντελεστή τριάντα πέντε τοις εκατό (35%).

Τα καθαρά κέρδη των αλλοδαπών κάθε τύπου εταιρειών και των αλλοδαπών οργανισμών, που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών ωφελημάτων, με συντελεστή σαράντα τοις εκατό (40%).

✓ *Ανώνυμες εταιρείες εισηγμένες στο Χρηματιστήριο.*

Τα καθαρά φορολογητέα κέρδη των ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών, των οποίων οι μετοχές, κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, φορολογούνται με συντελεστή τριάντα πέντε τοις εκατό (35%). Ο συντελεστής αυτός ισχύει ανεξάρτητα αν τα ως άνω κέρδη προέρχονται από ονομαστικές ή ανώνυμες μετοχές.

Στις ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, που έχουν ονομαστικές και ανώνυμες μετοχές στο Χρηματιστήριο, γίνεται επιμερισμός των συνολικών καθαρών κερδών ανάλογα με τον αριθμό των ονομαστικών μετοχών (που φορολογούνται με συντελεστή 40%).

Εξάντληση φορολογικής υποχρέωσης

Όπως σημειώθηκε και πιο πάνω, ο φόρος επί των συνολικών φορολογητέων κερδών των ανωνύμων εταιρειών υπολογίζεται στην πηγή (με τον αρμόζοντα συντελεστή) και συνεπώς τα διανεμόμενα μερίσματα ή ποσοστά μελών Δ. Συμβουλίου, Διευθυντών κ.λ.π. είναι καθαρά. Με την παρακράτηση του φόρου εξαντλείται και η φορολογική υποχρέωση των λαμβανόντων μερίσματα, αμοιβές κ.λ.π.

ΑΡΘΡΟ 10**ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ**

1. Ο φόρος υπολογίζεται στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου νομικού προσώπου, με φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι καθορίζονται, κατά κατηγορία υπόχρεων, ως εξής:

α) Για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, των οποίων οι μετοχές κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου είναι ανώνυμες μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και για τις αλλοδαπές εταιρείες και οργανισμούς που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών ωφελημάτων, σαράντα τοις εκατό (40%).

β) Για τις λοιπές ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, τριάντα πέντε τοις εκατό (35%). Σε περίπτωση ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών που έχουν ονομαστικές και ανώνυμες μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, ο συντελεστής της περίπτωσης α' επιβάλλεται στο μέρος των κερδών που αναλογεί στον αριθμό των υπαρχουσών ανωνύμων μετοχών. Για την εξεύρεση του πιο πάνω μέρους κερδών επιμερίζονται τα συνολικά καθαρά κέρδη ανάλογα με τον αριθμό των ονομαστικών και ανωνύμων μετοχών που προκύπτουν από τα τηρούμενα βιβλία κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

γ) Για τα λοιπά νομικά πρόσωπα, που αναφέρονται στο άρθρο 3, τριάντα πέντε τοις εκατό (35%).

9.9 Λοιπές φορολογικές απαλλαγές

Εκτός από την αναστολή της φορολογίας της υπεραξίας από τη συγχώνευση ή μετατροπή των επιχειρήσεων, για την οποία ήδη μιλήσαμε πιο πάνω, η διάταξη του άρθρου 3 § 1 του Ν.Δ. 1297/72 προβλέπει ότι απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οποιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου, ως και εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου:

- Η σύμβαση περί συγχώνευσης ή μετατροπής.
- Η εισφορά και μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων ή μετατρεπόμενων επιχειρήσεων.
- Κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, καθώς και εμπράγματου δικαιώματος.
- Οι αποφάσεις των κατά νόμο οργάνων των συγχωνευόμενων ή μετατρεπόμενων εταιρειών.

- Κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για τη συγχώνευση ή μετατροπή ή τη σύσταση νέας εταιρίας.
- Οι δημοσιεύσεις που απαιτούνται για τη συγχώνευση ή μετατροπή ή τη σύσταση νέας εταιρίας στο Δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.
- Η μεταγραφή των σχετικών πράξεων.

9.10 Προϋποθέσεις για την παροχή των φορολογικών απαλλαγών.

Για την παροχή των φορολογικών απαλλαγών, ο νόμος, με τη διάταξη του άρθρου 4, θέτει τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

☒ Η εταιρία που προέρχεται από τη συγχώνευση ή μετατροπή πρέπει να έχει, κατά το χρόνο της συγχώνευσης ή της συστάσεώς της, κεφάλαιο ολοσχερώς καταβλημένο όχι κατώτερο (άρθρο 9 § 7 Ν. 1882/1990):

- αν είναι ανώνυμη εταιρία
- αν είναι εταιρία περιορισμένης ευθύνης

☒ Στις περιπτώσεις μετατροπής ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης σε ανώνυμη εταιρία, οι μετοχές της ανώνυμης εταιρίας που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου πρέπει να είναι:

- υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους (δηλ. αυτές που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου)
- μη μεταβιβάσιμες κατά ποσοστό 75% του συνόλου τους, για μία πενταετία από το χρόνο της συγχώνευσης ή μετατροπής.

Εξαιρέση καθιερώνεται μόνο στην περίπτωση συγχώνευσης ανώνυμης εταιρίας, της οποίας οι μετοχές είναι ανώνυμες, με άλλες ανώνυμες εταιρείες ή με επιχειρήσεις οποιασδήποτε νομικής μορφής. Στις περιπτώσεις αυτές οι μετοχές που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερομένου κεφαλαίου από την ανώνυμη εταιρία δεν υπόκεινται στους παραπάνω περιορισμούς, δηλ. δεν είναι υποχρεωτικά ονομαστικές (συνεπώς μπορεί να είναι και ανώνυμες) και μπορεί να είναι και εξ ολοκλήρου μεταβιβάσιμες.

☒ Στις περιπτώσεις μετατροπής ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης, τα εταιρικά μερίδια της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου, θα είναι μη μεταβιβάσιμα κατά ποσοστό 75% του συνόλου τους, για μία πενταετία από τη συγχώνευση ή μετατροπή.

☒ Η απορροφούσα ή η νέα εταιρία να μη διαλυθεί πριν από την πάροδο πενταετίας από τη συγχώνευση ή τη σύσταση νέας.

Σε περίπτωση που δεν τηρηθούν οι παραπάνω προϋποθέσεις αίρονται αυτοδικαίως οι απαλλαγές και διευκολύνσεις που παρέχονται από το Ν.Δ. 1297/72.

Εξυπακούεται ότι σε κάθε περίπτωση συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης ή ιδρύσεως τέτοιων εταιρειών από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων επιχειρήσεων έχουν παράλληλη εφαρμογή οι διατάξεις του Ν. 2190/1920 και του Ν. 3190/1955 που αφορούν τη σύσταση των εταιρειών ή την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10ο **ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΒΑΣΗ Ν.Δ. 1297/72**

10.1 Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων Ν.Δ. 1297/1972

Τα φορολογικά κίνητρα που παρέχονται με το Ν.Δ. 1297/72 ισχύουν στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Επί συγχώνευσης ή μετατροπής επιχειρήσεων σε Ανώνυμη Εταιρία ή Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης και ειδικότερα επί:

- Συγχώνευσης δύο ή περισσότερων ατομικών επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από το αντικείμενο εργασιών, προς το σκοπό ιδρύσεως ανώνυμης εταιρίας ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης.

- Συγχώνευσης δύο ή περισσότερων προσωπικών εταιριών (Ομόρρυθμων Εταιριών ή Ετερόρρυθμων Εταιριών) ή προσωπικής εταιρίας με ατομική επιχείρηση προς το σκοπό ιδρύσεως ανώνυμης εταιρίας ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης.

- Συγχώνευσης δύο ή περισσότερων εταιριών περιορισμένης ευθύνης ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης με ατομική επιχείρηση ή προσωπικών εταιριών (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) προς το σκοπό ιδρύσεως ανώνυμης εταιρίας ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης.

- Συγχώνευσης δύο ή περισσότερων ανώνυμων εταιριών ή ανώνυμης εταιρίας με ατομική επιχείρηση ή προσωπικής εταιρίας ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης προς το σκοπό ιδρύσεως νέας ανώνυμης εταιρίας.

- Μετατροπής ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας σε ανώνυμη εταιρία ή σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης.

- Μετατροπή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης σε ανώνυμη εταιρία.

β) Επί εισφοράς από λειτουργούσα μικτή επιχείρηση του βιομηχανικού της κλάδου σε ανώνυμη βιομηχανική εταιρία που λειτουργεί ή το πρώτον συνιστάται.

γ) Επί συγχώνευσης δύο ή περισσότερων βιομηχανικών ή βιοτεχνικών επιχειρήσεων.

δ) Επί συγχώνευσης επιχειρήσεων που ανήκουν σε γεωργικές συνεταιριστικές οργανώσεις.

10.2 Μεταβίβαση ολόκληρης της περιουσίας των συγχωνευομένων εταιριών.

Για να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Ν.Δ. 1297/1972 πρέπει στη νέα επιχείρηση να μεταβιβάζεται:

⇒ Προκειμένου περί ατομικής επιχείρησης, ολόκληρη η περιουσία της επιχείρησης. Δεν απαιτείται, δηλαδή, η μεταβίβαση ολόκληρης της περιουσίας του ατόμου αλλά μόνο της επιχειρήσεώς του.

⇒ Προκειμένου περί εταιρειών, ολόκληρη η εταιρική περιουσία που θεωρείται σαν ένα ενιαίο σύνολο.

Σε εναρμόνιση με την ανωτέρω προϋπόθεση της μεταβιβάσεως ολόκληρης της περιουσίας της ατομικής ή της εταιρικής επιχείρησης, ορίζεται ότι πρέπει τα μέλη των παλαιών εταιρειών να συμμετέχουν στη νέα εταιρία.

Διευκρινίζεται ότι στη νέα ανώνυμη ή περιορισμένης ευθύνης εταιρία δεν υπάρχει κώλυμα να συμμετάσχουν ιδρυτές και άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Στις εισφορές όμως των προσώπων αυτών σε είδος ή σε χρήμα δεν έχουν εφαρμογή οι απαλλαγές που προβλέπονται από το Ν.Δ.1297/72.

10.3 Φορολογικές διευκολύνσεις και απαλλαγές Ν.Δ.1297/72 - Προϋποθέσεις παροχής τους

1ο. Απαρίθμηση των φοροαπαλλαγών και διευκολύνσεων

Οι παρεχόμενες με το Ν.Δ.1297/72 φορολογικές διευκολύνσεις και απαλλαγές στις μετατρεπόμενες και συγχωνευόμενες με βάση τις διατάξεις αυτού επιχειρήσεις είναι οι ακόλουθες:

✓ Η υπεραξία που προκύπτει κατά τη συγχώνευση ή μετατροπή των επιχειρήσεων, η οποία διαπιστώνεται με απογραφή των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού των συγχωνευομένων ή μετατρεπομένων επιχειρήσεων, δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος κατά το χρόνο της συγχώνευσης ή μετατροπής. Η υπεραξία αυτή θα εμφανισθεί σε λογαριασμούς τάξεως της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρίας και θεωρείται ότι περιέρχεται σ' αυτήν και φορολογείται κατά το χρόνο της με οποιονδήποτε τρόπο διαλύσεώς της, βάσει του άρθρου 26 αν πρόκειται για Α.Ε. ή του άρθρου 32 του Ν.Δ. 3323/55 αν πρόκειται για Ε.Π.Ε.

Η εν λόγω αναβολή της φορολογίας ισχύει για την υπεραξία τόσο από τα πάγια όσο και από τα εμπορεύσιμα στοιχεία (απόφαση Σ.Ε. 1802/88 Τμ. Β').

✓ Απαλλαγή από το φόρο μεταβιβάσεως των εισφερόμενων ακινήτων στη συγχωνεύουσα ή στη συνιστώμενη εταιρία. Πιο συγκεκριμένα, από το Φ.Μ.Α. απαλλάσσονται:

1. Τα ακίνητα που ανήκουν κατά κυριότητα στη μετατρεπόμενη ή συγχωνευόμενη επιχείρηση και χρησιμοποιούνται απ' αυτήν. Η συγχωνευόμενη ή μετατρεπόμενη επιχείρηση υποχρεούται να αποδείξει ότι χρησιμοποιεί για τις ανάγκες τα εισφερόμενα ακίνητα (αδιάφορο επί πόσο χρόνο). Η αποκτώσα τα ακίνητα αυτά εταιρία υποχρεούται να τα χρησιμοποιεί για τις ανάγκες της τουλάχιστον επί μία πενταετία από τη συγχώνευση ή μετατροπή.

2. Τα ακίνητα που είχαν εισφερθεί κατά χρήση στη συγχωνευόμενη ή μετατρεπόμενη και αποδεδειγμένα είχαν χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες της τουλάχιστον επί μία πενταετία πριν τη συγχώνευση ή τη μετατροπή. Προϋπόθεση και εδώ η χρησιμοποίηση των εισφερομένων ακινήτων από τη συγχωνεύουσα ή τη συνιστώμενη εταιρία για τις ανάγκες της επί μία πενταετία από τη συγχώνευση ή μετατροπή.

Κατά τη διάρκεια της πενταετίας, επιτρέπεται στη συγχωνεύουσα ή συνιστώμενη εταιρία (με την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλεται το κύριο αντικείμενο των εργασιών της): α) Να εκμισθώνει τα ακίνητα. β) Να εκποιεί αυτά, αλλά με την υποχρέωση να τα αντικαθιστά εντός διετίας με άλλα ακίνητα ή καινούργια πάγια στοιχεία ίσης τουλάχιστον αξίας, τα οποία θα εξυπηρετούν τις ανάγκες της επιχείρησης ή για εξόφληση οφειλών από δάνεια τραπεζών, φορολογικών υποχρεώσεων προς το Δημόσιο, ως και ασφαλιστικών εισφορών σε ασφαλιστικά ταμεία.

Οι φορολογικές απαλλαγές, μεταξύ των οποίων καταλέγεται και η απαλλαγή από το φόρο μεταβιβάσεως ακινήτων, ισχύουν, έστω και αν δεν έχουν εκδοθεί οριστικοί τίτλοι ονομαστικών μετοχών, αρκεί ότι υπάρχει η σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό της Α.Ε.(απόφαση Σ.Ε. 2615/94).

✓ Απαλλαγή της σύμβασης περί συγχώνευσης ή μετατροπής, καθώς και κάθε σχετικής πράξης από κάθε φόρο ή τέλος υπέρ του Δημοσίου και εισφοράς υπέρ των τρίτων. Σχετικές πράξεις που χαίρουν αυτής της απαλλαγής είναι η εισφορά των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού, η μεταγραφή των πράξεων που απαλλάσσονται, η δημοσίευση της συγχώνευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (άρθρο 3 § 1).

✓ Αναστολή της φορολόγησής των αφορολόγητων κρατήσεων, (όπως ορίζει η § 2 του άρθρου 10 Ν.Δ. 1297/72, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 § 18 Ν.2579/98).

✓ Τα υπέρ των μετατρεπόμενων ή συγχωνευόμενων ευεργετήματα των Ν.Δ. 4002/59, Α.Ν. 147/67 και Ν.Δ. 1078/71 ισχύουν, με τις ίδιες προϋποθέσεις και στη νέα εταιρία στο μέτρο που δεν έγινε χρήση αυτών (άρθρο 10 § 1).

✓ Δημιουργία αφορολόγητου αποθεματικού 10% στα κέρδη της πρώτης πενταετίας. Το κίνητρο αυτό παρέχεται μόνο επί συγχώνευσης βιοτεχνικών, βιομηχανικών,

μεταλλευτικών και λατομικών επιχειρήσεων, οποιασδήποτε νομικής μορφής –πλην Α.Ε.- σε ομοειδή ανώνυμη εταιρία, της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο να μην είναι κατώτερο των 300.000€

2ο. Προϋποθέσεις για την παροχή των άνω απαλλαγών και διευκολύνσεων

Το άρθρο 4 του Ν.Δ. 1297/72 ορίζει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την παροχή των προαναφερθεισών φορολογικών διευκολύνσεων και απαλλαγών, που είναι:

☒ Για την ανώνυμη εταιρία που προέρχεται από συγχώνευση ή μετατροπή ή απορροφά άλλες επιχειρήσεις: α)Ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο ύψους 300.000€. Επίσης, εάν πρόκειται για εισφορά κλάδου ή τμήματος επιχείρησης, η απορροφούσα ή συνιστώμενη νέα Α.Ε. πρέπει να έχει ελάχιστο κεφάλαιο 300.000€. β)Οι μετοχές της Α.Ε., που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου πρέπει να είναι υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους για μία πενταετία και μη μεταβιβάσιμες σε ποσοστό 75%, επίσης για μία πενταετία από τη συγχώνευση ή μετατροπή-με εξαίρεση τις μετοχές που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου από Α.Ε., της οποίας οι μετοχές είναι ανώνυμες.

☒ Για την Ε.Π.Ε., που προέρχεται από μετατροπή ή συγχώνευση, οι προϋποθέσεις είναι: α)Ελάχιστο κεφάλαιο 146.735€ , β)Τα εταιρικά μερίδια, τα αντιστοιχούντα στην αξία του εισφερομένου κεφαλαίου της μετατρεπόμενης ή συγχωνευόμενης εταιρίας θα είναι μη μεταβιβάσιμα σε ποσοστό 75% επί μία πενταετία από τη συγχώνευση ή μετατροπή.

3ο. Φορολογικές συνέπειες σε περίπτωση διάλυσης της νέας εταιρίας πριν παρέλθει πενταετία

Σε περίπτωση που η νέα εταιρία (η προελθούσα από μετατροπή ή συγχώνευση) ή συγχωνεύουσα διαλυθεί με οποιονδήποτε τρόπο, πριν παρέλθει πενταετία από τη συγχώνευση ή μετατροπή, αυτή υποχρεούται να καταβάλει φόρο, τέλος κ.λ.π. υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, που δεν κατέβαλε λόγω προβλεπόμενης από τα άρθρα 2 και 3 του Ν.Δ. 1297/72 απαλλαγής ή αναβολής.

Πιο συγκεκριμένα:

■ Ο φόρος εισοδήματος επί της υπεραξίας του άρθρου 2 υπολογίζεται: α)Για τις Α.Ε. με το συντελεστή αδιανέμητων κερδών, που ισχύει κατά το χρόνο της διάλυσης της εταιρίας, β)Για τις Ε.Π.Ε. βάσει της διατάξεως του άρθρου 13 § 1 Ν.2238/94 με συντελεστή 20%.

■ Οι λοιποί φόροι, τέλη και εισφορές υπολογίζονται με βάση τους συντελεστές που ισχύουν κατά το χρόνο της συγχώνευσης ή της συστάσεως της εταιρίας.

Δήλωση υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μέσα σε δύο μήνες από τη διάλυση της εταιρίας και ταυτόχρονα καταβάλλονται οι άνω φόροι, χωρίς καμία προσαύξηση λόγω εκπροθέσμου.

Σε κάποιες περιπτώσεις διάλυσης εταιρίας δεν φορολογείται η υπεραξία κ.λ.π. (άρθρο 5 § 4):

- Σε περίπτωση διάλυσης εταιρίας (Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.), που έχει συσταθεί με τις διατάξεις του Ν.Δ.1297/72, εφόσον η διάλυση γίνεται με σκοπό περαιτέρω συγχώνευσης με άλλη επιχείρηση για ίδρυση ανώνυμης εταιρίας.
- Σε περίπτωση διασπάσεως ανώνυμης εταιρίας με σκοπό την ίδρυση άλλης ή άλλων Α.Ε.
- Σε περίπτωση αποσχίσεως κλάδου από λειτουργούσα επιχείρηση και εισφοράς του σε λειτουργούσα ή συνιστώμενη ανώνυμη εταιρία .

4ο. Άρση φορολογικών απαλλαγών και διευκολύνσεων

Οι προβλεπόμενες από το Ν.Δ.1297/72 φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις, που αριθμούνται και επεξηγούνται παραπάνω, παρέχονται εφόσον κατά τη συγχώνευση ή μετατροπή συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 3 και 4, ήτοι:

⇒ Χρησιμοποίηση των εισφερθέντων ακινήτων για τις ανάγκες της συγχωνεύουσας ή της συνιστώμενης εταιρίας τουλάχιστον για μία πενταετία από τη συγχώνευση ή μετατροπή.

⇒ Ελάχιστο όριο κεφαλαίου 300.000€ για Α.Ε. και 146.735€ για Ε.Π.Ε.

⇒ Έκδοση ονομαστικών μετοχών στο σύνολο του εισφερομένου κεφαλαίου, από τις οποίες το 75% μη μεταβιβάσιμες για μία πενταετία (άρθρο 4).

Σε περίπτωση μη τηρήσεως των άνω προϋποθέσεων αίρονται αυτοδικαίως οι παρεχόμενες φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις, όπως σημειώνονται παραπάνω.

10.4 Τρόπος υπολογισμού των αποσβέσεων επί εισφερομένων παγίων με το Ν.Δ.1297/72

Τα πρώτα χρόνια που ίσχυσε το Ν.Δ. 1297/72 και συγκεκριμένα μέχρι 31/12/77, οι επιχειρήσεις, που είχαν μετατραπεί ή συγχωνευθεί με τις διατάξεις αυτού, δικαιούνταν να υπολογίζουν τις αποσβέσεις των παγίων στοιχείων, τα οποία είχαν αποκτήσει από τις

μετατραπείσες ή συγχωνευθείσες επιχειρήσεις, πάνω στην προσδιορισθείσα από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20 αξία. Δηλαδή, υπολόγιζαν αποσβέσεις και τις εξέπιπταν από τα ακαθάριστα έσοδα τους επί ολόκληρης της αξίας κάθε πάγιου στοιχείου. Με το άρθρο 19 του Ν.849/78, όμως, προστέθηκε νέα παράγραφος 3 στο άρθρο 2 του Ν.Δ. 1297/72 (ισχύς από 22/12/78) άλλαξε το παραπάνω καθεστώς και οι επιχειρήσεις που προέρχονται από μετατροπή ή συγχώνευση μετά τη χρονολογία αυτή, προκειμένου να υπολογίσουν τις εκπιπτόμενες από τα ακαθάριστα έσοδα τους αποσβέσεις, θα λαμβάνουν ως βάση υπολογισμού την αναπόσβεστη αξία που οριστικά έχει προσδιορισθεί από τον Οικον. Έφορο για κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο, προσαυξημένη κατά την αναλογούσα σε αυτή υπεραξία, η οποία προέκυψε κατά τη μετατροπή ή συγχώνευση των επιχειρήσεων, από την εκτίμηση της επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20.

Η εγκύκλιος 26/1979 του Υπ. Οικονομικών επεξηγεί την παραπάνω διάταξη, παρέχουσα και σχετικά παραδείγματα:

“Σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη το ποσό των αποσβέσεων επί της υπεραξίας, η οποία αναλογεί στην αποσβεσθείσα αξία του πάγιου περιουσιακού στοιχείου που εισφέρεται από τη μετατρεπόμενη ή συγχωνευόμενη επιχείρηση, δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της νέας εταιρίας προκειμένου υπολογισμού των καθαρών κερδών που φορολογούνται βάσει των ισχυουσών διατάξεων”.

Κατά συνέπεια, αν μία επιχείρηση έχει υπολογίσει και αποσβέσεις επί της υπεραξίας, η οποία αναλογεί στην αποσβεσθείσα αξία του πάγιου περιουσιακού στοιχείου, το ποσό των τούτων θα προσαυξήσει τα φορολογητέα κέρδη αυτής δια της αναμορφώσεως των προκυπτόντων από τα βιβλία καθαρών κερδών τους.

Διευκρινίζεται ότι, οι επιχειρήσεις που είχαν μετατραπεί ή συγχωνευθεί μέχρι την 31/12/1977, οι οποίες, ως γνωστό, δικαιούνταν να υπολογίζουν τις αποσβέσεις επί της αξίας την οποία προσδιόριζε η επιτροπή του άρθρου 9 του κωδικοποιημένου νόμου 2190/20, θα εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, προκειμένου υπολογισμού των φορολογητέων καθαρών κερδών και τις αποσβέσεις που αναλογούν επί της υπεραξίας που προέκυψε από την εκτίμηση της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν. 2190/20.

Παράδειγμα

Η ατομική επιχείρηση "Α" μετατρέπεται στις 04.01.2000 σε Ε.Π.Ε. με βάση το Ν.Δ. 1297/72. Στα λογιστικά βιβλία της ατομικής επιχείρησης εμφανίζονταν με 31.12.2001 μεταξύ άλλων και τα εξής:

α) Ακίνητο με αξία κτήσης (χωρίς αξία οικοπέδου) ευρώ 100.000 και αποσβέσεις που είχαν ενεργηθεί πάνω σ' αυτό (αποσβεσμένα ακίνητα) ευρώ 60.000, οι οποίες έχουν αναγνωριστεί φορολογικά.

β) Μηχάνημα "Α" με αξία κτήσης 80.000 ευρώ για το οποίο έχουν ενεργηθεί αποσβέσεις μέχρι 31.12.2001 ευρώ 60.000.

γ) Μηχάνημα "Β" με αξία κτήσης 50.000 ευρώ για το οποίο έχουν ενεργηθεί αποσβέσεις 40.000 ευρώ.

δ) Μηχάνημα "Γ" με αξία κτήσης 50.000 ευρώ για το οποίο έχουν ενεργηθεί αποσβέσεις ευρώ 30.000.

Η επιτροπή του άρθρου 9 του Ν. 2190/20 εκτίμησε:

α) Το ακίνητο (κτίσματα) της επιχείρησης σε 200.000 ευρώ.

β) Το μηχάνημα "Α" σε 60.000 ευρώ.

γ) Το μηχάνημα "Β" σε 40.000 ευρώ.

δ) Το μηχάνημα "Γ" σε 60.000 ευρώ.

Ζητείται: Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, να υπολογισθούν οι αξίες πάνω στις οποίες θα υπολογίζονται στο εξής οι αποσβέσεις στα παραπάνω στοιχεία, από τη νέα εταιρία (Ε.Π.Ε.).

Λύση**1) ΑΚΙΝΗΤΟ**

α) Εξεύρεση αναπόσβεστης αξίας ακινήτου.

Αξία κτήσης ευρώ 100.000 μείον αποσβέσεις, ευρώ 60.000 = 40.000 ευρώ.

β) Υπολογισμός υπεραξίας ακινήτου.

Αξία επιτροπής άρθρου 9 Ν. 2190/1920 ευρώ 200.000 μείον αναπόσβεστη αξία ευρώ 40.000 = 160.000 ευρώ **υπεραξία**.

γ) Υπεραξία που αναλογεί στην αναπόσβεστη αξία ακινήτου.

Υπεραξία ακινήτου ευρώ 160.000 x αναπόσβεστη αξία ευρώ 40.000/Αξία κτήσης ευρώ 100.000 = 64.000 ευρώ.

δ) Αξία πάνω στην οποία θα υπολογίζει στο εξής τις φορολογικά αναγνωρίσιμες αποσβέσεις η νέα εταιρία δηλαδή Ε.Π.Ε.

Αναπόσβεστη αξία ακινήτου 40.000ευρώ + υπεραξία που αναλογεί στην αναπόσβεστη αξία 64.000 ευρώ = 104.000 ευρώ. Οι αποσβέσεις θα υπολογίζονται πάνω στο συνολικό ποσό της αξίας εκτίμησης του ακινήτου που είναι **200.000ευρώ**, αλλά θα αναγνωρίζονται φορολογικά μόνο οι αποσβέσεις που αντιστοιχούν στην αξία **104.000ευρώ**.

2)ΜΗΧΑΝΗΜΑ "Α"

Αναπόσβεστη αξία μηχανήματος Α = αξία κτήσης 80.000 ευρώ μείον αποσβέσεις 60.000 ευρώ = 20.000 ευρώ.

-Υπεραξία μηχανήματος:αξία επιτροπής 60.000 ευρώ μείον αναπόσβεστη αξία 20.000 = 40.000 ευρώ **υπεραξία**

- Υπεραξία που αναλογεί στην αναπόσβεστη αξία μηχανήματος =

Υπεραξία μηχανήματος 40.000 x αναπόσβεστη αξία 20.000/ αξία κτήσης 80.000=100.000 ευρώ

-Αξία πάνω στην οποία θα υπολογίζεται στο εξής τις φορολογικά αναγνωρίσιμες αποσβέσεις η νέα εταιρία:

Αναπόσβεστη αξία μηχανήματος 20.000 ευρώ + υπεραξία που αναλογεί στην αναπόσβεστη αξία 10.000 = 30.000 ευρώ. Οι αποσβέσεις για το μηχάνημα "Α" θα υπολογίζονται κάθε χρόνο πάνω στην αξία εκτίμησης που είναι **60.000ευρώ** αλλά φορολογικά θα αναγνωρίζονται μόνο οι αποσβέσεις που υπολογίζονται πάνω στην αξία των **30.000ευρώ** .

3)ΜΗΧΑΝΗΜΑ "Β"

Αναπόσβεστη αξία μηχανήματος "Β" =αξία κτήσης ευρώ 50.000 μείον αποσβέσεις 40.000 ευρώ = 10.000 ευρώ.

-Υπεραξία μηχανήματος = αξία επιτροπής άρθρου 9 ευρώ 40.000 μείον αναπόσβεστη αξία 10.000 ευρώ =30.000 ευρώ **υπεραξία**.

-Υπεραξία που αναλογεί στην αναπόσβεστη αξία του μηχανήματος =

Υπεραξία μηχανήματος 30.000 x αναπόσβεστη αξία 10.000/αξία κτήσης ευρώ 50.000 = 6.000 ευρώ.

-Αξία πάνω στην οποία θα υπολογίσει τις φορολογικά αναγνωρίσιμες αποσβέσεις η νέα εταιρία (Ε.Π.Ε.) = αναπόσβεστη αξία μηχανήματος ευρώ 10.000 + υπεραξία που αναλογεί στην αναπόσβεστη αξία 6.000 ευρώ = 16.000 ευρώ. Δηλαδή, η Ε.Π.Ε. θα υπολογίζει κάθε χρόνο αποσβέσεις πάνω στην συνολική αξία εκτίμησης που είναι **40.000 ευρώ**, αλλά φορολογικά θα αναγνωρίζονται οι αποσβέσεις που θα αναλογούν πάνω στο ποσό των **16.000 ευρώ**.

4)ΜΗΧΑΝΗΜΑ "Γ"

Αναπόσβεστη αξία μηχανήματος "Γ" = αξία κτήσης ευρώ 50.00 μείον αποσβέσεις 30.000 ευρώ = 20.000 ευρώ.

-Υπεραξία μηχανήματος = αξία επιτροπής άρθρου 9 ευρώ 60.000 μείον αναπόσβεστη αξία 20.000 ευρώ = 40.000 ευρώ.

-Υπεραξία που αναλογεί στην αναπόσβεστη αξία του μηχανήματος = υπεραξία μηχανήματος 40.000 x αναπόσβεστη αξία 20.000/ αξία κτήσης ευρώ 50.000 = 16.000 ευρώ.

-Αξία πάνω στην οποία θα υπολογίζει τις φορολογικά αναγνωρίσιμες αποσβέσεις η νέα εταιρία (Ε.Π.Ε.) = αναπόσβεστη αξία ευρώ 20.000 + υπεράξια που αναλογεί στην αναπόσβεστη αξία 16.000 ευρώ = 36.000 ευρώ.

Δηλαδή, η Ε.Π.Ε. θα υπολογίζει κάθε χρόνο αποσβέσεις πάνω στην συνολική αξία εκτίμησης της επιτροπής που είναι **60.000 ευρώ**, αλλά φορολογικά θα αναγνωρίζονται οι αποσβέσεις που θα αντιστοιχούν στο ποσό **36.000 ευρώ**.

γ) Η εισφορά και η μεταβίβαση των περιουσιακών και λοιπών στοιχείων που πραγματοποιείται κατά την μετατροπή δεν υπάγεται σε κανένα φόρο, ούτε τέλους χαρτοσήμου κ.λ.π. (άρθρο 3 § 1 Ν.Δ.1297/72). Για να μην υπαχθούν σε Φ.Μ.Α. τα ακίνητα της επιχείρησης κατά το χρόνο της μετατροπής της θα πρέπει τα ακίνητα αυτά να ανήκουν στην επιχείρηση που μετατρέπεται και να χρησιμοποιούνται από αυτήν (Υπ. Οικ. 1009146/90).

Επίσης, η εταιρία που προέρχεται από μετατροπή αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιεί για τις ανάγκες της το ακίνητο αυτό τουλάχιστον για μια **5ετία** μετρούμενη από την ημερομηνία μετατροπής της. Κατά τη διάρκεια της 5ετίας, μπορεί η εταιρία: **α) να ενοικιάσει σε τρίτους τα ακίνητα αυτά** με την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλεται το κύριο αντικείμενο των εργασιών της και **β) να πωλήσει τα ακίνητα αυτά** με την προϋπόθεση όμως ότι μέσα σε **δύο χρόνια** να **αγοράσει άλλα καινούργια πάγια στοιχεία** ίσης τουλάχιστον αξίας που θα τα χρησιμοποιήσει για τις ανάγκες της ή θα χρησιμοποιήσει το ποσό της εκποίησης για **εξόφληση δανείων τραπεζών, Δημοσίου ή Ι.Κ.Α.**

Αν η επιχείρηση που μετατρέπεται έχει κατά χρήση κάποιο ακίνητο πάνω από **μια 5ετία** και το εισφέρει στην καινούργια εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή, τότε δεν πληρώνεται Φ.Μ.Α. εφόσον όμως χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες και της νέας εταιρίας τουλάχιστον για **μια 5ετία**. (άρθρο 3 § 1).

10.5 Έννοια της υπεραξίας

Κατά τη διάταξη του άρθρου 2 § 2 του Ν.Δ.1297/72 " η κατά την προηγούμενη παράγραφον υπεραξία, διαπιστωμένη δι' απογραφής των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των συγχωνευομένων ή μετατρεπομένων επιχειρήσεων...".

Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 8 του ίδιου Ν.Δ. " η αποτίμησης της αξίας των εισφερομένων εις είδος, κατά τις διατάξεις του παρόντος, περιουσιακών στοιχείων εις ανώνυμον εταιρία ή εταιρία περιορισμένης ευθύνης, ενεργείται υπό της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν. 2190/20⁽¹⁾ .

Από την παραπάνω απογραφή και αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της συγχωνευόμενης ή μετατρεπόμενης επιχείρησης προκύπτει η πραγματική καθαρή θέση αυτής, ενώ από τα λογιστικά της βιβλία προκύπτει η λογιστική της καθαρή θέση. Η θετική διαφορά των δύο αυτών μεγεθών απεικονίζει της συνολική υπεραξία από τη συγχώνευση ή μετατροπή των επιχειρήσεων. Δηλαδή:

$$\begin{array}{rcccl} \text{Υπεραξία συγχωνεύσεως} & & \text{Πραγματική Καθαρή Θέση} & & \text{Λογιστική Καθαρή Θέση} \\ & & & & \\ & \text{ή} & = & \text{της} & - & \text{της} \\ & \text{μετατροπής} & & \text{επιχειρήσεως} & & \text{επιχειρήσεως} \end{array}$$

(1) Δεν απαιτείται αποτίμηση της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν.2190/20 επί συστάσεως βιομηχανικής ή βιοτεχνικής προσωπικής εταιρίας (Υπ. Οικ. Εγκ. 25/1973).

Από την παραπάνω εξίσωση προκύπτει η συνολική υπεραξία από τη συγχώνευση ή μετατροπή της επιχείρησης, η οποία είναι το αλγεβρικό άθροισμα των θετικών και των αρνητικών διαφορών μεταξύ της αξίας αποτιμήσεως του στοιχείου και της λογιστικής αξίας αυτού, ενώ είναι δυνατό η διαφορά αυτή σε ορισμένα στοιχεία να είναι αρνητική.

Η θετική διαφορά μεταξύ της αξίας εκτίμησης και της λογιστικής ενός στοιχείου απεικονίζεται λογιστικώς με χρέωση του λογαριασμού του οικείου στοιχείου και με πίστωση ενός λογαριασμού " Διαφορές εκτίμησης " ή όπως τιτλοφορείται στην πράξη " υπεραξία συγχώνευσης " ή " υπεραξία μετατροπής " , κατά περίπτωση. Οι τυχόν αρνητικές διαφορές καταχωρούνται στη χρέωση του λογαριασμού αυτού με πίστωση των λογαριασμών των οικείων στοιχείων.

Επισημαίνεται ότι στο λογαριασμό « Διαφορές εκτίμησης » κ.λ.π. πρέπει να καταχωρηθούν οι διαφορές εκτίμησης της αξίας όλων των περιουσιακών στοιχείων και δε νοείται οι διαφορές (θετικές ή αρνητικές) ορισμένων στοιχείων να μην καταχωρούνται στο λογαριασμό αυτό, αλλά να άγονται στα αποτελέσματα της μεταβατικής περιόδου της συγχωνευόμενης ή μετατρεπόμενης επιχείρησης.

Το πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού « Διαφορές εκτίμησης » κ.λ.π. συνιστά την υπεραξία συγχώνευσης ή μετατροπής της επιχείρησης, της οποίας η φορολογία αναστέλλεται. Το τυχόν χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού αυτού (δηλαδή όταν οι αρνητικές διαφορές υπερτερούν των θετικών) συνιστά ζημία για την επιχείρηση, η οποία, κατά το μέρος που δεν οφείλεται σε υποτίμηση ακινήτων και πλοίων της επιχείρησης, εκπίπτει από το ακαθάριστο εισόδημα της επιχείρησης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 35 § 1 Ν.Δ. 3323/55.

Σε περίπτωση που από την ημέρα εκτίμησης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης από την Επιτροπή εμπειρογνομόνων η επιχείρηση διακόπτει την επιχειρηματική της δραστηριότητα, το τυχόν χρεωστικό του λογαριασμού «Κεφάλαιο», το πιστωτικό υπόλοιπο του οποίου θα δείχνει έτσι το πραγματικό κεφάλαιο της συγχωνευόμενης επιχείρησης που αντικρίζεται από τα εισφερόμενα περιουσιακά στοιχεία αυτής.

10.6 Υπεραξία από εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

Κατά τις απόψεις του αρμόδιου Οργάνου του Αμερικανικού Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών, του Accounting Principles Board, τα αποθέματα των πρώτων υλών αποτιμούνται στο τρέχον κόστος αντικαταστάσεώς τους, ενώ τα έτοιμα προϊόντα στην τιμή πωλήσεώς τους

μειωμένη με: (α) το κόστος διαθέσεως και (β) ένα λογιστικό ποσοστό κέρδους που αναλογεί στην προσπάθεια που θα καταβάλλει η επιχείρηση για την πώλησή τους.

Η διάταξη του άρθρου 2 § 2 του Ν.Δ. 1297/72 ορίζει ότι η υπεραξία “διαπιστωμένη δι’ απογραφής των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού...”, δηλαδή τόσο των παγίων όσο και των κυκλοφορούντων στοιχείων, δέχεται, κατά τη γνώμη μας, την ορθή άποψη ότι και από την αποτίμηση των αποθεμάτων μπορεί να προκύψει υπεραξία, της οποίας η φορολογία αναστέλλεται κ.λ.π., όπως ακριβώς και η υπεραξία που προέρχεται από την αποτίμηση των πάγιων στοιχείων.

Το Υπουργείο Οικονομικών εντούτοις, κινούμενο από φορολογικούς και μόνο λόγους, δέχεται την άποψη ότι τα αποθέματα δεν μπορούν να αποτιμηθούν σε αξία μεγαλύτερη από το κόστος κτήσεώς τους και ότι η υπεραξία από εμπορεύσιμα στοιχεία υπόκειται σε φορολογία ως κέρδος της επιχείρησης. Την άποψη αυτή του Υπουργείου Οικονομικών ορθώς δεν ακολουθεί η πρόσφατη φορολογική νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας και αντιμετωπίζει το θέμα κατά τη σωστή άποψη.

Το δυσάρεστο είναι ότι οι Επιτροπές Εμπειρογνομόνων που συγκροτεί το Υπουργείο Εμπορίου ακολουθούν φαίνεται τις προφορικές οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών και δε δέχονται αποτίμηση των αποθεμάτων σε αξία μεγαλύτερη από το κόστος κτήσεώς τους και συνεπώς δεν προκύπτει από τα αποθέματα υπεραξία. Κι όμως οι Επιτροπές αυτές έπρεπε, αν μη τι άλλο, να ακολουθούν τις σύγχρονες λογιστικές αντιλήψεις και να πρωτοπορούν στην εφαρμογή και διάδοσή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11° ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΜΕ ΤΟ Ν. 2166/93.

11.1 Πεδίο εφαρμογής, βασικά χαρακτηριστικά και παρεχόμενα κίνητρα του Ν. 2166/93

Το Υπουργείο Οικονομικών με την υπ' αριθμ. 1039799/10359/B0012/πολ.1080/4.3.94 εγκύκλιό του, που καταχωρείται σε επόμενη παράγραφο του κεφαλαίου τούτου, παρέχει λεπτομερείς και κατατοπιστικές οδηγίες, σχετικά με τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων βάσει των άρθρων 1-5 του Ν. 2166/93.

11.1.1 Βασικά χαρακτηριστικά Ν. 2166/93

Τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας, που καθιερώνουν τα άρθρα 1-5 του Ν. 2166/93 και που τη διαφοροποιούν σημαντικά από την ανάλογη διαδικασία (μετατροπών και συγχωνεύσεων) του Ν.Δ. 1297/72, είναι τα εξής:

☞ *Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 2166/93.*

Οι διατάξεις των άρθρων 1-5 του Ν. 2166/93 έχουν εφαρμογή επί όλων, γενικά, των επιχειρήσεων που θέλουν να μετατραπούν ή να συγχωνευθούν σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ανεξάρτητα από το αντικείμενο των εργασιών τους. Συνεπώς, με τις διατάξεις αυτές μπορούν να μετασχηματισθούν σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ακόμα και επιχειρήσεις κατασκευής ή εκμετάλλευσης ακινήτων (που με το άρθρο 12 του Ν.Δ. 1297/72 εξαιρούνται ρητά). Επίσης, με τη διαδικασία του Ν. 2166/93 μπορούν πλέον να μετατραπούν ή συγχωνευθούν σε ημεδαπή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. και τα εγκατεστημένα στη χώρα μας υποκαταστήματα αλλοδαπών Α.Ε. ή Ε.Π.Ε., ενώ με τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72 δεν είχαν αυτή τη δυνατότητα.

Απαραίτητη προϋπόθεση: Οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις να τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και να έχουν συντάξει τουλάχιστον έναν ισολογισμό για δωδεκάμηνο ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

☞ *Δε γίνεται εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων.*

Δε γίνεται εκτίμηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20, προκειμένου να προσδιοριστεί η καθαρή θέση αυτών. Με τη διαδικασία του Ν. 2166/93, απλώς, οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις συντάσσουν τη συμφωνημένη ημερομηνία ισολογισμό μετασχηματισμού. Τα στοιχεία του ισολογισμού αυτού (που είναι ισολογισμός τέλους χρήσεως για τη μετασχηματιζόμενη επιχείρηση) θα αποτελέσουν τον ισολογισμό έναρξης της νέας εταιρίας που θα προέλθει από το μετασχηματισμό. Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, δε γίνεται εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, αλλά απλή διατύπωση της λογιστικής αξίας αυτών από όργανα της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ή από Ορκωτό Ελεγκτή.

☞ *Μετά τον ισολογισμό μετασχηματισμού, οι συναλλαγές γίνονται για λογαριασμό της νέας εταιρίας.*

Όλες οι πράξεις, που διενεργούνται από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις μετά τον ισολογισμό μετασχηματισμού, θεωρούνται ως διενεργηθείσες για λογαριασμό της νέας εταιρίας και τα ποσά αυτών μεταφέρονται στα βιβλία της. Συνέπεια τούτου είναι ότι οι μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις θα φορολογηθούν για το προκύπτον αποτέλεσμα με βάση τον κλεισθέντα ισολογισμό μετασχηματισμού⁽¹⁾.

☞ *Σχηματισμός κεφαλαίου νέας εταιρίας.*

Για το κεφάλαιο των εταιριών που προκύπτουν από το μετασχηματισμό, δεν απαιτούνται τα αυξημένα ποσά του Ν.Δ. 2190/20 και ο Ν. 3190/55. Βλ. άρθρο 2 § 5 Ν. 2166/93.

Η σχέση συμμετοχής των εταίρων της νέας Ε.Π.Ε. ή των μετόχων της νέας Α.Ε. στο κεφάλαιο αυτών, μπορεί να καθορίζεται με αποφάσεις των εταίρων ή των γενικών συνελεύσεων των μετόχων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων. Η διάταξη αυτή εισάγει μία σπουδαία καινοτομία – μια δυνατότητα που δεν υπήρχε με τις διατάξεις των προηγούμενων νόμων.

(1) Όταν ολοκληρώνεται η διαδικασία του μετασχηματισμού, η μετατρεπόμενη ή συγχωνευόμενη επιχείρηση δεν θα προβεί σε διενέργεια απογραφής .

Να καθορίζεται, δηλαδή, η σχέση ανταλλαγής των μετοχών ή των μεριδίων της νέας εταιρίας με τα ποσοστά συμμετοχής στις μετασχηματιζόμενες σε οποιαδήποτε αναλογία –χωρίς εκτίμηση κάποιου οργάνου αλλά με ελεύθερη συμφωνία των συμβαλλομένων⁽¹⁾. Ως εισφερόμενο κεφάλαιο θεωρείται το εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο της μετασχηματιζόμενης ή το άθροισμα αυτών των κεφαλαίων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.

⊕ *Ανώνυμες όλες οι μετοχές. Ελεύθερη η μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών Α.Ε. και των εταιρικών μεριδίων Ε.Π.Ε.*

Δεν υπάρχουν οι περιορισμοί του Ν.Δ. 1297/72. Σε περίπτωση μετασχηματισμού επιχειρήσεων με το Ν. 2166/93, η νέα ανώνυμη εταιρία μπορεί να έχει το σύνολο των μετοχών της ανώνυμες (χωρίς, πάντως, να αποκλείονται και οι ονομαστικές) και η μεταβίβαση του συνόλου αυτών, καθώς και των εταιρικών μεριδίων της Ε.Π.Ε. είναι απόλυτα ελεύθερη.

⊕ *Μεταφορά ζημιάς μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων και συμψηφισμός αυτής με κέρδη της νέας εταιρίας.*

Το υπόλοιπο ζημιών, τρέχουσας ή προηγούμενων χρήσεων, που τυχόν έχουν οι μετασχηματιζόμενες εταιρείες, μεταφέρεται στον ισολογισμό της νέας εταιρίας και συμψηφίζεται με μελλοντικά κέρδη αυτής.

11.1.2 Παρεχόμενα από το Ν. 2166/93 κίνητρα για το μετασχηματισμό επιχειρήσεων

Στις μετασχηματιζόμενες σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2166/93 επιχειρήσεις παρέχονται τα ακόλουθα κίνητρα:

➔ Απαλλαγή από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή άλλο δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου. Η απαλλαγή αφορά την εισφορά και μεταβίβαση όλων των περιουσιακών στοιχείων (κινητών και ακινήτων) των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, τη σύμβαση συστάσεως της νέας εταιρίας, τη μεταγραφή των σχετικών πράξεων, τη δημοσίευση της ανακοίνωσης στο Φ.Ε.Κ. κ.λ.π.

➔ Μεταφορά στη νέα εταιρία των φορολογικών ευεργημάτων, που έχουν οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις βάσει των αναπτυξιακών νόμων 1892/90, 1882/89, 1828/89, 1262/82, 289/76 και 4002/59, κατά το μέτρο που οι εν λόγω επιχειρήσεις δεν έκαναν χρήση των κινήτρων αυτών.

(1) Συμβαλλόμενοι λέγονται οι εταίροι ή μέτοχοι των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.

➔ Τα αφορολόγητα αποθεματικά από μη διανεμηθέντα κέρδη, που υφίστανται στις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, εφόσον μεταφέρονται αυτούσια στη νέα εταιρία, δεν υπόκεινται σε φορολογία κατά το χρόνο του μετασχηματισμού.

➔ Η ζημία (υπόλοιπο ζημιών τρέχουσας ή προηγούμενων χρήσεων), που υφίστανται στο παθητικό των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων μεταφέρεται και εμφανίζεται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στον ισολογισμό της νέας εταιρίας. Το ποσό της ζημίας αυτής, που δε συμψηφίζεται με κέρδη υφιστάμενα κατά το μετασχηματισμό, επιτρέπεται να συμψηφισθεί με τα προκύπτοντα στη νέα εταιρία κέρδη τις επόμενες χρήσεις, μόνο όμως κατά το μέρος που αναγνωρίζεται φορολογικώς

➔ Δημιουργία αφορολόγητου αποθεματικού 10% στα κέρδη της πρώτης πενταετίας. Το κίνητρο αυτό παρέχεται από το άρθρο 9 του Ν. 1882/90 και μόνο όταν πρόκειται για συγχώνευση βιοτεχνικών, βιομηχανικών, μεταλλευτικών και λατομικών επιχειρήσεων σε ομοειδή Α.Ε.

11.2 Διαδικασία μετασχηματισμού επιχειρήσεων με το Ν.2166/93

Η διαδικασία για τη μετατροπή μιας επιχείρησης σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε., καθώς επίσης για τη συγχώνευση ή τη διάσπαση (πάντοτε με την έννοια του Ν.2166/93) είναι η ίδια –σε γενικές γραμμές- που ακολουθείται όταν η μετατροπή και η συγχώνευση γίνεται με τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/20 ή του Ν.Δ.1297/72. με κύρια διαφορά ότι εδώ η διαπίστωση της αξίας των εισφερόμενων στοιχείων από τις μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις δεν γίνεται από την επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20, άλλα από φοροελεγκτικό όργανο ή ορκωτό ελεγκτή (άρθρο 3 § 2).

Αναλυτικά, η διαδικασία με το Ν.2166/93 έχει ως εξής:

> Κατ' αρχήν πρέπει να ληφθεί απόφαση από τα αρμόδια όργανα των επιχειρήσεων για το μετασχηματισμό τους. Και ως γνωστόν, για τη λήψη αυτής της απόφασης αρμόδιο όργανο είναι:α) Στην ανώνυμη εταιρία η γενική συνέλευση των μετόχων, β) Στην Ε.Π.Ε. η συνέλευση των εταίρων, γ) Στις προσωπικές κ.λ.π. εταιρείες, επίσης, η συνέλευση των εταίρων και δ) Στις προσωπικές επιχειρήσεις ο ίδιος ο επιχειρηματίας.

Στην ίδια απόφαση θα ορίζεται και η ημερομηνία καταρτίσεως του ισολογισμού μετασχηματισμού. Ο ισολογισμός αυτός θα συνταχθεί με όλους τους κανόνες της λογιστικής και φορολογικής νομοθεσίας. Συνεπώς, θα γίνει πραγματική απογραφή και θα εξαχθεί κανονικά αποτέλεσμα μέχρι τη στιγμή εκείνη, το οποίο και θα δηλωθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., φορολογούμενο (αν είναι θετικό) στο όνομα της μετασχηματιζόμενης

επιχείρησης. Όλες οι πράξεις, που θα διενεργηθούν από τη μετασχηματιζόμενη επιχείρηση μετά τον ισολογισμό αυτό και μέχρι να τελειώσει ο μετασχηματισμός, θεωρούνται ότι γίνονται για λογαριασμό της νέας εταιρίας και θα μεταφερθούν με συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία της.

➤ Υποβολή αιτήσεως εκ μέρους της μετατρεπόμενης ή συγχωνευόμενης επιχείρησης προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ.(όπου υπάρχει), με την οποία ζητεί τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου και τη σύνταξη εκθέσεως, που να περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο για το ύψος της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

Η έκθεση αυτή, που θα επιβεβαιώνει κατά κάποιο τρόπο τον συνταχθέντα για το σκοπό του μετασχηματισμού ισολογισμό, θα αποτελέσει τη βάση για την κατάρτιση της σύμβασης συστάσεως της νέας εταιρίας (καταστατικό).

Οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις μπορούν –αντί να προσφύγουν στην Δ.Ο.Υ. κατά τα άνω- να χρησιμοποιήσουν Ορκωτό Ελεγκτή, ο οποίος θα ελέγξει την σχετική έκθεση, όπου θα καταγράφεται η διαπίστωση της λογιστικής αξίας αυτών.

➤ Σύνταξη του καταστατικού της νέας εταιρίας, που προέρχεται από μετατροπή ή συγχώνευση και κατάρτιση της σχετικής σύμβασης συστάσεως της, ενώπιον συμβολαιογράφου.

➤ Υποβολή δύο κυρωμένων αντιγράφων της άνω συμβολαιογραφικής πράξης στην οικεία Νομαρχία για έγκριση του καταστατικού και παροχή αδείας συστάσεως της νέας εταιρίας. Μαζί υποβάλλονται αποδεικτικό καταβολής του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%, παράβολο 300 ευρώ για τη δημοσίευση της ανακοίνωσης συστάσεως της εταιρίας στο Φ.Ε.Κ. και βεβαίωση του εμποροβιομηχανικού επιμελητηρίου για τον έλεγχο της επωνυμίας της εταιρίας.

Ο ισολογισμός μετασχηματισμού, που έχει καταχωρηθεί στα βιβλία της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης (και που σηματοδότησε το κλείσιμο της τελευταίας διαχειριστικής περιόδου αυτής θα καταχωρηθεί αυτούσιος και στα βιβλία της νέας εταιρίας, ως ισολογισμός έναρξης αυτής. Οι πράξεις που θα διενεργήθηκαν από τη νέας εταιρίας, θα μεταφερθούν με συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία της νέας εταιρίας, μετά την καταχώρηση του ισολογισμού έναρξης.

Σε περίπτωση συγχώνευσης επιχειρήσεων, ως ισολογισμός έναρξης στη νέα ή την απορροφούσα εταιρία θα καταχωρηθεί ο ενοποιημένος ισολογισμός των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12ο ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ-ΕΡΕΥΝΑ

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Η συγχώνευση

Τα Διοικητικά Συμβούλια της Alpha Τραπέζης Πίστεως και της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης Ελλάδος απεφάσισαν σήμερα τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών των δύο Τραπεζών, η οποία επαληθεύθηκε από τις διεθνώς αναγνωρισμένες εταιρίες Arthur Andersen και KPMG Peat Marwick, βάσει ανεξάρτητης αποτιμήσεως των μεγεθών της Alpha Τραπέζης Πίστεως και της Ιονικής Τραπέζης, με ημερομηνία 30 Σεπτεμβρίου 1999. Για τον καθορισμό της σχέσεως ανταλλαγής ελήφθη υπόψη συνδυασμός παραγόντων, που παίζουν ρόλο στην αποτίμηση της περιουσιακής καταστάσεως των τραπεζών, όπως η καθαρή περιουσιακή θέση, η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής, συγκρίσιμοι χρηματιστηριακοί δείκτες, το τίμημα που καταβλήθηκε για πρόσφατες εξαγορές τραπεζών, το τίμημα που καταβάλαμε για την απόκτηση του 51% της Ιονικής Τραπέζης και άλλα. Η διαφύλαξη των συμφερόντων των μετόχων των δύο Τραπεζών πρυτάνευσε στην πρόταση για την επιλογή της σχέσεως ανταλλαγής.

Η σχέση ανταλλαγής, που αποφασίστηκε με τον τρόπο αυτό και η οποία θα προταθεί προς τις Γενικές Συνελεύσεις των δύο Τραπεζών, ορίστηκε σε 1,5:1. Δηλαδή, κάθε τρεις μετοχές της Ιονικής Τραπέζης στην κατοχή τρίτων, θα ανταλλάγουν με δύο μετοχές της Alpha Τραπέζης Πίστεως. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι ο συνολικός αριθμός μετοχών της Alpha Τραπέζης Πίστεως από 99.000.000 που είναι σήμερα θα ανέλθει σε 108.147.707. Οι σημερινοί μέτοχοι μειοψηφίας της Ιονικής Τραπέζης θα ανταλλάξουν 13.721.560 μετοχές έναντι 9.147.707 μετοχών της Alpha Τραπέζης Πίστεως. Παράλληλα η ονομαστική αξία των μετοχών από Δρ.1.500, που είναι σήμερα, θα αυξηθεί σε Δρ.1.564.

Η πορεία της νομικής συγχωνεύσεως

Το Σχέδιο Συμβάσεως Συγχωνεύσεως θα κατατεθεί στο Υπουργείο Αναπτύξεως, στο Χρηματιστήριο Αξιών, στην Τράπεζα της Ελλάδος και στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, και θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εντός του πρώτου τριμήνου του 2000 θα έχουν συγκληθεί οι Γενικές Συνελεύσεις των δύο Τραπεζών, για να εγκρίνουν τη συγχώνευση και θα έχει υπογραφεί η συμβολαιογραφική πράξη της συγχωνεύσεως. Τέλος, εντός του Μαρτίου εκτιμάται ότι θα έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία εκδόσεως των νέων μετοχών και θα αρχίσει η διαπραγματεύσή τους στο Χρηματιστήριο.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Η πορεία της λειτουργικής συγχωνεύσεως

Η διαδικασία προχωρεί με ταχύτατα βήματα και σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό. Ηδη έχει επιτευχθεί πλήρης ομοιογένεια στην πιστωτική πολιτική που ακολουθείται και στις επιχειρησιακές αλλά και στις διοικητικές δομές των δύο Τραπεζών. Παράλληλα, ευρίσκεται σε εξέλιξη η αναδιάρθρωση του προσωπικού των Κεντρικών Υπηρεσιών της Ιονικής Τραπέζης. Ηδη 160 στελέχη της έχουν τοποθετηθεί σε νέες θέσεις. Ενώ υλοποιείται εκπαιδευτικό πρόγραμμα του προσωπικού της για την καλύτερη εξυπηρέτηση των νέων αναγκών του Ομίλου.

Τέλος, στο δίκτυο της Ιονικής Τραπέζης ο ρυθμός εργασιών επιταχύνεται. Από τις πρώτες ημέρες διπλασιάστηκαν τα χρηματοδοτικά όρια των Καταστημάτων σε μια προσπάθεια αποκεντρώσεως των διαδικασιών λήψεως αποφάσεων. Μέσα σε 6 μήνες επιτύχαμε βελτίωση της παραγωγικότητας των Καταστημάτων της κατά 10%-12%, όσον αφορά καταθέσεις και χορηγήσεις ανά απασχολούμενο και ανά Κατάστημα. Παράλληλα το δίκτυο της ήδη διαθέτει κάρτες American Express και ασφαλιστικά προϊόντα της Alpha Ασφαλιστικής.

Προγραμματίζουμε να έχουμε παρουσία σε 86 νέες περιοχές, μετά τη μεταστέγαση 74 Καταστημάτων σε γειτονικές τοποθεσίες. Το πρόγραμμα αυτό αναδιάρθρωσε και επεκτάσεως του δικτύου σε 450 Καταστήματα θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2001, ώστε με την έλευση του Ευρώ, η Τράπεζά μας να διαθέτει δίκτυο με σύμμετρη γεωγραφική κατανομή για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών. Η υλοποίηση του προγράμματος αυτού αντιπροσωπεύει επένδυση της τάξεως των Δρ. 7 δισ.

Παράλληλα με το πρόγραμμα αναδιορθώσεως και επεκτάσεως των Καταστημάτων, υλοποιείται το πρόγραμμα «Αριστοτέλης» για την ομοιογενοποίηση των μηχανογραφικών συστημάτων. Επενδύσεις ύψους Δρ. 6 δισ. περίπου θα γίνουν για την αγορά μηχανογραφικού και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, ώστε να εξυπηρετούνται όλοι οι πελάτες από οποιοδήποτε Κατάστημα της Τραπέζης.

Πρόγραμμα 2000 - Ευρώ

Η Τράπεζα και όλες οι εταιρίες του Ομίλου είναι πλήρως προετοιμασμένες για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που δημιουργεί η έλευση του 2000 στα συστήματα πληροφορικής στα οποία έχουν γίνει οι ανάλογες δοκιμές. Έχει επίσης καταστρωθεί σχέδιο επείγουσας ανάγκης σε περίπτωση που παρουσιασθούν προβλήματα από ενδεχόμενη ανεπαρκή προετοιμασία φορέων εκτός του Ομίλου. Παράλληλα, προετοιμαζόμαστε για τη μετάβαση στο Ευρώ από 1.1.2001. Ηδη, καταρτίζεται, σε επίπεδο Ομίλου, Επιχειρησιακό Σχέδιο Αναπτύξεως Εργασιών σε Ευρώ, ώστε να είμαστε κατάλληλα προετοιμασμένοι για να επωφεληθούμε από το νέο επιχειρησιακό περιβάλλον που δημιουργείται από την διαμόρφωση των επιτοκίων σε χαμηλό και σταθερό επίπεδο και την εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου μετά την ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του Ευρώ.

Οργανωτική αναδιάρθρωση του νέου Ομίλου

Η Εταιρία Συμβούλων McKinsey εντός του μηνός μας παραδίδει τις προτάσεις της για ένα νέο οργανωτικό σχήμα που να αρμόζει στο μέγεθός μας και μάλιστα μετά την απόκτηση της Ιονικής Τραπέζης. Οι οργανωτικές μεταβολές θα οδηγήσουν στο μεγάλο ελληνικό Τραπεζικό Όμιλο που κτίζουμε με ευρωπαϊκές προδιαγραφές.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Μερίδια αγοράς

Η Alpha Τράπεζα Πίστεως μαζί με την Ιονική Τράπεζα διεύρυναν το μερίδιο αγοράς τους κατά μισή περίπου ποσοστιαία μονάδα το πρώτο εξάμηνο του 1999, και κατέχουν πλέον το 18,5% περίπου της αγοράς με σύνολο Ενεργητικού άνω των Δρ. 7 τρισ.

Alpha Τράπεζα Πίστεως

Η κερδοφορία και τα μεγέθη της Alpha Τραπεζής Πίστεως ενισχύθηκαν περαιτέρω στο εννεάμηνο μέχρι το Σεπτέμβριο του 1999. Οι χορηγήσεις αυξήθηκαν κατά 40% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε Δρ. 2,1 τρισ., με διατήρηση παραλλήλως της ποιότητας του χαρτοφυλακίου. Οι καταθέσεις, συμπεριλαμβανομένων και των γeros, με αύξηση 39% σε ετήσια βάση, προσέγγισαν τα Δρ. 3,8 τρισ. Επίσης, η Τράπεζα επέδειξε έντονη δραστηριότητα στη δευτερογενή αγορά τίτλων, στη διαχείριση χαρτοφυλακίων της πελατείας, στον τομέα του private banking και στη διάθεση αμοιβαίων κεφαλαίων, με Δρ.1,7 τρισ. υπό διαχείριση.

Τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε Δρ.114 δισ. σημειώνοντας αύξηση 73% έναντι του εννεαμήνου του προηγούμενου έτους. Η απόδοση του μέσου ενεργητικού (ROA) από την αρχή του χρόνου μέχρι το Σεπτέμβριο ανήλθε σε 3,2% σε ετήσια βάση από 2,5% της αντίστοιχης περιόδου του 1998. Οι τραπεζικές εργασίες, εξακολουθούν να συμβάλλουν με αμείωτη ένταση στην κερδοφορία, η οποία ενισχύεται από την επιτυχή αξιοποίηση της οικονομικής συγκυρίας με την πραγματοποίηση κερδών από χρηματοοικονομικές πράξεις. Η επικείμενη ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του Ευρώ θα δημιουργήσει περαιτέρω ευκαιρίες για τη διατήρηση της υψηλής κερδοφορίας, αφενός λόγω της αναμενόμενης μειώσεως των επιτοκίων και αφετέρου λόγω της θεαματικής αυξήσεως των εργασιών.

Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα Ελλάδος

Η Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα, με κέρδη Δρ. 31 δισ. στο εννεάμηνο του 1999, ευρίσκεται πλέον σε δυναμική τροχιά ανόδου. Οι καταθέσεις της (συμπεριλαμβανομένων των γeros) υπερέβησαν τα Δρ.1,7 τρισ. Οι χορηγήσεις της αυξήθηκαν κατά 5% και διαμορφώθηκαν σε Δρ. 607 δισ. Στην ουσία όμως, η αύξηση είναι 11%, αν δεν ληφθεί υπόψη η διαγραφή επισφαλών απαιτήσεων ύψους Δρ. 32 δισ. Η εξυγίανση του χαρτοφυλακίου της σημαίνει ότι η Τράπεζα που δημιουργείται θα διαθέτει χαρτοφυλάκιο υψηλής ποιότητας.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα της Alpha Τραπεζής Πίστεως το 1999 θα προσεγγίσουν Δρ. 150 δισ. Ενώ αυτά του Ομίλου, προ φόρων αλλά μετά τα δικαιώματα της μειοψηφίας θα κυμανθούν περί τα Δρ. 200 δισ. Σε αυτά τα επίπεδα, ο λόγος P/E χρηματιστηριακής τιμής προς καθαρά κέρδη ανά μετοχή διαμορφώνεται σε 12 πριν από φόρους και σε 17 μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας. Ο λόγος P/E της μετοχής της Τραπεζής είναι χαμηλότερος ακόμη και πολλών τραπεζών στο εξωτερικό. Με ενοποιημένα κέρδη ανά μετοχή το 1999, γύρω στις Δρ.1.500 μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας έναντι Δρ.841 το 1998, αναμένονται σημαντικά περιθώρια για αύξηση της τιμής της μετοχής μας.

Αθήναι, 10 Νοεμβρίου 1999

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΟΜΙΛΟΣ ΤΗΣ ALPHA ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ				
Ποσά σε δια. Δρ.	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	
	30.9.99	Ποσοστιαία μεταβολή	30.9.99	Ποσοστιαία μεταβολή
Alpha Τράπεζα Πιστεως	5.434,2	45,5%	113,8	72,7%
Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα	2.051,2	-17,3%	31,1	824,2%
Alpha Τράπεζα Λίμιτεδ (Κύπρος)	256,8	25,2%	1,6	38,9%
Alpha Bank London	202,3	22,9%	1,3	34,2%
Alpha Επενδύσεων	163,1	162,5%	62,3	261,6%
Alpha Χρηματοπιστηριακή	103,3	468,3%	9,1	241,9%
Alpha Leasing	70,9	8,2%	2,1	44,5%
Banca Bucuresti	49,8	73,7%	2,0	99,0%
Alpha Ασφαλιστική	42,0	-	3,9	-
Alpha Finance	41,2	206,5%	9,2	137,9%
ABC Factors	27,9	59,3%	0,7	9,5%
Ιονική Χρηματοπιστηριακή	26,7	664,6%	2,8	275,2%
Ιονική Ξενοδοχειακά Επιχειρήσεις	25,3	-2,1%	1,0	57,9%
Ιονική Leasing	25,3	-0,9%	-1,4	-
Alpha Αστικά Ακίνητα	19,9	65,2%	1,2	42,3%
Alpha Διαχειρίσεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων	16,8	142,9%	3,6	127,2%
Δέλτα Πληροφορική	16,4	13,3%	2,8	71,6%
Ιονική Διαχειρίσεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων	13,1	176,2%	7,2	119,7%
Ιονική Επενδύσεων	8,3	115,4%	4,6	356,5%
ICAP	3,8	18,0%	0,5	31,6%
Ιονική Finance	2,0	39,7%	0,9	24,6%

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

**ΟΜΙΛΟΣ ΤΗΣ ALPHA ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ 1999**

Αυτή την περίοδο συντελούνται μεγάλες ανακατατάξεις και μεταβολές. Η οικονομία μας ευρίσκεται σε καλό δρόμο. Δεν υπάρχει πλέον αμφιβολία ότι σύντομα η Ελλάς θα πληρεί τις προϋποθέσεις εντάξεως στη ζώνη του Ευρώ.

Ο τομέας των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών πρόκειται να γνωρίσει μεγάλη ζήτηση μετά και την αναμενόμενη σημαντική μείωση του κόστους του χρήματος σε λιγότερο από ενάμισυ έτος από σήμερα.

Ο Όμιλος της Alpha Τραπέζης Πίστεως, μετά και την απόκτηση της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης, προετοιμάζεται συστηματικά, για να εξακολουθήσει να διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στο νέο περιβάλλον, όπως αυτό θα διαμορφωθεί.

Συγχώνευση

Με την απόκτηση της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης διπλασιάσθηκαν τα σημεία πωλήσεων του Ομίλου. Η πρόσβαση στη μεγάλη πελατειακή βάση της, δημιούργησε την προοπτική για σημαντική αύξηση στις πωλήσεις προϊόντων του Ομίλου, βελτιώνοντας ταυτόχρονα την ποιότητα και το κόστος, και, εμπλουτίζοντας τις προσφερόμενες υπηρεσίες.

Οι καθυστερήσεις, η διαχείριση διαθεσίμων, το προσωπικό, η επιθεώρηση και η μηχανογράφηση της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης συντονίζονται υπό την επίβλεψη ανωτέρων στελεχών της Alpha Τραπέζης Πίστεως, ώστε να εναρμονισθούν με όσα ισχύουν στον Όμιλο.

Παράλληλα, άρχισε η τοποθέτηση στελεχών της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης σε Διευθύνσεις της Alpha Τραπέζης Πίστεως, ενώ οι ομόλογες Διευθύνσεις των δύο Τραπεζών συνεργάζονται καθημερινώς επεξεργαζόμενες το σχέδιο συγχωνεύσεως στον τομέα δραστηριότητάς τους. Η αξιοποίηση του υπεράριθμου προσωπικού στις Κεντρικές Υπηρεσίες ξεκίνησε με την ανακατανομή του στο δίκτυο και στις θυγατρικές εταιρίες όπου υπάρχουν ανάγκες, αλλά και προοπτική για την επαγγελματική σταδιοδρομία του.

Η συγχώνευση της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης θα πραγματοποιηθεί με διαδικασίες που προβλέπει ο Νόμος 2515/97, ενώ αντιστοίχως τις ίδιες διαδικασίες θα ακολουθήσουν οι θυγατρικές εταιρίες. Παράλληλα, διευθετούνται οι υφιστάμενες εκκρεμότητες με την Εμπορική Τράπεζα, στην οποία έχει ήδη πωληθεί το ποσοστό 30%, που κατείχε η Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα στην Τράπεζα Επενδύσεων. Επίσης λόγω της ήδη ισχυρής παρουσίας του Ομίλου στο Λονδίνο, επωλήθη το Κατάστημα Λονδίνου της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης στην Εμπορική Τράπεζα.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Αποφασίσθηκε οι Ισολογισμοί μετασχηματισμού των Τραπεζών να συνταχθούν με ημερομηνία 30.9.99. Για την αντικειμενικότητα των εκτιμήσεων που θα χρησιμοποιηθούν για τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών της απορροφούμενης προς τις μετοχές της απορροφούσης, αποφασίσθηκε να χρησιμοποιηθούν οι ελεγκτικές εταιρίες που ήδη χρησιμοποιούν οι δύο Τράπεζες, η Arthur Andersen για την Alpha Τράπεζα Πίστewος και η K.P.M.G. για την Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα.

Με τα νέα δεδομένα της τραπεζικής αγοράς μελετάται η αναδιοργάνωση της διοικητικής δομής του Ομίλου. Κατόπιν αυτού ανετέθη στο διεθνή οίκο McKinsey and Co. Inc. η σχετική μελέτη, ενώ για τα πληροφοριακά Συστήματα η αντίστοιχη μελέτη ανετέθη στην εταιρία Logica Ltd.

Πρωτεύς 21

Με το πρόγραμμα "Πρωτεύς 21" ετέθησαν τα θεμέλια για το μετασχηματισμό της Τραπεζής και του Ομίλου σε χρηματοπιστωτικό με τεχνολογικές προδιαγραφές 21^{ου} αιώνα, όπου η εξυπηρέτηση και η κάλυψη των αναγκών της πελατείας θα γίνεται με ολοκληρωμένο τρόπο σε όλο το εύρος των χρηματοπιστωτικών προϊόντων και των σχετιζομένων συμβουλευτικών υπηρεσιών. Διαφοροποιείται ουσιαστικά η οργάνωση της εργασίας και μεταφέρονται θέσεις εργασίας με νέα λογική.

Η κίνηση αυτή θα οδηγήσει σε πολλά ολιγομελή Καταστήματα, απαλλαγμένα από υποστηρικτικές εργασίες, που θα εξυπηρετούνται από εξειδικευμένα κέντρα.

Ενοποιημένα αποτελέσματα

Για τον Όμιλο, στο Α' εξάμηνο του 1999, τα μικτά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως ανήλθαν σε Δρ.227 δισ., ήτοι αύξηση 88% και τα κέρδη μετά την αφαίρεση της αναλογίας των κερδών τρίτων διπλασιάσθηκαν και ανήλθαν σε Δρ.86 δισ. Με την άντληση από την κεφαλαιαγορά νέων κεφαλαίων, η κεφαλαιακή βάση του Ομίλου ενισχύθηκε σημαντικά, αντισταθμίζοντας την επίπτωση από την καταβολή του τιμήματος για την εξαγορά της Ιονικής και Λαϊκής Τραπεζής.

Το Ενεργητικό το Α' εξάμηνο διπλασιάσθηκε και ανήλθε σε Δρ.7,4 τρισ. έναντι Δρ.3,7 τρισ. το Α' εξάμηνο πέρυσι. Τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, μετά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τραπεζής κατά Δρ.132 δισ., και των εταιριών του Ομίλου κατά Δρ.79 δισ. διαμορφώθηκαν σε Δρ.436 δισ. έναντι Δρ.214 δισ. πέρυσι. Υπολογίζεται ότι ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας θα διαμορφωθεί, στο τέλος του έτους, σε επίπεδο ανώτερο του 10%.

Σε επίπεδο Ομίλου τα μεγέθη διαμορφώθηκαν: Καταθέσεις Δρ.5,5 τρισ., ή αύξηση 111%, αμοιβαία κεφάλαια Δρ.2,3 τρισ., ή αύξηση 15%, διαχείριση χαρτοφυλακίου πελατείας Δρ.267 δισ., ή αύξηση 32%., χορηγήσεις συμπεριλαμβανομένων και των εργασιών leasing και factoring προσεγγίζουν τα Δρ.3 τρισ., ή αύξηση 21%.

Μερίδια αγοράς

Η Alpha Τράπεζα Πίστewος και μετά τις πρόσφατες κινήσεις τραπεζών, κατέχει το 18% της αγοράς (με βάση τα στοιχεία Ενεργητικού) εξακολουθεί να είναι, αναμφισβήτητα, η δεύτερη μεγάλη ελληνική τράπεζα μετά την Εθνική, με τη Eurobank/Τράπεζα Εργασίας και την Εμπορική Τράπεζα να μοιράζονται, περίπου, την τρίτη θέση, με μερίδιο αγοράς 10%.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Μετά την εξαγορά της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης, η Alpha Τράπεζα Πίστεως έχει σήμερα το μέγεθος εκείνο που της διασφαλίζει αποφασιστικό ρόλο στις εξελίξεις και της δίνει τη δυνατότητα να συμμετάσχει με επιτυχία στο έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον που διαμορφώνεται από την ένταξη της χώρας μας στη ζώνη του Ευρώ και τις τεχνολογικές εξελίξεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

GDRs

Πρόσφατα, η μετοχή της Alpha Τραπέζης Πίστεως εισήχθη και άρχισε η διαπραγμάτευσή της στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου με τη μορφή των Global Depositary Receipts (GDRs), σε αναλογία 1 μετοχή προς 4 GDRs και τιμή εισαγωγής USD16,77 (4 Ιουνίου 1999). Μία τέτοια κίνηση αυξάνει την εμπορευσιμότητα της μετοχής και διευρύνει τη μετοχική βάση της Τραπέζης.

Αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Τραπέζης από τη Moody's

Μετά την αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδος σε A2, η Alpha Τράπεζα Πίστεως είναι η μόνη ελληνική τράπεζα που αναβαθμίσθηκε (και μαζί με την Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα) κατέχει πλέον την πρώτη θέση, με δείκτη A3, μεταξύ όλων των ελληνικών τραπεζών, εξασφαλίζοντας έτσι πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές του εξωτερικού και πολύ καλύτερους όρους.

Έκδοση Ομολόγων

Η Alpha Τράπεζα Πίστεως είναι η πρώτη ελληνική Τράπεζα που ξεκινά Πρόγραμμα Εκδόσεως Ομολόγων Μεσοπρόθεσμης Διάρκειας (Euro Medium Term Note Programme, EMTN). Το πρόγραμμα θα εισαχθεί στο Χρηματιστήριο Αξιών Λουξεμβούργου με Συντονιστή τη Lehman Bros, Βασικούς Διαπραγματευτές τους Lehman Bros, Credit Suisse First Boston, Merrill Lynch International, Morgan Stanley Dean Witter και Salomon Smith Barney International και Διαχειριστή τη Citibank N.A. Το πρόγραμμα πρόκειται να εισαχθεί στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λουξεμβούργου με ανάδοχο την Kredietbank Luxembourggeoise.

Έτσι η Τράπεζα θα προβαίνει σε εκδόσεις κοινών ομολογιακών δανείων (senior debt) ή ομολογιακών δανείων μειωμένης εξασφαλίσεως (subordinated debt), αξιοποιώντας τις καλύτερες συνθήκες αγοράς.

Alpha Τράπεζα Πίστεως

Η ανοδική πορεία της Alpha Τραπέζης Πίστεως συνεχίσθηκε το Α' εξάμηνο του 1999 και χαρακτηρίζεται από υψηλή κερδοφορία, αύξηση όλων των μεγεθών της, επέκταση του μεριδίου αγοράς και διεύρυνση της κεφαλαιακής της βάσεως.

Οι χορηγήσεις αυξήθηκαν κατά 27% σε ετήσια βάση και προσέγγισαν τα Δρ.2 τρισ. Στην αύξηση αυτή συνέβαλε και η πολιτική αυξήσεως του μεριδίου αγοράς. Η ισχυρή πιστωτική επέκτασή της δεν επηρέασε την ποιότητα του χαρτοφυλακίου της, καθώς τα δάνεια σε καθυστέρηση παραμένουν κοντά στο 3%.

Οι καταθέσεις, συμπεριλαμβανομένων και των γeros, υπερέβησαν τα Δρ.3,5 τρισ. έναντι Δρ.2,5 τρισ. της αντίστοιχης περιόδου του 1998, σημειώνοντας αύξηση κατά 42%. Οι λογαριασμοί καταθέσεων στο τέλος Ιουνίου είχαν υπερβεί τα 1,5 εκατομμύρια.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Παράλληλα, συνεχίσθηκε η έντονη δραστηριότητα της Τραπέζης στη δευτερογενή αγορά τίτλων, ενώ η διάθεση αμοιβαίων κεφαλαίων υπερέβη το Δρ.1,6 τρισ. Επιπλέον υπερδιπλασιάσθηκε το υπό διαχείριση χαρτοφυλάκιο πελατείας της στον τομέα του private banking.

Με 99.000.000 μετοχές, η χρηματιστηριακή αξία, στο τέλος Ιουλίου 1999, διαμορφώνεται σε Δρ.2,1 τρισ. έναντι Δρ.1,1 τρισ. στο τέλος του 1998. Η μετοχή της Τραπέζης έχει πολύ μεγάλη εμπορευσιμότητα, λόγω της ευρείας διασποράς της, δεδομένου ότι από το σύνολο των μετοχών, άνω των 55.000.000 ανήκουν σε περίπου 100.000 μετόχους, ενώ 25.000.000 ανήκουν σε έλληνες και ξένους θεσμικούς επενδυτές.

Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα

Στο Α' εξάμηνο του 1999, με συντονισμό εργασιών και μετά από συστηματική προσπάθεια αναστροφή η αρνητική πορεία της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης με βελτίωση των μεγεθών και της αποτελεσματικότητάς της.

Τα καθαρά έσοδα από τόκους ανήλθαν σε Δρ.25 δισ., ή αύξηση 49%, τα καθαρά έσοδα από προμήθειες ανήλθαν σε Δρ.11 δισ., ή αύξηση 42%. Επίσης, σημαντική συμβολή στην κερδοφορία είχαν τα έσοδα από χρηματοοικονομικές πράξεις εκ Δρ.15 δισ., ή αύξηση 146%. Εκτός από τα ανωτέρω θετικά αποτελέσματα, ικανοποιητική ήταν η πορεία των βασικών μεγεθών της. Πιο συγκεκριμένα, το υπόλοιπο χορηγήσεων της 30.6.99 ανήλθε σε Δρ.613 δισ., αύξηση 6% ετησίως, ενώ οι καταθέσεις συμπεριλαμβανομένων και των repos διαμορφώθηκαν σε Δρ.1,6 τρισ. ή μείωση 15%, που κυρίως οφείλεται στην απόσυρση των καταθέσεων της Κτηματικής Τραπέζης από το Κατάστημα Λονδίνου.

Εταιρίες του Ομίλου

Η **Alpha Bank London** παρουσιάζει σταθερή αύξηση των εργασιών της. Σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο του 1998 το Ενεργητικό ανήλθε σε Δρ.200 δισ., ή αύξηση 34% ενώ οι χορηγήσεις και οι καταθέσεις διαμορφώθηκαν σε Δρ.91 δισ. και Δρ.135 δισ., ή αύξηση 31% και 19% αντιστοίχως. Πολύ καλά εξελίσσονται και οι εργασίες της θυγατρικής της, **Alpha Bank Jersey**, η οποία προωθεί εργασίες private banking.

Η **Alpha Τράπεζα Λίμιτεδ**, στην Κύπρο, αύξησε το Ενεργητικό της σε Δρ.236 δισ., ή 20%, τις χορηγήσεις σε Δρ.129 δισ., ή 14% και τις καταθέσεις σε Δρ.184 δισ., ή 21%. Το πρώτο εξάμηνο του 1999 ολοκληρώθηκε η αναδιοργάνωση της δομής της με έμφαση στην προώθηση της εταιρικής ταυτότητας στην εγχώρια αγορά. Επίσης εισήγαγε το θεσμό του Ελάχιστου Δανειστικού Επιτοκίου, πραγματοποιώντας έτσι, πρώτη, μία ανταγωνιστική μείωση επιτοκίων στην Κυπριακή αγορά.

Η **Banca Bucuresti** επέκτεινε τις εργασίες της ικανοποιητικά. Οι χορηγήσεις ανήλθαν σε Δρ.24 δισ., αύξηση 124%, ενώ το Ενεργητικό και τα ίδια κεφάλαια διαμορφώθηκαν σε Δρ.53 δισ. και Δρ.8 δισ. ή αύξηση 67% και 72% αντιστοίχως. Τα κέρδη προ φόρων υπερέβησαν το Δρ.1 δισ. παρουσιάζοντας αύξηση 66% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 1998. Οι δραστηριότητες στη Ρουμανία συμπληρώνονται στους τομείς του leasing και των χρηματιστηριακών εργασιών από τη Bucuresti Leasing και τη BIG Brokerage.

Η **Alpha Finance** αύξησε τις εργασίες της. Ο κύκλος εργασιών της διαμορφώθηκε σε Δρ.5 δισ., αυξημένος κατά 145% και τα κέρδη της σε Δρ.5 δισ., ή αύξηση 86%. Αυξημένα κέρδη εμφανίζει επίσης και η **Ιονική Finance** το Α' εξάμηνο του 1999.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Τον Ιούνιο ίδρυσε την Alpha Finance US, με μετοχικό κεφάλαιο USD 3 εκατ., έδρα τη Νέα Υόρκη και Γραφεία επί της Park Avenue 410 και σκοπό τη διάθεση εκεί ελληνικών χρεογράφων.

Η **Alpha Επενδύσεων** εκμεταλλεόμενη τις ευνοϊκές συνθήκες που επικράτησαν στις κεφαλαιαγορές πραγματοποίησε, κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, κέρδη που ανήλθαν σε Δρ.27 δισ., υψηλότερα κατά Δρ.5 δισ. από το σύνολο των κερδών της προηγούμενης χρήσεως, αύξηση 155% έναντι της 30.6.98, παράλληλα η υπεραξία των χρεογράφων της στο τέλος του Ιουνίου ανήρχετο σε Δρ.36,4 δισ. Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της, μετά και την αύξηση που έλαβε χώρα, στο εν λόγω διάστημα, αυξήθηκε σε Δρ.100,6 δισ., ή 125% έναντι του Ιουνίου του 1998. Εξίσου ικανοποιητικά αποτελέσματα εμφανίζει και η **Ιονική Επενδύσεων**.

Παρά την ένταση του ανταγωνισμού, η **Alpha Leasing** παραμένει η μεγαλύτερη εταιρία leasing στην Ελλάδα με σύνολο Ενεργητικού ύψους Δρ.68 δισ. Τα αποτελέσματα του πρώτου εξαμήνου είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικά. Τα κέρδη αυξήθηκαν κατά 53% σε Δρ.1,5 δισ. Τα εκμισθωμένα πάγια ανήλθαν σε Δρ.97 δισ., αυξημένα κατά 13% έναντι του πρώτου εξαμήνου του 1998. Η εταιρία για πρώτη φορά συμπεριέλαβε στο Ενεργητικό της τέσσερα εκμισθωμένα ακίνητα αξίας κτήσεως Δρ.1 δισ., εκμεταλλεόμενη τις πρόσφατες μεταβολές στη νομοθεσία για το leasing ακινήτων. Αύξηση του όγκου εργασιών αναμένεται να παρουσιάσει στο άμεσο μέλλον και η **Ιονική Leasing** καθώς οι συμβάσεις των νέων παγίων στο Α' εξάμηνο 1999 έφτασαν τα Δρ.6 δισ. έναντι Δρ.4 δισ. της αντίστοιχης περιόδου 1998, αύξηση δηλαδή κατά 57%.

Η **ABC Factors** καταλαμβάνει σταθερά την πρώτη θέση του κλάδου με μερίδιο αγοράς της τάξεως του 70%. Ο κύκλος εργασιών της ανήλθε σε Δρ.75 δισ., ή αύξηση 37%, προερχόμενος κυρίως από την αυξημένη ροή πελατών μέσω του δικτύου των Καταστημάτων, την εστίαση της εταιρίας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τη συνεργασία με υπεραγορές.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 1999, η **Alpha Αμοιβαία Κεφάλαια**, πρώτη στον κλάδο με μερίδιο αγοράς 16%, διαχειρίζεται κεφάλαια ύψους Δρ.1,7 τρισ. Το σύνολο του Ενεργητικού αυξήθηκε κατά 105% σε Δρ.12,5 δισ. Από τον Απρίλιο οι Συνεργάτες της Alpha Ασφαλιστικής διαθέτουν Alpha Αμοιβαία Κεφάλαια. Στο σύντομο αυτό διάστημα, διέθεσαν μερίδια ύψους Δρ.8 δισ., κυρίως μετοχικά. Σημαντική ήταν επίσης η αύξηση των μεγεθών της **Ιονικής ΑΕΔΑΚ** κατά το Α' εξάμηνο του 1999 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 1998. Συγκεκριμένα, τα 7 υπό διαχείριση κεφάλαιά της αυξήθηκαν κατά 48% από την αρχή του έτους και υπερέβησαν τα Δρ.667 δισ., αυξάνοντας σημαντικά το μερίδιο αγοράς από 5,02% την 31.12.98 σε 6,6% την 30.6.99. Αξίζει να αναφερθεί ότι τη σημαντικότερη μεταβολή παρουσίασαν τα μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια που από τη 19η θέση που κατείχαν, στην κατηγορία τους, την 31.12.98 και μερίδιο αγοράς 3,07%, την 30.6.99 κατέλαβαν την 3η θέση και μερίδιο 9,92%.

Η **Alpha Χρηματοπιστηριακή** συνέχισε την ανοδική της πορεία το α' εξάμηνο του 1999 σημειώνοντας αύξηση του κύκλου εργασιών της κατά 88%, σε Δρ.8 δισ. και των κερδών της κατά 105% σε Δρ.4 δισ. Η εταιρία πραγματοποιεί τις απαραίτητες μελέτες, ώστε να είναι έτοιμη να εισάγει εναλλακτικά δίκτυα εξυπηρέτησεως των πελατών της (χρηματοπιστηριακές εργασίες μέσω του Internet) όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Ακολουθώντας τις εξελίξεις στις διεθνείς και στην ελληνική αγορά δημιουργήθηκε και οργανώνεται Τμήμα Χρηματιστηρίου Παραγώγων. Αξιοσημείωτη αύξηση σημείωσαν επίσης και τα μεγέθη της **Ιονικής Χρηματιστηριακής**, που σχεδόν τριπλασίασε τον κύκλο εργασιών της άνω των Δρ.3 δισ.

Η **Δέλτα Πληροφορική**, παρουσίασε καθαρά κέρδη προ φόρων Δρ.1,5 δισ. ή αύξηση 72%, ενώ τα συνολικά έσοδά της ανήλθαν σε Δρ.4,6 δισ., σημειώνοντας αύξηση 47%. Πραγματοποίησε επενδύσεις της τάξεως του Δρ.1 δισ. περίπου και συνολικά Δρ.7,7 δισ. Τα αποτελέσματά της προέρχονται κυρίως από την ανάπτυξη των υφισταμένων δραστηριοτήτων της. Τυχόν νέα έσοδα τα οποία θα προέρχονται από την υποστήριξη των πιστωτικών καρτών και του δικτύου των ATM της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης θα ενσωματωθούν το έτος 2000. Εξάλλου με τη νεοσυσταθείσα εταιρία Delta Hospitality Systems προωθούνται και υποστηρίζονται προϊόντα, τα οποία είναι εγκατεστημένα σε μεγάλες ξενοδοχειακές αλυσίδες για τη συνολική διαχείριση της λειτουργίας τους. Από 1.1.1999 οι ασφαλιστικές εργασίες του Ομίλου διενεργούνται από την **Alpha Ασφαλιστική**, με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Ήδη από το πρώτο εξάμηνο η νέα παραγωγή της εταιρίας παρουσίασε αύξηση 78% στον κλάδο Ζωής και 25% στον κλάδο Ζημιών. Διαθέτει τα προϊόντα της από 650 σημεία πωλήσεως συμπεριλαμβανομένου και του διευρυμένου δικτύου τραπεζικών Καταστημάτων του Ομίλου της Alpha Τραπέζης Πίστεως.

Τον Ιούνιο εισήχθη στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών και η **Alpha Αστικά Ακίνητα**. Ο κύκλος εργασιών της, προερχόμενος κυρίως από έσοδα ακινήτων, ανήλθε σε Δρ.1,1 δισ. ή αύξηση 31% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 1998. Αξιοσημείωτη ήταν και η αύξηση των αποτελεσμάτων της **Ιονικής Ξενοδοχειακής** το Α' εξάμηνο 1999.

Στο τέλος Ιουνίου συμπληρώθηκε ένας χρόνος λειτουργίας της νέας εταιρίας του Ομίλου μας, **Σύστημα Κίνησης**, η οποία δραστηριοποιείται στο χώρο βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων μισθώσεων αυτοκινήτων. Το 1999 η εταιρία παρουσιάζει έντονη αναπτυξιακή δραστηριότητα, με την ανανέωση και αύξηση του στόλου της, με αποτέλεσμα το διπλασιασμό των εσόδων της.

Η **ICAP** εξακολουθεί να κατέχει ηγετική θέση στον τομέα της επιχειρηματικής πληροφόρησης, της παροχής συμβουλευτικών και οικονομικών υπηρεσιών καθώς και της έρευνας αγοράς. Το Α' εξάμηνο του 1999 η εταιρία αύξησε τον κύκλο εργασιών άνω των Δρ.2 δισ. και τα κέρδη της σε Δρ.320 εκατ. ή 25% και 39% αντιστοίχως.

Αθήναι, 5 Αυγούστου 1999

**ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ
ΤΗΣ ALPHA ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ**

Ποσά σε δισ. Δρ.	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	
	α' εξάμηνο 1999	% μεταβολή	α' εξάμηνο 1999	% μεταβολή
Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα	2.011,74	-25,8%	17,42	913,4%
Alpha Τράπεζα Λίμιτεδ	236,25	19,7%	0,89	-5,0%
Alpha Bank London	199,89	31,3%	0,73	9,4%
Alpha Επενδύσεων	130,04	129,1%	27,59	142,1%
Alpha Leasing	67,84	9,3%	1,55	53,2%
Banca Bucuresti	52,85	66,9%	1,01	65,7%
Alpha Ασφαλιστική	51,75	-	3,42	-
Alpha Χρηματιστηριακή	45,90	-25,7%	3,90	105,3%
Alpha Finance	37,69	190,4%	5,45	88,9%
Ιονική Leasing	25,69	-0,3%	-0,63	...
Ιονική Ξενοδοχειακά Επιχειρήσεις	24,38	-6,3%	0,33	230,0%
ABC Factors	23,36	40,8%	0,44	10,8%
Alpha Αστικά Ακίνητα	19,08	62,1%	0,66	8,5%
Δέλτα Πληροφορική	16,16	94,9%	1,51	72,0%
Ιονική Χρηματιστηριακή	12,72	134,0%	1,72	281,5%
Alpha Διαχειρίσεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων	12,74	108,9%	1,54	52,3%
Ιονική Διαχειρίσεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων	8,95	51,4%	4,36	85,3%
Ιονική Επενδύσεων	6,06	52,8%	1,87	134,2%
ICAP	3,77	16,4%	0,32	39,1%
Ιονική Finance	2,24	40,5%	0,45	15,9%

Σημείωση: Κατάταξη βάσει Ενεργητικού.

ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ					
Α/Α	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
		1998	1997	1996	1995
1	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	35,5%	39,2%	39,1%	41,9%
	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	35,5%	31,2%	31,0%	33,1%
	ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	...	8,0%	8,1%	8,9%
2	ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ	17,9%	18,0%	16,8%	15,7%
	ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ	12,4%	11,0%	10,2%	8,9%
	ΙΟΝΙΚΗ & ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	5,5%	7,0%	6,7%	6,8%
3	ΟΜΙΛΟΣ ΕΦΓ EUROBANK	10,1%	8,3%	7,8%	7,9%
	ΕΦΓ EUROBANK	3,8%	2,2%	1,9%	1,8%
	ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	5,1%	4,5%	4,1%	4,3%
	ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ	1,2%	1,3%	1,4%	1,3%
	ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ	...	0,4%	0,4%	0,4%
4	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	9,7%	9,8%	10,9%	11,5%
5	ΟΜΙΛΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	5,5%	3,9%	2,3%	2,0%
	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	2,0%	1,0%	0,7%	0,6%
	ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ	1,9%	1,6%	1,6%	1,4%
	ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΙΟΥ	1,5%	1,1%	0,9%	0,9%
	ΠΕΙΡΑΙΩΣ PRIME BANK	0,1%	0,2%	0,4%	0,6%
6	ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,5%	1,3%	1,4%	1,4%
7	ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ & ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1,3%	0,9%	0,9%	0,9%
	ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	0,8%	0,4%	0,4%	0,4%
	ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
8	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	0,6%	0,6%	0,5%	0,3%
9	ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	0,6%	0,4%	0,4%	0,4%
10	ΔΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	83,0%	82,6%	80,2%	82,2%
	ΣΥΝΟΛΟ ΞΕΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	17,0%	17,4%	19,8%	17,8%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

**ΕΠΑΝΑΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ
ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

**(Adjustment of Greek Banks' ratings following
the Greek Republic's long term rating upgrade)
(MOODY'S 20.7.99)**

ΠΡΙΝ		ΜΕΤΑ
	A1	
	A2	ΕΛΛΑΣ
	A3	Alpha Τράπεζα Πίστewος Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα
ΕΛΛΑΣ Alpha Τράπεζα Πίστewος Εθνική Τράπεζα Εμπορική Τράπεζα Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα Τράπεζα Εργασίας	Baa1	Εθνική Τράπεζα Εμπορική Τράπεζα* Τράπεζα Εργασίας*
EFG Eurobank	Baa2	EFG Eurobank
Τράπεζα Πειραιώς	Baa3	Τράπεζα Πειραιώς

* Υπό αναθεώρηση

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Στον Όμιλο της Alpha Τραπέζης Πίστεως έχουμε πραγματοποιήσει τα τελευταία χρόνια σημαντικά επιτεύγματα, αναπτύσσοντας σταθερά τις εργασίες μας, επεκτείνοντας δυναμικά τις δραστηριότητές μας σε νέους τομείς και κερδίζοντας ολοένα και μεγαλύτερα μερίδια αγοράς.

ΒΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΤΟ 1998

Το 1998, τα βασικά μεγέθη του Ομίλου αναπτύχθηκαν με ταχείς ρυθμούς. Ειδικότερα:

- Το ενεργητικό ανήλθε σε Δρ. 4,6 τρισ. (€14 δισ.), εμφανίζοντας αύξηση κατά 30%.
- Οι χορηγήσεις προσέγγισαν τις Δρ. 1,9 τρισ., (€ 6 δισ.), παρουσιάζοντας άνοδο κατά 43%.
- Οι καταθέσεις έφθασαν σε Δρ. 3,5 τρισ. (€ 10,7 δισ.), αυξήθηκαν δηλαδή κατά 36%.
- Τα ίδια κεφάλαια ενισχύθηκαν σημαντικά κατά 41%, μετά την αύξηση κεφαλαίου κατά Δρ. 117 δισ. της Τραπέζης και των εταιριών του Ομίλου (Alpha Επενδύσεων, Alpha Leasing, Δέλτα Πληροφορική) και ανήλθαν σε Δρ. 395 δισ. (€ 1,2 δισ.), περιλαμβανομένης και της αναλογίας τρίτων.
- Τα κέρδη προ φόρων, μετά από προβλέψεις και αποσβέσεις, διαμορφώθηκαν σε Δρ. 126 δισ. (€ 387 εκατ.), εμφανίζοντας αύξηση 32%.

Το έτος αυτό σηματοδεύτηκε εξάλλου και από σημαντικές καινοτομίες και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Έτσι:

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

- Εισήχθη το Alpha Web Banking, που προσφέρει πρόσβαση σε τραπεζικές εργασίες μέσω Internet, συμπληρώνοντας τα συστήματα Alphaphone και Alphaline, που προσφέρουν εξυπηρέτηση μέσω τηλεφώνου και προσωπικού ηλεκτρονικού υπολογιστή, αντίστοιχα.
- Ξεκίνησε το πρόγραμμα "Πρωτεύς 21", ένα φιλόδοξο έργο επιχειρησιακού ανασχεδιασμού της Τραπέζης και των εταιριών του Ομίλου. Ο σκοπός του έργου είναι η μετεξέλιξη σε χρηματοπιστωτικό Όμιλο, με τεχνολογικές προδιαγραφές 21ου αιώνα όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών στην πελατεία μας. Κομβικά σημεία του έργου αποτελούν:
 - η δημιουργία πελατοπληροφοριακής δομής στη βάση των δεδομένων,
 - τα Καταστήματα Νέας Μορφής (εντάσεως τεχνολογίας, πωλήσεων και αναπτύξεως σχέσεων με την πελατεία),
 - η συγκέντρωση όλων των υποστηρικτικών διαδικασιών, έξω από τα Καταστήματα σε ολιγάριθμα κέντρα διεκπεραιώσεως, και
 - η δημιουργία οργανωμένου και αυτοματοποιημένου Κέντρου Τηλεφωνικής Εξυπηρέτησεως, που θα εξυπηρετεί την πελατεία χωρίς να χρειάζεται επίσκεψη στο Κατάστημα.
- Ξεκίνησε η επένδυση για τη δημιουργία υποδομής ασφαλούς συστήματος συναλλαγών ηλεκτρονικού εμπορίου, με σκοπό την εξυπηρέτηση των συναλλασσομένων στον κυβερνοχώρο, χρησιμοποιώντας τη νέα γενιά καρτών (ηλεκτρονικά ισοδύναμα των χρεωστικών και πιστωτικών καρτών), που θα χρησιμοποιούνται στο μέλλον για συναλλαγές μέσω Internet και, που, φυσικά, θα προσφέρουμε στην πελατεία μας, όταν έλθει η ώρα.
- Ιδρύθηκε η Alpha Ασφαλιστική με τη συγχώνευση της Εμπορικής Ασφαλιστικής και της Ελληνοβρετανικής. Ξεκίνησε με Ενεργητικό Δρ. 40 δισ. και στόχο να καταλάβει σύντομα μερίδιο αγοράς της τάξεως του 10%.
- Εξαγοράσθηκε το 81% της Lombard Natwest στην Κύπρο. Η νέα θυγατρική, υπό την επωνυμία Alpha Τράπεζα Λίμιτεδ, έχει μερίδιο αγοράς (5% περίπου), που θα επιδιώξει να διευρύνει.
- Μεταβιβάσθηκε η Alpha Χρηματιστηριακή στην Alpha Finance με σκοπό την προσφορά περισσότερο συντονισμένων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από τον Όμιλο.
- Δημιουργήθηκε μια νέα εταιρία, η Infosport, από τη Δέλτα Πληροφορική και την Intrasoft, με σκοπό τη δραστηριοποίηση σε έργα πληροφορικής και επικοινωνιών στο χώρο του αθλητισμού και της αναψυχής.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

- Ιδρύθηκε η εταιρία Σύστημα Κίνησης, από κοινού με την Intercar, εκπροσωπώντας στην Ελλάδα την Budget Rent-a-car και με αντικείμενο τη δραστηριοποίηση στον τομέα χρονομισθώσεως επιχειρηματικών στόλων αυτοκινήτων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Α' ΤΡΙΜΗΝΟΥ 1999

Η ανοδική πορεία της Τραπέζης συνεχίζεται και στους πρώτους μήνες του τρέχοντος έτους. Ειδικότερα, τα κέρδη προ φόρων της Τραπέζης ανήλθαν το Α' τρίμηνο του 1999 σε Δρ. 55 δισ. Το αποτέλεσμα αυτό περιλαμβάνει εκτάκτως και Δρ. 12 δισ., που προέρχονται από την εγγραφή υπεραξίας από τη μεταβίβαση στην Alpha Finance του ποσοστού συμμετοχής μας στην Alpha Χρηματοπιστηριακή, καθώς και σημαντικού ύψους αποτελέσματα από χρηματοοικονομικές πράξεις. Η κερδοφορία μας στο υπόλοιπο του έτους αναμένεται να είναι υψηλή, καθώς η Τράπεζα αφενός θα συνεχίσει να κατακτά μεγαλύτερα μερίδια αγοράς, ενώ, παράλληλα, είναι τοποθετημένη έτσι ώστε να επωφεληθεί από την αναμενόμενη πτώση των επιτοκίων.

ΕΞΑΓΟΡΑ ΤΟΥ 51% ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Η εξαγορά του 51% της Ιονικής από την Alpha Τράπεζα Πίστεως και η συγχώνευση το ερχόμενο έτος των δύο τραπεζών αποτελούν την απαρχή της δημιουργίας ενός μεγάλου ιδιωτικού εύρωστου και δυναμικού ελληνικού τραπεζικού Ομίλου, ικανού να σταθεί με αξιώσεις και να αναπτυχθεί περαιτέρω στο ανταγωνιστικό περιβάλλον που διαμορφώνεται στην Ευρώπη με την εισαγωγή του Ευρώ και την επικείμενη ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του Ευρώ. Μια τέτοια ένταξη θα παγιώσει την Ευρωπαϊκή θέση της χώρας μας. Καθώς η Μεσογειακή Ευρώπη είναι μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες περιοχές της Ευρώπης, είναι φυσικό να προσελκύσει το ενδιαφέρον επεκτάσεως προς το νότο ισχυρών Ευρωπαϊκών ομίλων. Με ένα μερίδιο αγοράς, επομένως, της τάξεως του 20%, ο Όμιλος της Alpha Τραπέζης Πίστεως καθίσταται ιδιαίτερα ελκυστικός για ενδεχόμενες συμμαχίες και συνεργασίες, γεγονός που θα ενισχύσει την αξία της μετοχής μας, η οποία διαπραγματεύεται με το χαμηλότερο P/E της αγοράς.

Το νέο τραπεζικό σχήμα που θα προκύψει από την συνένωση της Alpha Τραπέζης Πίστεως με την Ιονική Τράπεζα θα είναι μεταξύ των 80 μεγαλύτερων ευρωπαϊκών τραπεζών.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Το νέο σχήμα θα είναι γενικώς σε θέση να εκμεταλλευθεί καλύτερα τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται, διαθέτοντας πλέον ένα υψηλό μερίδιο αγοράς και ένα δίκτυο 438 Καταστημάτων στην Ελλάδα. Η δυναμική ανάπτυξη των εργασιών, που επιτυγχάνεται με την ένταξη της Ιονικής στον Όμιλο της Alpha και τη σταυροειδή χρήση των δικτύων, δίνει τη δυνατότητα να ανταπεξέλθουμε επιτυχώς στη συμπίεση των περιθωρίων επιτοκίου, που θα επιφέρει η ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του Ευρώ. Παράλληλα, οι ευκαιρίες που δημιουργούνται για σύνθετες πωλήσεις υπηρεσιών (τραπεζικών, ασφαλιστικών, χρηματιστηριακών συναλλαγών, αμοιβαίων κεφαλαίων, διαθέσεως ομολόγων, leasing, factoring, χρηματοοικονομικών συμβουλίων κ.λπ.) μέσω ενός διευρυμένου δικτύου 440 περίπου Καταστημάτων μεγεθύνονται αποφασιστικά.

Η ισορροπία δυνάμεων στην ελληνική τραπεζική αγορά αλλάζει άρδην μετά την απόκτηση της Ιονικής και δίνει στην Alpha Τράπεζα Πίστεως το αδιαφιλονίκητο προβάδισμα μεταξύ των ιδιωτικών εμπορικών τραπεζών. Η νέα μεγάλη ιδιωτική τράπεζα διαθέτει μερίδιο 19% στις χορηγήσεις, προηγούμενης βεβαίως της Εθνικής με μερίδιο 28%. Ο συνδυασμός των δυνάμεων της Alpha και της Ιονικής θα οδηγήσει ασφαλώς σε περαιτέρω διεύρυνση του μεριδίου της αγοράς, όχι μόνο λόγω της δυναμικότητας του νέου Ομίλου, όπως πλέον ενισχύεται και τοποθετείται σε μια αγορά που αναπτύσσεται ραγδαία, αλλά και λόγω της ενδεχόμενης αδυναμίας ορισμένων μικρών τραπεζών να διατηρήσουν τα μερίδια αγοράς τους στο νέο απαιτητικό περιβάλλον που διαμορφώνεται.

Με βάση τα ανωτέρω, μέσω της εντάξεως της Ιονικής στον Όμιλο της Alpha διευκολύνεται και επιταχύνεται ο γενικότερος μετασχηματισμός και η εξυγίανση (consolidation) του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Πρόκειται για την πρώτη μεγάλη ιδιωτικοποίηση, που έγινε στην Ελλάδα μέχρι σήμερα, με την έννοια ότι δεν έγινε απλή μετοχοποίηση.

Τα αμέσως επόμενα διαδικαστικά βήματα τώρα είναι τα εξής:

- Εγκριση της Τραπέζης της Ελλάδος.
- Ενημέρωση του Δ.Σ. του ΧΑΑ
- Εγκριση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού
- Αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Ιονικής.

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Ιονικής θα απαρτίζουν τα μέλη της Γενικής Διευθύνσεως της Alpha Τραπέζης Πίστεως και στελέχη του Ομίλου.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ- ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ

Η Alpha Τράπεζα Πίστεως πληρεί όλες τις προϋποθέσεις για την επιτυχία του φιλόδοξου εγχειρήματος της ενοποίησης των δύο τραπεζών, δεδομένου ότι :

- Διαθέτει το κρίσιμο εκείνο μέγεθος που εγγυάται την ελαχιστοποίηση των τριβών, και τη μεγιστοποίηση των ωφελειών σε όρους ενισχύσεως των εσόδων και εκλογικεύσεως των λειτουργικών εξόδων.
- Έχει μέχρι σήμερα αναπτυχθεί αυτοδύναμα (οργανικά), δεν προέκυψε δηλαδή από συνενώσεις ή συμμαχίες, επομένως διαθέτει απόλυτη ομοιογένεια.
- Διαθέτει το αναγκαίο στελεχιακό δυναμικό, ώστε η όλη προσπάθεια, αφ' εαυτής επίπονη, να στεφθεί με επιτυχία.
- Έχει στο ενεργητικό της μία μακρά πορεία επιτυχιών και συνεχούς αναπτύξεως, που είναι αποφασισμένη να αξιοποιήσει προς όφελος των εργαζομένων, των μετόχων της, αλλά και του τραπεζικού συστήματος και της οικονομίας της χώρας, γενικότερα.

Πρόσθετες εγγυήσεις επιτυχίας στο εγχείρημα της ενοποίησης των δύο τραπεζών, αποτελούν:

- Το πλήρως επεξεργασμένο επιχειρηματικό σχέδιο για την ανάπτυξη του ενιαίου χρηματοοικονομικού ομίλου.
- Η δυνατότητα αποτελεσματικής εφαρμογής του σχεδίου αυτού από τις ομάδες στελεχών που θα εμπλακούν.
- Η συναίνεση, η παρακίνηση και η κινητοποίηση των εργαζομένων, με τη συμβολή των οποίων θα ολοκληρωθεί με επιτυχία το φιλόδοξο εγχείρημα.
- Η συνδρομή και η συμπαράσταση που επί σειρά ετών επέδειξαν οι μετοχοί μας κάθε φορά που η Τράπεζα τους κάλεσε να στηρίξουν με νέα κεφάλαια την ανάπτυξή της.
- Ο ευρύτερα ευμενής αντίκτυπος στις αγορές από τον επικείμενο σχηματισμό μιας μεγάλης και δυναμικής ελληνικής τραπεζής και ιδιαίτερα στους πελάτες, καταθέτες και δανειοδοτούμενους, τους οποίους επιθυμούμε όχι απλώς να διατηρήσουμε αλλά και να διευρύνουμε στον αριθμό τους.

Η πλήρης αξιοποίηση του πολύτιμου ανθρωπίνου κεφαλαίου και των δύο Τραπεζών, της Alpha Τραπεζής Πίστεως και της Ιονικής, είναι πιστεύουμε, το κλειδί για την επιτυχία του εγχειρήματος. Το τίμημα που καταβάλαμε, σε τελευταία ανάλυση, είναι μία επένδυση σε Δίκτυο αλλά κυρίως σε ανθρώπους. Κανένας υπάλληλος δεν πρόκειται να χάσει τη δουλειά του.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Είναι τόσο μεγάλη η ανάπτυξη των εργασιών που περιμένουμε τα επόμενα χρόνια, ώστε να μην περισσεύει κανείς. Στην μεταβατική φάση, μέχρι την πλήρη συγχώνευση, σκοπεύουμε να αξιοποιήσουμε το προσωπικό αναμιγνύοντάς το εντός του νέου Ομίλου (άνθρωποι δηλαδή της Ιονικής θα εργασθούν στην Alpha και άνθρωποι της Alpha θα εργασθούν στην Ιονική), έτσι ώστε να ομογενοποιηθεί άμεσα ο τρόπος εργασίας, σύμφωνα με τα πρότυπα που εφαρμόστηκαν τόσα χρόνια με επιτυχία στην Alpha Τράπεζα Πίστεως. Ο στόχος είναι να επιτευχθεί η άριστη σύνθεση, το ιδανικό μίγμα προσωπικού σε κάθε εργασιακό χώρο μέσα στο νέο Όμιλο.

Το όνομα της Ιονικής, που ενσωματώνει μακρόχρονη παράδοση και αξία, διατηρείται.

Μετά την πλήρη συγχώνευση, τα περισσότερα Καταστήματα θα συνεχίσουν να λειτουργούν όπως και σήμερα. Από τα 438 Καταστήματα, που αριθμεί σήμερα το ενοποιημένο δίκτυο, περίπου 15 Καταστήματα των δύο τραπεζών θα συγχωνευθούν σε μεταγενέστερο χρόνο και άλλα 50 περίπου θα μετακινηθούν σε πλησίον περιοχές. Προσδοκείται, σε κάθε περίπτωση, θεαματική ανάπτυξη των εργασιών, ώστε αν τυχόν υπάρχει σήμερα αργούν δυναμικό, να αποτελεί προσωρινό φαινόμενο.

ΑΝΤΛΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μετά την αγορά της Ιονικής, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας απαιτεί ενίσχυση και εμπλουτισμό των κεφαλαίων μας. Ο εμπλουτισμός αυτός κρίνεται αναγκαίος, αφού επιθυμία μας είναι να διατηρηθεί ο συντελεστής κεφαλαιακής επάρκειας, με τα νέα δεδομένα, σε επίπεδα υψηλότερα του 10%.

Η άντληση νέων κεφαλαίων θα γίνει σύντομα με αύξηση του μετοχικού μας κεφαλαίου κατά Δρ. 120 δισ. περίπου. Την αύξηση αυτή θα αποφασίσει η Γενική Συνέλευση που θα συγκληθεί σε ένα μήνα περίπου από σήμερα. Όπως είναι γνωστό, η τελευταία Γενική Συνέλευση ανανέωσε και τη δυνατότητα σύναψης ομολογιακών δανείων (κοινού ή μειωμένης εξασφάλισης), δυνατότητα που σκοπεύουμε να αξιοποιήσουμε αργότερα και όταν αυτό κριθεί πρόσφορο.

ΑΛΦΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Η ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Η συγχώνευση των δύο τραπεζών είναι αναγκαία, διότι μόνο έτσι θα αξιοποιηθούν πλήρως οι συνέργειες τόσο από την πλευρά του κόστους, με την εξάλειψη των παραλλήλων δομών διοικήσεως και κεντρικών υπηρεσιών, όσο και από την πλευρά των εσόδων.

Η αξιοποίηση των οικονομιών κλίμακος και εύρους, που θα προκύψουν από τη συγχώνευση των δύο τραπεζών, θα εξασφαλίσει πράγματι εκτεταμένες συνέργειες. Οι συνέργειες αυτές είναι δύο ειδών:

- συνέργειες που οδηγούν σε διεύρυνση των εσόδων και βελτίωση της παραγωγικότητας
- συνέργειες που οδηγούν σε εξοικονόμηση πόρων, έλεγχο των λειτουργικών δαπανών και βελτίωση των δεικτών αποτελεσματικότητας

Η συγχώνευση θα ακολουθήσει στο τυπικό της μέρος τη διαδικασία που προβλέπει η νομοθεσία. Συγκεκριμένα απαιτείται:

- Τα Διοικητικά Συμβούλια των δύο τραπεζών να συμφωνήσουν τους όρους της συγχωνεύσεως.
- Οι μέτοχοι των δύο τραπεζών με καταστατική πλειοψηφία να εγκρίνουν τη συγχώνευση.

Η συγχώνευση θα λάβει τη μορφή ανταλλαγής μετοχών με συντελεστή που θα καθοριστεί και θα λαμβάνει υπόψη διάφορα κριτήρια (π.χ. τη συμπεριφορά της χρηματιστηριακής τιμής, την τιμή ανά μετοχή στην οποία πωλήθηκε το 51%, την καθαρή εσωτερική αξία κάθε μετοχής, κ.λπ.). Η όλη διαδικασία θα είναι παρόμοια με αυτήν που ακολουθήθηκε στην περίπτωση της πρόσφατης συγχωνεύσεως της Κτηματικής με την Εθνική Τράπεζα. Η συγχώνευση προβλέπεται να έχει ολοκληρωθεί την άνοιξη του 2000, ώστε να έχουν εν τω μεταξύ εκδοθεί ισολογισμοί και να υπάρχει πλήρης διαφάνεια.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΣ

Έσοδα

- Το δίκτυο καταστημάτων της Ιονικής δημιουργεί σήμερα έσοδα που δεν υπερβαίνουν το 35% με 40% των εσόδων που δημιουργούνται στο δίκτυο της Alpha Τραπέζης Πίστεως. Στον τομέα, λοιπόν, αυτό υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτιώσεως, τα οποία θα οδηγήσουν σε υψηλότερη κερδοφορία.
- Μόλις το επιτρέψουν οι αλλαγές που θα γίνουν στα μηχανογραφικά συστήματα, θα μπορέσουμε άμεσα να συνδυάσουμε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσφέρουμε από τα δύο δίκτυα. Κατά τη μεταβατική περίοδο, τερματικά της Alpha Τραπέζης Πίστεως θα τοποθετηθούν στα Καταστήματα της Ιονικής, ώστε να εξυπηρετείται καλύτερα η πελατεία.
- Η επιτυχία θα στηριχθεί στην ικανότητά μας να πωλήσουμε προϊόντα μέσα από το δίκτυο της Ιονικής, κυρίως στους τομείς των καρτών, στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων, αποταμιευτικών προϊόντων, αμοιβαίων κεφαλαίων και ασφαλειών.
- Στη χορήγηση δανείων από την Ιονική, θα υιοθετηθεί άμεσα η πολιτική πιστοδοτήσεως της Alpha Τραπέζης Πίστεως, χρησιμοποιώντας αυστηρές διαδικασίες παρακολούθησεως, καθυστερήσεων και επισφαλών απαιτήσεων, που εγγυώνται τη σταδιακή βελτίωση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου της.
- Οι περισσότερες θυγατρικές της Ιονικής θα λειτουργήσουν άμεσα σε πλήρη συνεννόηση και συνεργασία με τις αντίστοιχες της Alpha Τραπέζης Πίστεως. Εμφαση θα δοθεί στην αξιοποίηση κοινών υποστηρικτικών διαδικασιών και στην αναδιάταξη της συνθέσεως του προσωπικού κατά περίπτωση.
- Οι παραπάνω ενέργειες υπολογίζουμε να οδηγήσουν σε επιπλέον αύξηση των εσόδων της Ιονικής τουλάχιστον κατά 20- 25% ετησίως.

Κόστος

- Όπως γνωρίζετε, διατηρούνται σε ισχύ οι επιχειρησιακές συμβάσεις εργασίας που έχουν υπογραφεί από την Ιονική. Σκοπεύουμε, βεβαίως, να περιορίσουμε τις προσλήψεις σε επίπεδο Ομίλου μόνο σε προσωπικό υψηλής εξειδίκευσεως και να στελεχώσουμε τις υπηρεσίες του δικτύου που θα αντιμετωπίσουν στενότητα προσωπικού, λόγω της αναπτύξεως των εργασιών, με περιορισμένες μετακινήσεις εντός του Ομίλου. Η εξοικονόμηση πόρων που θα προκύψει ως αποτέλεσμα αυτών υπολογίζεται σε Δρ. 15 δισ. περίπου ετησίως.

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Η ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Οι δύο τραπεζικοί όμιλοι διαθέτουν κατά βάση τον ίδιο κορμό θυγατρικών εταιριών. Εξαίρεση αποτελεί η κατοχή ξενοδοχειακής εταιρίας εκ μέρους της Ιονικής (Ιονική Ξενοδοχειακή) και η λειτουργία ορισμένων εταιριών, στο επίπεδο του Ομίλου της Alpha Τραπεζής Πίστewς, που δεν υπάρχουν και στην άλλη πλευρά. Συγκεκριμένα, αναφέρονται: η Alpha Ασφαλιστική, η Δέλτα Πληροφορική, η ICAP και η Σύστημα Κίνησης. Είναι αυτονόητο ότι οι εταιρίες αυτές έχουν πολλαπλώς να ωφεληθούν από τη σταυροειδή πώληση των υπηρεσιών τους από ένα δίκτυο 440 καταστημάτων.

Σε ότι αφορά ειδικότερα την Ιονική Ξενοδοχειακή, στην οποία ανήκουν το Hilton Αθηνών και το Imperial της Ρόδου, στους στόχους μας είναι:

- η πραγματοποίηση των αναγκών επενδύσεων, με στόχο την αναβάθμιση των μονάδων, ιδιαίτερα του Hilton Αθηνών, ενόψει της αναπτύξεως της αγοράς των Αθηνών και των Ολυμπιακών Αγώνων
- η χρηματοδότηση των επενδύσεων αυτών με νέα κεφάλαια, που θα αντληθούν από το Χρηματιστήριο, με ταυτόχρονη διεύρυνση της διασποράς των μετοχών.

Με βάση τα ανωτέρω, στον ενιαίο Όμιλο θα ανήκουν, μεταξύ άλλων:

- μία εταιρία επενδύσεων χαρτοφυλακίου
- μία εταιρία επενδύσεων σε ακίνητα και
- μία εταιρία επενδύσεων σε ξενοδοχεία.

Με το τρίπτυχο αυτό, ο Όμιλός μας, διατηρώντας πάντα τον έλεγχο, δίνει την ευχέρεια εναλλακτικών τοποθετήσεων στους επενδυτές.

Συμπερασματικά, η συγχώνευση της Alpha με την Ιονική θα οδηγήσει μεσοπρόθεσμα τον ενιαίο Όμιλο στην κατάκτηση ολοένα και μεγαλύτερου μεριδίου αγοράς και σε μία σταθερά βελτιούμενη κερδοφορία, επ'ωφελεία των μετόχων που μας εμπιστεύονται, του ανθρωπίνου δυναμικού που κάνει τα σχέδια πράξη και της εθνικής οικονομίας που θα διαθέτει μία μεγάλη υγιή, δυναμική και κυρίως Ελληνική τράπεζα στο υπό διαμόρφωση νέο τραπεζικό τοπίο.

Έχουμε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις μας.

Έχουμε τη συμπάρασταση όλων των εργαζομένων.

Είμαστε βέβαιοι ότι θα πετύχουμε.

Αθήναι, 1 Απριλίου 1999

ΑΛΡΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

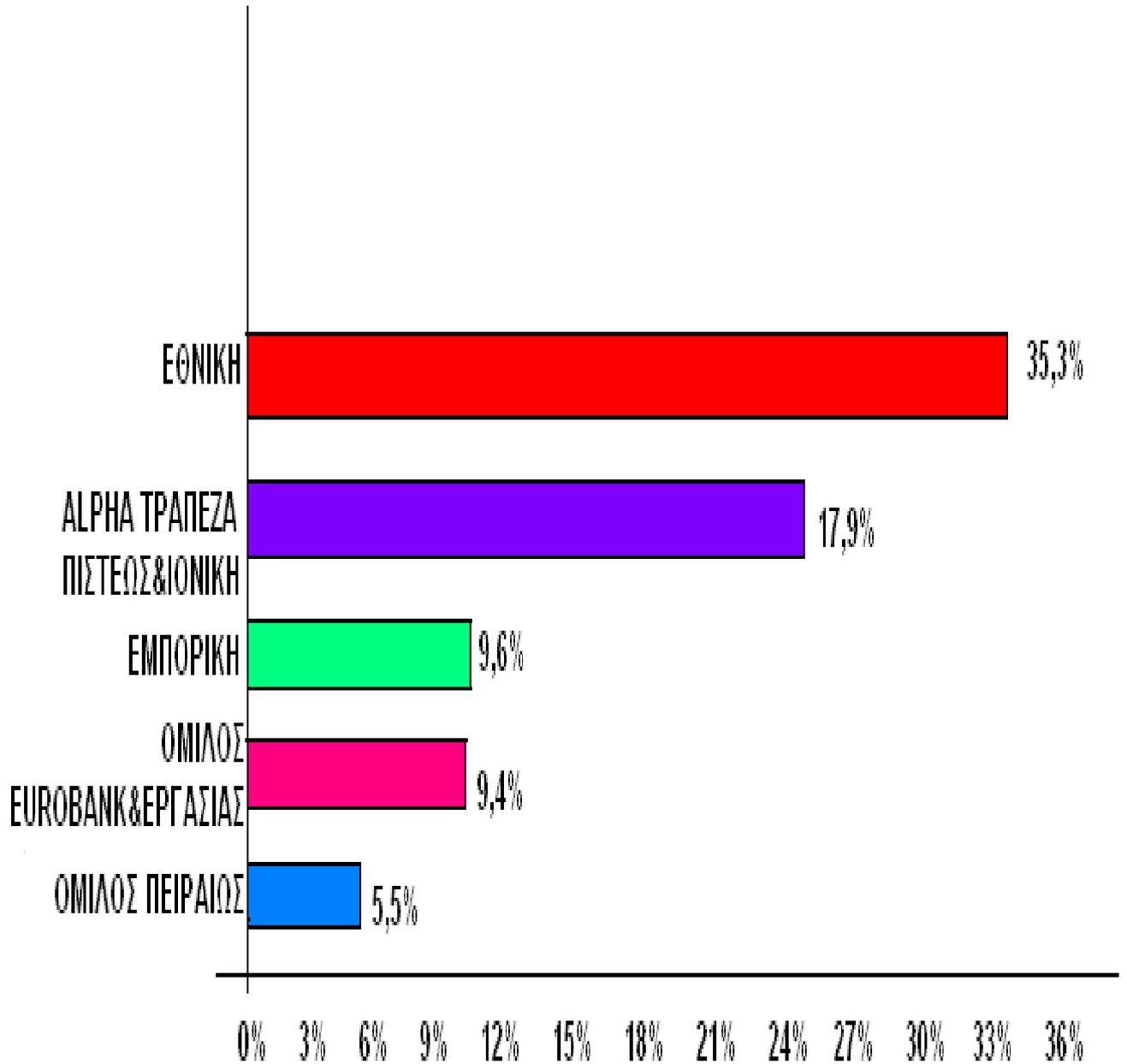
Πίνακας: Αθροιστικά μεγέθη Alpha και Ιονικής

Διάγραμμα 1: Μερίδια αγοράς 6 μεγαλύτερων τραπεζών
(ως προς το ενεργητικό)

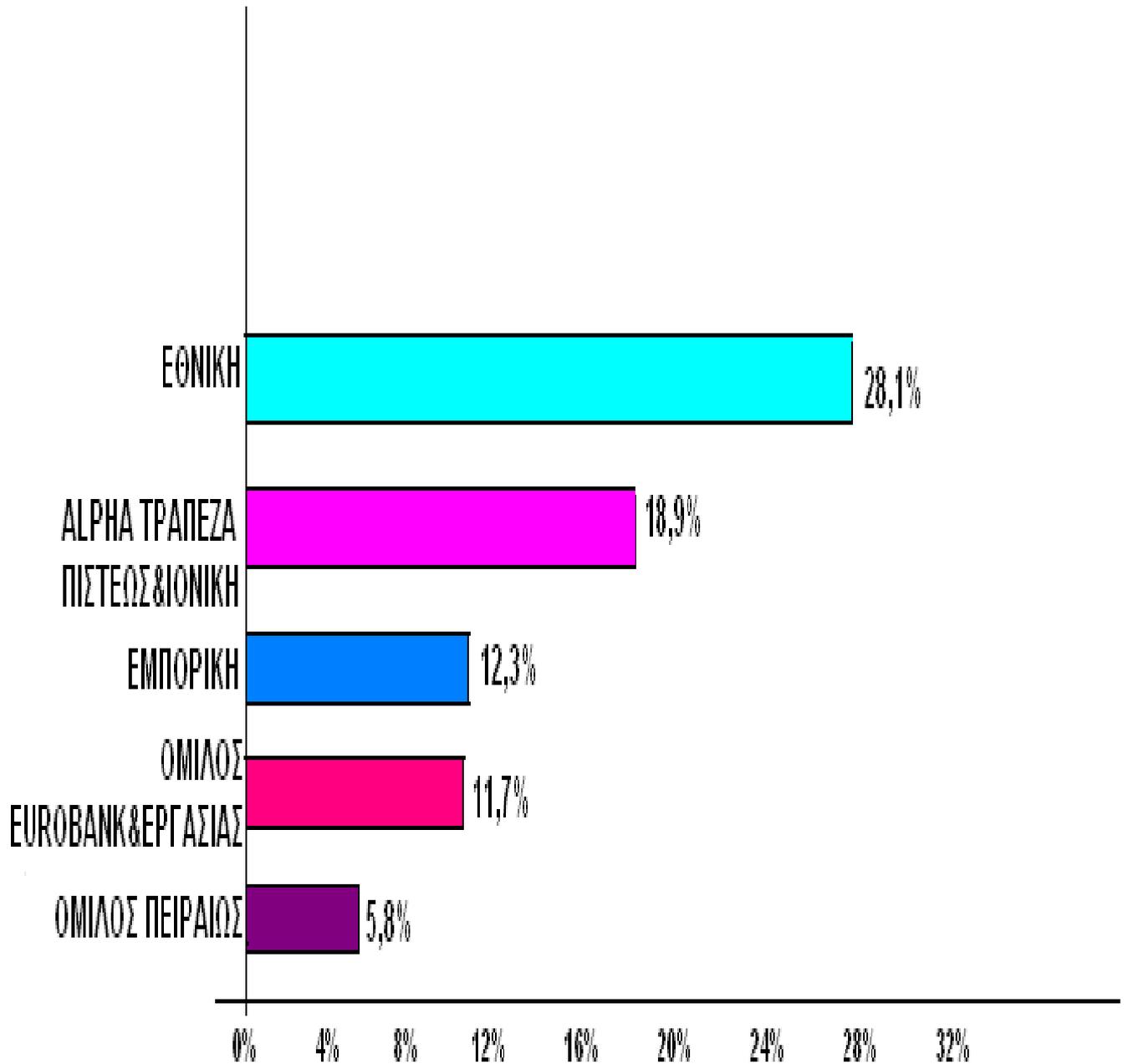
Διάγραμμα 2: Μερίδια αγοράς 6 μεγαλύτερων τραπεζών
(ως προς τις χορηγήσεις)

Διάγραμμα 3: Μερίδια αγοράς 6 μεγαλύτερων τραπεζών
(ως προς τις καταθέσεις)

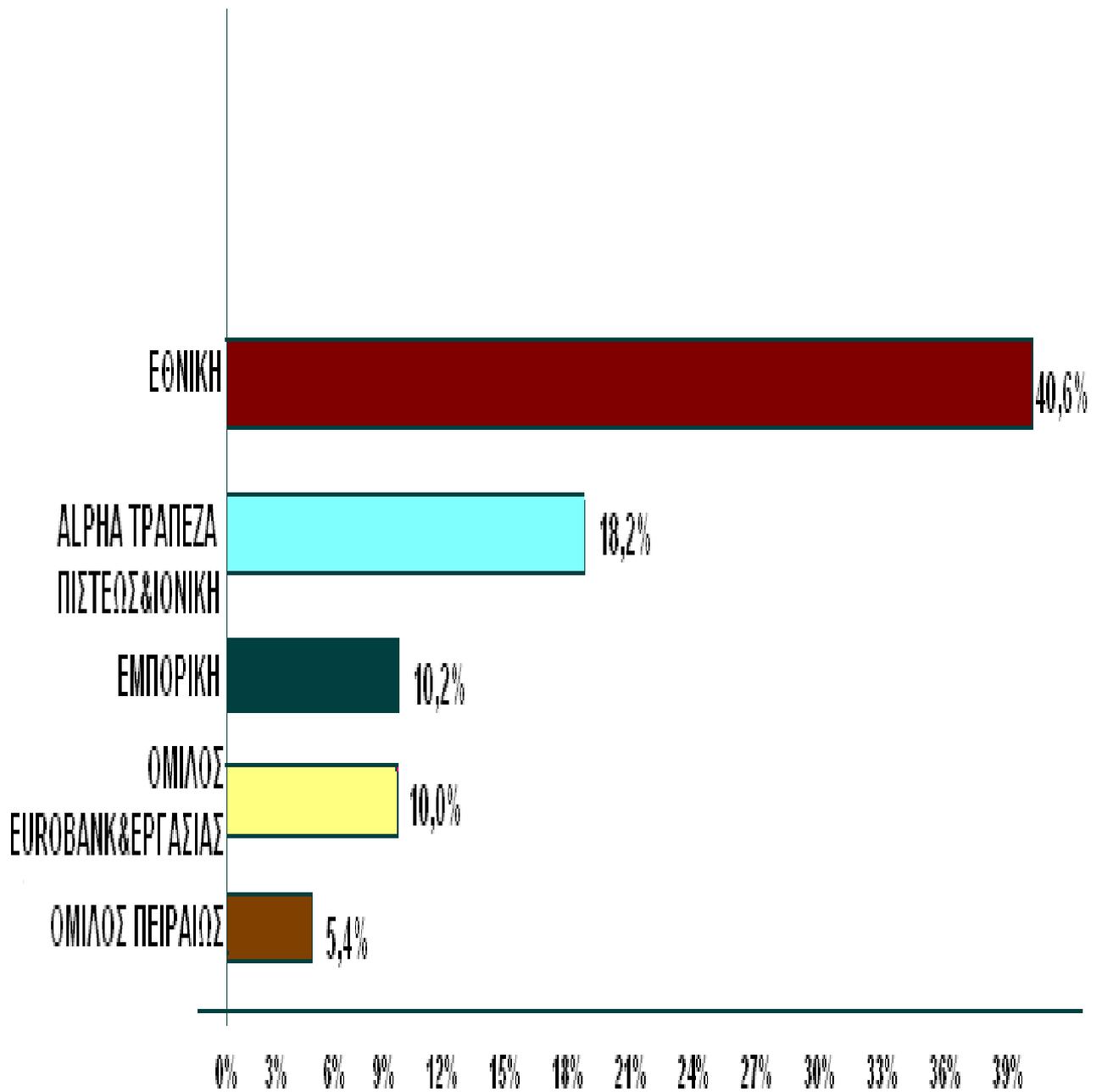
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ : 1998

ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ : 1998

ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ : 1998

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι η μετατροπή και η συγχώνευση επιχειρήσεων οδηγούν – κατά κανόνα – στη δημιουργία ισχυρότερων και ανώτερης οργανωτικής μορφής οικονομικών μονάδων. Από τις ενέργειες αυτές προκύπτουν, φυσικά, για τις νεοδημιουργούμενες επιχειρήσεις πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

Πλεονεκτήματα από τη μετατροπή και συγχώνευση

1) Δημιουργία **ισχυρότερης οικονομικής μονάδας** με ευρύτερη απήχηση στην αγορά, αύξηση της πιστοληπτικής ικανότητας και γενικά την βελτίωση του όλου κλίματος γύρω από την επιχείρηση.

2) **Ενίσχυση** της επιχ/σης σε **μέσα** και **πρόσωπα**. Επιτυγχάνεται συγκέντρωση κεφαλαίου και εισοδος νέων επιχειρηματικών στελεχών στην οικονομική μονάδα.

3) **Φορολογικά πλεονεκτήματα**. Εφόσον η μετατροπή και η συγχώνευση γίνει με βάση τις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων (Ν.Δ.1297/72 και Ν.2166/93) επιτυγχάνονται σπουδαία φορολογικά πλεονεκτήματα. Έτσι, απαλλάσσονται από κάθε φόρο ή τέλος υπέρ του δημοσίου ή τρίτων η σύμβαση μετατροπής ή συγχώνευσης, η εισφορά και η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων και κάθε άλλη σχετική συμφωνία ή πράξη. Ακόμα ακίνητα που ανήκουν και χρησιμοποιούνται από τη συγχωνευόμενη ή μετατρεπόμενη επιχ/ση και εισφέρονται στη νεοδημιουργούμενη εταιρία, απαλλάσσονται και από το φόρο μεταβιβάσεως ακινήτων. Η προκύπτουσα υπεραξία κατά τη συγχώνευση ή μετατροπή δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος κατά το χρόνο του μετασχηματισμού. Τα υπάρχοντα στις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις ευεργετήματα αναπτυξιακών νόμων μεταφέρονται στις προκύπτουσες από τη μετατροπή ή συγχώνευση εταιρείες.

4) **Περιορισμός της ευθύνης** των ιδιοκτητών της επιχ/σης (για τα χρέη αυτής προς τρίτους) μέχρι του ποσού του κεφαλαίου συμμετοχής τους. Το πλεονέκτημα αυτό προκύπτει, εφόσον η μετατροπή ή συγχώνευση καταλήγει σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε., που είναι και ο κανόνας.

5) **Δυνατότητα συνέχισης της επιχ/σης** από άλλα πρόσωπα, σε περίπτωση θανάτου ή αποχώρησης του ή των ιδρυτών. Στην περίπτωση μάλιστα της ανώνυμης εταιρίας η διαδικασία αυτή γίνεται (χωρίς πολύπλοκες γραφειοκρατικές διαδικασίες και σχετικά μικρό κόστος) με τη μεταβίβαση των μετοχών.

6) Επίτευξη **μεγαλύτερου βαθμού οργάνωσης** τόσο στην **παραγωγή**, όσο και στη **διαχείριση**.

Μειονεκτήματα από τη μετατροπή και συγχώνευση

1) Ο **προσωπικός έλεγχος** του επιχειρηματία πάνω στην επιχείρησή του **χαλαρώνει**. Όσο πιο μεγάλη είναι η οικονομική μονάδα, τόσο αυξάνει και η χαλάρωση μέχρι του σημείου της τέλει ανυπαρξίας ελέγχου των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε πολύ μεγάλες ανώνυμες εταιρείες με διασπορά των μετοχών τους.

2) **Μείωση της ευελιξίας**, που υπάρχει στις μικρές επιχειρήσεις, όπου ο επιχειρηματίας παίρνει άτυπα και ταχύτατα τις αποφάσεις του.

3) Μεγαλύτερη γραφειοκρατία (οργανωμένο λογιστήριο, υπηρεσίες κ.λ.π.), και **περισσότεροι έλεγχοι** (εσωτερικοί και εξωτερικοί) επί των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Οι περισσότεροι έλεγχοι, πάντως, είναι για την επιχείρηση πλεονέκτημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ Ή ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. ΚΩΔ. ΝΟΜ. ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ 1297/1972

Όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τους Νόμους 1828/23.01.1989, 1882/23.03.1990, 2166/24.08.1993 το Ν. 2873/28.12.2000 και το Ν. 2948/19.10.2001.

Άρθρον 1

Αι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται επί συγχώνευσης ή μετατροπής επιχειρήσεων, οιασδήποτε μορφής, εις ανώνυμον εταιρία ή προς τον σκοπόν ιδρύσεως ανωνύμου εταιρίας, ως και επί συγχώνευσης ή μετατροπής επιχειρήσεων, οιασδήποτε μορφής, εφόσον εν αυταίς δεν περιλαμβάνεται ανώνυμος εταιρία, εις εταιρίαν περιορισμένης ευθύνης ή προς τον σκοπό ιδρύσεως εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, υπό την προϋπόθεσιν ότι, η συγχώνευσις ή μετατροπή θα τελειωθεί μέχρι και τις 31ης Δεκεμβρίου 2002.

Άρθρον 2

1. Η εκ της κατά το άρθρον 1 συγχώνευσης ή μετατροπής προκύπτουσα υπεραξία δεν υπόκειται, κατά το χρόνο της συγχώνευσης ή μετατροπής, εις φόρο εισοδήματος.
2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο υπεραξία, διαπιστουμένη δι' απογραφής των στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού των συγχωνευομένων ή μετατρεπομένων επιχειρήσεων και εμφανιζόμενη अपαραιτήτως σε ειδικούς λογαριασμούς της συγχωνευούσης ή της νέας εταιρίας μέχρι του χρόνου διαλύσεώς της θεωρείται περιερχομένη εις ταύτην και φορολογείται κατά τον χρόνον της καθ' οιονδήποτε τρόπον διαλύσεώς της, εφαρμοζομένων αναλόγως εν προκειμένω διά μεν τας ανωνύμους εταιρίας των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του Ν.Δ. 3323/1955, διά δε τας εταιρίας περιορισμένης ευθύνης των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του αυτού Νομοθετικού Διατάγματος 3323/1955.
3. Προκειμένου υπολογισμού των εκπιπτόμενων από τα ακαθάριστα έσοδα αποσβέσεων επί της αξίας των εισφερομένων από τη συγχωνευομένην ή μετατρεπομένην επιχείρησιν, παγίων περιουσιακών στοιχείων, βάσει των ισχυουσών διατάξεων λαμβάνεται ως βάση η αναπόσβεστος αξία η οριστικώς αναγνωρισθείσα, βάσει των ισχυουσών διατάξεων εκάστου

παγίου περιουσιακού στοιχείου, προσηυξημένη κατά την αναλογούσαν εις αυτήν υπεραξίαν, η οποία προέκυψε κατά τη μετατροπή ή συγχώνευσιν των επιχειρήσεων. Αι υπολογιζόμεναι αποσβέσεις επί της υπεραξίας της αναλογούσης εις αποσβεσθείσαν αξίαν των εισφερομένων από την μετατρεπομένην ή συγχωνευομένην επιχείρησιν παγίων περιουσιακών στοιχείων, δεν εκπίπτουν εκ των ακαθαρίστων εσόδων της εκ μετατροπής ή συγχώνευσης προελθούσης εταιρίας, προκειμένου υπολογισμού των καθαρών κερδών αυτής, βάσει των ισχυουσών διατάξεων.

Άρθρον 3

1. Η κατά το άρθρον 1 του παρόντος σύμβασις περί συγχώνευσης ή μετατροπής, η εισφορά και μεταβίβασις των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων ή μετατρεπομένων επιχειρήσεων, πάσα σχετική πράξις ή συμφωνία αφορώσα την εισφοράν ή μεταβίβασιν στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, ως και παντός εμπράγματος δικαιώματος, αι αποφάσεις των κατά νόμον οργάνων των συγχωνευομένων ή μετατρεπομένων εταιρειών και πάσα άλλη συμφωνία ή πράξις απαιτούμενη διά την συγχώνευσιν ή μετατροπήν ή την σύστασιν της νέας εταιρίας, η δημοσίευσις αυτών εν τω Δελτίω Ανωνύμων Εταιρειών της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και η μεταγραφή των σχετικών πράξεων απαλλάσσονται παντός φόρου, τέλους χαρτοσήμου ή οιουδήποτε ετέρου τέλους υπέρ του Δημοσίου, ως και εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ οιουδήποτε τρίτου.

Προκειμένου περί ακινήτων ανηκόντων και χρησιμοποιουμένων από τη συγχωνευομένην ή μετατρεπομένην επιχείρησιν και εισφερομένων εις την συγχωνεύουσαν ή την συνιστωμένην εταιρίαν, η απαλλαγή από του φόρου μεταβιβάσεως χωρεί υπό την προϋπόθεσιν ότι τα εισφερόμενα ακίνητα θα χρησιμοποιηθούν διά τας ανάγκας της συγχωνευούσης ή της συνιστωμένης εταιρίας τουλάχιστον επί μίαν πενταετίαν από της συγχώνευσης ή μετατροπής.

Η ανωτέρω απαλλαγή από του φόρου μεταβιβάσεως ακινήτων περιλαμβάνει και την περίπτωσιν καθ' ην το εισφερόμενον εις την συγχωνεύουσαν ή την συνιστωμένην εταιρίαν ακίνητον, είχεν εισφερθεί κατά χρήσιν εις την συγχωνευομένην ή μετατρεπομένην εταιρίαν και αποδεδειγμένως είχε χρησιμοποιηθεί διά τας ανάγκας αυτής επί μίαν πενταετίαν προ της συγχώνευσης ή της μετατροπής αυτής, υπό την προϋπόθεσιν ότι θα χρησιμοποιηθεί διά τας ανάγκας της συγχωνευούσης ή της συνιστώμενης εταιρίας τουλάχιστον επί μίαν πενταετίαν από της συγχώνευσης ή μετατροπής.

Κατά τη διάρκεια της πενταετίας επιτρέπεται όπως η συγχωνεύουσα ή συνιστώμενη εταιρία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλεται το κύριον αντικείμενον των εργασιών της:

α) Εκμισθώνει τα ακίνητα.

β) Εκποιεί τα συνεπεία της συγχώνευσης ή μετατροπής αποκτώμενα ακίνητα, υπό την προϋπόθεση ότι το προϊόν της εκποίησης θα χρησιμοποιηθεί εντός προθεσμίας δύο (2) ετών από της εκποίησης διά την απόκτησιν ακινήτων ή ετέρων καινούργιων παγίων περιουσιακών στοιχείων, ίσης τουλάχιστον αξίας, τα οποία θα εξυπηρετούν τας ανάγκας της επιχείρησης, ή δι' εξόφλησιν, οφειλών εκ δανείων και πιστώσεων προς Τραπεζικά Ιδρύματα, φορολογικών υποχρεώσεων προς το Δημόσιο, ως και ασφαλιστικών εισφορών προς Ασφαλιστικά Ιδρύματα και Ταμεία, υφισταμένων κατά την εκποίηση των ακινήτων.

2. Ειδικότερον επί συγχώνευσης φαρμακοβιομηχανιών συμφώνως προς τους όρους του παρόντος νόμου η σχετική μεταβίβασις των εν ισχύι ή υπό ανανέωσιν τελουσών αδειών κυκλοφορίας φαρμακευτικών προϊόντων των συγχωνευομένων επιχειρήσεων διενεργείται ατελώς δι' ειδικής απόφασης του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών εκδιδομένης εντός 30 ημερών από της υποβολής της σχετικής αιτήσεως. Αι λεπτομέρειαι ως και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τας εν λόγω μεταβιβάσεις καθορισθήσονται άπαξ διά προεδρικού διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει του αυτού Υπουργού και του Υπουργού Συντονισμού. Διά τα ούτω μεταβιβαζόμενα φαρμακευτικά προϊόντα παύουν ισχύουσαι εφεξής οι διατάξεις του άρθρου 7 παρ. β του Ν.Δ. 96/1973 και του άρθρου 2 του Ν.Δ. 308/1974 διά τρία έτη από της δημοσίευσης του παρόντος νόμου.

Άρθρον 4

Προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 1, 2 και 3 είναι:

α) Ότι η από τη συγχώνευση ή μετατροπή προερχόμενη εταιρία θα έχει κατά το χρόνο της συγχώνευσης ή σύστασής της, ολοσχερώς καταβλημένο κεφάλαιο όχι κατώτερο, αν μεν είναι ανώνυμη εταιρία, των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) Ευρώ, αν δε είναι εταιρία περιορισμένης ευθύνης, των εκατόν σαράντα έξι χιλιάδων επτακοσίων τριάκοντα πέντε (146.735) Ευρώ.

β) Ότι στις περιπτώσεις μετατροπής ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης σε ανώνυμη εταιρία ή εισφοράς κλάδου των επιχειρήσεων αυτών σε ανώνυμη εταιρία ή συγχώνευσης αυτών σε ανώνυμη εταιρία, **εκτός της περίπτωσης συγχώνευσης ανώνυμων εταιρειών**, οι μετοχές της ανώνυμης εταιρίας, που

αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου, θα είναι υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους και μη μεταβιβάσιμες κατά ποσοστό 75% του συνόλου τους για μία πενταετία από το χρόνο της συγχώνευσης ή μετατροπής.

γ) Ότι εις τας περιπτώσεις μετατροπής ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας εις εταιρίαν περιορισμένης ευθύνης, τα αντιστοιχούντα εις την αξίαν του εισφερομένου κεφαλαίου, θα είναι μη μεταβιβάσιμα κατά ποσοστόν 75% του συνόλου των επί μίαν πενταετίαν από της συγχώνευσης ή μετατροπής.

δ) Οι κατά την περίπτωση β του παρόντος άρθρου μετοχές του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (Ο.Α.Ε.) σε εταιρείες που έχουν υπαχθεί ή ανήκουν σ' αυτόν και περιήλθαν στην κυριότητά του, λόγω εισφοράς περιουσιακών στοιχείων προς τις εταιρείες αυτές με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, είναι ελευθέρως μεταβιβάστες.

Άρθρον 5

1. Εις περίπτωσιν καθ' ην η συγχωνεύουσα ή η νέα εταιρία ήθελε διαλυθεί καθ' οιονδήποτε τρόπον προ της παρόδου πενταετίας από της συγχώνευσης ή συστάσεως, αυτή υποχρεούται εις την καταβολήν παντός φόρου ή τέλους υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, ούτινος η απαλλαγή ή η αναβολή καταβολής προβλέπεται υπό των διατάξεων των άρθρων 2 και 3. Εν τη περιπτώσει ταύτη: α) Ο μεν φόρος εισοδήματος επί της κατά το άρθρον 2 υπεραξίας υπολογίζεται προκειμένου περί ανωνύμου εταιρίας επί τη βάσει του συντελεστού του επιβαλλομένου επί των μη διανεμομένων κερδών των ανωνύμων εταιρειών κατά τον χρόνον της διάλυσης της εταιρίας και προκειμένου περί εταιρίας περιορισμένης ευθύνης επί τη βάσει της διατάξεως της παρ. 2 του άρθρου 32 του Ν.Δ. 3323/1955, β) Οι λοιποί φόροι, τέλη χαρτοσήμου ή τέλη ή εισφοραί υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου υπολογίζονται επί τη βάσει των συντελεστών των ισχυόντων κατά τον χρόνον της συγχώνευσης ή της συστάσεως της εταιρίας.

2. Οι κατά την προηγούμενην παράγραφον φόροι και τέλη καταβάλλονται, άνευ προσαυξήσεως λόγω εκπροθέσμου, διά δηλώσεως της υποχρέου εταιρίας, υποβαλλόμενης εις τον αρμόδιον Οικονομικόν Έφορον εντός προθεσμίας δύο μηνών από της διαλύσεώς της, κατά τα ειδικότερον δι' απόφασης του Υπουργού Οικονομικών οριζόμενα.

3. Ειδικώς προκειμένου περί της υπεραξίας εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, αυτή θεωρείται εισόδημα των κατά τον χρόνον της διάλυσης εταίρων και φορολογείται κατά τας διατάξεις του Ν.Δ. 3323/1955.

4. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση διάλυσής της με το παρόν συνιστώμενης ή συγχωνεύουσας εταιρίας για το σκοπό περαιτέρω: α) Συγχώνευσης ή απορρόφησης με άλλη επιχείρηση με βάση τις διατάξεις του παρόντος ή του Ν. 2166/93 ή του 2386/1996 (ΦΕΚ 43 Α) ή β) διάσπασης ανώνυμης εταιρίας βάσει του π. δ/τος 498/1987 (ΦΕΚ 236 Α) απόσχισης κλάδου κατά το άρθρο 7 του παρόντος για ίδρυση ανώνυμης εταιρίας, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από τους νόμους αυτούς.

Άρθρον 6

1. Εν περιπτώσει μη τηρήσεως: α) Των εν άρθρω 4 προϋποθέσεων αίρονται αυτοδικαίως αι υπό του παρόντος παρεχόμεναι φορολογικαί απαλλαγαί ή διευκολύνσεις, β) Των εν άρθρω 3 προϋποθέσεων αίρονται αυτοδικαίως και υπό του παρόντος παρεχόμεναι φορολογικαί απαλλαγαί ή διευκολύνσεις αι αναλογούσαι εις την αξίαν του εκποιούμενου ακινήτου και καθ' ο μέρος το προϊόν της εκποιήσεως δεν διατίθεται κατά τα εν τη περιπτώσει β' του τελευταίου εδαφίου του αυτού άρθρου οριζόμενα.

2. Διά την βεβαίωσιν και την καταβολήν των οφειλομένων φόρων, τελών, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση μεταφοράς και παραγωγικής λειτουργίας των επί του εισφερθέντος ακινήτου μηχανημάτων και εξοπλισμού γενικά από την Α' Περιοχή του άρθρου 3 σε άλλη περιοχή του Ν. 1262/1982 όπως ισχύει ή σε περιοχή από τις αναφερόμενες στις παραγράφους 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του παραπάνω νόμου πριν από την πάροδο της πενταετίας που προβλέπεται στο άρθρο 3 του παρόντος, η δε επιχείρηση έχει το δικαίωμα στην περίπτωση αυτή να χρησιμοποιήσει το ακίνητο από το οποίο μεταφέρθηκαν τα μηχανήματα και οι εγκαταστάσεις γενικά για οποιονδήποτε άλλον σκοπό, περιλαμβανομένης και της εκποιήσεως.

Το δικαίωμα αυτό έχει η επιχείρηση και όταν συνεχίσει τη λειτουργία της εκτός της Περιοχής Α' του άρθρου 3 του Ν. 1262/1982 τουλάχιστον μέχρι συμπληρώσεως πενταετίας από τον χρόνο της συγχώνευσης ή της αποσχίσεως με νέες μηχανολογικές και λοιπές εγκαταστάσεις είτε ιδιόκτητες είτε μισθωμένες βάσει κοινής μισθώσεως ή σύμβασης χρηματοδοτικής μισθώσεως.

Άρθρον 7

1. Οι αναφερόμενες στα άρθρα 2 και 3 φορολογικές απαλλαγές παρέχονται, με τις προϋποθέσεις των άρθρων 4 έως και 6, και σε περίπτωση εισφοράς, από λειτουργούσα επιχείρηση ενός ή περισσότερων βιομηχανικών κλάδων αυτής σε λειτουργούσα ή συνιστώμενη ανώνυμη βιομηχανική εταιρία, με την προϋπόθεση ότι το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο μετά την εισφορά της εταιρίας που απορροφά τον κλάδο ή της νέας εταιρίας που συστήνεται, δεν είναι κατώτερο των εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) δραχμών και το κεφάλαιο της εισφέρουσας τον κλάδο επιχείρησης, αν εμπίπτει στις διατάξεις του παρόντος, δεν είναι μικρότερο, μετά την εισφορά του κλάδου, του ελαχίστου ορίου κεφαλαίου που καθορίζει το άρθρο 4 του παρόντος.

Η κατά το προηγούμενον εδάφιο έννοια του κλάδου δεν αίρεται εάν δεν ήθελον εισφερθεί ενοία πάγια περιουσιακά στοιχεία τούτου, των οποίων η εκμετάλλευσις θα ήτο προφανώς ασύμφορος διά την απορροφώσαν ή την συνιστωμένην νέαν εταιρίαν. Εάν η αξία των μη εισφερομένων παγίων περιουσιακών στοιχείων εξέπεσε εκ των καθαρών κερδών, βάσει των διατάξεων του Ν.Δ. 1078/71, Ν.Δ. 1313/72, Ν.Δ. 331/74 και του Ν. 289/1976, και εφόσον κατά τον χρόνον της εισφοράς του κλάδου δεν έχει συμπληρωθεί πενταετία από του έτους εντός του οποίου ηγοράσθησαν ή απεκτήθησαν, δεν επιτρέπεται προ της συμπληρώσεως πενταετίας εκποιήσεως υπό της εισφερούσης τον κλάδον επιχείρησης, άλλως οι αντιστοιχούσαι αφορολόγητοι κρατήσεις υπόκεινται εις φορολόγησιν κατά τον χρόνον της εκποιήσεως.

Εισφορά βιομηχανικού κλάδου αποτελεί και η εισφορά σε ανώνυμη εταιρία μίας ή περισσότερων εργοστασιακών μονάδων, με την προϋπόθεση ότι αποτελεί τεχνικοοικονομικό σύνολο που μπορεί να λειτουργήσει αυτοτελώς.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και σε περίπτωση εισφοράς από οποιασδήποτε μορφής λειτουργούσα επιχείρηση, τμήματος ή κλάδου αυτής σε λειτουργούσα ή συνιστώμενη ανώνυμη εταιρία.

3. Αι διατάξεις των άρθρων 2 και 3 εφαρμόζονται και επί συγχώνευσης ή μετατροπής γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων παντός βαθμού των επιχειρήσεων αυτών, των κοινοπραξιών των Ν. 479/1943 και Ν.Δ. 3874/1958 και των πάσης φύσεως εταιρειών εις τας οποίας μετέχουν μόνον Γεωργικά Συνεταιριστικά Οργανώσεις ή και η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, ως και επί διάλυσης αυτών είτε επί σκοπώ εγγραφής των μελών των εις ετέραν ομοίαν οργάνωσιν, εις ην μεταβιβάζονται τα περιουσιακά στοιχεία της

διαλυθείσης οργανώσεως ή επιχείρησης, είτε λόγω περιελεύσεως απάντων των μεριδίων των κοινοπρακτούντων εις μίαν εξ αυτών.

Άρθρον 8

Η αποτίμησις της αξίας των εισφερομένων εις είδος, κατά τας διατάξεις του παρόντος, περιουσιακών στοιχείων εις ανώνυμον εταιρία ή εταιρίαν περιορισμένης ευθύνης, ενεργείται υπό της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, ως ούτος εκωδικοποιήθη διά του Β. Διατάγματος 174/1963.

Άρθρον 9

1. Αι διατάξεις των άρθρων 2 και 3 εφαρμόζονται αναλόγως και εις την περίπτωσιν συγχώνευσης βιομηχανικών ή βιοτεχνικών επιχειρήσεων οιασδήποτε μορφής, πλην ανωνύμων εταιρίας, προς τον σκοπόν δημιουργίας βιομηχανικής ή βιοτεχνικής προσωπικής εταιρίας ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, υπό την προϋπόθεσιν ότι το εταιρικό κεφάλαιον της συγχωνεύσεως, μετά την συγχώνευσιν, ή της συνιστωμένης νέας εταιρίας δεν θα είναι κατώτερον των πέντε χιλιάδων οκτακοσίων εβδομήντα (5.870) Ευρώ και υπό τον όρον τηρήσεως υπό της νέας εταιρίας, καθ' όλην την διάρκειαν αυτής, βιβλίων δευτέρας κατηγορίας του Κώδικος Φορολογικών Στοιχείων.

2. Η προκύπτουσα υπεραξία επί περιπτώσεων συγχώνευσης βιομηχανικών ή βιοτεχνικών επιχειρήσεων, περί ων η προηγούμενη παράγραφος, διαπιστούμενη δι' απογραφής των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των συγχωνευομένων επιχειρήσεων, δεν υπόκειται κατά τον χρόνον της συγχώνευσης εις φόρον εισοδήματος, αλλ' εμφανιζόμενη διακεκριμένως εις τα βιβλία της συγχωνεύσεως ή της συνιστώμενης εταιρίας μέχρι του χρόνου της διάλυσης της, θεωρείται περιερχομένη εις την εταιρία ταύτην και φορολογείται κατά τον χρόνο της διάλυσης αυτής, εφαρμοζομένων αναλόγως εν προκειμένω των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 32 του Ν.Δ.3323/1955.

3. Αι διατάξεις των άρθρων 4,5 και 6 εφαρμόζονται αναλόγως και εν προκειμένω.

Άρθρον 10

1.Επί μετατροπής ή συγχώνευσης κατά τας διατάξεις του παρόντος τα υπέρ των μετατρεπομένων ή συγχωνευομένων επιχειρήσεων ευεργετήματα του Ν.Δ. 4002/1959 «περί λήψεως φορολογικών και άλλων τινών μέτρων προς ενίσχυσιν των παραγωγικών επενδύσεων» και του Α.Ν.147/1967 «περί συμπληρώσεως της περί κινήτρων διαβιομηχανικάς επενδύσεις κείμενης νομοθεσίας», ως ούτοι τροποποιηθέντες ισχύουν και δια την νέαν επιχείρησιν, υπό τας προϋποθέσεις και περιορισμούς των ως άνω νομοθετημάτων και καθ' ο μέτρον δεν εγενέτο χρήσις αυτών προ της μετατροπής ή συγχώνευσης.

2.Αι σχηματισθείσαι υπό των μετατρεπομένων ή συγχωνευομένων επιχειρήσεων αφορολόγητοι κρατήσεις των Ν.Δ. 2176/1952 «περί μέτρων προστασίας της επαρχιακής βιομηχανίας», Ν.Δ. 2901/1954 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του κώδικος φορολογίας καθαρών προσόδων», Ν.03213/1955, Ν.Δ. 4002/1959 και Α.Ν. 147/1967, ως και αι σχηματισθησόμεναι αφορολόγητοι κρατήσεις του Ν.Δ. 1078/1971, εφόσον μεταφέρονται και εμφανίζονται αυτούσιοι εις ειδικούς λογαριασμούς εις την νέαν επιχείρησιν, δεν υπόκεινται εις φορολογίαν κατά τον χρόνο της μετατροπής ή συγχώνευσης.

Άρθρον 11

1.Δεν θίγονται διά του παρόντος αι διατάξεις:α) Του άρθρου 51 παράγραφοι 1,2,3,5 και 7 του άρθρου 53 του Ν.3190/1955 «περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης» ως ισχύουν και β) Των παραγράφων 2,3 και 4 του άρθρου 4 του Ν.Δ. 4237/1962 «περί τροποποιήσεως του Ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών και άλλων τινών διατάξεων».

2. Από της έναρξης ισχύος του παρόντος καταργούνται αι διατάξεις:

α) Των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 3 του Ν.Δ. 4256/1962 «περί ιδρύσεως και επεκτάσεως βιομηχανιών και βιοτεχνιών και άλλων τινών διατάξεων».

β) Του άρθρου 12 του Ν.Δ. 3765/1957 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων του Ν.Δ. 3323/1955 περί φορολογίας του εισοδήματος», πλην των παραγράφων 5 και 6, αίτινες εξακολουθούν ισχυούσαι διά τας γενομένας μετατροπές ή συγχωνεύσεις επιχειρήσεων βάσει του άρθρου 12 του Ν.Δ. 3765/1957 και του άρθρου 4 του Ν.Δ. 4002/1959.

Άρθρον 12

Αι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται επί επιχειρήσεων ων το αντικείμενο των εργασιών είναι κατά κύριον λόγον **η κατασκευή ή εκμετάλλευσις πάσης φύσεως ακινήτων, πλην των ξενοδοχειακών τοιούτων.**

Άρθρον 13

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από τη δημοσιεύσεώς του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΗΛΙΟΚΑΥΤΟΥ –ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΗΛΙΟΚΑΥΤΟΥ «ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ Ε.Π.Ε.». Δ' ΕΚΔΟΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2003.
- 2) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΗΛΙΟΚΑΥΤΟΥ «ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ». Γ' ΕΚΔΟΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2002.
- 3) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ «ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ –ΜΕΤΑΤΑΞΕΙΣ –ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ - ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΛΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΙΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΩΝ». Γ' ΕΚΔΟΣΗ, ΘΕΣ/ΚΗ 2003.
- 4) ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΛΕΒΑΝΤΗΣ «ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ». Γ' ΕΚΔΟΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2000.
- 5) ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΛΕΟΝΤΑΡΗΣ «ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ –ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ –ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ». ΑΘΗΝΑ 2002.
- 6) ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΛΕΟΝΤΑΡΗΣ «ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ». Θ' ΕΚΔΟΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2000.
- 7) ΑΝΤΩΝΙΑ ΠΟΥΛΑΚΟΥ –ΕΥΘΥΜΙΑΔΟΥ «ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ». Γ' ΕΚΔΟΣΗ, ΑΘΗΝΑ 1996.
- 8) ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΑΚΕΛΛΗΣ «ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ –ΔΙΑΣΠΑΣΕΙΣ –ΕΞΑΓΟΡΕΣ – ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΞΙΑΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΩΝ». Γ' ΕΚΔΟΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2003.
- 9) ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΑΚΕΛΛΗΣ «ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΞΙΑΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΩΣ –ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ». ΑΘΗΝΑ 1991.